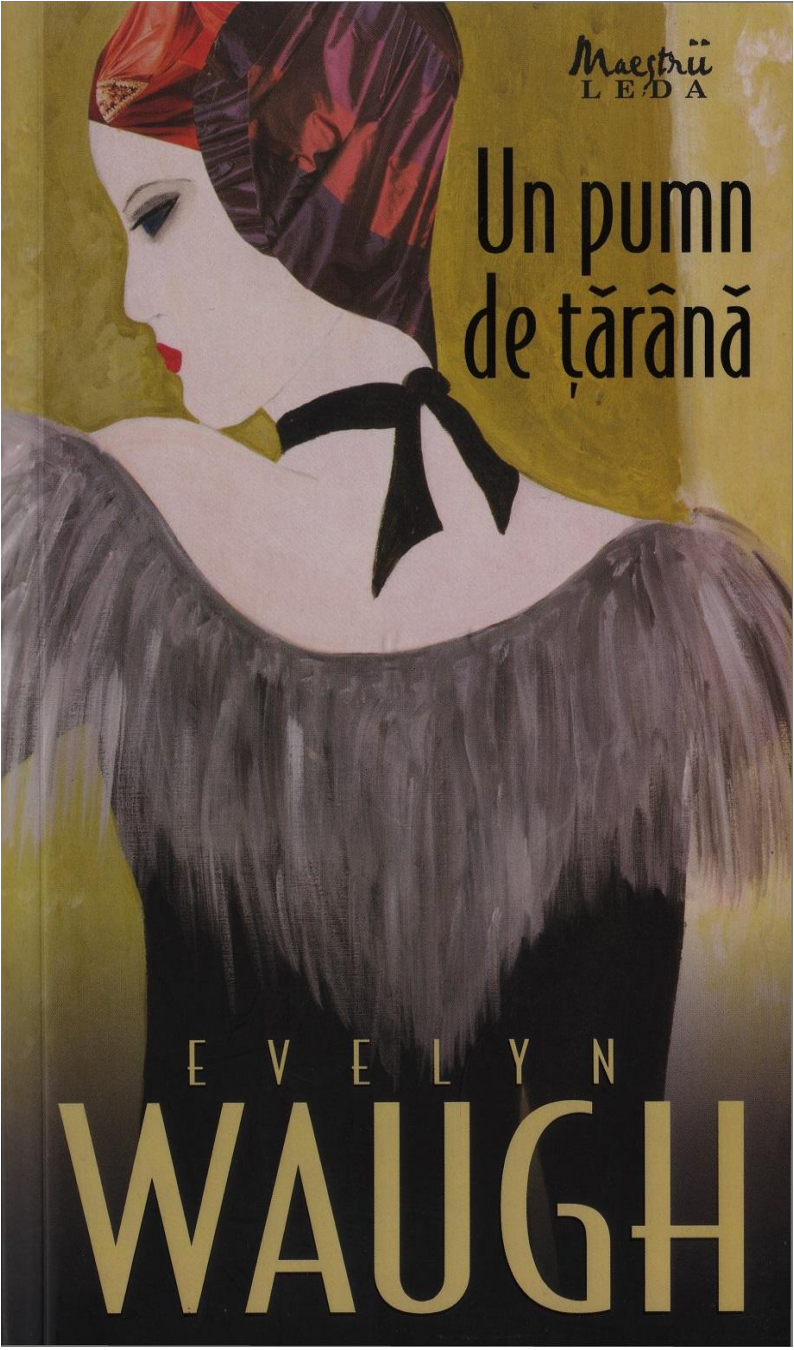
Maeștrii
LEDA
Un pumn de țărână
EVELYN
WAUGH

EVELYN

WAUGH

Un pumn de țărână

Redactor: Mona Apa
Tehnoredactare computerizată: Marius Dumbrăveanu
Coperta: Andreea Apostol
Ilustrația copertei: Guliver/ Getty Images/ The Bridgeman Art Library

EVELYN WAUGH, *A HANDFUL OF DUST*
Copyright © Evelyn Waugh, 1934
All rights reserved

Toate drepturile asupra acestei ediții
sunt rezervate Editurii LEDA, parte componentă
a GRUPULUI EDITORIAL CORINT

ISBN 978-973-102-131-7

Timbrul literar se plătește Uniunii Scriitorilor din România
Cont: RO65RNCB0082000508720001, B.C.R., Sucursala UNIREA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

EVELYN, WAUGH
Un pumn de țărână / Evelyn Waugh; trad.:
Viorica Boitor. - București : Leda, 2008
ISBN 978-973-102-131-7

I. Boitor, Viorica (trad.)

821.111-31=135.1

EVELYN

WAUGH

Un pumn de țărână

Traducere și note de
Viorica Boitor

LEDA

GRUPUL EDITORIAL CORINT

...am să-ţi arăt ceva cu totul diferit
De umbra care dimineaţa păşeşte-n urma ta cu paşi mari
Sau de umbra care seara se-nalţă să te-ntâmpine;
Am să-ţi arăt frica dintr-un pumn de ţărână.

T.S. Eliot, *Ţara pustie*

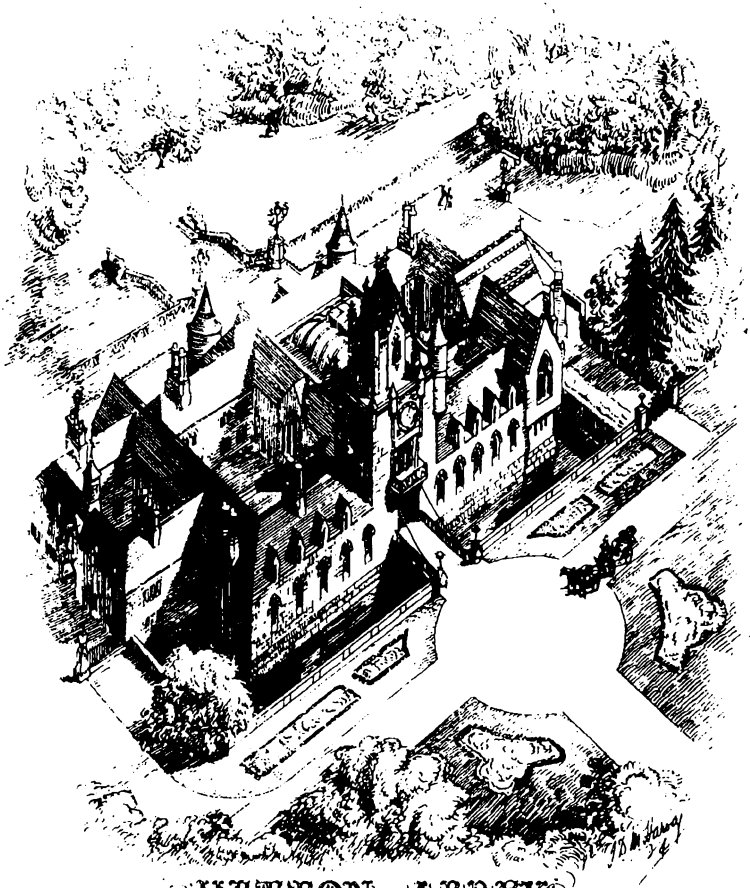

HATTON ABBEY

reşedinţa lui

ANTHONY LAST

CUPRINS

Capitolul întâi

DU CÔTÉ DE CHEZ BEAVER 9

Capitolul doi

ÎN STIL GOTIC ENGLEZESC 21

Capitolul trei

VAI DE CAPUL LUI TONY! 95

Capitolul patru

ÎN STIL GOTIC ENGLEZESC — II 185

Capitolul cinci

ÎN CĂUTAREA UNUI ORAŞ 225

Capitolul şase

DU CÔTÉ DE CHEZ TODD 299

Capitolul şapte

ÎN STIL GOTIC ENGLEZESC — III 321

Apendice

FINAL ALTERNATIV 329

Toate personajele, numele şi întâmplările prezentate în această carte sunt pur fictive.

Capitolul întâi

DU CÔTÉ DE CHEZ[1] BEAVER

[1] *Du côté de chez* — spre locuinţa (lb. fr. în original). Parafrază a titlului *Du côte de chez Swann,* din romanul-fluviu *În căutarea timpului pierdut* de Marcel Proust.

— A fost cineva rănit?

— Nu, slavă Domnului, răspunse doamna Beaver, în afară de două servitoare care s-au pierdut cu firea şi s-au aruncat prin luminator în curtea pavată. Nu le pândea nici o primejdie. Mă tem că incendiul nici n-a ajuns la dormitoare. Şi totuşi vor trebui rearanjate, că s-a afumat şi s-a îmbibat cu apă şi, din fericire, au avut la îndemână tipul ăla demodat de stingător care face praf totul. Zău că n-avem de ce să ne plângem. Camerele principale au fost complet distruse şi totul era asigurat. Sylvia Newport îi cunoaşte pe cei de la asigurări. Trebuie să ajung la ei în dimineaţa asta, până nu se bagă pe fir zgripţuroaica aia de madam Shutter.

Doamna Beaver îşi mânca iaurtul de dimineaţă, stând cu spatele la focul din şemineu. Ţinea paharul de carton aproape lipit de bărbie şi se îndopa cu lingura.

— Doamne, ce scârboasă e chestia asta. John, m-aş bucura să-ncepi şi tu să mănânci iaurt. În ultimul timp, arăţi tare obosit. Eu una nu ştiu, zău, cum aş rezista toată ziua fără el.

— Dar, mamiţo, eu n-am atâtea pe cap.

— Asta aşa e, fiule.

John Beaver locuia împreună cu mama sa în casa din Sussex Gardens unde se mutaseră după moartea tatălui său. Aproape nimic de-aici nu sugera interioarele de-o

austeră eleganţă pe care le amenaja pentru clienţii ei. Casa era ticsită cu mobilierul nevandabil, provenit din două case mai mari, mobilier ce nu emitea pretenţii la vreun stil istoric şi, cu atât mai puţin, la cel modern. Cele mai bune piese şi cele care aveau o valoare sentimentală pentru doamna Beaver erau îngrămădite în salonul în formă de L, de la etaj.

Beaver avea o cămăruţă de zi, întunecoasă (la parter, în spatele sufrageriei), şi un telefon numai al lui. O cameristă vârstnică se îngrijea de garderoba lui. Tot ea ştergea de praf, lustruia şi aranja într-o perfectă ordine simetrică, pe măsuţa lui de toaletă şi pe scrin, colecţia de obiecte triste şi voluminoase care odinioară ocupaseră camera tatălui său: cadouri indestructibile de la nuntă şi de la aniversarea majoratului, obiecte din fildeş, ferecate în alamă, învelite în piele de porc, cu blazoane şi montură de aur, toate sugerând prosperitatea unui bărbat din epoca eduardiană, butelcuţe de călărie şi butelcuţe de vânat, tabachere, borcane de tutun, sticluţe de parfum, pipe din spumă de mare, migălos lucrate, bumbi şi perii pentru pălării.

Aveau patru servitoare şi, cu excepţia uneia, toate erau destul de înaintate în vârstă.

Dacă cineva îl întreba pe Beaver de ce locuieşte acolo, în loc să se mute la casa lui, uneori răspundea că maică-sii pare-se că-i place să-l ştie lângă ea (în ciuda afacerilor ei, tot singură se chema că este), iar alteori că, stând pe loc, economiseşte cel puţin cinci lire pe săptămână.

Venitul lui total fiind de aproximativ şase lire pe săptămână, era totuşi o economie importantă.

Avea douăzeci şi cinci de ani. De la terminarea studiilor la Oxford până la începutul crizei economice lucrase

într-o agenţie de publicitate. De-atunci încoace, nimeni nu reuşise să-i mai găsească de lucru. Aşa se face că se scula târziu şi stătea cea mai mare parte a zilei lângă telefon, doar-doar l-o suna cineva.

Ori de câte ori avea posibilitatea, doamna Beaver îşi lua o oră liber în toiul dimineţii. Întotdeauna se ducea la magazin la ora nouă fix, iar până-n unsprezece şi jumătate simţea nevoia să ia o pauză. Pe urmă, dacă nu se anunţa vizita iminentă a vreunui client important, urca la volanul automobilului ei cu două locuri şi se ducea acasă, în Sussex Gardens. Până atunci, Beaver apuca, de obicei, să se îmbrace, iar ea ajunsese să preţuiască bârfeala lor matinală.

— Cum a fost aseară?

— Audrey m-a sunat pe la opt şi m-a invitat la cină. Am fost vreo zece inşi, am mers la Embassy, a fost destul de plictisitor. Pe urmă ne-am dus cu toţii la o petrecere dată de o tipă pe care o cheamă Trommet.

— Ştiu despre cine-i vorba. E americancă. Nici până azi nu mi-a plătit husele de fotolii din creton, pe care i le-am făcut anul trecut în aprilie. Şi eu am avut parte de plictiseală; nu mi-a picat o carte ca lumea toată seara şi am ieşit în pierdere cu patru lire şi zece şilingi.

— Săraca mamiţa!

— Iau prânzul la Viola Chasm. Tu ce-ai de gând să faci? Mă tem că n-am comandat nimic pentru azi.

— Deocamdată nu m-am gândit. Mă pot duce oricând la Brat's.

— Bine, dar acolo au nişte preţuri piperate... Sunt sigură că, dacă-i spunem lui Chambers, o să-ţi gătească ceva. Eram convinsă că azi pleci de-acasă.

— Ei, s-ar putea să plec. Nu-i încă nici douăsprezece.

(Cele mai multe invitaţii îi parveneau lui Beaver în ultimul moment; uneori chiar mai târziu, în timp ce-şi mânca prânzul solitar servit pe-o tavă... „John, scumpule, s-a produs o încurcătură, Sonia a venit fără Reggie. Nu vrei să fii un îngeraş şi să mă ajuţi? Dar vino repede, că noi tocmai intrăm..." În asemenea situaţii, pornea ca din puşcă să caute un taxi şi sosea, cu scuzele de rigoare, după felul întâi... Una din puţinele lui certuri recente cu maică-sa se consumase atunci când o tulise de la un prânz la care-şi invitase ea câteva cunoştinţe.)

— În weekend unde mergi?

— La Hetton.

— La cine? C-am uitat.

— La Tony Last.

— A, da, desigur. Ea e o drăguţă, el, mai curând, cu nasul pe sus. N-am ştiut că-i cunoşti.

— Ei bine, de fapt, nu-i cunosc. Tony mi-a lansat invitaţia acu' două seri, la Brat's. Poate c-a şi uitat de-atunci.

— Trimite-le o telegramă, să le-aduci aminte. E mult mai bine-aşa decât să le dai un telefon. Aşa n-au cum să născocească vreo scuză. Expediaz-o mâine, chiar înainte de-a porni la drum. Mi-au rămas datori cu banii pe-o masă.

— Ce poţi să-mi spui despre ei?

— Pe ea o vedeam destul de des până să se mărite. O chema Brenda Rex, e fiica lordului St Cloud, foarte frumoasă, ziceai că-i o nimfă. Toţi erau morţi după ea când era fată. La un moment dat, toată lumea credea c-o să se mărite cu Jock Grant-Menzies. Păcat de ea că a luat-o Tony, e un îngâmfat. Aş zice că ar cam fi timpul să se plictisească de el. Sunt căsătoriţi de vreo cinci-şase ani. Sunt destul de

bine situaţi, dar toţi banii li se duc pe întreţinerea casei. Eu una n-am văzut-o niciodată, dar îmi închipui că-i uriaşă şi absolut hidoasă. Au cel puţin un copil, poate chiar mai mulţi.

— Mamiţo, eşti formidabilă. Cred că ştii totul despre toată lumea.

— Treaba asta îmi e de mare folos. Totul e să caşti bine urechile la discuţiile altora.

Doamna Beaver fumă o ţigară şi se întoarse la magazin. O americancă cumpără două pilote cadrilate, la preţul de treizeci de guinee bucata, Lady Metroland o sună să se intereseze de un tavan în baie, iar un tânăr necunoscut plăti cu bani gheaţă o perniţă decorativă; în intervalele dintre aceste evenimente, doamna Beaver apucă să coboare la subsol, unde două tinere posomorâte împachetau abajururi. Acolo jos era frig, cu toată sobiţa cu petrol, iar pereţii erau tot timpul igrasioşi. Observă cu plăcere că fetele devin pe zi ce trece mai îndemânatice, mai ales cea mai scundă, care manevra navetele ca un bărbat.

— Bravo, zise ea, te descurci foarte bine, Joyce. Am să te trec în curând la o muncă mai interesantă.

— Vă mulţumesc, doamnă Beaver.

Mai bine ar mai rămâne o vreme la departamentul de ambalări, îşi spuse doamna Beaver; atât cât or să mai suporte. Nici una din ele nu era suficient de şic pentru a lucra sus. Amândouă plătiseră bani grei să înveţe arta doamnei Beaver.

Beaver clocea în continuare lângă telefon. La un moment dat, acesta sună şi o voce i se adresă:

— Domnul Beaver? Rămâneţi, vă rog, la telefon, domnule, doamna Tipping doreşte să vorbească cu dumneavoastră.

Urmă o tăcere plină de aşteptări plăcute. Ştia că, în ziua aceea, doamna Tipping are musafiri la prânz; petrecuseră ceva timp împreună, cu o seară în urmă, şi avusese mare succes la ea. Cineva renunţase în ultimul moment...

— Ah, domnule Beaver, îmi pare nespus de rău să te deranjez. Mă-ntrebam dacă ai putea să-mi spui cumva cum îl cheamă pe tânărul pe care mi l-ai prezentat aseară la Madame de Trommet? Cel cu mustaţa roşcată. Cred că e-n parlament.

— Presupun că vă referiţi la Jock Grant-Menzies.

— Da, aşa îl cheamă. Nu ştii cumva unde l-aş putea găsi?

— E trecut în cartea de telefon, dar nu cred să fie acasă la ora asta. S-ar putea să daţi de el la Brat's, în jurul orei unu. E acolo aproape tot timpul.

— Jock Grant-Menzies, Brat's Club. Îţi mulţumesc nespus de mult. Eşti atât de drăguţ. Sper să treci pe la mine, să mă vezi într-o zi. La revedere.

Apoi telefonul amuţi.

La ora unu, pe Beaver îl cuprinse disperarea. Îşi puse paltonul, mănuşile, melonul, îşi luă umbrela strânsă şi porni spre club cu un autobuz de doi bani, care îl lăsă la colţul lui Bond Street.

Aerul desuet pe care-l emana Brat's, dat de faţada elegantă, în stil georgian, şi de camerele lambrisate cu gust era cu totul fals, deoarece era un club recent înfiinţat, în explozia aceea de bonomie, declanşată imediat după

terminarea războiului. Clubul se adresa bărbaţilor tineri, fiind conceput ca un loc unde aceştia să se aşeze la căldura şemineului şi să se distreze jucând cărţi, fără să fie puşi la punct de membrii mai vârstnici. De-acum însă, fondatorii înşişi se apropiau de vârsta mijlocie; erau mai corpolenţi, mai pleşuvi şi mai rumeni la faţă decât la data când fuseseră demobilizaţi. Cu toate astea, îşi păstraseră jovialitatea de altădată, iar acum era rândul lor să-i facă să se simtă stingheri pe succesorii mai tineri, deplângând lipsa lor de bărbăţie şi de maniere.

Şase spinări late îl împiedicară pe Beaver să ajungă la bar. Se aşeză într-un fotoliu din încăperea de lângă bar şi frunzări un număr din *New Yorker*, în speranţa că doar-doar o să apară şi vreun cunoscut de-al lui.

Îl zări pe Jock Grant-Menzies. Bărbaţii de la bar îl întâmpinară cu un „Salut, Jock, ce bei, bătrâne?" sau, mai simplu, cu „Ia zi, bătrâne". Era mult prea tânăr ca să fi luptat în război, dar ei îl considerau un tip de treabă; le plăcea mai mult decât Beaver, care, după părerea lor, nu s-ar fi cuvenit să devină membru. Jock se opri, însă, ca să discute cu Beaver.

— Ia zi, bătrâne, îl interpelă el, ce bei?

— N-am comandat încă nimic, răspunse Beaver privindu-şi ceasul. Dar cred c-ar fi timpul să beau ceva. Un coniac şi-o bere de ghimber.

Jock îi dădu comanda barmanului, după care zise:

— Cine era tipa cu care ai vrut să-mi faci lipeala la petrecerea de-aseară?

— Doamna Tipping.

— Mi-am închipuit eu. Acum înţeleg. La intrare mi-au transmis un mesaj, cum că o persoană cu acest nume doreşte să iau prânzul la ea.

— Te duci?

— Nu, nu mă prea descurc la prânzuri de genul ăsta. Şi-apoi, încă de când m-am dat jos din pat, mi-am propus să vin să mănânc nişte stridii aici.

Barmanul le aduse băuturile.

— Scuzaţi-mă, domnule Beaver, dar pe luna trecută figuraţi în registrul meu cu o datorie de zece şilingi.

— Ah, da, îţi mulţumesc, Macdougal, aminteşte-mi data viitoare.

— Prea bine, domnule.

— Mâine mă duc la Hetton, zise Beaver.

— Serios? Transmite-le dragostea mea lui Tony şi Brenda.

— Care-i treaba pe-acolo?

— E un loc foarte liniştit şi plăcut.

— Fără jocuri de societate?

— A, nu, nici vorbă de-aşa ceva. Mai joacă uneori bridge, table sau pocher cu vecinii, pe sume mici.

— Cu confortul cum stau?

— Destul de bine. Au băutură gârlă. Nu prea au destule băi. Poţi să-ţi petreci toată dimineaţa în pat.

— Pe Brenda n-o cunosc.

— O să-ţi placă, e o fată grozavă. Îmi spun adeseori că Tony Last este unul dintre cei mai fericiţi oameni pe care-i cunosc. Are bani cât să se descurce, ţine foarte mult la locul ăla, are un fiu după care-i topit, o soţie devotată, nici capul nu-l doare.

— Ce mai, e de invidiat. Nu ştii dacă mai merge şi-altcineva, nu-i aşa? Mă-ntrebam dacă nu m-ar putea lua şi pe mine cu maşina.

— Mă tem că nu ştiu, dar se-ajunge uşor cu trenul.

— Da, însă-i mult mai plăcut pe şosea.

— Şi mai ieftin.

— Da, presupun că-i mai ieftin... ei bine, cobor să iau prânzul. Nu-i aşa că nu mai vrei un rând? îl întrebă Beaver, dând să se ridice.

— Ba cred că mai vreau.

— Ah, în regulă. Macdougal, încă două, te rog.

— Vi le trec pe datorie, domnule?

— Da, dacă eşti drăguţ.

Ceva mai târziu, la bar, Jock spuse:

— L-am pus pe Beaver să facă şi el cinste.

— Pesemne că nu i-a făcut deloc plăcere.

— Credeam c-o să crape de ciudă. Vă pricepeţi, cât de cât, la porci?

— Nu. De ce?

— Pentru că alegătorii din circumscripţia mea îmi scriu întruna despre ei.

Beaver coborî la parter, dar, până să intre în sufragerie, îl rugă pe portar să sune la el acasă şi să întrebe dacă n-au cumva vreun mesaj pentru el.

— Doamna Tipping a sunat acum câteva minute şi a întrebat dacă n-aţi putea lua prânzul astăzi la dumneaei acasă.

— Fii bun şi dă-i un telefon, spune-i că voi fi încântat să prânzesc la dumneaei, dar s-ar putea să întârzii câteva minute.

Abia trecuse de ora unu şi jumătate când plecă de la Brat's şi porni în pas vioi spre Hill Street.

Capitolul doi

ÎN STIL GOTIC ENGLEZESC

Unu

Între satele Hetton şi Compton Last se întinde imensul parc de la Hetton Abbey. Aceasta din urmă, odinioară una dintre cele mai impozante clădiri ale comitatului, a fost complet reconstruită în 1864, în stil gotic, iar astăzi nu mai prezintă nici un fel de interes. Domeniul este deschis publicului în fiecare zi, până la apusul soarelui, iar clădirea poate fi vizitată pe baza unei cereri scrise. Veţi găsi aici portrete şi mobilă de bună calitate. Terasa oferă vizitatorilor o privelişte frumoasă.

Pe Tony Last nu-l deranja absolut deloc acest pasaj din ghidul comitatului. Se spuseseră şi lucruri mai neplăcute de-atât. Mătuşa lui, Frances, înverşunată de educaţia severă de care avusese parte, a spus odată, într-o doară, că planul clădirii trebuie să fi fost adaptat de Pecksniff[1], după schiţele făcute de vreunul dintre elevii săi, pentru un orfelinat. Nu exista cărămidă smălţuită sau ţiglă colorată, care să nu-i fie dragă lui Tony. Într-un fel, ştia şi el că nu-i rentabil să se ocupe de întreţinerea clădirii; dar merită oare să te-ocupi defel de vreo hardughie de casă? Nu corespundea câtuşi de puţin ideilor moderne despre confort; se gândea să-i aducă o mulţime de mici îmbunătăţiri ce

---

[1] Pecksniff — eroul negativ al romanului *Martin Chuzzlewit* (1844) de Charles Dickens, tipul ipocritului, de profesie arhitect.

urmau să fie puse în practică de-ndată ce avea să scape de plata taxelor de moştenire. Dar aspectul şi atmosfera generală a locului, forma crenelurilor, proiectată pe fundalul cerului, turnul central al orologiului, unde din sfert în sfert de ceas răsunau clopotele ce-i deranjau pe toţi, în afară de cei adormiţi buştean, aerul lugubru, ecleziastic, al salonului mare, cu tavanul lui boltit, pictat într-un complicat model cu roşu şi auriu, susţinut de coloane din granit şlefuit, cu capiteluri împodobite cu frunze de viţă, discret luminat peste zi, prin vitraliile cu blazoane ale ferestrelor înalte, înguste, ascuţite la vârf, iar seara de un uriaş candelabru din alamă şi fier forjat, care odinioară lumina cu gaz, iar acum era prevăzut cu fire electrice şi douăzeci de becuri, rafalele de aer cald de la nivelul podelei, ce răbufneau din senin dinspre vechea instalaţie de încălzire, prin grătarele de fontă cu ornamente în formă de trifoi, frigul de peşteră al coridoarelor mai îndepărtate, unde, ca să facă economie la păcură, debranşase ţevile, sufrageria cu tavanul susţinut de grinzi scurte, orizontale, balconul de pin, destinat menestrelilor, dormitoarele cu paturi de alamă, fiecare ornat cu câte o friză cu un text gotic şi botezat cu nume preluate din Malory[1], Isolda, Elaine, Mordred şi Merlin, Gawain şi Bedivere, Lancelot, Perceval, Tristan, Galahad, Morgan le Fay, care era chiar camera lui şi, în fine, Guinevere, camera Brendei, unde patul era instalat

---

[1] Sir Thomas Malory (1405–1471) — autorul celebrului roman medieval *Moartea regelui Arthur* (1470). Dintre personajele ce dau numele dormitoarelor din casa lui Tony Last se remarcă celebrul cuplu de îndrăgostiţi Tristan şi Isolda, vrăjitorul Merlin, Perceval, eroul plecat în căutarea Sfântului Graal, Galahad, singurul căruia i se înfăţişează Graalul, Lancelot, cel mai viteaz dintre eroii arthurieni şi Guinevere, regina infidelă, care l-a înşelat pe Arthur cu Lancelot.

pe un podium, pereţii erau acoperiţi cu tapiserii, iar şemineul aducea cu un mormânt din veacul al XII-lea, dormitor pe-a cărui fereastră dreptunghiulară se puteau număra, în zilele cu cer senin, turlele a nu mai puţin de şase biserici — toate aceste lucruri, în mijlocul cărora crescuse, reprezentau o necontenită sursă de încântare şi desfătare pentru Tony; erau lucruri ce-i trezeau amintiri duioase şi, în calitate de proprietar, îl făceau să se simtă mândru.

Îşi dădea pe deplin seama că aceste lucruri nu mai erau la modă. Acum douăzeci de ani, lemnăria aparentă şi vasele din cositor fuseseră în mare vogă, la fel cum astăzi îşi trăiau clipa de glorie urnele şi colonadele; poate că, peste ani, când John Andrew o să fie mare, va veni şi ziua când Hetton-ul îşi va recăpăta locul binemeritat. Lumea începea să se refere la el ca fiind „nostim", iar un tânăr foarte bine-crescut ceruse permisiunea să-l fotografieze pentru o revistă de arhitectură.

Tavanul încăperii Morgan le Fay nu se afla într-o stare perfectă. Pe tavan fuseseră bătute în cuie nişte şipci, direct în stratul de ipsos, formând pătrate ce voiau să imite tavanele susţinute de grinzi încrucişate. Şipcile erau vopsite în fâşii ce alternau albastrul şi auriul. Pătratele dintre ele erau decorate deopotrivă cu trandafiri din blazonul dinastiei Tudor şi cu crini. Igrasia atacase însă unul dintre colţuri şi lăsase în urmă o pată mare, unde auriul îşi pierduse luciul, iar vopseaua se cojise; în altă parte, şipcile se scorojiseră şi se dezlipiseră de ipsos. Întins pe pat, în cele zece minute solemne dintre trezire şi clipa când suna după valet, Tony studia aceste defecte şi se hotăra încă o

dată să le remedieze. Se întreba dacă, în ziua de azi, se mai găsesc cu uşurinţă meseriaşi capabili să ducă la bun sfârşit o treabă atât de migăloasă.

Morgan le Fay fusese camera lui, de la data când părăsise odaia copiilor. Fusese mutat acolo ca să-şi poată striga la nevoie părinţii (de nedespărţit în Guinevere a lor), fiindcă fusese bântuit de coşmaruri până la o vârstă destul de înaintată. De când se mutase acolo, nu scosese nimic din vechiul mobilier, ci, dimpotrivă, în fiecare an îi adăugase câte ceva nou, astfel încât încăperea ajunsese un fel de muzeu cu exponate reprezentative pentru fiecare etapă a adolescenţei sale — poza înrămată a unui vas de război (suplimentul color al revistei *Chums*[1]), împroşcând flăcări şi fum, cu toate tunurile; o fotografie de grup, făcută la şcoala particulară unde a învăţat; o vitrină pe care o numise „Muzeul", ticsită cu roadele pasiunilor lui trecătoare, ouă, fluturi, fosile, monede; dipticul de piele, cu fotografiile părinţilor lui, pe care îl ţinuse pe noptiera de la capul patului, în anii de şcoală; Brenda cea de-acum opt ani, de pe vremea când punea la cale logodna cu ea; Brenda cu John, fotografiaţi imediat după botez; o gravură înfăţişând Hetton-ul de odinioară, care fusese demolat de străbunicul său; câteva rafturi cu cărţi, printre care *Bevis*, *Tâmplăria la domiciliu*, *Magia pe înţelesul tuturor*, *Tinerii vizitatori*, *Legea proprietarului şi a arendaşului* şi *Adio, arme*.

Pretutindeni în Anglia, oamenii se trezeau plini de lehamite şi deznădejde. Tony rămase întins zece minute,

---

[1] *Chums* — revistă de aventuri pentru tineret.

plănuind, fericit la culme, renovarea tavanului din camera sa. Apoi sună după valet.

— S-a sculat doamna?

— Acum vreun sfert de oră, domnule.

— Atunci am să iau micul dejun în camera ei.

Îşi puse halatul şi papucii, şi intră în Guinevere.

Brenda stătea culcată pe patul de pe podium.

Stăruise să i se instaleze un pat modern. Avea tava cu mâncare aşezată lângă ea, şi pe plapumă erau azvârlite vraişte tot soiul de plicuri, scrisori şi ziare. Îşi ţinea capul rezemat de o pernuţă albastră, micuţă; tenul ei nemachiat era aproape incolor, sidefiu, de o nuanţă doar cu un pic mai închisă decât braţele şi gâtul.

— Ei bine? făcu Tony.

— Pusi.

Tony se aşeză lângă tava de la capătul patului; ea se aplecă spre el (ziceai că-i o nereidă ieşită din adâncurile insondabile ale apelor limpezi). Îşi feri buzele şi se frecă de obrazul lui, ca o pisicuţă. Era felul ei de-a fi.

— Ceva interesant?

Tony luă câteva scrisori de pe pat.

— Nu. Mami vrea ca doica să-i trimită măsura lui John, cică-i împleteşte ceva pentru Crăciun. Iar primarul vrea să inaugurez nu ştiu ce luna viitoare. Nu e cazul, nu?

— Ba cred c-ar fi mai bine să te duci la inaugurare, cam de mult n-am mai făcut nimic pentru el.

— Ei bine, atunci tu trebuie să-mi scrii cuvântarea. Sunt prea coaptă pentru textele de puştoaică, cu care i-am obişnuit în trecut. Iar Angela ne-ntreabă dacă vrem să mergem la ei de Anul Nou.

— La întrebarea asta-i uşor de răspuns. Nu mergem nici în ruptul capului...

— Am bănuit eu... deşi se anunţă drept o petrecere nostimă.

— Dacă vrei să mergi, du-te. Eu unul n-am cum să plec de-aici.

— Ei, lasă atunci. Ştiam c-o să-mi răspunzi „nu", încă dinainte de-a desface plicul cu scrisoarea.

— Spune şi tu, ce ţi-o fi plăcând să ne trambalăm până-n Yorkshire, în toiul iernii?

— Iubitule, nu te burzului aşa. Ştiam prea bine că n-o să mergem. Nu-i nici o tragedie. Mi-am zis şi eu c-ar fi nostim să mai mâncăm niţel şi din mâncarea altora.

Pe urmă, camerista Brendei aduse şi tava lui cu micul dejun. Tony îi porunci s-o aşeze lângă fotoliul de la fereastră şi se apucă să-şi deschidă scrisorile. Privi pe fereastră. În această dimineaţă se zăreau doar patru din cele şase turle de biserică. Spuse imediat:

— De fapt, probabil că *aş reuşi* să lipsesc de-aici în weekendul acela.

— Iubitule, eşti sigur că n-o să-ţi pară rău?

— Presupun că nu.

În timp ce el îşi lua micul dejun, Brenda îi citea din ziare.

— Reggie a mai ţinut un discurs... uite ce poză reuşită au băgat cu Babe şi Jock... o femeie din America a născut doi gemeni făcuţi cu doi bărbaţi diferiţi. Te-ai fi gândit că se poate una ca asta? Încă doi tipi s-au sinucis lăsând gazul deschis la cuptor... o fetiţă a fost strangulată cu un şiret de ghete... piesa aia la care am fost, în care-i vorba despre o fermă, va fi scoasă din repertoriu...

Apoi îi citi foiletonul. Tony îşi aprinse pipa.

— Cred că nici n-asculţi ce spun. De ce nu vrea Sylvia ca scrisoarea să ajungă la Rupert?

— Ăă? Păi, vezi tu, ea de fapt nu prea are încredere în Rupert.

— *Ştiam eu.* Povestirea nu are nici un personaj pe nume Rupert. N-o să-ţi mai citesc niciodată.

— Păi, sincer să fiu, tocmai mă gândeam.

— Aha!

— Tocmai mă gândeam ce minunat e că-i sâmbătă dimineaţa şi n-avem nici un musafir în weekendul ăsta.

— Nu zău, la asta te gândeai?

— Tu nu?

— Păi, uneori mi se pare total aiurea să ţinem o casă atât de mare dacă, din când în când, nu invităm şi noi pe câte cineva să vină şi să stea aici.

— *Aiurea?* Nu pricep ce vrei să spui. Eu nu ţin casa asta pe post de pensiune pentru tot felul de mutre nesărate care să vină şi să se ţină de bârfe. Noi am locuit aici dintotdeauna, iar John va izbuti să ducă mai departe tradiţia. Avem o datorie faţă de angajaţii noştri, şi faţă de locul ăsta. El reprezintă o parte pozitivă a modului de viaţă englez, care ar suferi o gravă pierdere dacă...

Se opri brusc în mijlocul frazei şi privi spre pat. Brenda se întorsese cu faţa la pernă şi din aşternut nu i se mai zărea decât creştetul.

— Of, Doamne, exclamă ea, cu faţa îngropată în pernă. Cu ce ţi-am greşit?

— Ia zi, ce-i? Iar îţi par prea pretenţios?

Ea se întoarse pe-o parte, astfel că acum i se vedeau nasul şi un ochi.

— A, nu, iubitule, în nici un caz *pretenţios*. Să vrei şi n-ai putea.

— Îmi pare rău.

Brenda se sculă în capul oaselor.

— Şi, te rog, crede-mă, n-am vorbit serios. Şi eu mă bucur că nu vine nimeni.

(De şapte ani încoace, acest gen de scene conjugale pigmentate cu glume nevinovate se succedau aproape continuu în viaţa lui Tony şi a Brendei.)

Afară era o vreme tipic englezească, molcomă, cu ceaţă pe fundul văiugilor şi soare pe dealuri; în hăţişuri nu mai picurau stropii de apă, deoarece copacii erau de-acum desfrunziţi, dar tufele mai mărunte erau ude, întunecoase în penumbră şi sclipitoare acolo unde răzbăteau razele soarelui; cărările erau clisoase şi apa şiroia în şanţuri.

John Andrew încremenise călare pe poneiul său, sobru şi ţeapăn ca un soldat din regimentul Life Guards[1], în timp ce Ben îi potrivea obstacolul. Unchiul Reggie i-l făcuse cadou pe Thunderclap[2] la împlinirea vârstei de şase ani. John a fost cel care a botezat iepşuna astfel, după consultări îndelungate. Iniţial o botezaseră Christabel[3], cu un nume ce, după părerea lui Ben, i se potrivea mai curând unui copoi decât unui cal. Ben cunoscuse un cal, o combinaţie de roib cu sur, pe nume Thunderclap, care omorâse doi călăreţi şi câştigase concursul local, patru ani la rând. Fusese un căluţ minunat, povestea Ben, până când, în timpul unei vânători, s-a înfipt cu burta într-un par şi au trebuit să-l împuşte. Ben ştia poveşti despre tot felul de cai. Într-un an a pariat pe unul pe nume Zero, la derby-ul de la Chester, şi a câştigat cinci lire de aur, la o

---

[1] Life Guards — regiment de cavalerie al Casei Regale Britanice.

[2] Thunderclap — tunet (lb. engl. în original).

[3] Christabel — eroină din poemul omonim al romanticului englez Samuel Taylor Coleridge.

cotă de zece la trei. Iar în timpul războiului a cunoscut un catâr, pe nume Peppermint, care a murit bând raţia de rom a unei companii militare. Dar John n-avea de gând să-şi boteze poneiul cu numele unui catâr beţiv, aşa că, în cele din urmă, au ales Thunderclap, în ciuda calmului desăvârşit pe care îl afişa căluţul.

Era o murguşoară cu coadă lungă şi coamă bogată. Ben nu îi tunsese laţele de pe picioare. Îi plăcea să pască, împotrivindu-se încercărilor lui John de-a o face să-şi ridice capul.

Înainte de sosirea ei, călăria însemnase cu totul altceva. Până atunci se învârtise în padoc, călare pe un mic ponei de Shetland, pe nume Bunny[1], ţinut de dârlogi de bona care gâfâia ca o locomotivă. Acum, însă, era o treabă bărbătească. Bona stătea la oarece distanţă, pe taburetul ei pliant, şi croşeta, fără să audă ce discută ei. Asta atrăsese după sine şi promovarea corespunzătoare a lui Ben. De unde înainte vreme fusese un simplu rândaş însărcinat cu îngrijirea cailor de la fermă, Ben ajunsese să afişeze nişte aere de mare şef peste grajduri. În locul baticului de la gât, acum purta o eşarfă lată, prinsă cu un ac terminat în cap de vulpe. Era un om priceput la toate, care colindase la viaţa lui prin mai toată ţara.

Nici Tony, nici Brenda nu erau amatori de vânătoare, însă îşi doreau ca John să îndrăgească acest sport. Ben visa la ziua când grajdurile aveau să fie pline de cai şi se şi vedea mare şef peste ele; nu-i stătea în fire domnului Last să aducă pe cineva din afară. Ben făcuse rost de doi pari cu găuri, în care fuseseră prinse cârlige, şi de-o prăjină

---

[1] Bunny — iepuraş (lb. engl. în original).

văruită. Cu acestea înjghebă un obstacol înalt de şaizeci de centimetri.

— Acum ia-o cătinel din loc. Vino-n galop uşor şi, când o să se desprindă de la pământ, ai să zbori peste obstacol ca o pasăre. Ţine-o cu capul pe direcţia obstacolului.

Thunderclap o luă din loc la trap, galopă două lungimi, apoi se răzgândi şi, chiar înainte de-a sări, reveni la trapul iniţial şi ocoli obstacolul. John îşi recăpătă echilibrul, dând drumul căpăstrului şi prinzându-se de coamă cu ambele mâini. Îi aruncă o privire vinovată lui Ben, care zise:

— Pen' ce mama naibii crezi că-s făcute ţurloaiele? Poftim, ţine chestia asta şi trage-i o joardă când te-apropii de obstacol — şi-i întinse o nuieluşă.

Bona şedea lângă poartă şi recitea o scrisoare de la sora sa.

John se întoarse cu Thunderclap pe poziţia iniţială şi încercă din nou săritura. De data asta se duseră întins spre obstacol.

Ben strigă „Cracii!", iar John îmboldi animalul cu călcâiele, şi picioarele îi alunecară din scări. Ben ridică braţele, vrând parcă să sperie ciorile. Thunderclap sări; John se săltă în şa şi ateriză în iarbă, pe spate.

Bona sări ca arsă.

— Vai de mine, ce s-a-ntâmplat, domnu' Hacket, s-a accidentat?

— N-are nimic, o linişti Ben.

— N-am nimic, spuse şi John, cred c-a făcut un pas prea scurt.

— Prea scurt pe dracu'! Ţi-ai răscrăcărat ţurloaiele şi-ai dat cu curu' de pământ. Data viitoare să ţii ca lumea de căpăstrul ăla.

La a treia încercare, John izbuti să treacă peste obstacol şi se trezi cu răsuflarea tăiată, dezechilibrat, cu una din scări bălăbănindu-se aiurea şi cu o mână înşfăcând zdravăn vechiul ei punct de sprijin, coama poneiului, dar, una peste alta, rămăsese în şa.

— Ia zi, cum a fost? Ai planat ca o rândunică-n zbor. Mai încerci o dată?

John şi Thunderclap repetară de încă două ori isprava de-a trece peste mica prăjină, apoi bona îl anunţă că s-a făcut ora la care trebuie să intre şi să-şi bea laptele. Mai întâi duseră poneiul la grajd. Bona exclamă:

— Vai de mine şi de mine, te-ai umplut tot de noroi.

— Ca mâine te văd câştigând derby-ul de la Aintree[1], zise Ben.

— Bună dimineaţa, domnule Hacket.

— Bună dimineaţa, don'şoară.

— La revedere, Ben. Îmi dai voie să vin diseară, să văd cum te ocupi de caii de la fermă?

— Nu eu hotărăsc dacă poţi să vii sau nu. Trebuie să-i ceri voie bonei. Să-ţi spun, totuşi, o chestie: surul acela folosit la tracţiune are viermi. Vrei să vii, să vezi cum îi dau un hap?

— Sigur că da! Îmi dai voie, bona, te rog!

— Pentru asta trebuie să vorbeşti cu mama ta. Nu te-ai săturat de cai pe ziua de azi?

---

[1] Cea mai importantă cursă hipică de obstacole, din calendarul competiţional britanic.

— Eu nu mă satur niciodată de cai, ripostă John. Pot să-mi beau laptele în cameră la mămica? întrebă el, în drum spre casă.

— Depinde.

Bona întotdeauna îi răspundea în dodii, ba cu „Om trăi şi om vedea", ba cu „Rămâne de văzut", ba cu „Cine nu pune întrebări n-are parte de minciuni" — răspunsuri cu totul diferite de cugetările ferme şi aspre ale lui Ben.

— Şi de ce anume depinde, mă rog frumos?

— De-o grămadă de lucruri.

— Spune-mi unul din ele.

— Păi, de exemplu, să termini odată cu întrebările astea prosteşti.

— Eşti o babă, o paţachină şi-o tâmpită.

— *John!* Cum îndrăzneşti? Ce vrea să-nsemne asta?

Încântat până peste măsură de efectul acestei poante, John se smulse din mâna şi ei şi, cât ţinu drumul până la intrarea laterală, ţopăi dinaintea ei, repetând întruna: „Eşti o babă, o paţachină şi-o tâmpită."

— Treci imediat în camera ta, se răsti bona la el. O să am eu o discuţie cu mama ta despre cum te porţi.

— Te rog, bona. Nu ştiu ce-nseamnă, dar n-am vrut să te supăr.

— Treci imediat în camera ta.

Brenda se machia.

— Asta se-ntâmplă de când a început lecţiile de călărie cu Ben Hacket, doamnă, nu mai e nimic de făcut.

Brenda îşi umezi rimelul cu un pic de scuipat.

— Dar spune-mi, care-au fost cuvintele lui?

— Vai, mi-e cu neputinţă să le reproduc, doamnă.

— Aiurea, spune-mi-le odată. Altminteri, o să cred c-a fost ceva mult mai rău decât în realitate.

— Mai rău de-atâta nu se putea... m-a făcut o babă, o paţachină şi-o tâmpită, doamnă.

Brenda îşi înăbuşi chicotitul în prosopul de faţă.

— A zis el *aşa ceva*?

— Ba chiar de mai multe ori. A ţopăit prin faţa mea tot drumul până pe alee, *cântând* aceste vorbe.

— Înţeleg... ai făcut bine c-ai venit să-mi spui.

— Vă mulţumesc, doamnă şi, fiindcă tot discutăm pe tema asta, cred că s-ar cuveni să vă spun că, după părerea mea, Ben Hacket îl forţează pe copil să progreseze mult prea rapid în deprinderea călăriei. E o treabă foarte periculoasă. Azi-dimineaţă s-ar zice că a suferit o căzătură destul de gravă de pe cal.

— În regulă, bona, o să discut cu domnul Last despre toate astea.

Şi chiar a discutat. Amândoi s-au tăvălit de râs.

— Iubitule, hotărî ea, *tu* eşti cel care trebuie să stea de vorbă cu el. Te pricepi cu mult mai bine decât mine să fii serios.

— Eu credeam că-i foarte drăguţ să ţi se spună paţachină, se dezvinovăţi John, şi, oricum, e un cuvânt pe care Ben îl foloseşte deseori când vorbeşte despre oameni.

— Ei bine, n-ar trebui să-l folosească atâta.

— Ben îmi place mai mult ca oricine pe lumea asta. Şi cred că-i şi mai deştept ca alţii.

— Ei hai, doar ştii bine că nu-ţi place mai mult decât mama.

— Ba ştiu. Îmi place cu *mult* mai mult.

Tony simţea că a sosit clipa în care trebuie să pună capăt discuţiei şi să ţină predica pe care şi-o pregătea în sinea lui:

— Ia ascultă aici, John. Te-ai purtat foarte urât cu bona făcând-o babă, paţachină şi tâmpită. În primul rând, a fost un gest nepoliticos. Gândeşte-te şi tu câte lucruri face pentru tine-n fiecare zi.

— Pentru asta e plătită.

— Taci din gură. În al doilea, ai folosit cuvinte pe care oamenii de vârsta şi condiţia ta socială nu le folosesc. Săracii folosesc nişte expresii la care gentlemenii nu recurg niciodată. Tu eşti un gentleman. Când o să fii mare, casa asta şi-o grămadă de alte lucruri vor fi ale tale. Trebuie să-nveţi să vorbeşti ca unul ce-o să stăpânească toate aceste lucruri şi să le arăţi respect şi celor mai nevoiaşi decât tine, mai ales femeilor. Înţelegi?

— Ben e mai nevoiaş decât mine?

— Asta n-are nici o legătură cu discuţia noastră. Iar acum o să urci frumuşel la etaj, o să-i spui bonei că-ţi pare rău de cele întâmplate şi-o să-i promiţi că n-o să mai foloseşti niciodată vorbele astea.

— Bine.

— Şi, pentru că astăzi ai fost atât de neascultător, mâine n-ai voie să călăreşti.

— Mâine-i duminică.

— Mă rog, atunci, poimâine.

— Nu e drept! Ai zis „mâine".

— John, nu fi obraznic! Dacă nu te potoleşti, îl trimit pe Thunderclap înapoi la unchiul Reggie şi-i spun că, după mine, nu eşti un băieţel destul de cuminte ca să-l merite. Ce părere ai?

— Şi ce să facă unchiul Reggie cu calul? Nici n-ar putea să-l ducă în spinare. Şi-n plus, el e mai tot timpul plecat în străinătate.

— L-ar putea da altui băieţel. Oricum, treaba asta n-are nici o legătură cu pedeapsa. Şi-acum fugi şi spune-i bonei că-ţi pare rău.

John se opri în uşă şi stărui:

— Luni o să am voie să călăresc, da? Ai spus „mâine".

— Mda, cred că da.

— Uraaaaa! Thunderclap a mers foarte bine azi. Am sărit peste-un par şi o prăjină. La început a refuzat să sară, dar pe urmă s-a înălţat ca o pasăre.

— N-ai căzut?

— Ba am căzut o dată. N-a fost vina lui Thunderclap. Mi-am depărtat ţurloaiele şi-am dat cu curu' de pământ.

— Ei, cum a mers predica? se interesă Brenda.

— Rău. Rău de tot.

— Problema e că bona e geloasă pe Ben.

— Nu m-ar mira ca în curând să ajungem amândoi geloşi pe el.

Luau prânzul la o măsuţă rotundă, aşezată în mijlocul sufrageriei. În această încăpere se pare că nicicum nu putea fi asigurată o temperatură distribuită egal; chiar şi atunci când o parte suporta dogoarea de-a dreptul dureroasă, în văpaia şemineului deschis, cealaltă era amorţită de curentul care trăgea din vreo zece direcţii. Brenda făcuse numeroase experimente cu tot felul de paravane şi cu un radiator electric, portabil, dar fără nici un rezultat. Până şi astăzi, când pretutindeni se simţea vremea blândă, în sufragerie era un frig năprasnic.

Deşi amândoi plesneau de sănătate şi erau într-o formă de zile mari, Tony şi Brenda ţineau regim. Asta făcea ca mesele lor să pară mai interesante şi îi cruţa de cele două extreme necivilizate care pun în primejdie sănătatea celor ce mănâncă solitar — lăcomia irezistibilă sau dieta neregulată constând în ouă jumări sau sandviciuri cu carne de vită. Regimul pe care-l ţineau nu le permitea combinaţia de proteine şi amidon consumate la aceeaşi masă. Aveau un catalog tipărit, ce le spunea care alimente au proteine şi care amidon. Majoritatea felurilor de mâncare normale păreau să conţină şi una şi alta, aşa că Tony şi Brenda se distrau copios când venea vorba să-şi aleagă meniul. De regulă, alegerea lor sfârşea prin declararea unui aliment drept „joker".

— Sunt sigur că-mi face bine.

— Da, iubitule, şi când o să ne plictisim de chestia asta, am putea încerca o dietă alfabetică, să mâncăm în fiecare zi câte o chestie care începe cu altă literă. La litera P o să murim de foame, n-o să avem decât peltea şi piftie de ţipar... Ce planuri ai pentru după-amiaza asta?

— Nimic special. Carter o să treacă pe la ora cinci, să mai punem ţara la cale. După prânz, s-ar putea să plec la Pigstanton. Cred c-am găsit un arendaş pentru Lowater Farm, care-i nelocuită de ceva vreme şi ar trebui să văd dacă n-are nevoie de reparaţii.

— Nu te-aş refuza dacă m-ai invita la cinema.

— În regulă, nu-i nici o problemă. Pot lăsa Lowater pe luni.

— Şi pe urmă am putea merge la Woolworth's, ce zici?

Cu stilul mieros al Brendei şi cu bunul-simţ al lui Tony, nici nu-i de mirare că prietenii lor îi socoteau o pereche ce

reuşea întotdeauna s-o scoată la capăt când se punea problema de a se împăca bine unul cu celălalt.

Budinca, cu toată lipsa ei de proteine, nu era deloc îmbietoare.

Mâncau de cinci minute, când li se aduse o telegramă. Tony o deschise şi exclamă:

— Fir-ar să fie!

— Veşti proaste?

— S-a-ntâmplat ceva de-a dreptul îngrozitor. Ia citeşte-aici.

Brenda citi telegrama: *Sosesc la* 3:18 *aştept nerăbdare vizita. Beaver.*

— Cine mai e şi Beaver ăsta?

— Un tânăr.

— Sună bine.

— Ba nu sună deloc bine. Aşteaptă până o să-l cunoşti.

— De ce vine-aici? Tu l-ai invitat?

— Cred că i-am lansat o vagă invitaţie. Într-o seară, m-am dus la Brat's şi, în afară de el, nu mai era nimeni acolo, aşa că am băut ceva împreună şi mi-a spus, aşa, într-o doară, că ar vrea să ne vadă reşedinţa...

— Îmi închipui că erai beat criţă.

— Nu tocmai, dar n-am crezut c-o să mă ia-n serios.

— Ei bine, aşa-ţi trebuie. Iată ce se-ntâmplă dacă te duci la Londra cu afaceri şi mă laşi aici de una singură... Şi, până la urmă, cine-i tipul?

— Un tânăr şi-atâta tot. Maică-sa are magazinul ăla, ştii tu.

— Am cunoscut-o. E dată dracului. Dacă stau să mă gândesc, îi şi datorăm nişte bani.

— Uite care-i treaba, trebuie să-l sunăm şi să-i spunem că suntem bolnavi.

— E prea târziu, de-acum e-n tren, în drum spre noi, amestecând în nesăbuinţa lui amidonul şi proteinele din prânzul de trei şilingi şi şase penny, oferit de Great Western[1]... Oricum, putem să-i punem la dispoziţie Galahad-ul. Nimeni din cei care-au dormit acolo nu s-a mai întors vreodată — cred că patul ăla e curată cazină.

— Ce naiba facem cu el? E prea târziu să mai chemăm pe cineva.

— Tu du-te la Pigstanton. O să mă ocup eu de el. Mi-e mai uşor singură. Diseară putem să-l luăm la cinema, iar mâine poate vizita casa. Cu un pic de noroc, poate o întinde cu trenul de mâine-seară. Luni trebuie să meargă la lucru?

— Habar n-am.

Ora trei şi optsprezece minute nu era câtuşi de puţin o oră de sosire convenabilă. La reşedinţă se ajungea pe la patru fără un sfert şi dacă persoana în cauză, asemeni lui Beaver, era un străin, apărea un interval de timp jenant până la ora când se servea ceaiul. Totuşi, în absenţa lui Tony, care, de obicei, o făcea să respecte eticheta, Brenda depăşi cu uşurinţă aceste clipe delicate, iar Beaver era atât de rar cu adevărat bine-venit oriunde s-ar fi aflat, încât nici nu băgă de seamă aerul uşor forţat cu care fusese întâmpinat.

Brenda îl primi în camera căreia continuau să-i zică fumoar; într-un fel, acesta era locul cel mai puţin sumbru din toată reşedinţa.

---

[1] Great Western — reţea feroviară ce lega Londra de comitatul Warwickshire, unde se află reşedinţa soţilor Last.

— Drăguţ din partea dumitale că ai reuşit să vii, zise ea. Trebuie să te anunţ din capul locului că nu avem alţi musafiri. Mă tem că ai să te plictiseşti îngrozitor... Tony a trebuit să plece, dar o să se-ntoarcă de-ndată... a fost aglomeraţie pe tren? Sâmbăta e aglomeraţie de cele mai multe ori... vrei să ieşim niţel? În curând o să se întunece şi am putea profita de razele soarelui până mai e lumină...

Şi aşa mai departe.

Dacă Tony ar fi fost de faţă, ei i-ar fi fost mult mai greu, pentru că i-ar fi surprins privirea şi atunci praful s-ar fi ales de aerele ei de castelană. Beaver stăpânea la perfecţie arta conversaţiei, aşa că ieşiră pe fereastra-uşă ce dădea pe terasă, coborâră treptele ce duceau spre grădina olandeză şi ocoliră grădina de portocali, fără să se simtă vreo clipă stânjeniţi. Ba mai mult, Brenda se trezi spunându-i lui Beaver că mama lui este una dintre cele mai vechi prietene ale ei.

Tony se întoarse la timp ca să prindă şi el ceaiul. Îşi ceru scuze că n-a fost de faţă la sosirea oaspetelui şi aproape imediat ieşi din nou, de data asta ca să discute, la el în birou, cu administratorul domeniului.

Brenda se interesă ce mai e nou prin Londra şi ce petreceri se mai pun la cale. La asta Beaver se pricepea mai bine ca oricine.

— Polly Cockpurse o să dea o petrecere în curând.

— Da, ştiu.

— Veniţi şi voi?

— Nu cred. În ultima vreme nu prea mai ieşim pe nicăieri.

Toate bancurile care se răsuflaseră în ultimele şase săptămâni erau noutăţi pentru Brenda; prin repetare, deveniseră cizelate şi desăvârşite, iar Beaver reuşea să

smulgă hohote de râs. Îi povesti şi despre numeroasele schimbări intervenite în relaţiile dintre unii prieteni de-ai ei.

— Ce se-ntâmplă cu Mary şi Simon?

— A, nu ştiaţi? S-au despărţit.

— Când?

— Totul a început astă-vară, în Austria...

— Şi ce se mai aude cu Billy Angmering?

— A rupt-o fain de tot cu o fată pe nume Sheila Shrub.

— Dar cu soţii Helm-Hubbard?

— Nici căsătoria lor nu merge prea bine... Daisy a deschis un restaurant nou. Merge foarte bine... şi a fost inaugurat un nou club de noapte, Warren...

— Doamne sfinte, îngăimă Brenda în cele din urmă. Ce se mai distrează lumea.

După ce şi-au băut ceaiul, John Andrew a fost adus în salon şi a acaparat pe dată conversaţia.

— Bună ziua, făcu el politicos. N-am ştiut că vii în vizită. Tati spunea că în sfârşit are şi el un weekend în care să-şi vadă de treburile lui. Te duci la vânătoare?

— N-am mai fost de mult.

— Ben zice că-i normal să meargă la vânătoare, pentru binele ţării, toţi cei cărora le dă mâna s-o facă.

— Poate că mie nu-mi dă mâna.

— Eşti sărac?

— Te rog, domnule Beaver, nu trebuie să-i dai voie să te plictisească.

— Da, sunt foarte sărac.

— Destul de sărac ca să-i faci pe unii paţachine?

— Da, destul de sărac.

— Cum ai ajuns sărac?

— Aşa am fost dintotdeauna.

— Ah, făcu John pierzându-şi interesul pentru acest subiect. Surul de la fermă are viermi.

— De unde ştii?

— Aşa zice Ben. Şi-n plus, e destul să te uiţi la balega lui ca să-ţi dai seama.

— Doamne sfinte, ce-ar zice bona dacă te-ar auzi vorbind aşa?

— Câţi ani ai?

— Douăzeci şi cinci. Dar tu?

— Ce faci?

— Nu cine ştie ce.

— Ei bine, dacă aş fi în locul tău, aş face ceva să câştig bani. Atunci ai putea să te duci la vânătoare.

— Dar n-aş putea să-i mai fac pe oameni paţachine.

— Nu văd care-i poanta aici.

Ceva mai târziu, în timp ce lua cina în camera lui, John spuse:

— Cred că domnul Beaver e un om foarte tâmpit; tu ce crezi?

— Zău că nu ştiu ce să cred.

— Cred că-i omul cel mai tâmpit care a călcat vreodată pe-aici.

— Comparaţiile sunt un lucru odios.

— Nu văd absolut nimic drăguţ la el. Are o voce tâmpită şi o mutră tâmpită, ochi tâmpiţi şi-un nas tâmpit, spuse John, intonând parcă un psalm. Picioare tâmpite şi degete de la picioare la fel de tâmpite, un cap tâmpit şi haine tâmpite...

— Hai, isprăveşte-ţi odată cina, îl luă bona la rost.

*

În seara aceea, înainte de cină, Tony se apropie de Brenda, care şedea la măsuţa de toaletă, şi se strâmbă în oglindă peste umărul ei.

— Mă simt oarecum vinovat în legătură cu Beaver — să plec şi să te las singură. Ai fost de-a dreptul divină, ce mai.

— Aş, n-a fost chiar atât de rău. Tipul e cam penibil.

Ceva mai încolo, Beaver îşi examina camera cu grija unui oaspete de profesie. Constată că nu are veioză. Călimara cu cerneală era uscată. I se făcuse focul în cameră, dar se stinsese. Descoperise deja că baia se află la mare distanţă, în capătul unei scări în spirală, ca de foişor. Nu-i plăcu nici aspectul patului, nici cum se prezintă la pipăit; avea arcurile rupte la mijloc şi scârţâi lugubru când se întinse să vadă cât e de comod. Biletul de întoarcere, la clasa a treia, îl costase optsprezece şilingi. Şi mai avea de dat şi niscaiva bacşişuri.

Datorită sentimentului de culpă ce-l încerca pe Tony, la cină băură şampanie, deşi nici el, nici Brenda nu se dădeau în vânt după respectiva băutură. Şi, întâmplător, nici Beaver nu se omora după ea, dar lui îi păru bine s-o vadă pe masă. Fu turnată într-o carafă şi făcu turul mesei, trecând de la unul la altul, în semn de ospitalitate. Pe urmă plecară cu maşina la Pigstanton, la cinematograf, unde rula un film pe care Beaver îl văzuse cu luni de zile în urmă. La întoarcere, în fumoar îi aşteptau o tavă cu tot felul de băuturi şi nişte sandviciuri. Discutară despre film, dar Beaver nu le spuse că l-a mai văzut o dată. Tony îl conduse până la uşa încăperii Galahad.

— Sper să dormi bine.

— Cu siguranţă c-o să dorm.

— Îţi place să fii servit la pat dimineaţa?
— Pot să sun valetul.
— Fireşte. Ai tot ce-ţi trebuie?
— Da, mulţumesc. Noapte bună.
— Noapte bună.
Când se întoarse însă la Brenda, spuse:
— Ştii, mă simt îngrozitor în legătură cu Beaver.
— Aş, lasă-l, că se simte bine, îl linişti Brenda.

Departe de-a se simţi însă bine, acesta se tot răsucea în fel şi chip, în căutarea unei poziţii care să-i permită să adoarmă; cugetă că, dacă tot n-are de gând să mai calce vreodată pe-acolo, n-o să-i dea nici un sfanţ majordomului şi doar cinci şilingi valetului care se îngrijea de el. Curând se adaptă la topografia neregulată a saltelei şi moţăi până-n zori, zvârcolindu-se în răstimpuri. Ziua următoare nu începu sub cele mai bune auspicii, ci cu vestea că ziarele de duminică au fost duse în camera doamnei.

În fiecare duminică, Tony purta, în mod invariabil, un costum de culoare închisă şi un guler alb, scrobit. Mergea la biserică, unde se aşeza într-o strană mare din lemn de pin, donată de străbunicul său la data când reconstruise reşedinţa, o strană prevăzută cu perniţe de îngenuncheat stacojii şi cu un şemineu cu grătar de fier şi un mic vătrai cu care taică-său zdrăngănea ori de câte ori vreun pasaj dintr-o predică îi stârnea nemulţumirea. Nu se mai făcuse focul acolo încă de pe vremea lui taică-său; Tony spera să reînvie acest obicei în iarna următoare. De Crăciun şi de Sărbătoarea Recoltei, Tony citea fragmente din Biblia aşezată pe spinarea vulturului de alamă.

După terminarea liturghiei, zăbovea câteva minute în portal şi sporovăia plin de amabilitate cu sora vicarului şi

cu oamenii din sat. Pe urmă se întorcea acasă pe o potecă ce traversa ogoarele şi ducea la o uşă laterală din zidul grădinii; trecea pe la sere şi îşi alegea singur floarea pentru butonieră, poposea pe la casele grădinarilor, să schimbe câteva cuvinte cu ei (în acest timp, se simţea copleşit de mirosul cald al prânzurilor duminicale, ce se furişa pe uşile mici), după care, cu un aer oarecum solemn, bea un pahar de vin de Xeres în bibliotecă. În asta consta ordinea simplă, un pic ceremonioasă a dimineţilor lui de duminică, ordine ce înlocuise mai mult sau mai puţin spontan practicile mult mai rigide ale părinţilor săi; era peste măsură de încântat de obiceiurile sale. Brenda îl tachina ori de câte ori îl prindea făcând pe gentlemanul onest, evlavios, de modă veche, iar Tony îşi dădea seama încotro bate ea, dar asta nu-i ştirbea cu nimic plăcerea oferită de rutina lui săptămânală sau supărarea pricinuită de prezenţa oaspeţilor care-l scoteau din această rutină.

Aşa se explică de ce îl cuprinse disperarea când, trecând din biroul său în sala mare la ora unsprezece fără un sfert, îl întâlni pe Beaver gata îmbrăcat şi pregătit de distracţie; totuşi, grijile i se spulberară rapid, fiindcă, în timp ce-i dădea bună dimineaţa oaspetelui său, observă că acesta ţine în mână *Mersul trenurilor* şi caută, fără doar şi poate, un tren.

— Sper că ai dormit bine.

— Excelent, răspunse Beaver, deşi paloarea de pe chip nu părea să-i întărească afirmaţia.

— Mă bucur s-aud. Aici şi eu am întotdeauna somnul foarte bun. Să ştii că nu-mi place că-ţi faci de lucru cu *Mersul trenurilor*. Sper că n-ai de gând să ne părăseşti deja.

— Mă tem că va trebui să plec diseară.

— Păcat. Abia am apucat să te văd. Trenurile de duminică nu sunt deloc grozave. Cel mai bun pleacă la cinci şi patruzeci şi cinci şi ajunge la Londra în jur de nouă. Are o mulţime de opriri şi n-are vagon-restaurant.

— E perfect.

— Sigur nu poţi să mai rămâi până mâine?

— Categoric.

Dinspre parc răsunară clopotele bisericii.

— Ei bine, tocmai mă pregătesc să merg la biserică. Presupun că nu te-ar tenta să vii cu mine.

Când se afla într-o vizită la cineva, fie şi într-una nesatisfăcătoare, precum aceasta de acum, Beaver făcea întotdeauna ceea ce se aşteptau alţii să-l vadă făcând.

— Ba cum să nu. Mi-ar face mare plăcere.

— Dacă aş fi în locul tău, zău că nu mi-ar face nici o plăcere. N-o să-ţi placă. Eu mă duc numai fiindcă mă simt mai mult sau mai puţin obligat s-o fac. Tu o să rămâi aici. Brenda trebuie să coboare dintr-o clipă în alta. Dacă simţi nevoia, sună după valet, să-ţi aducă ceva de băut.

— Ah, în regulă.

— Atunci, ne vedem mai târziu, zise Tony, luându-şi pălăria şi bastonul din holul de la intrare.

„Iar mi-am demonstrat lipsa de ospitalitate faţă de-acest tânăr", cugetă el.

Ajuns pe alee, auzi dangătul limpede şi puternic al clopotelor, şi porni la pas vioi în direcţia lor. Curând amuţiră şi lăsară locul unei singure note, care îi vestea pe săteni că mai sunt doar cinci minute până când organistul o să înceapă primul imn.

Îi ajunse din urmă pe bonă şi pe John, care se îndreptau şi ei spre biserică. John se afla într-unul din rarele lui momente în care îşi dezlega băierile inimii; se prinse cu

mânuţa înmănuşată de mâna lui Tony şi, fără nici un preambul, se apucă să-i spună o poveste care ţinu până la uşa bisericii; era vorba despre păţania catârului Peppermint, care a băut raţia de rom a unei întregi companii militare, lângă Wipers[1], în anul 1917; o turui pe nerăsuflate, în timp ce tropăia de zor ca să poată ţine pasul cu taică-său. La sfârşit, Tony zise:

— Ce tristă-ntâmplare.

— Ei bine, şi *eu* am crezut că-i tristă, dar nu-i deloc aşa. Ben zice că de-atâta râs i-au plesnit şi brăcinarele de pe el.

Clopotul amuţise şi organistul se uita de după cortină, să vadă dacă a sosit Tony. Tony înaintă pe intervalul dintre şirurile de bănci, urmat de bonă şi de John. Se aşeză într-unul din jilţurile din strană; cei doi şedeau pe-o bancă din spatele lui. Se aplecă înainte, timp de-o jumătate de minut, cu palma la frunte şi, când se trase înapoi, organistul cântă primele acorduri ale imnului *Nu intra la judecată cu robul Tău, o, Doamne*[2]. Slujba se desfăşură normal. În timp ce inhala aerul plăcut, cu un uşor iz de mucegai, şi îşi executa obişnuitele mişcări de-a se aşeza, de-a se ridica în picioare şi de-a se apleca smerit, Tony se lăsa furat de tot felul de gânduri legate de evenimentele săptămânii ce se încheiase şi de planurile lui de viitor. În răstimpuri, câte o expresie mai impresionantă din liturghie îl readucea cu picioarele pe pământ, dar cea mai mare parte a dimineţii şi-o petrecu chibzuind ce-i de făcut cu băile şi toaletele, şi

---

[1] Wipers — formă anglicizată a lui Ypres, oraş belgian unde s-au desfăşurat mai multe bătălii din timpul Primului Război Mondial.

[2] Versetul 2 din Psalmul 143, *Rugăciunea către Dumnezeu în toiul prigoanelor.*

cum ar putea să le sporească numărul, fără să modifice configuraţia generală a clădirii.

Poştaşul din sat trecu printre bănci făcând cheta. Tony îi oferi, ca de obicei, o jumătate de coroană[1], iar John şi bona câţiva penny de căciulă.

Vicarul urcă anevoie în amvon. Era un om în vârstă, care servise în India cea mai mare parte a vieţii sale. Tatăl lui Tony fusese cel care îl instalase ca paroh, la rugămintea dentistului său. Avea un glas nobil, răsunător, şi era considerat cel mai bun predicator pe-o rază de mai multe mile.

Îşi compusese predicile în zilele lui active, pe vremea când le ţinea în capela garnizoanei; nu schimbase nici măcar o virgulă ca să le adapteze noilor împrejurări în care-şi desfăşura activitatea parohială şi mai toate se încheiau cu referiri la căminul îndepărtat şi la cei dragi rămaşi acasă. Pe săteni, treaba asta nu-i mira absolut deloc. Din lucrurile rostite în biserică, puţine erau cele care păreau să aibă vreo legătură cu ei. Le plăceau foarte mult predicile vicarului şi ştiau că, atunci când acesta aducea vorba despre căminele lor îndepărtate, a sosit momentul să-şi scuture praful de pe genunchi şi să-şi pregătească umbrelele de plecare.

— Şi-n timp ce stăm aici cu capetele descoperite, în ceasul acesta solemn al săptămânii, citi el înfoindu-şi glasul de stentor bătrân, pentru finalul predicii, să ne aducem aminte de graţioasa noastră regină-împărătească[2], în slujba căreia ne-am strâns aici, şi să ne rugăm pentru

---

[1] În vechiul sistem monetar britanic o coroană era echivalentul a doi şilingi şi şase penny.

[2] Părintele Tendril, care trăieşte într-o lume paralelă cu realitatea, se referă la regina Victoria, care a domnit între 1837 şi 1901, şi a fost proclamată împărătească a Indiei în 1876.

sănătatea ei, să ne poată trimite, după pofta inimii, să o slujim în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii; şi să ne gândim la cei dragi de-acasă şi la căminele pe care le-am lăsat în urmă în numele Măriei Sale, şi să ne-aducem aminte că, deşi ne despart atâtea şi atâtea mile de pustiuri continentale şi-atâtea şi atâtea leghe de întinderi oceanice, niciodată nu suntem mai aproape de ei decât în aceste dimineţi de duminică, uniţi cu ei peste dune şi peste munţi, în loialitatea faţă de suverana noastră şi în rugăciunile ce le înălţăm pentru fericirea ei; suntem uniţi cu ei, ca mândri supuşi ai sceptrului şi coroanei ei.

(„Părintele Tendril voroveşte-al naibii de bine despre regină", îi spusese odată lui Tony nevasta unui grădinar.)

După ce coriştii ieşiră unul câte unul în timpul ultimului imn, enoriaşii zăboviră câteva clipe prosternaţi în tăcere şi apoi porniră spre ieşire. Rămaseră impasibili până ajunseră afară, între morminte; acolo se iscă un schimb de saluturi pline de bunăvoinţă şi amabilitate, şi o pălăvrăgeală în toată legea.

Tony stătu de vorbă cu sora veterinarului şi cu domnul Partridge, de la magazin; curând li se alătură şi vicarul.

— Sper că Lady Brenda nu-i bolnavă...

— Nu, n-are nimic grav, era formula invariabilă de răspuns a lui Tony, de fiecare dată când apărea la biserică fără ea. O predică înălţătoare, părinte.

— Dragă băiete, mă bucur s-aud asta. Este una din predicile mele preferate. Dar n-ai mai auzit-o niciodată?

— Nu, vă asigur că nu.

— În ultimul timp nu m-am mai folosit de ea aici, însă, ori de câte ori sunt chemat să ţin locul cuiva în altă parohie,

cu predica asta mă prezint. Ia să vedem, întotdeauna îmi notez data când mă folosesc de ea.

Bătrânul paroh deschise cărţoiul-manuscris pe care-l căra cu el. Avea coperţile negre, zdrenţuite, şi paginile îngălbenite de vreme.

— Ah, iată, am găsit. Am rostit această predică pentru prima oară la Jellalabad, pe vremea când era staţionat acolo Regimentul de Gardă Coldstream; apoi, am folosit-o pe Marea Roşie, în timp ce mă întorceam din a patra mea permisie; apoi, la Sidmouth... Mentone... Winchester... la întrunirea anuală a cercetaşelor din vara lui 1921... la Breasla Actorilor Ecleziaşti din Leicester... de două ori la Bournemouth în iarna anului 1926, când sărmana Ada era atât de bolnavă... Nu, aici nu cred s-o mai fi folosit din 1911, când erai mult prea mic ca să te poţi bucura de ea...

Sora vicarului intrase între timp în vorbă cu John. Micuţul îi povestea păţania lui Peppermint:

— Ben zice că n-ar fi păţit nimic dacă ar fi fost în stare să borască romul, dar catârii nu pot să borască, şi nici caii...

Bona îl înşfăcă zdravăn şi-l luă pe sus spre casă.

— De câte ori ţi-am spus să nu mai repeţi tot ce-ţi istoriseşte Ben Hacket? Pe domnişoara Tendril n-o interesa povestea lui Peppermint. Şi să nu mai foloseşti niciodată cuvântul ăla obscen, „a borî".

— Dar nu-nseamnă decât a-ţi fi rău.

— Ei bine, pe domnişoara Tendril n-o interesează dacă-i este cuiva rău...

Văzând că mulţimea dintre intrarea bisericii şi poarta cu streaşină începe să se împrăştie, Tony o luă din loc spre grădini.

*

Prin ferestrele înguste, arcuite, şi pe bovindouri se revărsau razele soarelui de noiembrie, blazoanele vitraliilor le colorau în verde şi auriu, roşu heraldic şi azuriu, iar bucăţelele de plumb ce fixau geamul în romburi şi dreptunghiuri le mărunţeau în nenumărate puncte şi pete de lumină colorată. Brenda coborî scara principală treaptă cu treaptă, prin alternanţele de amurg şi curcubeu. Avea amândouă mâinile ocupate, ţinea la piept o poşetă, o pălărioară, un gherghef cu o broderie pe jumătate terminată şi un teanc uriaş de ziare de duminică, mototolite; din spatele lor nu i se zăreau decât ochii şi fruntea, de ai fi zis că poartă un văl asemenea femeilor musulmane. Beaver apăru din penumbra de jos, se opri la picioarele scării şi îşi înălţă privirea spre ea.

— Ce vreau să zic, nu vă pot ajuta cumva?

— Nu, mulţumesc, mă descurc foarte bine. Cum ai dormit?

— Excelent.

— Pun pariu că n-ai dormit.

— Păi, nu sunt genul de om care doarme foarte bine.

— Când o să vii data viitoare, o să stai în altă cameră. Dar bag mâna-n foc că n-ai să mai vii niciodată. Lumea se-ntoarce aici atât de rar. E mare păcat, fiindcă-i atât de bine să avem şi noi oaspeţi, iar locuind la ţară nu prea apucăm să legăm prietenii noi.

— Tony a plecat la biserică.

— Da, îi place să meargă. O să se-ntoarcă îndată. Hai să ieşim două-trei minute, e-o vreme atât de încântătoare.

Întorcându-se acasă, Tony îi găsi aşezaţi în bibliotecă. Beaver îi dădea Brendei în cărţi.

— Ia mai taie-le o dată, o îndemna el, să văd dacă n-a apărut vreo clarificare... A, da... cineva o să moară subit, iar asta îţi va aduce mari bucurii şi avantaje. De fapt, tu ai să omori pe cineva. Nu-mi dau seama dacă-i vorba de un bărbat sau de-o femeie... da, e o femeie... apoi, o să pleci într-un lung voiaj peste mări şi ţări, ai să te măriţi cu şase bărbaţi bruneţi şi o să ai unsprezece copii, ai să-ţi laşi barbă şi ai să mori.

— Ce bestie eşti! Şi eu care am crezut tot timpul că-i vorba de ceva serios. Bună, Tony, te-ai distrat bine la biserică?

— M-am distrat pe cinste; ce-aţi zice de nişte Xeres?

Când rămase singur cu Brenda înainte de prânz, îi spuse:

— Iubito, ai fost de-a dreptul eroică cu Beaver.

— Aş, chiar îmi place să-i ţin piept — de fapt, mai că-i fac ochi dulci.

— Am băgat de seamă. Ei bine, după-amiază o să mă ocup de el şi diseară o să plece.

— Serios? Zău că o să-mi pară rău. Ştii că asta-i diferenţa dintre noi: când avem un musafir îngrozitor, tu îţi iei tălpăşiţa şi te-ascunzi în timp ce pe mine chestia mă distrează— încercând să mă port frumos şi demonstrându-mi şi mie însămi ce bine mă descurc. Şi-n plus, Beaver nu-i chiar atât de rău. Ne seamănă destul de bine în anumite privinţe.

— Mie nu-mi seamănă deloc, ripostă Tony.

— Ei bine, dacă ţi se pare că te-ar distra, am putea face turul clădirii, propuse Tony după prânz. Ştiu că nu mai e la modă să te dai în vânt după genul ăsta de arhitectură —

mătuşă-mea Frances susţine că-i un veritabil Pecksniff, dar eu unul cred că, în genul ei, e reuşită.

Turul le luă două ore. Beaver era expert în arta de-a face turul unor reşedinţe; de fapt, fusese crescut în acest spirit, din clipa când începuse să-şi însoţească mama, pentru care vizitarea imobilelor fusese dintotdeauna o pasiune ce se transformase ulterior, date fiind noile împrejurări, în profesiune. Făcea comentarii la obiect, arătându-şi admiraţia, şi asta îi spori lui Tony plăcerea de a-şi etala comorile.

Văzură tot ce era de văzut: salonul cu obloane, care aducea cu sala de festivităţi a unei şcoli, coridoarele vechii mănăstiri, întunecoasa curte interioară, capela unde, până la preluarea moştenirii de către Tony, se citeau în fiecare zi rugăciunile familiale în faţa tuturor locatarilor de-aici, încăperea unde se păstra argintăria şi biroul administrativ, dormitoarele şi podurile, rezervorul de apă, ascuns printre metereze. Urcară scara în spirală care ducea la mecanismul orologiului şi zăboviră să vadă cum bate ora trei şi jumătate. Coborâră cu dangătele încă răsunându-le în urechi, ca să viziteze colecţiile — emailuri, fildeşuri, sigilii, tabachere, porţelanuri, bronzuri aurite, cloisonné-uri; poposiră în faţa fiecărui tablou din galeria lambrisată cu stejar şi îi discutară semnificaţia; scoaseră din rafturile bibliotecii volumele *in-folio* mai importante şi examinară planurile originale ale clădirilor, registrele contabile ale vechii mănăstiri şi însemnările de călătorie ale strămoşilor lui Tony. Din când în când, Beaver făcea câte un comentariu de genul „Şi Cutăreştii au ceva asemănător în cutare şi cutare loc", la care Tony îi răspundea: „Da, am văzut-o şi eu, dar cred că a mea este mai veche." În cele din urmă se întoarseră în fumoar, iar Tony îl lăsă pe Beaver în grija Brendei.

Aşezată în fotoliu, cu spinarea gârbovită, Brenda îşi vedea de ghergheful ei.

— Ei, se interesă ea, fără să-şi ridice privirea de la broderie, cum ţi se pare?

— Impresionant.

— Mie nu trebuie să-mi torni texte din astea.

— Bine, dar o grămadă de lucruri chiar sunt a-ntâia.

— Mda, cred că *lucrurile* se prezintă bine.

— Dar ţie nu-ţi place casa?

— Mie? O *detest*... în cel mai bun caz, nu vreau să spun chiar asta, dar uneori îmi doresc să nu fie *toată*, până-n cel mai mic detaliu, atât de supărător de urâtă. Dar mai degrabă aş prefera să mor decât să-i spun lui Tony ce gândesc. Desigur, n-am putea locui niciodată nicăieri altundeva. El e mort după locul ăsta... E ciudat. Nu ne-a păsat nici unuia dintre noi când fratele meu Reggie a vândut casa *noastră* — şi nu orişice casă, ci una construită de Vanbrugh[1], îţi dai seama... Îmi închipui că suntem de-a dreptul norocoşi că ne permitem defel să întreţinem coşmelia asta. Ai idee cât costă să trăieşti aici? Am fi oameni bogaţi de n-am avea pe cap hardughia asta. Aşa, însă, avem de întreţinut cincisprezece servitori în casă, fără a pune la socoteală grădinarii, tâmplarii, paznicul de noapte şi pe toţi cei de la fermă, plus omuleţii ciudaţi care răsar întruna, ba să tragă orologiul, ba să măsluiască registrele, ba să cureţe şanţul de apărare, în timp ce Tony şi cu mine despicăm firu-n patru să vedem dacă-i mai ieftin să mergem la Londra cu maşina, pentru o noapte, sau dacă-i mai bine să ne luăm

---

[1] John Vanbrugh — celebru dramaturg şi arhitect englez (1664–1726), care a proiectat, printre alte importante edificii, şi Palatul Blenheim al ducelui de Marlborough.

un bilet de călătorie... N-aş pune la suflet toată treaba asta dacă ar fi, într-adevăr, o casă cu adevărat plăcută — cum e, de pildă, cea în care am crescut... dar, fireşte, Tony a crescut aici şi altfel vede lucrurile...

Tony li se alătură la ora ceaiului.

— Nu vreau să par neospitalier, însă, dacă vrei să prinzi trenul ăla, ar trebui să te pregăteşti de plecare.

— Nu-ţi face griji. L-am convins să stea până mâine.

— Dacă sigur nu vrei...

— Splendid. Mă *bucur*. E de-a dreptul bestial să călătoreşti spre Londra la ora asta, mai ales cu trenul ăla.

Când intră în cameră, John spuse:

— Credeam că domnul Beaver o să plece.

— Nu mai devreme de mâine.

— Aha.

După cină, Tony se aşeză să-şi citească ziarele. Brenda şi Beaver stăteau pe canapea şi jucau tot felul de jocuri. Dezlegară un careu de cuvinte încrucişate. Apoi Beaver îi spuse: „M-am gândit la ceva", iar ea îi puse întrebări, încercând să ghicească despre ce-i vorba. El se gândea la romul băut de Peppermint. John îi istorisise păţania la ceaiul de după-amiază. Brenda ghici destul de repede despre ce-i vorba. După aceea jucară „Analogii"[1], referindu-se mai întâi la prietenii lor, iar apoi fiecare la celălalt.

Îşi luară rămas-bun în seara aceea, fiindcă Beaver avea să plece dimineaţa, cu trenul de 9:10.

---

[1] Joc în care se realizează portretul unei persoane cunoscute, prin caracterizare indirectă, sugerată prin analogii cu însuşirile unor obiecte, fenomene etc.

— Să mă anunţi neapărat când vii la Londra.

— S-ar putea să vin săptămâna asta.

A doua zi dimineaţă, Beaver le oferi câte zece şilingi bacşiş şi majordomului şi valetului. Tony, care continua să se simtă vinovat în pofida comportamentului eroic al Brendei, coborî la micul dejun să-şi conducă musafirul. Apoi se întoarse în Guinevere.

— Ei bine, a dat Domnul... Ai fost superbă, iubito. Sunt sigur că s-a întors acasă convins că eşti moartă după el.

— Ei, n-a fost chiar aşa de groaznic.

— Nu. Trebuie să recunosc că, în timp ce vizitam casa, mi-a pus nişte întrebări inteligente.

Când Beaver sosi acasă, doamna Beaver tocmai îşi mânca iaurtul.

— Cine-a mai fost?

— Nimeni.

— Nimeni? Sărmanul meu băiat.

— Nu se aşteptau la vizita mea. La început a fost groaznic, dar pe urmă lucrurile s-au mai îndreptat. Sunt exact aşa cum mi i-ai descris. Ea este fascinantă. El abia dacă a scos o vorbă.

— Mi-ar face plăcere s-o văd din când în când.

— Spunea că ar vrea să-şi ia un apartament în Londra.

— *Serios*?

Transformarea grajdurilor şi a garajelor în locuinţe reprezenta un segment important al afacerilor doamnei Beaver.

— De ce-ar avea nevoie?

— De ceva foarte simplu. De două camere şi-o baie. Dar mi-a vorbit foarte vag. Lui Tony nu i-a spus deocamdată nimic.

Doi

Când Brenda trebuia să meargă la Londra, să petreacă o zi la cumpărături, coafor sau la cabinetul de osteopatie (o formă de deconectare care-i făcea deosebită plăcere), călătorea întotdeauna miercurea, fiindcă în ziua aceea biletele de tren costau cu cincizeci la sută mai puţin. Pleca la opt dimineaţa şi ajungea acasă puţin după ora zece seara. Călătorea la clasa a treia, iar vagoanele erau adesea ticsite de pasageri, fiindcă şi alte neveste de pe traseu profitau de această reducere de preţ. De obicei îşi petrecea ziua în compania surorii ei mai mici, Marjorie, care era măritată cu potenţialul candidat al Partidului Conservator, dintr-o circumscripţie din sudul Londrei, animată de-o puternică simpatie faţă de laburişti. Ziarele le numeau întotdeauna „adorabilele surori Rex", atunci când scriau despre ele. Marjorie şi Allan erau strâmtoraţi, dar populari; nu-şi puteau permite să facă un copil; locuiau într-o căsuţă din zona Portman Square, situată nu departe de gara Paddington. Aveau un pechinez pe care îl chema Djinn.

Brenda plecase dintr-un capriciu, lăsându-i vorbă majordomului s-o sune pe Marjorie şi s-o înştiinţeze în legătură cu sosirea ei. Coborî din tren după două ore şi un sfert de călătorie, petrecute într-un compartiment în care se buluciseră câte cinci pe o banchetă; arăta însă la fel de radioasă şi de fragilă ca şi cum de-abia s-ar fi despărţit de-o ceată de maseze, specialişti în osteopatie, manichiuriste şi

coafeze. Avea ea talentul de-a nu părea niciodată pe jumătate istovită; atunci când era cu adevărat extenuată, cum i se întâmpla deseori în timp ce se-ntorcea la Hetton după zilele acestea petrecute la Londra, se prăbuşea complet şi arăta palidă şi jigărită; în asemenea momente, se aşeza la gura focului, cu o ceaşcă de lapte în care înmuia pâine, stătea acolo mai mult moartă decât vie, până când Tony venea şi o lua la culcare.

O găsi pe Marjorie cu pălăria pe cap, aşezată la biroul ei, uitându-se nedumerită la carnetul ei de cecuri şi la un teanc de facturi.

— Iubito, viaţa la ţară face *minuni*! Arăţi de milioane. De unde ţi-ai *luat* costumul ăsta?

— Nu ştiu. Dintr-un magazin.

— Ce mai e nou la Hetton?

— Nimic nou. Tony e sărit de pe fix cu feudalismul lui. John Andrew înjură ca un birjar.

— Şi tu ce mai zici?

— Eu? A, sunt bine, mersi.

— Ce musafiri aţi mai avut?

— Pe nimeni. În ultimul weekend a stat la noi un prieten de-al lui Tony, un oarecare domn Beaver.

— John Beaver? Ce ciudat. N-aş fi crezut să fie genul de amic al lui Tony.

— Păi nu e... Ce fel de om e?

— Nu-l cunosc prea bine. Îl mai văd câteodată pe la Margot's. Se dă în vânt după evenimentele mondene.

— Mie mi s-a părut mai degrabă penibil.

— Aaa, categoric e *penibil*. Îţi place de el?

— Doamne fereşte!

Ieşiră cu Djinn la plimbare în Hyde Park. Era un căţel foarte nerecunoscător, care nu se uita niciodată pe unde umblă şi trebuia târât tot timpul cu lesa; îl luară cu ele să vadă *Energia fizică* a lui Watts[1]; când îi dădură drumul din lesă, rămase neclintit şi privi bosumflat asfaltul până când porniră înapoi spre casă; avu o singură manifestare emoţională, asta se întâmplă atunci când se repezi să-l muşte pe un copilaş care vroise să-l mângâie; mai târziu îl pierdură şi îl găsiră câţiva metri mai încolo, şezând sub un scaun şi holbându-se la o fâşie de hârtie aruncată pe jos. Era spălăcit, avea botul şi buzele roz, iar în jurul ochilor avea cercuri de carne spână, tot roz.

— Cred că n-are strop de simţire omenească în el, zise Marjorie.

Discutară o vreme despre domnul Cruttwell, specialistul lor în osteopatie, şi despre noul tratament încercat de Marjorie.

— Mie nu mi-a făcut niciodată aşa ceva, spuse Brenda plină de invidie şi imediat adăugă: Cum crezi că stă domnul Beaver cu viaţa sexuală?

— N-am de unde să ştiu. Îmi închipui că-i destul de subţire... Ţi-a căzut cu *tronc*?

— Păi, nu prea am prilejul să văd mulţi bărbaţi tineri..., mărturisi Brenda.

Lăsară câinele acasă şi plecară la cumpărături — prosoape pentru camera copilului, compot de piersici, un ceas pentru unul dintre portari, care aniversa şaizeci de ani în slujba domeniului Hetton, o conservă cu creveţi de

---

[1] *Energia fizică* — statuie ecvestră de George Watts (1817–1904), expusă în Grădina Kensington din Londra.

Morecambe Bay, să-i facă o surpriză lui Tony; îşi făcură o programare la domnul Cruttwell, pentru după-amiază. Discutară despre petrecerea anunţată de Polly Cockpurse.

— Vino şi tu. O să fie mai mult ca sigur reuşită.

— S-ar putea să vin... dacă o să găsesc pe cineva cu care să merg. Tony n-o înghite... Şi la vârsta mea nu-mi permit să merg singură la petreceri.

Ieşiră să ia prânzul la un restaurant nou, de pe Albemarle Street, pe care îl deschisese de curând prietena lor, Daisy.

— Ce noroc pe tine, exclamă Marjorie de-ndată ce intrară, uite-o pe mama lui Beaver al tău.

Avea opt invitaţi la o masă mare, rotundă, chiar în mijlocul sălii; pentru treaba asta era plătită de Daisy, al cărei restaurant nu mergea aşa cum se aşteptase ea — cu alte cuvinte, prânzul era pe gratis, iar doamna Beaver avea să primească comanda pentru redecorarea lui, la primăvară, în cazul în care restaurantul avea să mai fie deschis la acea dată. Se vedea cât de colo că-i o combinaţie de oaspeţi trasă de păr, n-aveau nici în clin, nici în mânecă unii cu ceilalţi — cu atât mai puţin îi unea afecţiunea pentru doamna Beaver — numitorul lor comun constând doar în faptul că erau nume în vogă — un duce accesibil, dar nu complet renegat de-ai săi, o fată nemăritată, dar cu o bogată experienţă de viaţă, o dansatoare şi un romancier, un scenograf, un ministru adjunct sfios, care-şi dăduse seama prea târziu în ce s-a băgat, şi Lady Cockpurse.

— Dumnezeule, ce trupă grozavă, comentă Marjorie, făcându-le semne voioasă.

— Veniţi amândouă la serata mea, iubitelor? răsună glasul strident al lui Lady Cockpurse, umplând tot restaurantul. Numai să nu spuneţi la nimeni. E o petrecere

intimă, secretă. O să fim în cadru restrâns — doar o mână de prieteni vechi.

— Ar fi minunat să vedem cum arată *adevăraţii* prieteni vechi ai lui Polly, zise Marjorie. Nu cunoaşte pe nimeni de mai mult de cinci ani.

— Tare mi-ar plăcea s-o înţeleagă şi Tony.

(Deşi averea lui Polly se datora mai ales bărbaţilor, de popularitate se bucura mai ales printre femei, care îi admirau toaletele şi le cumpărau de la ea la mâna a doua, pe un preţ de nimic; primii paşi spre celebritate îi făcuse în nişte cercuri atât de obscure încât nu-şi făcuse deloc duşmani în lumea la care aspira acum; cu câtva timp în urmă, se măritase cu un conte cu inima de aur, pe care la vremea respectivă nu şi-l dorise de soţ nici o femeie; de-atunci escaladase toţi munţii societăţii, cu excepţia piscurilor celor mai înalte.)

După prânz, doamna Beaver se mută la masa lor.

— *Neapărat* trebuie să stau de vorbă cu dumneata, deşi sunt pe fugă. Nu ne-am mai văzut de un *car de vreme* şi John mi-a povestit ce weekend *încântător* a petrecut la voi.

— A fost un weekend foarte liniştit.

— Exact asta îi şi *place*. Bietul băiat n-are o clipă de tihnă în Londra. Spune-mi, Lady Brenda, e adevărat că-ţi cauţi un apartament în Londra? Că s-ar putea să am exact ce-ţi trebuie. Acum se lucrează la el şi va fi gata cu mult înainte de Crăciun, zise ea, privindu-şi ceasul. Aoleu, trebuie s-o întind. N-ai putea să vii la un cocktail diseară? Ţi-aş putea povesti toate detaliile.

— Aş *putea...*, începu Brenda, pe un ton şovăitor.

— Atunci, *vino*. O să te aştept în jurul orei şase. Bănuiesc că nu ştii unde locuiesc.

Îi dădu adresa şi plecă de la masă.

— Ce mai e şi cu apartamentul ăsta? o întrebă Marjorie.

— A, nu-i decât o idee de-a mea...

În după-amiaza aceea, în timp ce stătea întinsă confortabil pe masa specialistului în osteopatie, cu vertebrele pocnindu-i ca nişte capse sub apăsarea degetelor lui puternice, Brenda se întreba dacă diseară o să fie şi Beaver acasă. „Probabil că nu, dacă-i aşa mare amator de ieşiri în lume, şi-apoi, ce rost ar avea...?" îşi răspunse în sinea ei.

Însă, deşi primise două invitaţii, el rămăsese acasă.

Ascultă toate detaliile legate de apartament. Doamna Beaver era un as în meseria ei. Oamenii au nevoie de un loc unde să se schimbe şi de unde să dea un telefon, îi spuse ea. Se ocupa de convertirea unei căsuţe din zona Belgravia în şase garsoniere compuse dintr-o cameră şi o baie, ce urmau să fie date cu chirie, la preţul de trei lire pe săptămână; băile urmau să fie ultimul răcnet, cu apă caldă douăzeci şi patru din douăzeci şi patru şi cu tot dichisul celor de peste ocean; cealaltă încăpere urma să aibă un şifonier încastrat în perete, cu un bec electric în interior, şi suficient spaţiu pentru un pat. Asta va satisface o mai veche cerere a pieţei imobiliare, conchise doamna Beaver.

— O să discut cu soţul meu şi o să vă ţinem la curent.

— Dar cât mai *curând*, nu-i aşa, fiindcă *toată lumea* o să vrea să-şi achiziţioneze una.

— O să vă contactez cât de curând.

La plecare, Beaver o conduse până la gară. De obicei, în timpul călătoriei mânca nişte prăjiturele şi ciocolată; le cumpărară împreună, de la bufetul gării. Mai era o

grămadă de timp până la plecarea trenului şi vagonul încă nu se umpluse. Beaver urcă în tren şi se aşeză lângă ea.

— Sunt sigură că vrei să pleci.

— Nu, serios.

— Mi-am luat de citit tot felul de chestii.

— Dar *vreau* să mai stau.

— E foarte drăguţ din partea ta.

Imediat adăugă pe un ton sfios, fiindcă nu era obişnuită să ceară o asemenea favoare:

— Bănuiesc că nu ţi-ar face plăcere să mă duci la petrecerea lui Polly, nu-i aşa?

Beaver ezită. În seara aceea aveau să fie mai multe petreceri şi era aproape sigur că avea să fie invitat la vreuna dintre ele... dacă ar ieşi cu Brenda, ar însemna s-o ducă mai întâi la Embassy sau la alt restaurant... l-ar costa cel puţin trei lire... ar însemna să aibă grijă de ea şi s-o conducă acasă... şi dacă, aşa cum susţinea ea, nu prea mai cunoaşte lumea din ziua de azi (ce rost ar fi avut să-l mai roage dacă lucrurile nu stau aşa?), ar însemna să petreacă toată seara în compania ei...

— M-aş bucura să te pot duce, dar am primit deja, de la altcineva, o invitaţie la cină.

Brenda îi observă ezitarea.

— M-am temut eu că aşa stau lucrurile.

— Dar o să ne-ntâlnim acolo.

— În cazul în care-o să merg.

— Mi-ar fi plăcut să te pot duce.

— Nu-i nimic... m-am întrebat şi eu, aşa...

Veselia cu care cumpăraseră prăjiturelele se topise. Rămaseră tăcuţi timp de un minut. Pe urmă, Beaver spuse:

— Ei bine, cred că ar fi timpul să plec.

— Da, du-te liniştit. Îţi mulţumesc că m-ai condus.

El coborî pe peron şi plecă. Mai erau opt minute până la plecarea trenului. Vagonul se umplu fără veste şi Brenda se simţi istovită.

„Şi de ce ar fi vrut să mă ducă, bietul băiat? îşi zise ea. Putea să aibă, totuşi, mai mult tact."

— Sindromul Barnardo[1]?

Brenda încuviinţă, dând din cap.

— Sunt complet stoarsă de puteri, spuse ea, vlăguită, ăsta-i cuvântul.

Şedea şi îşi sorbea încetişor laptele cu pâine muiată, amestecându-l indiferentă. Se simţea sleită până-n ultima părticică a făpturii ei.

— Ai avut o zi bună?

Ea dădu din cap aprobator.

— M-am văzut cu Marjorie şi cu căţelul ei scârbos. Am cumpărat câte ceva. Am prânzit la noua cârciumă a lui Daisy. Am fost la specialistul în osteopatie. Atâta tot.

— Să ştii că m-aş bucura să-ncetezi cu călătoriile astea la Londra. Te consumă prea mult.

— Pe mine? A, n-am nimic. Nu-mi mai doresc decât să fiu moartă, atâta tot... şi te rog, te rog, iubitul meu Tony, să nu-mi pomeneşti nimic despre pat, că nici nu mă pot clinti din loc.

A doua zi sosi o telegramă de la Beaver. *Renunţat la cina de pe 16. Mai eşti disponibilă.*

---

[1] Thomas J. Barnardo (1845–1905) — medic englez filantrop, întemeietorul mai multor cămine pentru copii nevoiaşi, tatăl celebrei decoratoare Syrie Barnardo, soţia prozatorului englez Somerset Maugham şi posibil model în conceperea personajului ficţional „doamna Beaver".

Răspunsul ei suna aşa: *Încântată. Mereu bine să te răzgândeşti. Brenda.*

Până atunci evitaseră să-şi folosească prenumele în conversaţie.

— Azi pari toată radioasă, observă Tony.

— Mă simt nemaipomenit. O fi meritul domnului Cruttwell. Ştie să-ţi facă bine toţi nervii, şi circulaţia, şi tot.

Trei

— Unde-a plecat mămica?

— La Londra.

— De ce?

— Cineva cu numele de Lady Cockpurse dă o petrecere.

— E drăguţă?

— Mami crede că da. Eu unul, nu.

— De ce?

— Pentru că arată ca o maimuţă.

— Tare mi-ar mai plăcea s-o văd. Este ţinută într-o cuşcă? Are coadă? Ben a văzut o femeie care aducea cu un peşte şi, în loc de piele, avea solzi pe tot corpul. S-a întâmplat într-un circ, la Cairo. Ben spune că şi mirosea a peşte.

Îşi luau ceaiul în după-amiaza zilei în care plecase Brenda.

— Tati, ce mănâncă Lady Cockpurse?

— A, nuci şi alte chestii din astea.

— Nuci şi ce alte chestii din astea?

— Diferite soiuri de nuci.

În zilele următoare, imaginea contesei păroase şi răutăcioase bântui gândurile lui John Andrew. Deveni

unul din locuitorii lumii lui, alături de Peppermint, catârul care murise bând rom. Când oamenii cumsecade din sat intrau în vorbă cu el, le povestea cum se bălăbăne într-un copac, cu capul în jos, şi cum azvârle cu coji de nucă în trecători.

— Nu-i voie să spui lucruri din astea despre oamenii adevăraţi, îl mustra bona. Ce-ar face Lady Cockpurse dacă ar auzi de treaba asta?

— Presupun c-ar scoate nişte sunete nearticulate şi ar da din coadă ca turbata şi, pe urmă, cred că ar prinde nişte purici frumuşei, mari şi zemoşi, şi ar da uitării totul.

Brenda avea să rămână peste noapte la Marjorie. Se îmbrăcă prima şi trecu în camera surorii ei.

— Superbă, iubito. E nouă?

— Destul de nouă.

Pe Marjorie o sună femeia la care urma să ia cina.

(— Ascultă, eşti absolut sigură că nu-l poţi convinge pe Allan să vină diseară?

— Absolut. Are o şedinţă în Camberwell. S-ar putea să nu vină nici la Polly.

— Există *vreun* bărbat cu care să vii?

— Nu-mi vine-n minte nici unul.

— Ei, atunci vom fi cu unu-n minus, asta e. Nu-mi dau seama ce se-ntâmplă-n seara asta. L-am sunat pe John Beaver, dar nici măcar *el* n-o să vină.)

— Ştii, spuse Marjorie punând receptorul în furcă, ne dai mari bătăi de cap. Ne privezi de unicul bărbat disponibil din toată Londra.

— Vai de mine, nu mi-am dat seama...

Beaver îşi făcu apariţia la ora nouă fără un sfert, afişând aere de om foarte mulţumit de sine; refuzase două invitaţii la cină, primite seara, în timp ce se îmbrăca; încasase un cec de zece lire sterline la clubul său şi rezervase o masă într-un separeu de la Espinosa's. Aproape că nu i se mai întâmplase să invite vreodată pe cineva la o cină în oraş, dar ştia la perfecţie cum se procedează.

— Trebuie să-l văd şi eu mai îndeaproape pe-acest domn Beaver al tău, zise Marjorie. Hai să-l poftim să-şi dea jos paltonul şi să bem ceva.

Când coborâră la parter, cele două surori erau un pic sfioase, dar Beaver se simţea întrutotul în largul său.

„O, dar nu arată rău deloc, domnul Beaver ăsta, al tău, nu arată câtuşi de puţin rău", păru să spună privirea lui Marjorie, iar el, zărindu-le pe cele două femei laolaltă, amândouă frumoase, dar atât de diferite una de cealaltă încât, deşi era limpede că sunt surori, puteau aparţine fiecare altei rase, începu să priceapă ceea ce-l năucise toată săptămâna: de ce, contrar tuturor obiceiurilor şi principiilor sale, îi telegrafiase Brendei, invitând-o să ia cina cu el.

— Doamna Jimmy Deane era foarte necăjită că nu v-a putut avea oaspete în această seară. Eu una nu i-am dezvăluit ce anume v-a reţinut.

— Transmiteţi-i toată dragostea mea, spuse Beaver. Oricum o să ne-ntâlnim cu toţii la Polly acasă.

— Eu trebuie să plec, luăm cina la ora nouă.

— Stai niţel, o rugă Brenda. Masa precis o să-nceapă mai târziu.

Acum, când lucrul acesta devenea inevitabil, nu voia să fie lăsată singură cu Beaver.

— Nu, nu, trebuie să plec. Distracţie plăcută, fiţi binecuvântaţi.

Văzând-o pe Brenda atât de timidă şi nehotărâtă în pragul unei aventuri, Marjorie se simţea acum de parcă ea ar fi fost sora cea mare.

După plecare ei, amândoi se simţiră stingheri, pentru că în săptămâna cât fuseseră departe unul de celălalt, fiecare îi devenise, în gând, mai apropiat celuilalt decât le permitea vreo împrejurare reală. Dacă Beaver ar fi avut mai multă experienţă, s-ar fi putut apropia fără ocolişuri de Brenda, care şedea pe braţul unui fotoliu, şi ar fi putut s-o strângă imediat la piept; iar ea probabil că nu s-ar fi împotrivit deloc. În loc de asta, îi spuse pe un ton degajat:

— Cred c-ar trebui s-o luăm şi noi din loc.

— Da. Încotro?

— M-am gândit la Espinosa's.

— Da, e minunat. Dar ascultă-mă. Vreau să pricepi din capul locului că *eu* fac cinste.

— Ba nu... nici nu încape vorbă.

— Ba da. Sunt cu un an mai mare decât tine, femeie măritată de un car de vreme şi destul de înstărită, aşa că te rog, o să plătesc eu.

Beaver i se împotrivi mai departe, până ajunseră la taxi.

Între ei continua să planeze o oarece reţinere, şi Beaver începu să se întrebe în sinea lui, „S-o fi aşteptând să dau atacul?" Aşa se face că atunci când rămaseră blocaţi într-un ambuteiaj pe lângă Marble Arch, făcu gestul de-a se apleca să o sărute; ea se trase însă înapoi în ultimul moment.

— *Te rog,* Brenda, o imploră el, dar ea îşi întoarse privirea, se uită pe fereastră şi clătină din cap de mai multe ori.

Apoi, privind mai departe pe geam, întinse mâna spre mâna lui şi rămaseră tăcuţi până când ajunseră la restaurant.

Beaver nu ştia ce să mai creadă.

De cum ajunseră din nou în public, îşi recăpătă încrederea în sine. Espinosa îi conduse la masa pe care le-o rezervase; era mai retrasă, cea din partea dreaptă cum intrai pe uşă, singura masă din tot restaurantul, unde puteai vorbi fără teama de-a fi auzit de ceilalţi muşterii. Brenda îi întinse meniul.

— Comandă tu. Mie nu-mi lua mare lucru, dar vezi să aibă numai amidon, fără proteine.

La Espinosa's regula casei era că orice-ai fi mâncat te costa cam tot atâta, dar Brenda nu avea de unde să ştie treaba asta, aşa că, de-acum fiind ştiut faptul că ea era cea care urma să achite consumaţia, Beaver se văzu nevoit să nu comande nimic ce-ar fi părut exagerat de scump. Totuşi ea stărui să li se aducă şampanie, iar mai târziu ceru şi un pahar mare de coniac pentru el.

— Nici n-ai idee ce emoţionată sunt să invit un bărbat tânăr în oraş. N-am mai făcut asta niciodată.

Rămaseră la Espinosa's până se făcu ora să plece la petrecere, dansară o dată sau de două ori, dar îşi petrecură cea mai mare parte a timpului stând de poveşti. Curiozitatea de-a afla tot mai multe lucruri unul despre celălalt întrecuse de departe datele de care dispuneau, aşa că nu mai conteneau cu taclalele.

Deodată Beaver zise:

— Îmi pare rău că m-am purtat ca un măgar în taxi.

— Poftim?

Schimbă placa şi o întrebă:

— Te-ai supărat când am încercat să te sărut ceva mai devreme?

— Cine, eu? Nu, nu neapărat.

— Atunci, de ce nu m-ai lăsat?

— Doamne, mai ai atâtea de-nvăţat.

— Ce vrei să spui?

— N-ai voie să pui nicicând astfel de întrebări. O să te străduieşti să ţii minte pe viitor?

Lui îi pieri entuziasmul.

— Vorbeşti cu mine de parcă aş fi un şcolar aflat la prima ieşire cu o fată.

— Aha, asta-i o ieşire cu o fată?

— Nu şi din punctul meu de vedere.

Urmă o pauză, curmată de Brenda:

— Nu sunt sigură dacă n-am făcut o greşeală invitându-te la cină. Hai să cerem nota de plată şi să pornim spre Polly.

Nota de plată, însă, le-a fost adusă abia peste zece minute, iar în acest răstimp Beaver şi Brenda trebuiau să schimbe o vorbă, aşa că el spuse că-i pare rău.

— Trebuie să-*nveţi* să fii mai drăguţ, zise ea pe un ton sobru. Cred că n-o să ţi se pară un lucru cu neputinţă.

După ce sosi nota de plată, îl întrebă, în sfârşit:

— Cât să-i las bacşiş?

După ce Beaver o lămuri, stărui:

— Eşti sigur că-i de-ajuns? I-aş fi dat de două ori pe-atâta.

După ce urcară în taxi, Beaver îşi dădu seama că Brenda şi-ar dori să fie tandru cu ea. Îşi zise însă că ar fi timpul să mai preia şi ea iniţiativa. Păstră, aşadar, oarece distanţă şi îi vorbi despre o clădire veche care tocmai era demolată pentru a face loc unui bloc de locuinţe.

— Taci din gură, îi porunci Brenda. Vino-ncoa'.

După ce o sărută, ea se frecă de obrazul lui, în stilul ei caracteristic.

Petrecerea lui Polly era exact ceea ce-şi dorise să fie, o replică fidelă a celor mai reuşite petreceri la care luase parte în ultimul an; aceeaşi orchestră, aceleaşi bucate şi, mai presus de toate, aceiaşi oaspeţi. Nu avea ambiţia să facă senzaţie, să se discute luni în şir despre petrecerea dată de ea, graţie vreunei particularităţi ieşite din comun, să vâneze vreo celebritate timidă sau să prezinte lumii străini exotici. Nu-şi dorea decât o petrecere cât se poate de normală şi de elegantă, şi iată că-i ieşise pasenţa. Toţi cei pe care-i invitase erau, practic, prezenţi. Dacă existau şi alte lumi, mai îndepărtate, cu care nu venea în contact, era o chestiune de care Polly nu ştia. De faţă erau toţi cei pe care şi-i dorea. Uitându-se de jur împrejur la oaspeţi, împreună cu lordul Cockpurse, care în această seară, de dragul ei, acceptase să-şi facă una din rarele sale apariţii în public, se putea felicita la gândul că erau prezente foarte puţine persoane indezirabile. În anii din urmă, unii musafiri abuzaseră de ospitalitatea ei şi aduseseră cu ei şi persoanele la care se întâmplase să ia cina. Anul acesta, fără să se fi străduit măcar, totul decurgea cu mai multă atenţie acordată etichetei. Cei care voiau să vină însoţiţi de prieteni dăduseră telefon de dimineaţă şi îi ceruseră permisiunea, ba, una peste alta, se şi străduiseră să nu pară cumva impertinenţi. Oameni care cu numai optsprezece luni în urmă se prefăceau că nici nu ştiu de existenţa ei se înghesuiau acum pe scările ce duceau la etaj. Intrase şi ea în rând cu celelalte femei măritate, din lumea ei.

În timp ce urcau scările, Brenda îl instrui:

— N-ai voie să mă laşi singură, te rog. N-o să cunosc pe nimeni de-aici.

La care Beaver se simţi din nou masculul dominant.

Se duseră glonţ spre podiumul orchestrei şi începură să danseze, fără să discute prea mult, doar cât să salute celelalte cupluri pe care le cunoşteau. Dansară o jumătate de oră, după care ea îi spuse:

— Hai că te las să-ţi tragi sufletul. Dar să nu mă abandonezi cu totul.

Dansă cu Jock Grant-Menzies şi cu alţi doi-trei prieteni vechi şi nu-l mai văzu pe Beaver până când nu-l regăsi stând singur la bar. Era acolo de-o grămadă de vreme, în răstimpuri mai schimba câte o vorbă cu perechile care intrau şi ieşeau, dar de fiecare dată, până la urmă, rămânea de unul singur. Petrecerea nu-l amuza şi îşi spunea în sinea lui, înciudat, că de vină-i numai Brenda. Dacă ar fi venit cu o gaşcă mare, altfel ar fi stat lucrurile.

Brenda îşi dădu seama că el nu-i în apele lui şi propuse:

— E ora cinei.

Era devreme şi la mese nu se aşezase aproape nimeni, cu excepţia perechilor serioase, care stăteau izolate de restul lumii. Se aşezară la o masă mare, rotundă, goală, plasată între ferestre.

— Propun să rămânem locului mai mult timp, ai ceva împotrivă?

Voia să-l facă să se simtă din nou important, aşa că îl descusu în legătură cu ceilalţi invitaţi din salon.

Masa lor se animă în scurt timp. Se treziră înconjuraţi de vechii prieteni ai Brendei, cei printre care îşi făcuse veacul în primii doi ani de căsătorie, până să moară tatăl lui Tony; erau bărbaţi puţin săriţi de treizeci de ani şi

femei măritate, de vârsta ei; nimeni nu-l cunoştea sau agrea pe Beaver. Era, de departe, cea mai veselă masă din tot salonul. „Bietul tinerel, pesemne că detestă rău de tot tărăşenia asta", îşi zise Brenda în sinea ei. Nu-şi dădea seama că, din punctul de vedere al lui Beaver, aceşti vechi prieteni ai ei erau cei mai dezirabili oaspeţi şi că-i făcea o deosebită plăcere să fie văzut la masa lor.

— Mori de plictiseală? îl întrebă ea în şoaptă.

— Nu, pe cuvânt, n-am fost nicicând mai fericit.

— Eu una mă plictisesc. Hai să dansăm.

Orchestra luase însă o pauză, şi în sala de dans nu era nimeni, în afară de perechile,serioase care migraseră acolo ca să scape de mulţime şi stăteau la taclale, înghesuite de-a lungul pereţilor.

— Vai de mine, făcu Brenda, am încurcat-o. La masă nu ne mai putem întoarce... s-ar zice că n-avem de-ales şi trebuie să plecăm acasă.

— Nu-i nici ora două.

— Pentru mine-i târziu. Uite ce, nu veni cu mine. Rămâi aici şi distrează-te.

— Dar bine-nţeles că o să plec cu tine, ripostă Beaver.

Era o noapte geroasă, cu cerul înstelat. Brenda se înfioră şi el îşi trecu braţul pe după umerii ei, în timp ce se întorceau cu taxiul. Nu-şi vorbiră prea mult.

— Am şi ajuns?

Câteva clipe rămaseră nemişcaţi. Apoi Brenda se strecură din îmbrăţişarea lui şi Beaver coborî.

— Mă tem că nu te pot invita la un păhărel. Ştii prea bine, nu-i casa mea. De unde să ştiu unde găsesc una-alta?

— N-ai de unde, fireşte.

— Atunci, noapte bună, dragul meu. Îţi mulţumesc de-o mie de ori c-ai avut grijă de mine. Mă tem că ţi-am stricat seara.

— Ba nu, nici vorbă, se împotrivi Beaver.

— Mă suni mâine-dimineaţă...? Îmi promiţi?

Îşi duse mâna la buze şi-i trimise o bezea, după care se întoarse să descuie uşa.

Beaver ezită o clipă dacă să se întoarcă la serată sau nu şi se hotărî să nu se mai ducă. Era aproape de casă, iar până acum toţi invitaţii lui Polly trebuie să-şi fi aranjat ploile, aşa că îi dădu şoferului adresa lui din Sussex Gardens şi se duse să se culce.

Tocmai când apucase să se dezbrace, auzi că sună telefonul de la parter. Telefonul lui. Coborî două etaje în frig. La capătul firului răsună glasul Brendei.

— Vai, dragă, tocmai voiam să pun receptorul în furcă. Am crezut că, mai mult ca sigur, te-ai întors la Polly. N-ai telefonul lângă pat?

— Nu, e tocmai la parter.

— Vai de mine, înseamnă că n-a fost o idee prea bună să te sun, aşa-i?

— Uf, nu ştiu ce să zic. Care-i treaba?

— Am vrut doar să-ţi zic „noapte bună".

— Ah, înţeleg, păi — noapte bună.

— Şi-ai să mă suni mâine-dimineaţă?

— Da.

— Dimineaţa, până-ţi faci vreun program.

— Da.

— Atunci, noapte bună şi Domnu' să te aibă-n pază!

Beaver urcă cele două etaje şi se băgă în pat.

— ...să pleci la mijlocul petrecerii.

— Nici n-am cuvinte să-ţi spun cât de cuminte a fost. Când m-a adus acasă, nici măcar n-a intrat.

— Treaba asta n-are s-o ştie nimeni.

— Şi s-a înfuriat când l-am sunat.

— Ce părere are despre tine?

— Pur şi simplu nu reuşeşte să mă-nţeleagă deloc... e groaznic de descumpănit şi are momente când pare destul de plictisit.

— Ai de gând să continui povestea asta?

— Habar n-am.

Sună telefonul.

— El o fi.

Dar nu era el.

Brenda venise în camera lui Marjorie şi acum luau micul dejun în pat. În dimineaţa aceea, Marjorie părea mai mult ca niciodată să-şi asume rolul surorii mai mari.

— Dar, zău, Brenda, e un tânăr atât de *anost*.

— Ştiu foarte bine. Nu-i cine ştie ce de capul lui, e şi snob şi cred că, pe deasupra, mai e şi un tip rece ca o reptilă, dar, întâmplător, mi-a căzut cu tronc, atât şi nimic mai mult... în plus, nu sunt sigură că-i chiar atât de îngrozitor... are o mamă odioasă, pe care o adoră... şi e un sărăntoc de când lumea. Cred că soarta a fost nedreaptă cu el. Aseară i-am auzit toată povestea. A fost şi el logodit într-un rând, dar nu s-au putut căsători, din motive financiare, iar de-atunci n-a mai avut nici o aventură acceptabilă cu vreo femeie care să merite cât de cât... are de învăţat foarte, foarte multe lucruri. Ţine şi asta de farmecul lui.

— Doamne, văd că tu chiar vorbeşti serios.

Telefonul sună iarăşi.

— De data asta, *el* o fi.

Din receptor răsună însă o voce familiară, pe care o auzi şi Brenda:

— Bună dimineaţa, iubito, care-s ultimele bârfe?

— Ah, Polly, ce petrecere grozavă ne-ai oferit aseară!

— N-a fost deloc rea, nu? Ia zi, care-i treaba cu sora ta şi domnul Beaver?

— Păi, care să fie?

— De *când* se-ntâmplă?

— Nu se-ntâmplă nimic, Polly.

— Hai, lasă vrăjeala. Aseară erau bine căzuţi unul într-altul. Cum a reuşit băiatul s-o prindă-n mreje? Atâta vreau să ştiu. O fi având ceva care nouă ne-a scăpat...

— Aşadar, Polly începe să se ocupe de povestea ta. O să se-apuce să ducă vorba în toată Londra.

— Tare-aş vrea să aibă măcar ce povesti! Ţângăul nu m-a învrednicit nici măcar cu un telefon... Ei bine, am să-l las în pace. Dacă nu se-ocupă de mine, o să mă-ntorc la Hetton azi după-amiază. Poate că de data asta-i el.

Dar la telefon era doar Allan, care suna de la sediul central al Partidului Conservator, să le spună cât de rău îi părea că n-a putut ajunge la petrecerea din ajun.

— Am auzit că Brenda s-ar fi făcut de râs, zise el.

— Doamne sfinte! exclamă Brenda. Lumea chiar crede că tinerii pot fi cuceriţi aşa, cu una, cu două.

— Nici n-am prea apucat să te văd aseară la Polly, spuse doamna Beaver. Ce s-a-ntâmplat cu tine?

— Ne-am retras devreme. Brenda Last era obosită.

— Arăta adorabil. Mă bucur că te-ai împrietenit cu ea. Când vă mai întâlniţi?

— I-am promis că am s-o sun.

— Păi, atunci, de ce n-o suni?

— Uf, ce rost are, mamiţo? Nu-mi pot permite să-ncep să ies în lume cu femei ca Brenda Last. Dacă o sun, mă-ntreabă ce faci şi, în cazul ăsta, o să fiu obligat s-o invit undeva, şi asta o să se-ntâmple în fiecare zi. Pur şi simplu, n-am bani.

— Ştiu, băiete. Ţi-e foarte greu... şi ai o atitudine foarte frumoasă în privinţa banilor. Ar trebui să-ţi fiu recunoscătoare că n-am un fiu care să vină să mă bată la cap cu datoriile lui. Şi totuşi nu merită să-ţi refuzi chiar *totul* în viaţă, aşa să ştii. Începi să te porţi ca un burlac bătrân, la numai douăzeci şi cinci de ani. În seara când a trecut pe-aici, mi-am dat seama cât de colo că îi place de tine.

— A, da, de plăcut îi plac.

— Sper să ia o hotărâre în legătură cu garsoniera aia. Se vând ca pâinea caldă. Va trebui să caut o altă casă pe care s-o transform. Te-ai mira să afli cine şi-a cumpărat garsonieră — o mulţime de oameni care au deja locuinţe în Londra... Hai că trebuie să mă-ntorc la lucru. Apropo, o să lipsesc de-acasă două nopţi. Pune-o pe Chambers să aibă grijă de tine ca lumea. Sylvia Newport a descoperit nişte australieni care vor să cumpere o casă la ţară, o să-i iau cu maşina să le-arăt două-trei locuri care ar putea fi pe gustul lor. Unde iei prânzul?

— La Margot's.

*

Până-n ora unu, când se-ntoarseră de la plimbarea pe care o făcuseră cu Djinn în Hyde Park, Beaver încă nu sunase.

— Vasăzică, asta-i situaţia, spuse Brenda. Acum chiar că mă bucur din tot sufletul.

Îi expedie o telegramă lui Tony, în care îl ruga s-o aştepte la trenul de după-amiază, apoi, cu glasul pierit, ceru să i se facă bagajul.

— Se pare că n-am unde prânzi.

— Ce-ar fi să vii cu mine la Margot's? Îţi spun eu, tare s-ar mai bucura să te vadă.

— Păi, dă-i un telefon şi fă o rezervare.

Aşa îl reîntâlni pe Beaver.

Era aşezat ceva mai încolo şi nu schimbară nici un cuvânt până când nu plecă toată lumea.

— Am tot încercat să dau de tine azi-dimineaţă, dar suna tot timpul ocupat, se scuză el.

— Las-o baltă, mai bine hai să te fac un film.

Ceva mai târziu, îi trimise o nouă telegramă lui Tony: *Rămân la Marjorie încă o zi sau două vă iubesc pe amândoi.*

Patru

— Mămica se-ntoarce azi?

— Sper.

— Petrecerea de la femeia-maimuţă a ţinut foarte mult. Pot să vin cu tine la gară, s-o aştept?

— Da, o să mergem împreună.

— Nu l-a mai văzut pe Thunderclap de patru zile. Ea nu a văzut cum sar peste noul obstacol, nu-i aşa, tati?

Urma să sosească cu trenul de 3:18. Tony şi John Andrew sosiră la gară mult mai devreme. Se învârtiră prin gară, se uitară la tot felul de lucruri şi cumpărară nişte ciocolată de la un automat. Şeful gării veni la ei şi se interesă:

— Doamna se-ntoarce astăzi?

Era un vechi prieten de-al lui Tony.

— O aştept în fiecare zi. Ştii cum e când scapă cucoană la Londra.

— Nevasta lui Sam Brace s-a dus la Londra şi n-a fost chip s-o facă să se-ntoarcă. A trebuit să se ducă în persoană. Şi tot el s-a ales cu o papară.

Exact în clipa aceea intră şi trenul în gară, iar Brenda coborî din compartiment: arăta superb.

— Aţi venit *amândoi*. Sunteţi nişte îngeri! Nu merit deloc atâta drăgălăşenie.

— Ah, mămico, ai adus-o pe doamna-maimuţă?

— Ce *vrea* să spună copilul?

— Şi-a băgat în cap cum că amica ta Polly ar avea coadă.

— Dacă stau să mă gândesc, nici n-ar fi de mirare să aibă.

Bagajul ei consta în două valijoare. Şoferul le prinse cu nişte curele de partea din spate a capotei şi porniră spre Hetton.

— Ce mai e nou pe-aici?

— Ben a înălţat obstacolul şi mai sus, şi Thunderclap şi cu mine am sărit peste el de şase ori ieri, şi azi de încă şase ori, şi au mai murit doi peşti din havuz, plutesc umflaţi, cu burta în sus, şi bona şi-a ars ieri degetul cu ceainicul, iar tati şi cu mine am văzut ieri o vulpe de la doi paşi, stătea nemişcată şi pe urmă a intrat în pădure, şi eu am început

să pictez o bătălie, numai că n-am putut s-o termin, fiindcă n-am avut acuarele potrivite, şi surul ăla mare, de tracţiune, care avea viermi, s-a făcut bine.

— Nu s-a întâmplat mare lucru, spuse Tony. Ne-a fost dor de tine. Ce Dumnezeu ai făcut la Londra atâta timp?

— Eu? Of, sinceră să fiu, m-am purtat destul de rău.

— Ai făcut cumpărături?

— Mai rău. Mi-am făcut de cap cu tinereii şi am cheltuit o groază de bani şi, realmente, m-am distrat de minune. Am însă o veste îngrozitoare.

— Anume?

— Nu, cred c-ar fi mai bine s-o mai amân.

— Ţi-ai cumpărat un pechinez.

— Mai rău, mult mai rău. Doar că încă n-am comis-o. E ceva ce n-o să-ţi placă deloc.

— Hai, zi.

— Tony, mi-am găsit un apartament.

— Păi, ştii ce, mai bine pierde-l la loc, da' repede.

— Fie. Am să te atac din nou pe tema asta mai încolo. Între timp, nu-ţi mai face gânduri negre.

— Nici c-o să-mi mai bat capul cu ea.

— Tati, ce-nseamnă apartament?

La cină, Brenda veni în pijama, iar după aceea se lipi de Tony pe canapea şi ciuguli zahăr din ceaşca lui de cafea.

— Bag seama că ai de gând să redeschizi discuţia despre apartament, nu-i aşa?

— Îhî.

— N-ai semnat încă nici un act, da?

— A, nu, spuse Brenda, clătinând energic din cap.

— Atunci, totul e-n regulă, zise Tony, începând să-şi umple pipa.

Brenda îngenunche pe canapea, rezemându-se pe călcâie.

— Auzi, sper că nu ţi-ai făcut gânduri negre...

— Nu.

— Fiindcă, vezi tu, când spui „apartament", te gândeşti la cu totul altceva decât mine. Prin *apartament*, tu înţelegi un bloc cu lift şi portar în livrea şi o uşă mare la intrare, cu mâner rotund, un hol uriaş şi uşi care se deschid în toate direcţiile, cu bucătării şi debarale, sufragerii şi saloane şi WC-uri pentru servitori... nu-i aşa, Tony?

— Mai mult sau mai puţin.

— *Exact.* Or *eu* înţeleg doar un dormitor, o baie şi un telefon. Vezi diferenţa? Ei bine, o femeie pe care o cunosc...

— Cine?

— O femeie oarecare — a transformat o casă în asemenea apartamente, în apropiere de Belgrave Square, costă trei lire pe săptămână, fără nici o dobândă sau impozit, au tot timpul apă caldă şi încălzire centrală, o menajeră vine să strângă patul ori de câte ori e solicitată, ei, ce zici?

— Înţeleg.

— Iată cum văd eu lucrurile. Ce-nseamnă trei lire pe săptămână? Mai puţin de nouă şilingi pe noapte. Unde ai putea sta cu mai puţin de nouă şilingi pe noapte, başca şi cu aceste avantaje? Tu te duci mereu la club şi acolo te costă mai mult distracţia, iar eu nu-mi pot permite să stau prea des la Marjorie, fiindcă-i iadul pe pământ să mă aibă pe capul ei, şi-n plus, mai are şi căţelul ăla, şi mereu mă-ntrebi când mă-ntorc seara, după cumpărături, „De ce n-ai rămas

la ea peste noapte", aşa mă-ntrebi, „în loc să te-omori cu firea?" Aşa mă-ntrebi de fiecare dată. Sunt convinsă că noi cheltuim mai mult de trei lire pe săptămână tocmai din cauză că n-avem un apartament. Ştii ce, o să renunţ şi la domnul Cruttwell. Ce zici?

— Ţii chiar aşa de mult la treaba asta?

— Îhî.

— Păi, să văd ce şi cum. S-ar *putea* să reuşim, dar asta va însemna amânarea lucrărilor de modernizare de aici.

— Zău că nici nu merit, spuse ea punând punct discuţiei. *Oricum* mi-am făcut de cap săptămâna asta.

Brenda rămase la Hetton doar trei nopţi. Pe urmă se întoarse la Londra pretextând că trebuie să se ocupe de apartament. Acesta însă nu-i dădea mare bătaie de cap. Nu trebuia decât să aleagă culoarea zugrăvelii şi câteva piese de mobilier. Doamna Beaver le avea deja gata pregătite pentru inspecţie: un pat, un covor, o măsuţă de toaletă şi un scaun — mai mult de-atâta nu încăpea. Încercă să-i vândă şi un set de carpete brodate pentru pereţi, dar Brenda le refuză; încercă să-i bage pe gât şi un încălzitor de pat, un cântar miniatural instalat în baie, un frigider, un ornic, un joc de table din oglinzi, cu pulurile din imitaţie de fildeş, un set de volume de poeţi francezi din secolul al XVIII-lea, frumos legate, un aparat de masaj şi un radio montat într-o cutie lăcuită, în stilul Regency[1], care fuseseră grupate la un loc, în magazin, cu titlul de „sugestii". Doamna Beaver nu-i purtă pică Brendei, văzând

[1] Regency — stil arhitectural şi decorativ britanic, specific perioadei 1811–1820, creat de Henry Holland, arhitectul prinţului de Wales.

cât de modeste îi sunt pretenţiile; îi mergea bine cu o canadiană care se mutase cu un etaj mai sus şi care ceruse să i se placheze pereţii cu crom, la un preţ exorbitant.

Între timp, Brenda stătea la Marjorie într-o atmosferă din ce în ce mai înveninată.

— Îmi pare rău că par pretenţioasă, spuse aceasta din urmă într-o dimineaţă, dar m-am săturat să-l văd pe domnul Beaver cum o freacă pe-aici toată ziua, şi-mi zice Marjorie.

— Ei bine, apartamentul o să fie gata în curând.

— Şi am de gând s-o ţin pe-a mea şi să-ţi spun că faci o greşeală ridicolă.

— Asta numai pentru că nu-ţi place ţie de domnul Beaver.

— Nu-i vorba doar de asta. Cred că-i vai de capul lui Tony.

— Las', că Tony e bine mersi.

— Şi dacă se lasă cu scandal?

— N-o să se lase cu nici un scandal.

— Nu se ştie niciodată. Şi, dacă o să se lase cu scandal, nu vreau ca Allan să creadă că ţi-am dat o mână de ajutor în toată povestea asta.

— Eu n-am făcut aşa urât atunci când te-ai încurcat cu Robin Beaseley.

— Atunci nu s-a ajuns prea departe.

În afară de sora ei, însă, cam toată lumea se pronunţa în favoarea aventurii pe care o avea Brenda. Dimineaţa, discuţiile telefonice colcăiau de veşti despre ea; până şi lumea cu care nu avusese de-a face mai deloc la viaţa ei era încântată să povestească cum că a văzut-o cu o seară în urmă, împreună cu Beaver, la restaurant sau la cinema.

Fusese o toamnă săracă de tot în poveşti de dragoste; se despărţiseră sau se combinaseră doar cupluri despre care era evident că vor proceda aşa, iar Brenda umplea un gol resimţit de cei care găseau o plăcere simplă, perversă, în discutarea acestui subiect în pat sau la telefon. Pentru ei, împrejurările legate de viaţa ei dădeau o strălucire aparte poveştii; timp de cinci ani fusese o figură legendară, aproape spectrală, prinţesa întemniţată din basme, iar acum, că îşi făcuse din nou apariţia, întâmplarea asta era mai fascinantă decât simpla schimbare de obiceiuri a vreunei soţii prudente. Până şi alegerea partenerului dădea aventurii o tentă cât se poate de potrivită, de fantezie; Beaver, păcăliciul cunoscut şi dispreţuit de toată lumea, se înălţase brusc la înălţimea ei, printre norii luminoşi ai divinităţii. Dacă, după şapte ani în care nu se uitase nici în stânga, nici în dreapta, s-ar fi cuplat cu Jock Grant-Menzies sau Robin Beaseley, sau cu oricare alt tinerel pentru care mai toate femeile făcuseră cândva o pasiune, ar fi fost, neîndoielnic, o poveste palpitantă, dar una în genul comediei de budoar. În ochii lui Polly, Daisy, Angela şi-ai întregului grup de clevetitori, alegerea lui Beaver ridicase întreaga escapadă pe culmile poeziei. Doamna Beaver nu avea nici o jenă în a-şi etala încântarea.

— Bineînţeles că n-am discutat cu John pe tema asta, dar, dacă e-adevărat ce-am auzit, cred că o să-i prindă nespus de bine. Desigur, a avut dintotdeauna trecere şi a avut prieteni nenumăraţi, dar *asta-i cu totul altceva*. De mult simţeam că-i Lipseşte Ceva şi cred că o femeie fermecătoare, cu experienţă, cum e Brenda Last este exact persoana care-l poate ajuta. Băiatul are o fire *foarte* tandră, dar e atât de sensibil încât rar se-ntâmplă să şi-o dea la iveală... sinceră

să fiu, săptămâna trecută am simţit eu că pluteşte ceva în aer, tocmai de-aia am inventat un pretext să plec de-acasă câteva zile. Dacă aş fi rămas pe loc, poate că nu s-ar mai fi înfiripat nimic. Până şi cu mine e-atât de timid şi de rezervat. O să dau la reparat piesele de şah şi o să ţi le trimit în cursul după-amiezii. Mulţumesc tare mult.

Cât despre Beaver, se trezi considerat, pentru prima oară în viaţa lui, un tip interesant, ba chiar aproape important. Femeile îl cântăreau din ochi cu un interes crescând, întrebându-se ce anume le-o fi scăpat lor; bărbaţii îl tratau ca pe egalul lor, ba chiar ca pe un concurent încununat de succes. „Cum naiba de i-a ieşit tocmai *lui* figura asta?" s-or fi întrebat ei în sinea lor, dar acum, văzându-l că intră la Brat's, îi făcură loc la bar şi îl întrebară:

— Ia zi, bătrâne, luăm una mică?

Brenda îl suna pe Tony în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară. John Andrew stătea şi el de vorbă cu ea, cu un glas la fel de piţigăiat ca al lui Polly, fără a reuşi să audă replicile maică-sii. Se duse la Hetton în weekend şi apoi se întoarse iarăşi la Londra, de data asta în garsoniera unde zugrăveala apucase să se usuce, dar cu apa caldă încă erau unele probleme; totul mirosea a nou — pereţii, aşternuturile, perdelele — iar radiatoarele noi răspândeau în jur o miasmă mai puţin plăcută, de fier încins.

Seara, ca de obicei, sună la Hetton.

— Te sun din garsonieră.

— O, aha!

— *Iubitule*, fă-te şi tu că te interesează. Pentru mine e un moment emoţionant.

— Cum arată?

— Păi, deocamdată sunt tot felul de mirosuri şi baia scoate nişte zgomote ciudate şi, când deschizi robinetul de apă caldă, iese doar un jet de aer, nimic altceva, iar robinetul de apă rece nu se-nchide bine şi picură tot timpul nişte apă ruginie, şi uşile şifonierului sunt înţepenite, iar perdelele nu se trag până la capăt, aşa că-mi bate toată noaptea în cameră lumina felinarului de pe stradă... dar e *adorabil*.

— Nu mai spune!

— Tony, trebuie să fii un drăguţ. Sunt atât de emoţionată — cu uşa de la intrare şi cheia apartamentului şi tot... Iar azi cineva mi-a trimis un buchet mare de flori — sunt atât de multe, de-a trebuit să le pun în chiuvetă, că n-am nici o vază. Nu tu mi le-ai trimis, nu-i aşa?

— De fapt... da.

— Iubitule, cât am sperat să fie de la tine... e-n stilul care te caracterizează atât de bine.

— Au trecut trei minute.

— Hai că trebuie să-nchid.

— Când te-ntorci acasă?

— Cât de curând. Noapte bună, scumpule.

— Câtă vorbărie, comentă Beaver.

Pe durata convorbirii, ea îşi folosise cealaltă mână să-l ţină cât mai departe de telefonul pe care el, în joacă, se făcea că vrea să-l deconecteze din priză.

— N-a fost drăguţ din partea lui Tony să-mi trimită florile astea?

— Nu prea mă omor după Tony ăsta al tău.

— Nu-ţi bate capul cu asta, frumuşelule, că el unul nu te-nghite *deloc*.

— *Nu?* De ce?

— Nu te-nghite nimeni în afară de mine. Să-ţi intre-n cap chestia asta... ba chiar e ciudat cum de-mi placi tocmai *mie*.

De Crăciun, Beaver şi maică-sa plecau în Irlanda, la nişte veri. Tony şi Brenda urmau să petreacă în familie, la Hetton, alături de Marjorie şi Allan, mama Brendei, mătuşa lui Tony, Frances, şi două familii scăpătate din neamul Last, victime umile şi stoice ale primogeniturii, pentru care Hetton însemna tot atât de mult cât însemna şi pentru Tony. În camera copiilor exista un brad de Crăciun mai mititel, al lui John Andrew, iar la parter se afla unul mare, care fusese împodobit de familiile Last scăpătate, şi care avea lumânările aprinse timp de-o jumătate de oră după ceaiul de la ora cinci (doi valeţi stăteau gata să intervină cu nişte prăjini cu bureţi umezi la capete, să stingă lumânările care se răsturnau şi puteau declanşa un incendiu). Toţi servitorii aveau pregătite nişte cadouri a căror valoare strict gradată depindea de rangul lor; la fel şi toţi musafirii (familiile Last scăpătate primeau cecuri). Allan aducea de fiecare dată o porţie uriaşă de *fois gras*, o delicatesă care îi plăcea la nebunie. Toată lumea mânca în neştire şi era cuprinsă de somnolenţă în a doua zi de Crăciun, spre seară; polonicele de argint, cu coniac flambat, făceau turul mesei, cadourile tradiţionale, prevăzute cu pocnitori, erau despachetate şi pocneau, lumea se distra cu pălării de carton, artificii şi răvaşe. Anul acesta totul decurgea după tipic; nimic nu părea să ameninţe liniştea şi statornicia din casă. Corul sosi şi interpretă colinde în galeria de pin, după care membrii lui se înfruptară cu punci şi biscuiţi dulci. Vicarul îşi spuse

tradiţionala predică de Crăciun. Era o predică la care enoriaşii ţineau foarte mult.

— Cât de greu ne este, începu el, privindu-şi apatic enoriaşii care tuşeau în fulare şi îşi frecau degerăturile pe sub mănuşile de lână, cât de greu ne este să ne dăm seama că, într-adevăr, a sosit Crăciunul. În locul focului cu butuci din cămin şi a ferestrelor straşnic ferecate în faţa ninsorii viscolite, avem parte doar de strălucirea tăioasă a unui soare străin; în loc să ne bucurăm de fericirea chipurilor dragi nouă, a căminului şi a familiei, avem parte de privirile încremenite ale păgânilor subjugaţi şi, totuşi, fără doar şi poate, recunoscători. În locul boului şi-al măgarului paşnic din Bethleem, urmă vicarul, pierzându-şi oarecum şirul de comparaţii, ne ţin companie tigrul prădalnic şi cămila exotică, şacalul perfid şi elefantul greoi...

Şi o ţinea tot aşa, cale de mai multe pagini de manuscris îngălbenit de vreme. Cuvintele astea înduioşaseră în treacăt inimile multor combatanţi îndărătnici şi, auzindu-le ani în şir, de la sosirea domnului Tendril în parohie, Tony şi cei mai mulţi dintre musafirii lui Tony aveau sentimentul că ele sunt parte integrantă din sărbătorile lor de Crăciun; o parte la care cu greu ar fi renunţat. „Tigrul prădalnic" şi „cămila exotică" deveniseră de mult zicale pe care toţi membrii familiei le foloseau în jocurile lor.

Aceste jocuri erau pentru Brenda partea cea mai insuportabilă. N-o amuzau deloc şi încă nu reuşea să se împace cu ideea de a-l vedea pe Tony deghizându-se pentru a juca şaradă, fără să se simtă jenată. În plus, o chinuiau temerile ca lipsa ei de entuziasm să nu fie cumva interpretată de rudele scăpătate drept ifose de mare cucoană. Dacă ar fi ştiut cum stau lucrurile, aceste scrupule nu şi-ar mai fi avut

rostul, fiindcă rudele soţului ei niciodată nu s-au gândit s-o trateze decât cu cordialitate cuvenită unei verişoare şi cu oarecare toleranţă, căci, în calitatea de membri ai familiei Last, considerau că au cu mult mai multe drepturi asupra domeniului Hetton decât ea. Cu mintea ei ascuţită, mătuşa Frances pricepu rapid care-i buba şi încercă să-i redea încrederea de sine, spunându-i:

— Draga mea copilă, toate sentimentele astea gingaşe n-au nici o valoare; bogaţii sunt singurii care-şi dau seama de prăpastia care-i desparte de cei săraci.

Stânjeneala ei persista însă şi, seară de seară, se trezea că-i trimisă afară din încăpere, că trebuie să pună întrebări sau să răspundă, la rândul ei, că execută tot felul de pedepse ciudate, plăteşte tot felul amenzi silite, face desene, scrie versuri, se deghizează şi chiar este fugărită prin casă, sechestrată prin şifoniere, la cheremul neamurilor. În acest an, Crăciunul cădea într-o vineri, aşa că petrecerea ţinu mult, de joi până luni.

Brenda îi interzisese lui Beaver să-i trimită vreun cadou sau să-i scrie, dintr-un reflex de autoapărare, fiindcă ştia că, orice-ar zice el, ar răni-o prin caducitatea sentimentelor lui; şi totuşi aştepta agitată poşta, sperând că, poate, îi va fi încălcat porunca. Ea îi expediase în Irlanda un inel format din trei cercuri împletite, de aur şi platină. La un ceas după ce l-a comandat, şi-a regretat alegerea. Marţi sosi o scrisoare de la el, în care-i mulţumea pentru cadou. *Iubita mea Brenda,* îi scria el, *îţi mulţumesc pentru fermecătorul tău cadou de Crăciun. Îţi închipui cât de încântat am fost când am văzut cutiuţa de piele roz şi ce surpriză mi-ai făcut când am deschis-o. Ai făcut un gest cu adevărat* mărinimos *să-mi trimiţi un cadou atât de fermecător.*

Încă o dată, îţi mulţumesc foarte mult. Sper că aţi avut o petrecere reuşită. Aici mă cam plictisesc. Ieri, ceilalţi s-au dus la vânătoare. Am participat la întâlnirea de după vânătoare. N-au avut o zi bună. E şi mama aici şi îţi trimite toată dragostea ei. Plecăm mâine sau poimâine. Mama s-a căptuşit cu o răceală.

Aşa se încheia scrisoarea, în josul paginii. Beaver o scrisese înainte de cină şi, mai târziu, o pusese în plic, uitând că trebuie s-o mai şi termine.

Avea un scris ca de şcolăriţă, cu litere de-o şchioapă şi spaţii largi între rânduri.

Brenda simţi că o cuprinde un pic sila când citi această scrisoare, dar i-o arătă lui Marjorie, spunându-i:

— Nu mă pot plânge, nu mi-a dat niciodată de-nţeles că ar ţine la mine prea mult. Şi, oricum, e un cadou cât se poate de tâmpit.

Tony începuse să se agite din cauza vizitei la Angela. Nu-i plăcea deloc să lipsească de acasă.

— Nu veni, iubitule. Las' că mă descurc şi singură.

— Ba nu, o să vin. În ultimele trei săptămâni nu te-am văzut mai deloc.

Ziua de miercuri au petrecut-o integral singuri. Brenda se dădu peste cap să-l vadă pe Tony mai liniştit şi izbuti acest lucru. Se arătă plină de tandreţe şi abia dacă-l tachină.

Joi porniră spre nord, în Yorkshire. Era acolo şi Beaver. Tony dădu peste el după doar o jumătate de oră şi îi aduse vestea şi Brendei, sus, în camera lor.

— Să-ţi spun ceva ciudat de tot. Cine crezi că-i aici?

— Cine?

— Vechiul nostru prieten, Beaver.

— Şi ce-i aşa ciudat în treaba asta?

— A, nu ştiu. Uitasem cu totul de el, tu nu? Crezi că i-a trimis şi Angelei o telegramă, aşa cum a făcut cu noi?

— Presupun că da.

Tony crezu că Beaver s-o fi simţind destul de solitar şi îşi dădu osteneala să fie amabil cu el.

— S-au produs tot felul de schimbări de când ne-am văzut ultima oară. Brenda şi-a luat un apartament în Londra.

— Da, ştiu.

— De unde?

— Păi, ştii, mama e cea care i l-a închiriat.

Tony rămase ca la dentist şi i se plânse Brendei pe tema asta.

— Nu mi-ai spus cine-a tras sforile cu apartamentul ăsta al tău. Dacă aş fi ştiut, poate că n-aş mai fi fost aşa de înţelegător.

— Nu, iubitule, tocmai de-aia nu ţi-am spus.

Jumătate dintre musafiri se întreba ce caută Beaver acolo; cealaltă jumătate ştia deja. Din această cauză, stătură foarte puţin împreună, mai puţin decât dacă ar fi fost nişte cunoştinţe întâmplătoare, ceea ce o făcu pe Angela să-i arunce soţului ei remarca:

— Cred c-am făcut o greşeală invitându-l aici. Dar n-ai cum să ştii dinainte ce şi cum.

Brenda nu aduse nici o clipă în discuţie scrisoarea neterminată, însă observă că Beaver poartă inelul şi chiar şi-a făcut un tic din a-l răsuci în timp ce vorbeşte.

În ajunul Anului Nou, avu loc o petrecere, undeva prin vecini. Tony se întoarse acasă devreme, iar Beaver şi Brenda se-ntoarseră împreună pe bancheta din spate a

unui automobil. A doua zi dimineaţa, în timp ce luau micul dejun, îi spuse lui Tony:

— Mi-am pus o dorinţă, ca de Anul Nou.

— Are de-a face cu ideea de a petrece mai mult timp acasă?

— Aş, *dimpotrivă*. Uite, Tony, e vorba de-o treabă serioasă. Cred că am să mă-nscriu la un curs oarecare.

— Iar o iei de la capăt cu osteopatia?

— Nu, la ceva cu profil economic. Vezi tu, m-am tot gândit că-n prezent nu *fac* absolut nimic. Ar fi absurd să pretindem că-i sunt în vreun fel de folos lui John. În casă lucrurile merg de la sine. Mi se pare c-a sosit timpul să mă *apuc* şi eu de ceva. Pe tine te-aud vorbind întruna că ai vrea să intri în Parlament. Ei bine, dacă aş face un curs de economie, ţi-aş putea fi şi eu de folos în vreun fel, mai ducând muncă de lămurire cu electoratul, mai scriindu-ţi un discurs şi alte chestii de-astea — ştii, exact cum a procedat Marjorie pe vremea când Allan ţinea de circumscripţia din Clydeside. La Londra se ţin tot felul de cursuri universitare pe care le frecventează fetele. Nu ţi se pare o idee destul de bună?

— Oricum, mai bună decât osteopatia, recunoscu Tony.

Şi aşa a început Noul An.

Capitolul trei

VAI DE CAPUL LUI TONY!

Unu

Nu-i lucru neobişnuit ca la Brat's Club, între nouă şi zece seara, să dai de bărbaţi puşi la frac şi cu cravată albă, care stau solitari la o masă, mâncând, cu o mină posomorâtă, câte o cină copioasă şi extravagantă. Sunt cei care fuseseră abandonaţi în ultimul moment de femeile cu care îşi dăduseră întâlnire. Au aşteptat vreo douăzeci de minute, sau cam pe-acolo, în foaierul vreunui restaurant, uitându-se plini de speranţă la uşile turnante, ba scoţându-şi ceasurile să vadă cât mai e ora, ba comandând un cocktail, până când, într-un târziu, le-a fost transmis un mesaj telefonic cum că persoanele invitate nu pot veni. Atunci se duc frumuşel la Brat's, trăgând nădejde să dea acolo peste vreun prieten, sau, cel mai adesea, simţind o satisfacţie melancolică, atunci când găsesc clubul pustiu sau populat de figuri necunoscute. Aşa că se aşază la perete, se uită posaci la mesele de mahon dinaintea lor, se ghiftuiesc şi beau ca sparţii.

În această stare de spirit şi din acest motiv îşi făcu apariţia la club Jock Grant-Menzies, într-o seară de pe la mijlocul lui februarie.

— E careva pe-aici?

— E linişte şi pace astă-seară, domnule. Domnul Last se află în sufragerie.

Jock îl găsi aşezat într-un colţ; era în ţinută de zi; masa şi scaunul de lângă el erau pline de ziare şi reviste; pe una o ţinea proptită în faţa lui. Ajunsese la jumătatea cinei şi băuse cam trei sferturi dintr-o sticlă cu vin de Burgundia.

— Salut, zise el. Ţi-a tras clapa? Vino, ia loc lângă mine.

Jock nu-l mai văzuse pe Tony cam de multişor; întâlnirea asta îl făcea să se simtă niţel jenat, fiindcă, asemeni tuturor prietenilor săi, se întreba cum s-o fi simţind Tony şi ce o fi ştiind despre aventura Brendei cu John Beaver. Totuşi, se aşeză la masa lui.

— Ţi-a tras clapa? îl mai întrebă Tony o dată.

— Da, e ultima oară când o mai invit undeva pe fufa aia.

— Hai mai bine să bem ceva. Eu am băut zdravăn. E de departe cel mai bun lucru.

Băură ce mai rămăsese din vinul de Burgundia şi comandară încă o sticlă.

— Am venit doar pentru o noapte, spuse Tony. O să stau aici.

— Ţi-ai luat un apartament, nu-i aşa?

— Brenda şi l-a luat. Nu-ncap doi oameni acolo... am încercat o dată şi a fost un fiasco total.

— Ea ce face astă-seară?

— E plecată undeva. N-am anunţat-o de sosirea mea... am făcut o prostie, dar, vezi tu, m-am săturat să stau singur cuc la Hetton şi m-am gândit că mi-ar face plăcere s-o văd pe Brenda, aşa că am venit pe nepusă masă, la plezneală, hodoronc-tronc. Am făcut o mare prostie. Putea să-mi dea prin minte că o să iasă undeva... e foarte principială când vine vorba de anulat o vizită sau o întâlnire... aşa că

asta-i situaţia. O să mă sune ea aici mai târziu, dacă scapă de unde-a plecat.

Băură o grămadă. Tony se dovedi mai vorbăreţ.

— Brenda a avut ideea asta extraordinară, să se apuce de studii economice, spuse el. N-am crezut o clipă că o să se ţină de treabă, dar pare să-i placă... cred că-i un plan bun. Ştii, adevărul e că nu prea avea mare lucru de făcut la Hetton. Bineînţeles că ar prefera să moară decât să recunoască treaba asta, dar cred că avea momente când se plictisea. M-am tot gândit şi asta-i concluzia la care am ajuns. Brenda trebuie să se fi plictisit... Presupun că într-o bună zi se va plictisi şi de economie... Oricum, în clipa de faţă-mi pare destul de veselă... în ultima vreme am avut oaspeţi în fiecare weekend... Mi-ar face plăcere să vii şi tu din când în când, Jock. S-ar zice că nu mă-mpac prea bine cu noii prieteni al Brendei.

— Colegii de la facultatea de economie?

— Nu, unii pe care nu-i cunosc. Cred că-i plictisesc. Am întors lucrurile pe toate feţele şi asta-i concluzia la care am ajuns. Îi plictisesc. Când discută despre mine, folosesc vocabula „bătrânu'". I-a auzit John.

— Păi, sună destul de prietenos.

— Mda, e prietenos.

Terminară vinul de Burgundia şi o dădură pe Porto. Deodată, Tony propuse:

— Ce-ai zice să vii pe la noi în weekendul următor?

— Cred că mi-ar face mare plăcere.

— M-aş bucura să vii. Nu mă-ntâlnesc cu mulţi din prietenii vechi... Or să fie, de bună seamă, o mulţime de invitaţi, dar n-o să te deranjeze, nu-i aşa? Eşti un tip

sociabil, Jock... nu te deranjează lumea din jur. *Pe mine* mă bagă în boală.

Mai băură nişte Porto, după care Tony adăugă:

— N-avem destule băi, ştii... dar bine-nţeles că ştii. Ai mai fost acolo nu o dată. Nu ca noii prieteni, care mă consideră plictisitor. Tu nu mă consideri plictisitor, nu-i aşa?

— Nu, bătrâne.

— Nici măcar când sunt abţiguit, ca acum? Ar fi trebuit să avem băi. Aveam planurile gata. Pentru patru băi noi. Mi-a făcut planurile un tip de-acolo... dar, pe urmă, Brenda a vrut să-şi ia apartamentul ăla, aşa că a trebuit să amân lucrările, să fac o economie. Hai că-i chiar bună poanta. A trebuit să facem economii din cauză că Brenda s-a apucat de economie.

— Chiar că-i bună. Hai să mai bem nişte Porto.

— Pari destul de abătut astă-seară, remarcă Tony.

— Să ştii că da. Mă-ngrijorează programul pentru dezvoltarea porcinelor. Mă pisează alegătorii cu scrisorile lor.

— Eu *unul* am fost abătut, *al dracu'* de abătut, dar acum mă simt nemaipomenit de bine. Cel mai bine este să te abţiguieşti. Asta am şi făcut, iar acum nu mai sunt abătut... e descurajant să vii la Londra şi să constaţi că nu eşti dorit. Ce ciudat, *tu* eşti abătut fiindcă prietena ta ţi-a tras clapa, iar *eu* sunt abătut fiindcă a mea nu le trage altora clapa.

— Da, chiar că-i ciudat.

— Dar să ştii că mă simt abătut de câteva săptămâni bune... al dracu' de abătut... ce zici de-un coniac?

— Merge, de ce nu? La urma urmei, în viaţă mai sunt şi alte lucruri în afară de femei şi porci.

Băură coniac şi, după câtva timp, Jock începu să se înveselească.

Curând veni la masa lor un tinerel, angajat al clubului:

— Domnule, aveţi un mesaj de la Lady Brenda, anunţă el.

— Foarte bine, merg să vorbesc cu ea.

— La telefon nu-i doamna. Mesajul vi l-a transmis altcineva.

Se duse la telefonul din foaier.

— Iubito..., începu el.

— La telefon e domnul Last? Am să vă transmit un mesaj din partea lui Lady Brenda.

— Foarte bine, fă-mi legătura cu ea.

— Nu poate vorbi în persoană, dar m-a rugat să vă transmit că-i pare nespus de rău că nu vă poate întâlni în această seară. E foarte obosită şi s-a dus la culcare.

— Spune-i că vreau să vorbesc cu ea.

— Mă tem că mi-e cu neputinţă, s-a dus să se culce. E foarte obosită.

— E foarte obosită şi s-a dus la culcare?

— Întocmai.

— Păi, vreau să vorbesc cu ea.

— Noapte bună, spuse vocea.

— Bătrânu' e făcut mangă, spuse Beaver, după ce puse telefonul în furcă.

— Of, Doamne. Mă simt destul de prost din cauza lui. Dar la ce să se *aştepte* dacă vine aşa, pe nepusă masă? Trebuie să se-nveţe minte, să nu-mi mai facă vizite nea-nunţate.

— Îţi face des figuri din astea?

— Nu, asta-i o treabă nouă la el.

Telefonul sună.

— Crezi c-o fi tot el? Mai bine răspund eu.

— Vreau să vorbesc cu Lady Brenda Last.

— Tony, iubitule, la telefon sunt *eu*, Brenda.

— Un prostănac spunea mai devreme că nu pot vorbi cu tine.

— Ţi-am lăsat un mesaj la familia la care am cinat. Ia zi, te distrezi bine?

— Ca dracu'. Sunt cu Jock. Îşi face griji din cauza programului de dezvoltare a porcinelor. Ce zici, să-ţi facem o vizită?

— Tony, tu eşti un pic abţiguit?

— Sunt praf şi pulbere. Vin să te văd împreună cu Jock.

— *Tony*, să *nu* cumva să faci una ca asta. Auzi? N-am nevoie să vii să-mi faci scandal aici. Şi-aşa apartamentele astea nu se bucură de-o reputaţie prea grozavă.

— O să le fie-ntinată rău de tot când o să sosesc cu Jock.

— Tony, te rog eu, fii bun şi nu veni astă-seară. Fii băiat cuminte şi rămâi la club. *Te rog frumos*, bine?

— Sosesc cât de curând, spuse Tony, punând receptorul în furcă.

— Doamne Dumnezeule, oftă Brenda. nu-l mai recunosc, a luat-o razna rău de tot. Sună la Brat's şi cheamă-l la telefon pe Jock. Are mai multă minte.

— Am vorbit cu Brenda.

— Mi-am închipuit.

— E la garsonieră. I-am spus c-o să dăm o raită pe-acolo.

— Splendidă idee! N-am mai văzut-o de câteva săptămâni. Mi-e tare dragă Brenda.

— Şi mie. E-o fată formidabilă.

— O fată formidabilă.

— O doamnă vă caută la telefon, domnule Grant-Menzies.

— Cine?

— Nu s-a prezentat.

— În regulă. Hai că vin.

— Jock, *ce*-i faci soţului meu? îl întrebă Brenda.

— E-un pic abţiguit, nimic mai mult.

— E trotilat rău de tot. Fii atent, mă ameninţă cu o vizită. Pur şi simplu, nu pot să dau cu ochii de el în seara asta, sunt frântă de oboseală. Înţelegi ce vreau să zic, da?

— Da, înţeleg.

— Atunci, vrei să fii atât de bun, *te rog*, să-l ţii la distanţă de mine? Te-ai abţiguit şi tu?

— Niţel.

— Of, Doamne, pot să am încredere în tine?

— O să mă străduiesc.

— Păi, asta nu sună prea încurajator. La revedere... John, trebuie să pleci. Huliganii ăştia se pot înfiinţa aici în orice moment. Ai bani de taxi? Caută în poşeta mea, o să găseşti nişte mărunţiş.

— Ai vorbit cu prietena ta?

— Da.

— V-aţi împăcat?

— Nu tocmai.

— Ar fi mult mai bine să vă-mpăcaţi. Mai bem un coniac sau ne ducem întins la Brenda?

— Zic să mai luăm câte un coniac.

— Jock, nu mai eşti abătut, nu-i aşa? Nu merită să fii abătut. *Eu unul* nu mă simt abătut. Am *fost*, dar nu mai sunt.

— Nu, nici eu nu sunt abătut.

— Atunci, mai luăm câte un coniac şi plecăm după aia la Brenda.

— În regulă.

Peste o jumătate de oră urcară în maşina lui Jock.

— Ştii ceva, dacă aş fi în locul tău, n-aş urca la volan.

— Zici să nu conduc?

— Nu, eu unul n-aş conduce. Or să-ţi scoată vorbe că ai condus beat.

— Cine?

— Cei pe care o să-i calci. Or să-ţi scoată vorbe c-ai condus beat.

— Păi, chiar sunt.

— Atunci, eu unul n-aş conduce.

— E prea departe ca să mergem pe jos.

— O să luăm un taxi.

— Pe dracu', pot să conduc.

— Sau hai să nu mai mergem deloc la Brenda.

— Ba mai bine să mergem, se împotrivi Jock. Ne aşteaptă.

— Păi, nu pot să bat atâta cale pe jos. În plus, nu cred că a ţinut cu-adevărat s-o vizităm.

— O să fie încântată să ne vadă.

— Aşa-i, dar drumul e lung. Hai să mergem în altă parte.

— Mi-ar face plăcere s-o văd pe Brenda, stărui Jock. Mi-e tare dragă Brenda.

— E-o fată formidabilă.

— O fată formidabilă.

— Păi, hai să luăm un taxi până la Brenda.

La jumătatea drumului, Jock se răzgândi:

— Hai să nu mergem acolo. Hai să mergem în altă parte. Hai să căutăm o bombă ordinară.

— Mi-e indiferent. Spune-i să ne lase la o bombă ordinară.

— Lasă-ne la o bombă ordinară, comandă Jock, trecându-şi capul prin geamul despărţitor.

Taxiul făcu un viraj în formă de U şi o luă spre Regent Street.

— O putem suna oricând pe Brenda din bomba aia ordinară.

— Da, cred că aşa s-ar cuveni să facem. E o fată grozavă.

— O fată grozavă.

Taxiul vină spre Golden Square, şi apoi o luă pe Sink Street, o ulicioară întunecată, locuită mai ales de imigranţi asiatici.

— Ştii ce, am impresia că ne duce la Old Hundredth.

— Vrei să zici că mai există? Credeam că l-au închis cu mulţi ani în urmă.

Intrarea era însă viu luminată şi o siluetă soioasă, cu şapcă şi manta cu fireturi, se grăbi să le deschidă portiera taxiului.

Old Hundredth nu fusese închis niciodată. În timp ce alte cluburi de noapte au apărut, sub tot felul de titulaturi şi sub conducerea a tot felul de directori, cu tot felul de pretenţii de respectabilitate, s-au bucurat de-o existenţă precară şi efemeră şi au dat de bucluc, mai cu poliţia, mai cu creditorii, Old Hundredth rezista de-o generaţie încoace, înfruntând cu succes vitregiile vremurilor. N-a scăpat de persecuţii, ba dimpotrivă. Magistraţii au ordonat de nenumărate ori închiderea localului, i-au retras

autorizaţia de funcţionare, au pus sechestru pe imobil; personalul şi patronul au fost băgaţi la zdup în repetate rânduri; au fost adresate interpelări în Parlament şi au fost numite comisii de anchetă, dar în pofida miniştrilor de interne şi a şefilor de poliţie care s-au ridicat pe culmile gloriei şi apoi s-au retras căzuţi în dizgraţie, uşile lui Old Hundredth au fost întotdeauna deschise, de la nouă seara până la patru dimineaţa, iar acolo, înăuntru, au curs, nestăvilite, râuri de preparate alcoolice dubioase. O tânără doamnă plină de solicitudine îi conduse pe Tony şi Jock în şandramaua dărăpănată.

— Aveţi ceva împotrivă să-mi semnaţi un formular?

Tony şi Jock se semnară cu nume inventate în josul unui formular ce conţinea declaraţia: *Sunt invitat la o chermeză dată de căpitanul Weybridge în Sink Street, la numărul 100.*

— Intrarea vă costă cinci şilingi de persoană.

Nu-i un club cu cheltuieli mari, fiindcă, în afara orchestrei, nici un angajat nu primeşte un sfanţ salariu; fiecare se descurcă cum poate, scotocind în buzunarele de la paltoanele clienţilor şi dând restul aiurea beţivilor. Tinerele doamne au accesul liber, dar trebuie să aibă grijă ca bărbaţii care le-au invitat să cheltuiască straşnic.

— Ultima oară am fost aici, Tony, când ai dat petrecerea burlacilor dinainte de nunta ta.

— În noaptea aia m-am abţiguit.

— Erai mangă.

— Să-ţi spun cine mai era abţiguit în seara aia — Reggie. A spart un automat de jeleuri.

— Reggie era mangă.

— Ia zi, nu mai eşti abătut din cauza fetei ăleia?

— Nu-s abătut.

— Hai să coborâm.

Sala de dans era aproape plină. Un tip mai bătrâior se alăturase orchestrei şi încerca să facă pe dirijorul.

— Îmi place bomba asta, spuse Jock. Ce bem?

— Coniac.

Fură nevoiţi să cumpere o sticlă întreagă. Completară un formular prin care dădeau o comandă Companiei Vinicole Montmorency şi plătiră două lire sterline. Când li se aduse sticla, văzură că are o etichetă pe care scria *Şampanie Fină Băutură Foarte Veche. Importată de Compania Vinicolă Montmorency.* Chelnerul le aduse suc de ghimber şi patru pahare. Două tinere doamne se apropiară şi se aşezară lângă ei. Le chema Milly şi Babs. Milly se interesă:

— Rămâneţi mai multe zile în oraş?

— Aveţi ceva care aduce cu o ţigară? întrebă şi Babs.

Tony dansă cu Babs, care îl iscodi:

— Îţi place să dansezi?

— Nu, dar ţie?

— Aşa şi-aşa.

— Păi, hai să ne aşezăm.

— Vreţi să cumpăraţi un bilet pentru tombola la care se acordă o cutie de ciocolată? îi întrebă chelnerul.

— Nu.

— Cumpără-mi mie unul, îl îndemnă Babs.

Jock începu să le descrie care-s cerinţele pe care trebuie să le îndeplinească Porcul Model, iar Milly se interesă:

— Eşti însurat, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Jock.

— Aş, eu întotdeauna-mi dau seama, i-o întoarse Milly. Şi prietenul tău e însurat.

— Da, *el* este.

— Aţi fi surprinşi să aflaţi câţi gentlemeni vin aici doar ca să discute despre consoartele lor.

— El nu de-aia a venit.

Tony şedea aplecat peste masă şi-i spunea lui Babs:

— Vezi tu, problema cu nevastă-mea e că-i o tipă studioasă. Urmează un curs de studii economice.

— Cred că-i drăguţ din partea unei fete să aibă asemenea preocupări, zise Babs.

Chelnerul îi întrebă:

— Ce aţi dori să consumaţi la cină?

— Păi, tocmai am mâncat de seară.

— Ce-aţi zice de-un peşte oceanic a-ntâia?

— Îţi spun eu *ce-am* de făcut, trebuie să dau un telefon. Unde-i telefonul?

— Vrei, pe bune, la telefon sau vrei să mergi la WC bărbaţi? îl întrebă Milly.

— Nu, la telefon vreau.

— E sus, în birou.

Tony o sună pe Brenda. Trecu ceva timp până să răspundă, apoi îi auzi glasul:

— Da, cine-i la telefon?

— Vă transmit un mesaj din partea domnilor Anthony Last şi Jocelyn Grant-Menzies.

— A, tu erai, Tony. Ei bine, ce vrei?

— Mi-ai recunoscut glasul?

— Da.

— Păi, nu voiam decât să-ţi transmit un mesaj, dar, dat fiind că vorbesc cu tine, ţi-l pot transmite personal, nu-i aşa?

— Da.

— Ei bine, mie şi lui Jock ne pare teribil de rău, dar, până la urmă, nu putem să te mai vizităm în seara asta.

— Ah.

— Sper să nu consideri treaba asta un act de impoliteţe, dar avem o grămadă de chestii pe cap.

— Nu face nimic, Tony.

— Te pomeneşti că te-am trezit din somn?

— Nu face nimic, Tony.

— Păi, noapte bună.

— Noapte bună.

Tony coborî înapoi la masă.

— Am vorbit cu Brenda. Mi s-a părut destul de agasată. Crezi că s-ar *cuveni* s-o vizităm totuşi?

— I-am promis c-o vizităm, răspunse Jock.

— N-ar trebui să dezamăgiţi niciodată o doamnă, îşi dădu cu părerea Milly.

— Ei, e prea târziu de-acum.

— Voi doi sunteţi ofiţeri, nu-i aşa? intră în vorbă şi Babs.

— Nu, de ce-am fi?

— Aşa am crezut.

— Mie uneia cel mai mult îmi plac gentlemenii din lumea afacerilor, îi anunţă Milly. Sunt mai vorbăreţi de felul lor.

— Cu ce te ocupi?

— Sunt creator de pălării pentru poştaşi, răspunse Jock.

— Ei, zi-i 'nainte.

— Iar prietenul meu aci de faţă e dresor de lei de mare.

— Asta să i-o spui lu' mutu'.

— Sunt prietenă cu un domn care lucrează la un ziar, se lăudă Babs.

După un timp, Jock spuse:

— Ce vreau să zic, n-ar trebui să facem ceva cu Brenda?

— Păi, nu i-am spus că n-o mai vizităm?

— Ba da... dar poate c-o mai fi *sperând*.

— Îţi spun eu ce-i de făcut, te duci şi o suni frumuşel şi afli dacă vrea într-adevăr să ne vadă.

— În regulă.

Se întoarse după zece minute şi dădu raportul:

— *Mie* mi s-a părut destul de agasată. Până la urmă, însă, i-am spus că nu mai venim.

— O fi obosită, zise Tony. Trebuie să se scoale devreme să înveţe la economie. Dacă stau să mă gândesc, în seara asta, mai devreme, cineva chiar mi-a *zis* că-i obosită.

— Aoleu, ce-i cu oroarea asta de peşte?

— Ospătarul susţine că tu l-ai comandat.

— L-oi fi comandat, mai ştii...

— Am să i-l dau pisicii clubului, se oferi Babs, e o frumuşică şi o cheamă Mura.

Dansară de două-trei ori. Pe urmă, Jock întrebă:

— Crezi că s-ar cuveni s-o mai sunăm o dată pe Brenda?

— Poate că da. Părea tare agasată.

— Hai să plecăm şi s-o sunăm la ieşire.

— Nu veniţi acasă la noi? îi întrebă Babs.

— Mă tem că în seara asta nu.

— Fii şi tu băiat de gaşcă, stărui Milly.

— Nu, zău că nu putem.

— Nu face nimic. Ei bine, dar ce-aţi zice de-o mică atenţie? Ştiţi, noi suntem animatoare profesioniste, îi lămuri Babs.

— A, da, îmi cer scuze, cât mă costă distracţia?

— Ei, asta lăsăm la aprecierea domnilor.

Tony le dădu o liră.

— Ai putea să plusezi oleacă, zise Babs. Am stat cu voi două ore încheiate.

Jock le dădu încă o liră.

— Veniţi să ne mai vedeţi într-o seară, când o să aveţi mai mult timp liber, le sugeră Milly.

— Nu mă simt prea bine spuse Tony, în timp ce urcau la parter. Nu cred c-o să mă mai deranjez s-o sun pe Brenda.

— Trimite-i un mesaj.

— Iată o idee bună... Ascultă, îi spuse el comisionarului soios. Vrei să fii drăguţ, să suni la numărul ăsta din Sloane şi să vorbeşti cu doamna, să-i spui că domnilor Grant-Menzies şi Last le pare nespus de rău, dar nu mai pot veni astă-seară? Ai priceput?

Îi întinse omului jumătate de coroană şi porni agale pe Sink Street.

— Mai mult de-atât nu ne poate pretinde nici Brenda, spuse el.

— Îţi spun eu ce-am să fac. Drumul meu trece pe lângă casa ei, aşa că o să sun niţel la sonerie, în caz c-o fi trează şi ne mai aşteaptă.

— Da, aşa să faci. Eşti un prieten adevărat, Jock.

— Ah, mi-e tare dragă Brenda... e-o fată formidabilă.

— O fată formidabilă... ce n-aş da să mă simt şi eu mai bine.

*

Tony se trezi a doua zi dimineaţă la opt şi se căzni să pună cap la cap crâmpeiele de amintiri din seara anterioară. Cu cât mai mult reconstituia cele întâmplate, cu atât mai josnică îi părea purtarea sa. La ora nouă făcu baie şi bău nişte ceai. La ora zece, pe când se întreba dacă să o sune sau nu pe Brenda, dilema i-a fost rezolvată de telefonul ei.

— Ia zi, Tony, cum te simţi?

— Îngrozitor. M-am *abţiguit.*

— Te-ai abţiguit.

— Şi mă simt şi destul de vinovat.

— Nu mă mir.

— Nu-mi amintesc totul foarte clar, însă am impresia că te-am sâcâit îngrozitor împreună cu Jock.

— M-aţi sâcâit.

— Eşti furioasă?

— Ei bine, am fost aseară. Ce v-a venit, măi, Tony, doi oameni în toată firea, să vă purtaţi aşa urât?

— Eram abătuţi.

— Pun pariu că-n dimineaţa asta sunteţi şi mai abătuţi... Tocmai am primit nişte trandafiri albi de la Jock.

— Ce n-aş da să-mi fi trecut şi mie prin minte aşa ceva.

— Sunteţi amândoi ca nişte copii mici.

— Sper că nu eşti chiar atât de furioasă.

— Bine-nţeles că nu, iubitule. Acum du-te frumuşel înapoi acasă, la ţară. Mâine o să te simţi din nou bine.

— N-o să te văd?

— Mă tem că astăzi nu. Am cursuri toată dimineaţa şi-o să iau prânzul în oraş. O să vin acasă vineri seara sau, în cel mai rău caz, sâmbătă dimineaţa.

— Înţeleg. N-ai putea să chiuleşti de la un curs sau să contramandezi prânzul?

— Mi-e cu neputinţă, iubitule.

— Înţeleg. Eşti un înger că te porţi atât de drăguţ după cele petrecute aseară.

— Nici că se putea mai bine de-atât, spuse Brenda. Din câte-l cunosc eu pe Tony, o să-l chinuiască remuşcările câteva săptămâni de-acum înainte. Aseară m-a scos din minţi, dar uite că a meritat. A-ntins coarda atât de mult încât de-acum încolo n-o să mai îndrăznească să se *indigneze* şi, cu atât mai puţin, să aibă vreo obiecţie la orice voi face. Şi nici măcar nu s-a distrat absolut deloc, bietul de el, şi *asta* iar e bine. Trebuia să se-nveţe minte să nu-mi mai facă vizite neanunţate.

— Eşti făcută să le dai lecţii oamenilor, o lăudă Beaver.

Tony coborî din trenul de 3:18, răcit, obosit şi plin de remuşcări. John Andrew venise şi el cu maşina să-l întâmpine la gară.

— Sal'tare, tăticule, te-ai distrat bine la Londra? Nu te superi c-am venit la gară, nu-i aşa? Am *silit-o* pe bona să mă lase.

— Mă bucur nespus de mult să te văd, John.

— Cum se mai simte mămica?

— Părea că se simtă foarte bine. N-am apucat s-o văd.

— Dar *spuneai* că te duci s-o vezi.

— Da, aşa am crezut, dar s-a dovedit că m-am înşelat. Am vorbit cu ea de mai multe ori la telefon.

— Dar poţi s-o suni şi de-aici, nu-i aşa, tăticule? De ce-a trebuit să baţi atâta drum până la Londra ca să-i dai telefon? *De ce*, tăticule?

— Uite ce-i, sunt frânt de oboseală. Dacă nu-ncetezi cu întrebările, n-o să te mai las niciodată să vii să mă aştepţi la gară.

John Andrew începu să se bosumfle.

— Credeam că-ţi *place* să vin să te aştept la gară.

— Dacă începi să plângi, te-aşez în faţă, lângă Dawson. E-absurd să plângi la vârsta ta.

— *Prefer* să stau în faţă, lângă Dawson, ripostă John Andrew, cu lacrimi în ochi.

Tony îi spuse şoferului să oprească, dar nu izbuti să se facă auzit. Agăţă la loc microfonul interfonului şi îşi continuară drumul în tăcere, cu John Andrew smiorcăindu-se discret, cu faţa în geam. Când ajunseră acasă, Tony spuse:

— Bona, pe viitor nu vreau ca John să vină la gară fără acordul expres al doamnei sau al meu.

— Nu, domnule, eu nu l-aş fi lăsat să meargă nici azi, a plecat de capul lui. Vino-ncoace, John, şi scoate-ţi paltonul. Doamne sfinte, unde ţi-e batista, măi, băiete?

Tony se duse şi se aşeză de unul singur lângă şemineul din bibliotecă. „Doi bărbaţi de treizeci de ani", îşi spuse în sinea lui, „care se poartă de parcă ar fi prins o învoire de-o noapte de la Sandhurst[1] — se îmbată, deranjează lumea cu telefoane aiurea şi dansează cu două paraşute la Old Hundredth... Şi e cu atât mai grav cu cât Brenda s-a purtat atât de drăguţ." Moţăi un pic, apoi urcă să se schimbe. La cină, spuse:

---

[1] Sandhurst — Colegiul Militar Regal, situat în apropierea Londrei.

— Ambrose, cred că pe viitor, când sunt singur, am să cinez în bibliotecă.

Pe urmă se aşeză cu o carte lângă foc, dar nu reuşi să citească nimic. La ora zece, înainte de-a se retrage, scormoni cu vătraiul butucii arşi din şemineu. Verifică ferestrele, să vadă dacă sunt bine închise, şi stinse luminile. În noaptea aceea, se culcă în camera goală a Brendei.

Doi

Asta s-a întâmplat miercuri; joi, Tony se simţi din nou bine. Dimineaţa participă la întrunirea consiliului comitatului. După-amiază se duse la ferma-pilot şi discută cu administratorul său despre achiziţionarea unui nou tip de tractor. Din clipa aceea, se simţea în stare să-şi spună: „Mâine, la ora asta, Brenda şi Jock vor fi aici." Luă cina lângă şemineul din bibliotecă. Renunţase la regim, de câteva săptămâni. („Ambrose, când sunt singur, zău că n-am nevoie de-o cină copioasă. Pe viitor o să mă mulţumesc cu două feluri de mâncare.") Examină câteva calcule contabile pe care i le prezentase administratorul şi se duse apoi la culcare, spunându-şi: „Când am să mă trezesc, o să fie weekend."

A doua zi dimineaţa primi însă o telegramă de la Jock, care îl anunţa: *Weekend imposibil trebuie să merg la electorat ce zici peste două săptămâni.* Îi răspunse cu următorul mesaj, *Oricând încântat mereu aici.*

„Pesemne că s-a împăcat cu fata aia", îşi spuse Tony.

Primi şi un bilet de la Brenda, scris cu creionul:

Vin sâmbătă cu Polly şi o prietenă de-a lui Polly pe care o cheamă Veronica, cu maşina lui P. Poate că şi Daisy Maids cu bagaj cu 3:18. Anunţă-i te rog pe Ambrose şi dna Mossop. Pentru Polly mai bine deschidem Lyonesse ştii cum e ea când vine vorba de confort. Veronica poate să stea oriunde — în afară de Galahad. Polly zice că-i f. amuzantă. Vine şi dna Beaver, te rog nu te supăra e pură chestiune de afaceri, crede că poate face ceva cu camera de zi. Polly vine cu şoferul ei. Apropo săptămâna viitoare o las pe Grimshawe la Hetton anunţ-o pe dna Mossop. E agasant şi costisitor s-o ţin la Londra pe masă şi casă. De fapt cred că m-aş putea lipsi de ea de tot tu ce zici? Doar că ne prinde bine la cusut. Mi-e dor de John. Duminică seara plecăm toate înapoi. Să nu mai bei *iubitule.* Încearcă.

x x x x x x

B.

Vineri, Tony nu-şi găsi cine ştie ce de făcut, ca să-şi omoare timpul. Termină de scris corespondenţa până-n ora zece. Se duse la fermă, însă cei de-acolo nu aveau nici o treabă cu el. Îndatoririle care altădată îi păreau atât de felurite îi ocupau acum doar o parte infimă a zilei; nu-şi dăduse seama cât de multe ceasuri irosea în compania Brendei. Se uită la John cum călăreşte în padoc. Băiatul, în mod clar, îi purta pică din cauză că-l dojenise miercurea; când îi aplaudă o săritură peste obstacol, John spuse:

— De regulă sare mai bine.

Şi se grăbi să adauge:

— Când vine mămica?

— Abia mâine.

— Of.

— După-amiază trebuie să trec pe la Little Bayton. Ţi-ar plăcea să vii, că poate o să vedem şi cuştile câinilor de vânătoare?

John îl implora de săptămâni de zile să facă expediţia asta:

— Nu, mulţumesc, îi răspunse. Vreau să termin o pictură la care lucrez.

— Poţi s-o termini şi altădată.

— Vreau s-o fac azi după-amiază.

După ce Tony se îndepărtă, Ben spuse cu năduf:

— Ce te-a apucat să vorbeşti aşa cu tăticu' tău? De la Crăciun încoa' ne-ai făcut capu' calendar, cum că vrei să vezi cuştile alea.

— Nu cu *el*, ripostă John.

— Eşti un mic nemernic nerecunoscător, auzi, să vorbeşti aşa scârbos cu tăticu' tău!

— Şi nu se cade să rosteşti în faţa mea cuvinte ca „nemernic" şi „scârbos", aşa a zis bona.

Aşa că Tony se duse de unul singur la Little Bayton, unde avea de discutat ceva afaceri cu colonelul Brink. Spera că-l vor pofti să rămână la ceai, dar colonelul şi soţia lui erau ei înşişi invitaţi la ceai, în altă parte, aşa că se întoarse la Hetton la apusul soarelui.

Parcul era învăluit într-o pâclă fină, înaltă de-un stat de om; turlele şi crenelurile fostei mănăstiri păreau cenuşii şi aplatizate; instalatorul care se ocupa de boiler cobora drapelul de pe turnul cel mare.

— Biata mea Brenda, camera asta e absolut îngrozitoare, spuse doamna Beaver.

— Pe-asta n-o prea folosim, o contră Tony, extrem de glacial.

— Aşa s-ar zice, se amestecă cea pe care o chema Veronica.

— N-are cine ştie ce neajunsuri, în afară de faptul că a prins igrasie, comentă Polly.

— Mă-nţelegeţi, spuse Brenda, evitând să-l privească pe Tony. Mi-am zis că trebuie să am măcar o *singură* cameră locuibilă la parter. În prezent, n-avem decât fumoarul şi biblioteca. Salonul de recepţii e mult prea mare şi iese din capul locului din discuţie. Mi-am zis că aş avea nevoie de-o cameră de zi mai mititică, mai mult sau mai puţin a mea. Nu credeţi că are nişte avantaje?

— Dar, îngeraşul meu, are o formă total aiurea, îşi dădu cu părerea Daisy, ca şi şemineul ăla — din ce-o fi făcut, din granit roz, nu mai zic de stucatură şi decoraţiuni. *Totu-i* oribil. E-atât de *întunecoasă.*

— Ştiu cu precizie ce-şi doreşte Brenda, zise doamna Beaver pe un ton mai moderat. Nu cred că nu se poate face nimic. Trebuie să mă gândesc un pic. După cum zicea şi Veronica, *structura* construcţiei îţi cam limitează opţiunile... ştii, cred că singurul lucru pe care l-am putea face ar fi s-o ignorăm complet şi să găsim un tratament eficace care să-i *schimbe aspectul,* dacă-nţelegi ce vreau să spun... ce-ar fi să acoperim pereţii cu plăci albe, cromate şi să punem pe jos un covor din blană de oaie... mă-ntreb dacă asta te-ar costa mai mult decât ţi-ai propus să cheltuieşti?

— Eu una aş băga bani grei aici...

Tony le lăsă să trăncănească şi se retrase.

*

— Chiar vrei ca doamna Beaver să redecoreze camera de zi?

— Nu şi dacă nu vrei tu, iubitule.

— Da-ţi imaginezi cum ar arăta — cu plăci cromate?

— A, n-a fost decât o sugestie.

Tony se plimba între Morgan le Fay şi Guinevere, ca de fiecare dată când se îmbrăcau.

— Ce vreau să zic, începu el, întorcându-se cu vesta. N-ai de gând să pleci şi tu mâine, nu-i aşa?

— Trebuie.

El se întoarse în Morgan le Fay, să-şi ia cravata şi, revenind în camera Brendei, se aşeză lângă ea, la măsuţa de toaletă, să-şi strângă nodul.

— Apropo, făcu Brenda, ce gânduri ai în legătură cu Grimshawe? Mie-mi pare că azvârlim banii pe fereastră dacă o mai ţinem.

— Întotdeauna spuneai că nu te-ai putea descurca fără ea.

— Da, dar acum, că locuiesc în garsonieră, totu-i atât de simplu.

— *Locuieşti?* Iubito, vorbeşti de parcă te-ai fi mutat acolo definitiv.

— Te superi dacă te rog să te dai un pic mai încolo, scumpule? Nu văd bine-n oglindă.

— Brenda, cât ai de gând să mai urmezi cursurile astea de economie?

— Eu? Nu ştiu.

— Dar nu-i normal să ai o idee?

— Ah, e surprinzător de mult de învăţat... Când am început, eram înapoiată rău de tot...

— Brenda...

— Hai, fugi şi pune-ţi sacoul. De-acum ne-or fi aşteptând toate la parter.

În seara aceea, Polly şi doamna Beaver jucară table. Brenda şi Veronica şezură împreună pe canapea, croşetară şi discutară despre brodat şi croşetat; în răstimpuri, femeile răbufneau în reprize de conversaţie generală; aveau obiceiul de-a cădea într-un jargon al lor, pe care Tony nu-l înţelegea; era ca un jargon al hoţilor, în care silabele fiecărui cuvânt erau permutate. Tony şedea în afara cercului lor şi citea la lumina altei veioze.

În seara aceea, când urcară la etaj, musafirele veniră să-i ţină companie Brendei şi să stea de poveşti, în timp ce ea se pregătea de culcare. Tony le auzea râsul înăbuşit prin uşa băii. Fierseseră apă într-un ibric electric şi beau cu toate Sedobrol[1].

Curând plecară stricându-se de râs, iar Tony intră în camera Brendei. Era cufundată în întuneric, dar, auzindu-i paşii şi zărind pătratul de lumină din prag, aprinse veioza de pe noptieră.

— Ah, Tony, făcu ea.

Stătea întinsă pe patul de pe postament, cu capul cufundat adânc între perne; crema folosită ca demachiant îi lucea pe faţă; după ce aprinsese veioza, braţul gol îi rămăsese inert pe pilota vătuită.

— Ah, Tony, spuse ea, aproape c-adormisem.

— Eşti foarte obosită?

— Îhî.

— Vrei să te las în pace?

---

[1] Sedobrol — poţiune cu efect sedativ, lansată pe piaţa farmaceutică britanică în anul 1913.

— Sunt aşa de obosită... şi tocmai am băut o duşcă zdravănă din poţiunea lui Polly.

— Înţeleg... păi, atunci, noapte bună.

— Noapte bună... nu te superi, da?... sunt istovită.

Se apropie de pat şi o sărută; ea rămase neclintită, cu ochii închişi. Pe urmă stinse lumina şi se întoarse în camera de toaletă.

— Sper că Lady Brenda nu-i bolnavă.

— Nu, n-are nimic grav, mulţumesc frumos. Ştiţi, o ajunge sfârşeala după săptămâna de lucru petrecută la Londra, iar duminica îi place s-o ia mai încet.

— Şi cum merge treaba cu studiile acelea formidabile?

— Presupun că foarte bine. Par să-i menţină încă treaz interesul.

— Splendid. În curând vom veni cu toţii la ea să ne rezolve problemele de ordin economic. Dar îmi închipui că dumneavoastră şi lui John vă cam este dor de dumneaei.

— Da, ne cam este.

— Păi, vă rog să-i transmiteţi complimentele mele.

— Am să i le transmit. Vă mulţumesc frumos.

Tony părăsi portalul bisericii şi se întoarse pe ruta lui obişnuită, care trecea pe la sere; luă o gardenie pentru sine şi câteva garoafe aproape negre, pentru doamne. Când ajunse în încăperea unde şedeau ele, le umflă râsul pe toate. Se opri în prag, uşor descumpănit.

— Intră, iubitule, nu s-a-ntâmplat nimic. Am pariat fiecare ce culoare o să aibă floarea de la butoniera ta şi n-a câştigat nici una din noi.

Continuară să chicotească, în timp ce îşi prindeau florile aduse de el; toate, în afară de doamna Beaver, care spuse:

— Să apelaţi la mine oricând vreţi să cumpăraţi altoaie sau seminţe. Mi-am făcut o mică afacere din treaba asta, poate că nu ştiaţi... cu tot felul de flori exotice. Fac treburi din astea pentru Sylvia Newport şi tot felul de clienţi.

— Trebuie să vorbiţi cu intendentul meu.

— Păi, sinceră să fiu, am şi *vorbit* — azi-dimineaţă, când eraţi la biserică. Pare să fie un om înţelegător.

Plecară devreme, să ajungă la Londra înainte de ora cinei. În maşină, Daisy comentă:

— Doamne sfinte, ce mai casă!

— Acum înţelegi şi tu prin ce-am trecut în toţi aceşti ani.

— Biata mea Brenda, o compătimi Veronica; îşi desprinse garoafa neagră şi o azvârli pe geam, în şanţul de pe marginea şoselei.

— Ştii, se destăinui Brenda a doua zi, nu sunt *complet* fericită în legătură cu Tony.

— Ce-a mai pus la cale bătrânu'?

— Deocamdată, mai nimic, dar mi-e limpede că s-o fi plictisind şi el în tot timpul ăsta acolo, la Hetton.

— Eu una nu mi-aş face griji.

— O, nu-mi fac *griji*. Dar ce-o să se-ntâmple dacă se apucă de băut sau mai ştiu eu ce? Ne-ar da mari bătăi de cap.

— N-aş fi zis că are înclinaţii pentru acest viciu... Trebuie să-i trezim interesul pentru o fată.

— Numai de-am reuşi... Care-ar fi disponibilă?

— Bătrâna Sybil e mereu la datorie.

— Dar o cunoaşte de-o viaţă, iubito.

— Atunci, Souki de Foucauld-Esterhazy.

— Cu americancele nu prea se simte-n apele lui.

— Ei bine, las' că-i găsim noi pe cineva.

— Problema e că s-a obişnuit atât de mult cu mine... o să-i vină greu să-i placă alta... ar trebui să fie ca mine sau total diferită?

— După mine, diferită, dar e greu de spus.

Întoarseră problema pe toate părţile.

Trei

Brenda scrise:

Tony iubitule,

Îmi pare rău că nu ţi-am scris sau nu te-am sunat, dar am fost extrem de ocupată cu chestiunea bimetalismului. F. complicată.

Vin sâmbătă, tot cu Polly. Mă bucură dubla ei vizită — Lyonesse nu poate rămâne la fel de înfiorătoare ca majoritatea camerelor, nu?

Şi cu o fată fermecătoare, de care m-am apropiat, cu care vreau să fim drăguţi. A avut parte de-o viaţă groaznică *şi locuieşte într-una din garsonierele astea, o cheamă Jenny Abdul Akbar. Nu-i neagră, dar a fost măritată cu un negru. S-o pui să-ţi povestească. Cred că o să vină cu trenul de 3:18. Trebuie să mă opresc şi să mă duc la cursuri.*

Fereşte-te de Demonii Alcoolului.

x x x x x

Brenda.

Văzut Jock aseară la Café de Paris cu o blondă neruşinată. Cine să fie?

Gin, ba nu, Djin — cum s-o scrie? — are reumatism şi Marjorie e f. necăjită. Crede că are pelvisul dislocat şi Cruttwell nu vrea să-l trateze, curată meschinărie dacă stai să te gândeşti câţi pacienţi i-a procurat ea.

— Eşti *sigură* că Jenny o să-i cadă cu tronc lui Tony?

— În asemenea chestiuni, nu există certitudini, răspunse Polly. M-am plictisit de ea ca de mere pădureţe, dar e o tipă tenace.

— Mămica vine azi?

— Da.

— Şi cine mai vine?

— Cineva pe nume Jenny Abdul Akbar.

— Ce nume prostesc. E străină?

— Nu ştiu.

— Pare străină, nu-i aşa, tăticule? Crezi că n-o să fie în stare să vorbească deloc englezeşte? E neagră?

— Mămica zice că nu.

— Aha... şi cine mai vine?

— Lady Cockpurse.

— Femeia-maimuţă. Ştii, nu semăna deloc cu o maimuţă, poate doar la faţă, şi nu cred că are coadă, fiindcă m-am uitat de aproape de tot... doar dacă nu şi-o fi ţinând-o înfăşurată între picioare.

— Nu m-ar mira.

— *Foarte* neplăcut.

Tony şi John erau din nou prieteni; avuseseră parte, însă, de o săptămână apăsătoare.

*

Polly Cockpurse plănuise să ajungă târziu la Hetton. „Dă-i fetei o şansă să treacă la subiect", spuse ea. Aşa se face că ea şi Brenda nu plecară din Londra până când Jenny nu ajunsese deja pe drumul de la gară spre Hetton. Era o zi năprasnic de friguroasă, cu ploi răzleţe. Silueta delicată, dar plină de hotărâre, stătu înfofolită în şaluri până când ajunse la poartă. Pe urmă îşi deschise poşeta, îşi ridică vălul, scutură pămătuful de pudră şi îşi aranjă tenul. Îşi linse rujul de pe deget, cu limba ei roşie, ascuţită.

Când i se anunţă sosirea ei, Tony se afla în fumoar; biblioteca era de-acum prea zgomotoasă peste zi, deoarece câţiva meseriaşi se apucaseră să dea jos stucatura de pe pereţii camerei de zi.

— Prinţesa Abdul Akbar.

Se ridică să-i iasă în întâmpinare. O mireasmă înecăcioasă de mosc îi precedă apariţia.

— Ah, domnule Last, spuse ea, ce plăcut e acest vechi lăcaş.

— Mă tem că a suferit restaurări masive.

— Da, dar ce *atmosferă* degajă. Pentru mine, *asta* contează cel mai mult la o locuinţă. Câtă demnitate şi tihnă. Dar, desigur, v-aţi obişnuit cu ea. Cineva care-a fost foarte nefericit, aşa cum am fost eu, ştie să aprecieze aceste lucruri.

— Mă tem că Brenda încă n-a sosit, zise Tony. O să vină cu maşina, împreună cu Lady Cockpurse.

— Brenda mi-e o prietenă *aşa* de bună.

Prinţesa îşi dădu jos blănurile şi se aşeză pe taburetul din faţa şemineului, ridicându-şi privirea spre Tony.

— Vă deranjează dacă-mi scot pălăria?

— Nu, nu... fireşte că nu.

O aruncă pe canapea şi îşi scutură părul, tot numai zulufi negri ca smoala.

— Ştii, domnule Last, o să-ţi spun de-acum înainte Teddy. N-o să ţi se pară că sunt o neruşinată? Iar dumneata trebuie să-mi spui Jenny. „Prinţesă" e prea protocolar, nu-i aşa, şi te duce cu gândul la pantaloni strâmţi şi fireturi de aur... Fireşte, urmă ea încălzindu-şi mâinile la foc şi lăsându-şi părul să-i mângâie obrajii, soţului meu nu-i spunea nimeni „prinţ" în Maroc; avea titlul de *Moulay*[1] — dar nu există un echivalent care să i se potrivească unei femei, aşa că în Europa dintotdeauna m-am intitulat „prinţesă"... *Moulay* e *cu mult* mai presus... soţul meu era unul din descendenţii Profetului. Te pasionează Orientul?

— Nu... ba da. Adică, ştiu foarte puţine lucruri despre el.

— Asupra mea exercită o fascinaţie stranie. Neapărat trebuie să te duci să-l vezi, Teddy. Ştiu că ţi-ar plăcea. Şi Brendei îi tot spun acelaşi lucru.

— Îmi închipui că doriţi să vedeţi camera unde veţi sta, spuse Tony. Curând o să fie servit şi ceaiul.

— A, nu, o să rămân aici. Îmi place să mă aşez cât mai comod, ca mâţa pe vatră, să stau lângă foc şi, dacă o să fii drăguţ cu mine, o să torc, iar dacă o să fii rău, o să mă prefac că nici nu bag de seamă — întocmai ca o pisică... Vrei să torc, Teddy?

— Ăăă... da... vă rog, toarceţi, dacă vă face plăcere.

---

[1] *Moulay* (sau *Mullah*) — lider religios islamist, dar şi titlu nobiliar în lumea arabă.

— Englezii sunt atât de drăguţi şi de respectuoşi. E minunat să mă aflu din nou printre ei... printre cei de-un neam cu mine. Câteodată, când mă gândesc prin ce-am trecut la viaţa mea, mai ales în clipe ca aceasta, când mă aflu înconjurată de frumoasele tradiţii englezeşti şi de oameni cumsecade, îmi spun că totul a fost doar un coşmar... pe urmă, însă, îmi aduc aminte de *cicatricele* mele...

— Brenda spunea că v-aţi mutat într-una din garsonierele din clădirea unde stă şi ea. Pesemne că sunt foarte convenabile.

— Cât de britanic eşti, Teddy — prea sfios ca să vorbeşti despre problemele tale personale, despre viaţa ta intimă... Să ştii că-mi placi. Iubesc tot ce-i solid, nesofisticat şi *bun*... după câte am pătimit la viaţa mea.

— Nu-i aşa că nu studiaţi ştiinţele economice, asemeni Brendei?

— Nici gând; te pomeneşti că Brenda studiază? Nu mi-a spus niciodată. E de-a dreptul încântătoare. *Când* o fi având timp?

— Ah, iată, în sfârşit, vine ceaiul, spuse Tony. Sper că n-o să vă refuzaţi câteva brioşe. În ziua de azi, mulţi dintre oaspeţii noştri ţin regim. Cred că brioşele sunt unele din puţinele lucruri care ne-ajută să suportăm iernile englezeşti.

— Pentru mine, brioşele înseamnă atât de mult, răspunse Jenny.

Mâncă cu poftă, trecându-şi de mai multe ori limba peste buze, lingând firmiturile căzute şi untul topit, prelins de pe brioşe. O picătură de unt îi poposi pe bărbie şi sclipi acolo de nimeni observată, cu excepţia lui Tony.

Acesta simţi o mare uşurare când John Andrew fu adus în salon.

— Vino şi prezintă-te prinţesei Abdul Akbar.

John Andrew nu mai văzuse în viaţa lui o prinţesă, aşa că o privi îndelung, fascinat.

— Nu vrei să-mi dai un pupic?

Se apropie şi ea îl sărută pe gură.

— Îh, făcu el, trăgându-se înapoi şi ştergându-şi urmele de ruj, după care adăugă: Ce miros frumos!

— Este ultimul lucru care mă mai leagă de Orient, îl lămuri ea.

— Ai unt pe bărbie.

Ea întinse mâna după poşetă, râzând:

— Păi, chiar că am. Teddy, *puteai* să-mi spui.

— De ce-i spui lu' tati Teddy?

— Fiindcă sper să ne-mprietenim cu-adevărat.

— Ciudat motiv.

John rămase o oră în compania lor şi tot timpul o privi fascinat.

— Ai şi coroană? o întrebă el. Unde ai învăţat să vorbeşti englezeşte? Din ce-i făcut inelul ăla mare? Te-a costat mult? Unghiile tale de ce-au culoarea asta? Ştii să călăreşti?

Ea îi răspunse la toate întrebările, aruncându-i, în răstimpuri, câte o privire enigmatică lui Tony. Scoase din poşetă o batistuţă puternic parfumată şi îi arătă lui John monograma brodată pe ea.

— Asta-i singura coroană care mi-a mai rămas... acum, spuse ea.

Îi povesti despre caii pe care îi avusese odinioară — negrii, lucioşi, cu grumazul arcuit; cu zăbala înspumată;

cu panaşul înfoiat pe frunte; cu hamul presărat cu ţinte de argint şi cu valtrap stacojiu.

— De ziua *Moulay*-ului...

— Ce-i aia *Moulay*?

— Un bărbat pe cât de frumos, pe-atât de rău, răspunse ea pe un ton grav, iar de ziua lui, toţi călăreţii se adună într-un scuar mare, în veşmintele lor cele mai bune, cu tot ce au mai de soi, cu odoare, ţinând în mâini săbii lungi. *Moulay*-ul şedea pe un tron instalat sub un baldachin mare, stacojiu.

— Ce-i ăla baldachin?

— Un fel de cort, zise ea aproape răstit, după care reveni la tonul ei blând: Iar toţi călăreţii goneau în galop pe câmpie, învăluiţi într-un nor de praf uriaş, învârtind săbiile în aer, drept spre *Moulay*. Şi toată lumea privea scena cu sufletul la gură, crezând că bărbaţii călări vor sfârşi prin a trece peste *Moulay*, dar când ajungeau la câţiva paşi de el, ca de la mine până la tine, în galop sălbatic, îşi struneau caii, iar aceştia se săltau pe două picioare şi-i dădeau onorul...

— Vai, dar n-ar fi *trebuit* să facă una ca asta, zise John. E o *mare* greşeală la călărie, zău. Aşa zice Ben.

— Sunt cei mai minunaţi călăreţi din lume. O ştie toată lumea.

— Ba nu, n-au cum să fie, dacă fac *aşa*. E unul din cele mai *proaste* lucruri. Erau băştinaşi?

— Da, bineînţeles.

— Ben zice că băştinaşii nici nu sunt oameni cu-adevărat.

— Da, dar îmi închipui că el s-o fi gândind la negri. Ăştia sunt pură rasă semitică.

— Ce-i aia?

— La fel ca evreii.

— Ben zice că evreii-s mai răi şi decât băştinaşii.

— Dumnezeule mare, dar eşti aspru, nu glumă. Aşa eram şi eu cândva. Viaţa ne învaţă să fim toleranţi.

— Pe Ben nu l-a învăţat, spuse John. Când vine mămica? Am crezut că o găsesc aici, altfel nu mă opream din pictat.

Când bona veni, însă, după el, John nu mai aşteptă nici o invitaţie, ci se apropie de Jenny şi o sărută de noapte bună.

— Noapte bună, Johnny băiatule, îi spuse ea.

— Cum mi-ai zis?

— Johnny băiatule.

— Mereu născoceşti nume ciudate.

Sus la etaj, în timp ce se juca îngândurat cu linguriţa în cana cu lapte şi posmagi, spuse:

— Bona, eu cred că prinţesa e frumoasă; tu nu?

Bona pufni.

— Ce monotonă ar fi lumea dacă am avea cu toţii aceleaşi păreri, spuse ea.

— E mai frumoasă şi decât domnişoara Tendril. Cred că-i cea mai frumoasă doamnă pe care am văzut-o vreodată... Crezi că i-ar plăcea să se uite la mine cum fac baie?

Jos, la parter, Jenny spuse:

— Ce copil coborât din rai... Iubesc copiii. Asta a fost marea mea tragedie. *Moulay*-ul mi-a arătat întâia oară Cealaltă Faţă a Firii sale atunci când a aflat că nu pot avea copii. N-a fost vina mea... vezi tu, am uterul deplasat... Nu ştiu de ce-ţi povestesc toate astea, dar simt că ai să mă înţelegi. Ce *pierdere de timp* e, nu-i aşa, când ştii că o să-ţi placă de cineva şi te *prefaci* la nesfârşit... Eu una îmi dau

seama imediat dacă cineva o să-mi fie prieten adevărat sau nu...

Polly şi Brenda sosiră cu puţin înainte de ora şapte. Brenda se duse glonţ în camera micuţului.

— O, mămico, îi spuse John, jos e o doamnă tare frumoasă. Roag-o să vină, să-mi spună noapte bună. Bona crede că n-o să vrea.

— Ce zici, lui tăticu' îi place de ea?

— El n-a vorbit prea mult... Habar n-are de cai şi de băştinaşi, dar e *nespus* de frumoasă. Te rog, spune-i să urce.

Brenda coborî la parter şi o găsi pe Jenny în fumoar, în compania lui Polly şi Tony.

— Ai un succes nebun la John Andrew. Nu vrea să se culce până când n-o să te mai vadă încă o dată.

Urcară împreună şi Jenny spuse între timp:

— Amândoi sunt atât de drăgălaşi.

— Te-ai înţeles bine cu Tony? Mi-a părut tare rău că n-am fost aici când ai sosit.

— A fost *atât* de înţelegător şi atent... şi-atât de visător.

Se aşezară pe pătuţul lui John din camera copiilor. El dădu la o parte aşternutul şi se târî lângă Jenny, lipindu-se de ea.

— Treci la loc, îi porunci ea, sau îţi dau una la fund.

— Tare de tot? N-o să mă supăr.

— Doamne Dumnezeule, se minună Brenda, ce efect extraordinar ai asupra lui. De regulă nu se poartă aşa.

După ce cucoanele plecară, bona deschise încă o fereastră:

— Pfui, făcu ea, a împuţit tot locul.

— Nu-ţi place? *Mie* mi se pare adorabil.

Brenda o conduse pe Polly sus, în Lyonesse. Era un apartament spaţios, cu mobilă de santal, special pregătit pentru regele Eduard pe vremea când, ca prinţ de Wales, fusese aşteptat la o vânătoare la care nu mai ajunse.

— Cum merge treaba? întrebă ea nerăbdătoare.

— E prea devreme ca să mă pot pronunţa. Sunt sigură c-o să iasă bine.

— A greşit adresa. Lui John Andrew i s-au aprins călcâiele după ea... de-a dreptul jenant.

— S-ar zice că Tony a ratat startul. Păcat că i-a greşit numele. Oare n-ar trebui s-o lămurim?

— Nu, eu zic s-o lăsăm cum a picat.

În timp ce se îmbrăcau pentru cină, Tony întrebă:

— Brenda, cine mai *e* şi caricatura asta de femeie?

— Nu-ţi place de ea, iubitule?

Dezamăgirea şi amărăciunea ei erau atât de vădite încât îl impresionară pe Tony.

— Nu ştiu dacă nu-mi place. Dar totu-i doar o glumă, nu-i aşa?

— Ăăă... Doamne sfinte... Ştii, a avut parte de-o viaţă cumplită.

— Aşa am înţeles şi eu.

— Tony, te rog, fii drăguţ cu ea.

— Ah, o să fiu drăguţ. E cumva evreică?

— Nu ştiu. Nu mi-am pus întrebarea asta niciodată. O fi.

Imediat după cină, Polly spuse că-i obosită şi o rugă pe Brenda să-i ţină companie până se schimbă de culcare.

— Lasă-i pe tinerei să-şi facă de cap, şopti ea de-ndată ce ieşi pe uşă.

— Draga mea, cred că n-o să iasă nimic... bietul băiat are şi el ceva *gust*, plus un oarece simţ al umorului.

— La cină n-a fost deloc grozavă tipa, nu-i aşa?

— Are s-o ţină *tot aşa*... şi, la urma urmei, Tony e obişnuit cu mine de şapte ani încoace. E o schimbare destul de bruscă.

— Obosită?

— Îhî. Un picuţ.

— Da' ştiu că mi-ai servit o porţie zdravănă de Abdul Akbar.

— Ştiu. Iartă-mă, iubitule, dar lui Polly îi ia atât de mult până se bagă-n pat... A fost chiar aşa de îngrozitor?

— E-ngrozitoare.

— În viaţă trebuie să mai laşi de la tine... are cele mai înfricoşătoare cicatrice.

— Mi-a spus.

— Eu le-am şi văzut.

— În plus, speram să mai stai şi cu mine.

— Ah.

— Brenda, nu cumva mai eşti supărată pe mine din cauză că m-am abţiguit în noaptea aceea şi te-am trezit din somn?

— Nu, scumpule, ţi se pare că aş fi supărată?

— Nu ştiu. Pari destul de... Ai avut o săptămână plăcută?

— Nu plăcută, ci istovitoare. Ştii tu, bimetalismul.

— A, da... păi, îmi închipui că vrei să dormi.

— Îhî... sunt aşa de obosită. Noapte bună, iubitule.

— Noapte bună.

— Mămico, pot să mă duc să-i spun bună dimineaţa prinţesei?

— Cred că încă nu s-a trezit.

— Te rog, mămico, pot să mă duc să văd? O să mă uit pe furiş şi, dacă doarme, o să plec.

— Nu ştiu în ce cameră am culcat-o.

— În Galahad, doamnă, răspunse Grimshawe, care îi pregătea îmbrăcămintea.

— Vai de mine, de ce-au culcat-o acolo?

— Aşa a poruncit domnul Last, doamnă.

— Ei bine, în cazul ăsta, probabil că s-a trezit.

John se furişă din cameră şi alergă tropăind pe coridorul ce ducea spre Galahad.

— Pot să intru?

— Salut, Johnny băiatule. Intră.

El rămase atârnat de clanţele uşii, hâţânându-se ba înăuntru, ba în afară.

— Ţi-ai luat micul dejun? Mămica spunea că n-o să te găsesc trează.

— M-am trezit de mult. Vezi tu, cândva am fost rănită rău de tot şi nu mai dorm mereu bine. Până şi paturile cele mai moi sunt prea tari pentru mine.

— Of, of. Ce-ai păţit? Ai avut un accident de automobil?

— N-a fost un accident, Johnny băiatule, n-a fost un accident... dar intră. Cu uşa deschisă, e frig. Uite, am nişte struguri aici. Ţi-ar plăcea să-i mănânci?

Johnny se căţără în pat.

— Ce faci azi?

— Încă nu ştiu. Nu mi s-a spus.

— Ei bine, am să-ţi spun eu. Dimineaţa o să mergem la biserică, fiindcă n-am încotro, iar pe urmă o să mergem să ne uităm la Thunderclap şi-o să-ţi arăt unde sărim peste

obstacol, şi pe urmă poţi să stai cu mine cât timp cinez, fiindcă mănânc devreme, iar pe urmă coborâm în pădurea Bruton şi nu-i nevoie s-o luăm cu noi pe bona, că se murdăreşte cu noroi din cap până-n picioare, şi-o să vezi unde au prins o vulpe chiar în canalul de lângă pădure, era cât pe-aici să le scape, iar pe urmă poţi să te întorci să-ţi bei ceaiul în camera mea, am un gramofon mic, pe care mi l-a dăruit de Crăciun unchiul Reggie şi cântă *Când tata a tapetat salonul*, ştii melodia? Ben ştie să-l cânte şi am câteva cărţi pe care vreau să ţi le arăt, şi o pictură cu bătălia de la Marston Moor[1], făcută de mine.

— Cred că o să avem parte de-o zi minunată. Nu crezi, totuşi, că ar trebui să stau un pic şi cu tăticu', mămica şi Lady Cockpurse?

— Ah, cu *ei*... şi-apoi, mă doare-n şpiţ că Lady Cockpurse are coadă. Te rog, *vrei* să-ţi petreci ziua cu mine?

— Păi, mai vedem.

— A plecat cu el la biserică. Ăsta-i semn bun, nu-i aşa?

— Păi nu tocmai, Polly. Lui îi place să meargă singur sau cu mine. E momentul când stă de vorbă cu sătenii.

— N-o să-l împiedice prezenţa ei.

— Mă tem că nu-l înţelegi deloc pe bătrânu'. E mult mai ciudat decât crezi tu.

— Mi-am dat seama din predică, părinte, că ştii bine Orientul.

---

[1] Marston Moor — scena unei importante victorii obţinute de Oliver Cromwell, pe atunci comandantul oştilor parlamentare, în faţa armatei regaliste, loiale lui Carol al II-lea, din dinastia Stuart, la 2 iulie 1644, în timpul primului război civil englez (1642–1646).

— Da, aşa-i, acolo mi-am petrecut cea mai mare parte a vieţii.

— Are o fascinaţie stranie, nu-i aşa?

— Ei, hai odată, o zori John, trăgând-o de palton. Trebuie să mergem să-l vedem pe Thunderclap.

Aşa că Tony se întoarse singur, aducând florile de butonieră.

După prânz, Brenda îi sugeră:

— Ce-ar fi să-i arăţi reşedinţa lui Jenny?

— A, chiar *te rog*.

Când ajunseră în camera de zi, el o lămuri:

— Brenda s-a apucat s-o reamenajeze.

Peste tot erau numai scânduri, scări şi mormane de moloz.

— Ah, Teddy, mare păcat, zău. Mi-e silă să văd cum se modernizează totul.

— E o cameră pe care n-o prea foloseam.

— Nu, şi cu toate astea...

Scormoni cu vârful pantofului printre mulajele de crini, azvârlite pe duşumea, fragmentele de tencuială cu vopseaua aurită, decolorată de vreme, şi zugrăveala prăfuită.

— Ştii, Brenda s-a dovedit a fi o prietenă minunată. N-aş vrea s-o vorbesc, în vreun fel, de rău... însă, de când am sosit aici, mă-ntreb dacă înţelege cu-adevărat acest loc atât de frumos şi ceea ce înseamnă el pentru tine.

— Mai povestiţi-mi despre viaţa dumneavoastră cumplită, îi propuse Tony, în timp ce-o conducea înapoi, în sala cea mare.

— Te *sfieşti* să vorbeşti despre tine însuţi, nu-i aşa, Teddy? Să ştii că-i o greşeală să ţii lucrurile în tine. Şi eu am fost profund nefericită.

Tony privi disperat în jur, în căutarea unui ajutor; şi ajutorul veni.

— Aha, aici îmi erai, spuse un glăscior ferm, de copil. Hai. Acum o să coborâm spre pădure. Trebuie să ne grăbim, să nu se-ntunece.

— Of, Johnny băiatule, chiar trebuie să merg? Tocmai discutam cu tăticu'.

— *Hai odată.* Totul e aranjat. Iar, după aceea, o să ai voie să-ţi bei ceaiul sus la mine.

Tony se furişă în biblioteca astăzi locuibilă, fiindcă muncitorii aveau liber. Aici îl găsi Brenda peste două ceasuri.

— *Tony*, stai singur cuc aici? Credeam că eşti cu Jenny. Ce-ai făcut cu ea?

— A luat-o John... la ţanc, până să apuc să-i spun vreo mojicie.

— Of, Doamne... hai că nu sunt decât cu Polly în fumoar. Vino şi tu să bei ceai. Arăţi atât de ciudat — te pomeneşti că ai dormit?

— E clar, trebuie să ne resemnăm cu ideea eşecului.

— *Ce* şi-o fi dorind bătrânu'? S-ar zice că nu-l poţi îmbrobodi cu una, cu două.

— Cred că treaba ar fi mers şnur dacă nu i-ar fi pocit numele.

— În orice caz, asta te *eliberează* de orice răspundere. Ai făcut cu mult mai mult decât ar fi făcut majoritatea nevestelor, ca să-l înveseleşti pe bătrânu'.

— Da, ăsta-i adevărul gol-goluţ, conchise Brenda.

Patru

Trecură cinci zile, după care Brenda se întoarse din nou la Hetton.

— Weekendul viitor n-o să fiu aici, anunţă ea. Mă duc în vizită la Veronica.

— Sunt şi eu invitat?

— Păi, bineînţeles că ai *fost*, dar am refuzat eu în numele tău. Ştii că ţi-e silă să stai printre străini.

— Nu m-ar deranja să vin.

— Of, iubitule, de-aş fi ştiut. Şi Veronica s-ar fi bucurat... dar mă tem că de-acum e prea târziu să mai putem schimba ceva. Are o căsuţă prăpădită... sinceră să fiu, nu credeam că te omori după ea.

— O urăsc ca pe dracu'.

— Păi, şi-atunci...

— Ei, nu mai contează. Îmi închipui că luni trebuie să te-ntorci. Ştii, miercuri ne adunăm aici cu ogarii, să ieşim la vânătoare.

— Pregătim o petrecere în aer liber?

— Da, iubito, ştii doar că aşa facem în fiecare an.

— Aşa facem.

— Nu poţi să rămâi până atunci?

— Mi-e cu neputinţă, iubitule. Vezi tu, dacă pierd un curs, rămân în urmă cu materia şi, data viitoare, nu mai înţeleg nimic. Şi-n plus, nu mă prăpădesc de dorul ogarilor.

— Ben a întrebat dacă-l lăsăm şi pe John.

— Aş, e mult prea mic pentru aşa ceva.

— Nu la vânătoare. Dar m-am gândit că ar putea veni cu poneiul la întrunirea vânătorilor şi ar putea călări în rând cu ei, până la primul hăţiş. Tare mult i-ar plăcea.

— Nu-i primejdios?

— Deloc, nu crezi?

— Dumnezeu să ni-l binecuvânteze, că tare-aş mai vrea să fiu şi eu aici, să-l pot vedea.

— Ai putea să te răzgândeşti.

— A, nu, asta-i total exclus. Te rog să nu faci tărăboi pe tema asta, Tony.

Asta s-a întâmplat la sosirea ei; mai târziu, lucrurile au mers mai bine. În weekend veni Jock, la fel şi Allan şi Marjorie şi un alt cuplu pe care Tony îl cunoştea de când lumea. Brenda aranjase anume această întrunire, iar el s-a simţit bine în compania lor. În amurg, el şi Allan luară puştile cu aer comprimat şi ieşiră la vânat iepuri. După cină, cei patru bărbaţi jucară biliard, iar una dintre femei rămase să-i chibiţeze.

— Bătrânu-i într-al nouălea cer, îi spuse Brenda lui Marjorie. Se adaptează de minune la noul regim.

Bărbaţii intrară cu sufletul la gură, îmbujoraţi la faţă, să ia o gură de whisky cu sifon.

— Tony a avut o lovitură de era să zboare bila pe fereastră, îl pârî Jock.

În noaptea aceea, Tony se culcă în Guinevere.

— Totul e-n *ordine*, da? o întrebă el într-un rând.

— Dar bineînţeles, iubitule.

— Singurătatea mă deprimă şi mă face să-mi închipui tot felul de lucruri.

— Nu e cazul să-ţi faci gânduri *negre*, Tony. Ştii că ăsta-i un lucru de nepermis.

— N-o să-mi mai fac gânduri negre, promise Tony.

A doua zi, Brenda se duse cu el la biserică. Se hotărâse să-i dedice tot weekendul; avea să fie ultimul pentru o bună bucată de vreme.

— Şi ce mai fac ştiinţele oculte, Lady Brenda?

— Sunt fascinante.

— O să vă solicităm cu toţii sfatul în legătură cu întocmirea ordinelor de plată.

— Ha, ha, ha.

— Şi ce mai face Thunderclap? se interesă domnişoara Tendril.

— Miercuri o să-l scot la vânătoare, răspunse John, pe care aşteptarea înfrigurată a apropiatei reuniuni îl făcuse să uite cu totul de prinţesa Abdul Akbar. Dă, Doamne, o urmă bună de-adulmecat. Dă, Doamne, să văd cum e omorât vânatul. Dă, Doamne, să nu fac nici o greşeală. Dumnezeu să-i binecuvânteze pe Ben şi pe Thunderclap. Dă, Doamne, să sar peste un obstacol formidabil, repetase el tot timpul cât ţinuse slujba.

Brenda îl însoţi pe Tony şi trecu împreună cu el pe la case şi sere; îl ajută să-şi aleagă floarea de la butonieră.

La prânz, Tony se arătă binedispus. Brenda începuse să uite că poate fi şi amuzant. Pe urmă, se schimbă şi ieşi cu Jock la o partidă de golf. Zăboviră câtva timp la club.

— Miercuri o să avem la Hetton o întrunire vânătorească, spuse Tony. N-ai putea să rămâi până atunci?

— Trebuie să mă-ntorc la Londra. O să aibă loc o dezbatere în legătură cu proiectul de lege privitor la creşterea porcilor.

— Tare-aş vrea să mai rămâi. Fii atent, ce-ar fi s-o inviţi şi pe fata aceea? Mâine pleacă toată lumea. Ai putea să-i dai un telefon, nu-i aşa?

— Aş *putea*.

— Nu i-ar plăcea? Poate să stea în Lyonesse — Polly a dormit acolo două weekenduri la rând, aşa că n-are cum să fie prea incomod.

— Probabil că i-ar plăcea. O sun şi am s-o întreb.

— Ce-ar fi să participi şi la vânătoare? Un tip, Brinkwell, are de închiriat nişte cai care arată destul de bine.

— Da, s-ar putea să particip.

— Jock rămâne aici. O invită şi pe blonda neruşinată. Nu te superi?

— Cine, eu? Nici vorbă.

— Am avut un weekend *pe cinste*.

— Am crezut că ţi-a plăcut.

— Ca-n vremurile bune — până să apară la orizont ştiinţele economice.

— Crezi că Tony a mirosit ceva în legătură cu domnul Beaver? îl întrebă Marjorie pe Jock.

— Absolut nimic.

— Eu una nu i-am suflat o vorbuliţă lui Allan. Crezi că a prins de veste?

— Mă-ndoiesc.

— Of, Jock, cum crezi c-o să se termine povestea asta?

— O să se plictisească ea destul de repede de Beaver.

— Problema este că lui nu-i pasă de ea nici cât negru sub unghie. Dacă i-ar păsa, totul s-ar termina rapid... E mare neroadă.

— Dacă mi-ai cere părerea, aş zice că, dimpotrivă, se descurcă neobişnuit de bine.

Celălalt cuplu avu următorul schimb de replici:

— Crezi că Marjorie şi Allan ştiu despre Brenda?

— Sunt sigur că nu.

Brenda îl întrebă pe Allan:

— Tony nu-şi mai încape în piele de bucurie, am dreptate?

— E plin de vlagă.

— Începeam să-mi fac griji din cauza lui... Crezi cumva că are vreo idee despre escapadele mele?

— Doamne fereşte. E ultimul lucru la care s-ar gândi.

— Ştii, nu vreau să fie nefericit, spuse Brenda. Marjorie m-a dăscălit ca o guvernantă pe tema asta.

— Serios? N-am discutat treaba asta cu ea.

— Dar *tu* de unde ai aflat?

— Fată dragă, până-n clipa asta habar n-am avut de escapadele tale. Şi nici acum nu-ţi cer detalii despre ele.

— O... credeam că toată lumea a aflat de ele.

— Aici e buba când cineva calcă strâmb. Sau crede că nimeni nu ştie nimic, sau îşi închipuie că ştie toată lumea. Adevărul este că există câteva persoane ca Polly şi Sybil, care n-au altceva mai bun de făcut decât să-şi bage nasul în vieţile intime ale altora; pe noi, ceilalţi, pur şi simplu, nu ne pasionează chestia asta.

— Ah!

Ceva mai târziu, Allan îi spuse lui Marjorie:

— Brenda a încercat să mi se destăinuiască în legătură cu Beaver.

— N-am ştiut că ştii.

— Ei, da, am ştiut de la bun început, dar n-am vrut să-i dau satisfacţia de-a se simţi importantă discutând despre asta.

— Am dezaprobat din răsputeri toată povestea asta. Îl cunoşti pe Beaver?

— L-am văzut în treacăt. Oricum, e treaba ei şi-a lui Tony, nu ne priveşte pe noi.

Cinci

Pe blonda lui Jock o chema doamna Rattery. Tony îşi făcuse o părere despre ea, punând cap la cap ceea ce auzise fără să vrea din bârfeala lui Polly şi din crâmpeiele de informaţii pe care i le scăpase Jock. Era cu puţin sărită de treizeci de ani. Undeva, prin ţinutul Cottesmore, trăia un oarecare maior Rattery, un lungan cu reputaţia oarecum compromisă, cu care fusese măritată cândva. Era americancă prin naştere, dar în prezent complet deznaţionalizată, bogată, fără proprietăţi şi alte bunuri, în afară de cele care-i încăpeau în cinci cufere mari. Jock pusese ochii pe ea vara trecută la Biarritz şi o reîntâlnise, întâmplător, la Londra, unde ea juca bridge pe sume mari de bani, la un nivel înalt, câte şase-şapte ore pe zi, şi îşi schimba hotelul unde locuia, în medie, cam la trei săptămâni o dată. Era predispusă în mod periodic la câte un acces de morfinomanie; în aceste situaţii, renunţa la bridge şi rămânea, zile-n şir, singură în apartamentul ei de la hotel, răcorindu-se, în răstimpuri, cu câte un pahar de lapte rece.

Sosi cu avionul, luni după-amiază. Era prima oară când un oaspete sosea în acest fel şi toată lumea era cuprinsă de agitaţie. La indicaţiile lui Jock, caloriferistul şi unul dintre grădinari întinseseră o prelată în parc, să-i marcheze locul de aterizare, şi aprinseseră un foc zdravăn, cu frunze jilave, care să indice direcţia vântului. Cele cinci cufere sosiră pe calea obişnuită, cu trenul, împreună cu o cameristă vârstnică, impecabilă. Într-unul din cufere îşi adusese propriul aşternut; nu era nici din mătase, nici colorat, nu avea nici dantelă, nici alte ornamente, în afară de nişte monograme minuscule, simple.

Tony, Jock şi John ieşiră s-o vadă cum aterizează. Coborî din carlingă, se întinse, îşi desfăcu urechile căştii de piele şi se apropie de ei.

— Patruzeci şi două de minute, spuse ea, un timp deloc rău, cu vântul din faţă.

Era înaltă şi avea umerii drepţi, iar casca şi combinezonul de aviator îi dădeau un aer aproape auster; era cu totul altfel decât şi-o închipuise Tony. În sinea lui, vag de tot, îşi închipuise, la modul uşor absurd, că o să aibă de-a face cu o majoretă în pantalonaşi scurţi şi sutien de mătase, care o să apară dintr-un uriaş Ou de Paşti, cu panglică, chiuind: „Iuhuuu, băieţi!" Salutul doamnei Rattery a fost însă degajat şi impersonal.

— Ai să mergi la vânătoarea de miercuri? întrebă John. Ştii, aici o să aibă loc întâlnirea vânătorilor.

— S-ar putea să ies o jumătate de zi, dacă o să găsesc un cal. Ar fi prima oară pe anul ăsta.

— Pentru mine-i tot prima oară.

— O să-nţepenim amândoi rău de tot, îi spuse ea, de parcă s-ar fi adresat unui bărbat de vârsta ei. Va trebui să-mi arăţi împrejurimile.

— Îmi închipui că mai întâi or să meargă în pădurea Bruton. Există acolo o vulpe mare, pe care am văzut-o împreună cu tăticu'.

Când rămaseră singuri, Jock îi spuse:

— Mă bucur nespus că ai venit! Cum ţi se pare Tony?

— E însurat cumva cu femeia aceea fermecătoare, pe care am văzut-o la Café de Paris?

— Da.

— Cea despre care spuneai că-i îndrăgostită de tânărul acela?

— Da.

— Ciudată alegere... Cum ziceai că-l cheamă?

— Tony Last. E o casă destul de lugubră, nu ţi se pare?

— Serios? Nu mă prea interesează casele.

Era un oaspete fără fasoane. Luni, imediat după cină, scoase patru pachete cu cărţi şi întinse pe masa din fumoar o pasienţă foarte complicată, care o acapară toată seara.

— Să nu mă aşteptaţi, îi preveni ea. Am să rămân aici până-mi iese pasienţa. De multe ori, durează ore-n şir.

I-au arătat de unde să stingă lumina şi au lăsat-o să-şi vadă de treabă.

A doua zi, Jock întrebă:

— Ai niscai porci la fermă?

— Da.

— Ai ceva împotrivă dacă mă duc să-i văd?

— Deloc. Dar de ce?

— Ai pe cineva care are grijă de ei şi care va putea să-mi dea nişte explicaţii?

— Da.

— Ei bine, cred că o să-mi petrec dimineaţa alături de el. În curând o să am de ţinut un discurs despre porci.

Pe doamna Rattery n-o mai văzură la faţă până la prânz. Tony crezu despre ea că doarme, până ce o zări ieşind din camera de zi, în combinezonul ei de pilot.

— Am coborât devreme şi i-am găsit pe muncitori dând jos stucatura de pe tavan, îl lămuri ea. N-am rezistat ispitei de-a pune şi eu osul la treabă. Sper că nu te deranjează.

După-amiază se duseră la un grajd, să caute cai de închiriat. După ceai, Tony îi scrise Brendei; de câteva săptămâni încoace se apucase să scrie scrisori.

Tare plăcut a mai fost weekendul ăsta, îi scrise el. *Îţi mulţumesc de mii de ori pentru drăgălăşenia ta. Tare-aş vrea să vii acasă în weekendul viitor sau să fi putut să mai rămâi un pic, dar te-nţeleg întrutotul.*

Blonda Neruşinată nu-i câtuşi de puţin aşa cum ne-am aşteptat noi — e foarte senină şi distantă. Nu se încadrează deloc în genul preferat de Jock. Sunt convins că ea habar n-are unde se află sau cum mă cheamă.

În camera de zi, treaba înaintează bine. Şeful de echipă mi-a spus că, până la sfârşitul săptămânii, se apucă de placat pereţii cu plăci de crom. Ştii ce cred eu despre chestia asta.

John turuie întruna numai şi numai despre vânătoarea lui de mâine. Sper să nu-şi rupă gâtul. Jock şi-a lui B.N. participă şi ei.

Hetton se afla la hotarul dintre trei terenuri de vânătoare; vânătorii asociaţi în Pigstanton se aleseseră, la

împărţirea teritorială, cu cel mai prost teren şi erau măcinaţi de-o permanentă invidie, din cauza unor păduri de lângă Bayton. Erau o adunătură de ţâfnoşi care-şi dispreţuiau reciproc performanţele, îi tratau cu ostilitate pe străini, erau ranchiunoşi între ei şi se arătau uniţi doar în antipatia ce i-o purtau maestrului de vânătoare. În cazul colonelului Inch, această lipsă de popularitate, devenită tradiţie în lumea vânătorilor, era de-a dreptul nemeritată; era un om timid, şters, care le oferea localnicilor, pe propria lui cheltuială, cât de cât, o partidă de vânătoare. El unul rareori era văzut alături de ogari şi, de cele mai multe ori, putea fi găsit într-o cu totul altă parte a ţinutului, ronţăind posomorât bucăţele de turtă dulce pe-o uliţă sau, spre sfârşitul zilei, galopând nu foarte convins pe pârloage, rătăcind, o siluetă solitară, stacojie, proiectată pe fundalul ogoarelor, privind în jur, în amurgul tot mai întunecos, şi răstindu-se la mocofani să-l îndrume. Statutul său îi oferea o singură plăcere, dar consistentă, aceea de a se referi la ea, într-o doară, în adunările consiliilor de administraţie ale diferitelor companii pe care le conducea.

Asociaţia Pigstanton se întrunea de două ori pe săptămână. În zilele de miercuri, rareori se adunau mai mulţi membri, dar întâlnirea de la Hetton se bucura de o mare popularitate; domeniul se întindea în cea mai bună parte a ţinutului, iar perspectiva băuturilor servite la botul calului atrăsese numeroase doamne cu pielea tăbăcită de ani, ce ţineau de asociaţiile învecinate. Mai erau şi alţii care mergeau pe jos sau care veniseră cu tot felul de vehicule; unii, mai discreţi, se ţineau mai în spate, pe când alţii, mai mult sau mai puţin familiari lui Tony, se buluceau în

jurul mesei cu gustări. Domnul Tendril avea o nepoată care locuia la el şi care apăru călare pe-o motocicletă.

John stătea lângă Thunderclap, pierit de emoţie. Ben îşi procurase de la un fermier din apropiere o iapă robustă, cu capul pătrăţos; spera să participe la vânătoare, după ce John va fi trimis acasă; la cererea serioasă a lui John, bona fusese lăsată acasă, alături de cameristele ce îi priveau de la ferestrele de sus; nu era ziua ei norocoasă. În timp ce-l îmbrăca, îşi ieşise din fire.

— Dacă o să asist la uciderea vulpii, colonelul Inch o să mă însângereze[1].

— Stai liniştit, că n-ai să vezi nici un omor, îi răspunse bona.

Acum, lipită de un crenel, se uita oarecum înciudată la forfota de jos. „Când te gândeşti că toate astea-s aiurelile lui Ben Hacket", cugetă ea. Totu-i părea deplorabil, şi ogarii, şi maestrul de vânătoare, şi întrunirea, şi vânătorii, şi hăitaşii, şi nepoata domnului Tendril, cu mantaua ei de ploaie, şi Jock, cu pantalonii lui până la genunchi şi jiletca lui, şi doamna Rattery, cu pălăria ei înaltă şi cu redingota ei, înfruntând cu nepăsare privirile bănuitoare ale membrilor plătitori ai asociaţiei de vânători, şi Tony care stătea la taclale, surâzător, cu oaspeţii săi, şi bătrânul ţicnit, cu terierii lui, şi fotograful de la ziar, şi frumuşica domnişoară Ripon, care abia îşi ţinea în frâu calul tânăr, ce traversa gazonul în buiestru, şi grăjdarii şi caii de rezervă, şi chibiţii umili, necunoscuţi, din fundal — toate astea nu erau decât aiurelile lui Ben Hacket. „Aseară copilul era

[1] „Botezul" vânătorului începător consta în mânjirea acestuia, pe faţa, cu sângele vânatului.

atât de agitat încât a adormit după ora unsprezece", reflectă ea.

Curând toată suflarea se porni spre pădurea Bruton. Se ieşea pe aleea dinspre sud, prin Compton Last, apoi drumul continua pe şosea, cale de-o jumătate de milă şi intra pe câmp.

— Poate să călărească şi el până la hăţiş, spusese Tony.

— Da, domnule, şi n-o fi foc să se uite oleacă şi cum îşi fac treaba copoii, nu-i aşa?

— Nu, bănuiesc că nu.

— Şi, dacă vulpoiul o fi s-o ia taman spre casă, n-o fi foc dacă o urmăm oleacă ţinându-ne pe cărările ce trec prin faţa porţilor, nu-i aşa?

— Nu, dar să nu zăbovească mai mult de un ceas.

— Doar nu vreţi să-l duc acasă taman când se-apucă ogarii să fugărească vulpea?

— Ei bine, trebuie să fie acasă până-n ora unu.

— Mă-ngrijesc eu de asta, domnule. Să nu-ţi faci griji, urmă el, întorcându-se către John, ai să prinzi destul de mult din vânătoare.

Aşteptară până trecură de ei toţi caii şi porniră după ei, în trap prudent. La doi paşi în urma lor veneau automobilele, înaintând cu viteza întâi, într-o pâclă groasă de gaze de eşapament. Lui John i se tăiase răsuflarea şi era uşor ameţit. Thunderclap îşi smucea capul şi fornăia. În timp ce călăreţii se îndepărtau, încercase de două ori să o ia din loc şi îl învârtise pe John într-un cerc mărunt, făcându-l pe Ben să exclame „Ţine-te bine, băiete" şi să vină lângă el, să apuce frâul, în cazul în care ar fi vrut s-o zbughească în galop. La un moment dat, lăsând brusc capul în jos, îl luă pe John pe nepregătite şi îl proiectă

înainte, făcându-l să-şi piardă echilibrul; izbuti să se agaţe de partea din faţă a şeii şi se uită la Ben, cu un aer vinovat.

— Mă tem că azi călăresc foarte prost. Ce crezi, o fi observat cineva?

— Nu-i nimic, băiete. Când mergi la vânătoare, nu mai ţii cont de manierele şcolii de călărie.

Jock şi doamna Rattery călăreau unul lângă altul.

— Mai că-mi place calul ăsta caraghios, spuse ea.

Călărea bărbăteşte şi se vedea cât acolo, din clipa în care săltase în şa, că-i extrem de pricepută la călărie.

Membrii asociaţiei Pigstanton remarcară acest detaliu, cu o pizmă prost disimulată, fiindcă le contrazicea ideea fixă cum că toţi colegii vânători sunt nişte măscărici şi nişte poltroni, iar toţi străinii, fără excepţie, sunt nişte smintiţi necioplţi şi-o veritabilă ameninţare pentru oricine se află în preajma lor, pe-o rază de un sfert de milă.

Cam în mijlocul satului, domnişoara Ripon întâmpină unele greutăţi când trecu pe lângă duba unei brutării parcate în mijlocul drumului. Calul ei săltă înainte şi se cabră, tremurând din toate încheieturile, se răsuci şi alunecă înnebunit pe asfalt. Călăreţii o ocoliră, ţinându-se la distanţă de copitele lui, aruncându-i priviri funeste şi bombănind pe seama ei. Cunoşteau cu toţii calul acela. Tatăl domnişoarei Ripon se străduia să-l vândă de-o bucată de vreme şi îi scăzuse preţul până la optzeci de lire. Când i se oferea prilejul, era un bun săritor peste obstacole, dar se dovedea a fi o fiară, când era vorba să fie încălecat. Ce-o fi crezut tatăl domnişoarei Ripon, că-i cresc şansele de a-l vinde dacă o lasă să se dea în spectacol? Calicul ăla de tată al domnişoarei Ripon chiar că n-ar fi pregetat să rişte gâtul

fiică-si pentru optzeci de lire. Şi-oricum, domnişoara Ripon n-avea ce căuta, în general, pe *nici un* cal...

Curând o zbughi pe lângă ei, în galop; era roşie la faţă şi cocul i se lăsase într-o parte; se lăsă pe spate şi trase, din răsputeri, de frâu.

— Fata asta n-o să sfârşească bine, spuse Jock.

O întâlniră mai târziu, la marginea hăţişului. Avea calul asudat, cu spume la gură, dar, pe moment, acesta păştea cuminte smocurile de iarbă grasă, de la liziera pădurii. Domnişoara Ripon abia mai răsufla şi mâinile îi tremurau vizibil, în timp ce îşi aranja vălul, cocul şi pălăria. John se apropie călare de Jock.

— Ce se-ntâmplă, domnule Grant-Menzies?

— Câinii răscolesc hăţişul.

— Aha.

— Te distrezi bine?

— A, da. Thunderclap e foarte în formă. N-am mai văzut-o aşa.

Urmă o lungă aşteptare, după ce cornul răsună în inima pădurii. Toată lumea stătea în colţul câmpiei întinse, lângă o poartă. Sau, mai bine zis, toată lumea în afară de domnişoara Ripon, care, cu câteva minute în urmă, dispăruse fără veste, în mijlocul unei fraze, pornind într-un galop sălbatic spre Hetton Hills. După o jumătate de ceas, Jock spuse:

— Copoii-s chemaţi înapoi.

— Asta înseamnă că n-au găsit nimic?

— Mă tem că da.

— Nu-mi place deloc că se-ntâmplă treaba asta, şi taman în pădurile *noastre*, spuse Ben. Nu dă deloc bine.

Într-adevăr, vânătorii din Pigstanton începeau să uite deja de recenta lor ospitalitate şi să se întrebe unii pe alţii la ce se pot aştepta în condiţiile în care Last însuşi nu vânează, ba chiar să lanseze zvonuri sumbre despre un pădurar care fusese văzut cu o săptămână în urmă, îngropând Ceva, seara târziu.

Porniră din nou la drum, îndepărtându-se de Hetton. Ben începu să se simtă copleşit de răspunderea ce-i revenea.

— Domnule, credeţi c-ar trebui să-l duc pe conaşu' acasă?

— Domnul Last ce ţi-a zis?

— Mi-a zis că are voie să meargă până la hăţiş. Nu mi-a spus până la care, domnule.

— Mă tem că asta-nseamnă că s-ar cuveni să se-ntoarcă.

— *Vai, domnule Menzies!*

— Da, jupâne John, haidem. Destul pe ziua de azi.

— Dar n-am văzut chiar nimic.

— Dacă azi te-ntorci la timp, tăticu' o să te lase fără probleme să vii şi-n altă zi.

— Dar poate că n-o să mai *fie* o altă zi. Poate o să vină sfârşitul lumii. *Te rog*, Ben. *Vă rog*, domnule Menzies.

— Mare păcat că nu i-au luat urma, bombăni Ben. Cu câtă nerăbdare a aşteptat clipa asta.

— Şi, totuşi, cred că domnul Last ar dori să-l ştie întors.

Soarta lui John a fost astfel pecetluită; copoii plecară într-o direcţie, iar el şi Ben în cealaltă. Când ajunseră la şosea, John de-abia îşi mai stăpânea lacrimile.

— Ia te uită, făcu Ben, ca să-i mai ridice moralul. Uite-o pe domnişoara Ripon cu roibul ei buclucaş. Se pare că şi

ea merge spre casă. După cum arată, se pare că a tras o căzătură zdravănă.

Domnişoara Ripon avea pălăria şi spinarea pline de noroi şi muşchi. După ce dispăruse dintre ei, avusese parte de douăzeci de minute de groază.

— Îl duc acasă, le spuse ea. Nu m-ascultă deloc în dimineaţa asta.

Înaintă în buiestru spre sat, alături de ei.

— M-am gândit că poate o să mă lase domnul Last să intru să dau un telefon acasă, să-mi trimită maşina. Nu mă simt în stare să merg călare până acasă, la starea lui de-acum. Nu ştiu ce l-a apucat, zău aşa, adăugă ea, fidelă animalului. Am ieşit cu el sâmbătă. Niciodată n-a mai făcut aşa urât.

— E nevoie de-un bărbat să-l strunească, zise Ben.

— Aş, nici cu grăjdarii nu-i mai cuminte, iar tati nici nu se apropie de el, spuse domnişoara Ripon, care, de supărare, lăsă discreţia la o parte. Cel puţin... vreau să zic... cred că nici ei nu s-ar descurca mai grozav cu el, în halul în care-i acum.

În clipa aceea era paşnic, mergea la pas cu ceilalţi doi cai. Mergeau unul lângă celălalt, ea în exterior, iar poneiul lui John la mijloc, între ea şi Ben.

Iată ce se întâmplă pe urmă: ajunseseră la o cotitură şi se treziră faţă în faţă cu un autobuz din acelea de provincie, cu un singur nivel, care circulă prin ţinut. Nu avea viteză mare şi, văzând caii, şoferul încetini şi mai mult, şi trase spre marginea drumului. Nepoata domnului Tendril, dezamăgită şi ea de distracţia pe care o ratase în ziua aceea, venea pe motocicletă, la mică distanţă în urma lor;

reduse şi ea viteza şi, băgând de seamă că roibul domnişoarei Ripon tinde să fie nărăvaş, frână de tot.

— Lăsaţi-mă să trec primul, domnişoară, propuse Ben. Calul o să se ţină după mine. Nu-l ţineţi prea din scurt de zăbală, bateţi-l doar uşurel pe greabăn.

Domnişoara Ripon procedă întocmai; de fapt, toată lumea a procedat cât se poate de raţional.

Ajunseră în dreptul autobuzului. Calul domnişoarei Ripon nu era tocmai în apele lui, dar părea că o să treacă, totuşi, mai departe. Pasagerii se uitau la el amuzaţi. În clipa aceea, eşapamentul motocicletei dezambreiate scoase un bubuit puternic.

Preţ de o secundă, calul domnişoarei Ripon încremeni de spaimă; apoi, ameninţat şi din faţă şi din spate, se purtă firesc în situaţia dată şi se feri, izbindu-se violent de poneiul de lângă el. John fu azvârlit din şa şi căzu pe carosabil, în timp ce roibul domnişoarei Ripon, trăgându-se îndărăt şi patinând, continuă să se îndepărteze de autobuz.

— Ţineţi-l din scurt, domnişoară. Folosiţi-vă cravaşa, răcni Ben. Băiatul e pe jos.

Domnişoara Ripon îşi cravaşă calul, iar acesta îşi recăpătă echilibrul şi ţâşni în galop pe şoseaua ce ducea către sat, dar nu înainte de-a mai azvârli o dată dintr-o copită care îl propulsă pe John în şanţ, unde rămase ghemuit, complet nemişcat.

Toată lumea căzu de acord că n-a fost vina nimănui.

Trecu aproape o oră până când vestea ajunse la urechile lui Jock şi ale doamnei Rattery, care aşteptau în preajma altui hăţiş pustiu. Colonelul Inch puse capăt vânătorii din ziua aceea şi trimise ogarii înapoi în coteţele lor. Aceleaşi

glasuri care cinci minute mai devreme proclamau că ştiu cu siguranţă că Last a ordonat împuşcarea tuturor vulpilor din zonă amuţiră brusc. Mai târziu, ajunşi acasă, după o baie bună, aveau să-l critice pe tatăl domnişoarei Ripon, dar deocamdată cu toţii amuţiseră din pricina şocului. Cineva le împrumută lui Jock şi doamnei Rattery o maşină cu care să se întoarcă acasă şi un rândaş care să aibă grijă de caii închiriaţi.

— Este cel mai oribil lucru care se putea întâmpla, comentă Jock, în automobilul de împrumut. Ce naiba o să-i spunem lui Tony?

— Sunt ultima persoană din lume pe care te poţi bizui într-o împrejurare ca asta, spuse doamna Rattery.

Trecură pe lângă locul accidentului; lumea încă nu se dispersase, cu toţii comentau mai departe evenimentul.

Lumea se adunase şi discuta şi în holul reşedinţei. Îl găsiră pe doctor gata de plecare, încheindu-şi paltonul.

— A murit pe loc, spuse el. A fost lovit din plin, la baza craniului. E foarte trist, mi-era tare drag puştiul. Şi, totuşi, n-a fost vina nimănui.

De faţă era şi bona, cu chipul scăldat în lacrimi; şi domnul Tendril cu nepoata lui; în camera servitorilor, se aflau un poliţist, Ben şi doi bărbaţi care ajutaseră la transportarea cadavrului.

— N-a fost vina puştiului, zise Ben.

— N-a fost vina nimănui, spuseră ceilalţi.

— Mititelu' de el a avut o zi tare proastă, adăugă Ben. Dacă ar fi să existe vreun vinovat, acela nu poate fi decât domnul Grant-Menzies, care i-a poruncit să se-ntoarcă acasă.

— N-a fost vina nimănui, spuseră ceilalţi.

*

Tony şedea de unul singur în bibliotecă. De cum îl zări pe Jock intrând, spuse:

— Trebuie s-o anunţăm pe Brenda.

— Ştii de unde s-o iei?

— Probabil că-i la şcoala aia... Dar nu-i putem spune la telefon... Oricum, Ambrose a încercat s-o găsească şi acolo şi la garsonieră, dar n-a reuşit să dea de ea... Ce naiba să-i spunem?

Jock rămase tăcut. Stătea în faţa şemineului, cu mâinile în buzunarele pantalonilor săi scurţi, cu spatele la Tony. Deodată, Tony îl întrebă:

— N-aţi fost prin preajmă, nu?

— Nu, că porniserăm spre alt hăţiş.

— Nepoata domnului Tendril a fost prima care mi-a spus... pe urmă, i-am întâlnit în timp ce veneau încoace şi Ben mi-a povestit tot ce s-a întâmplat... E cumplit pentru fetişcana aia.

— Domnişoara Ripon?

— Da, tocmai a plecat de-aici... a avut şi ea o căzătură urâtă de tot, imediat după aceea. Calul a alunecat în sat... arăta îngrozitor, sărmana copilă, atât din cauza asta, cât şi din cauza... lui John. Nu şi-a dat seama că i-a făcut rău decât după un timp... era la farmacie şi i se punea un bandaj pe cap când a aflat. S-a ales cu o tăietură de pe urma căzăturii. Arăta înfiorător. Am trimis-o acasă cu maşina...

— N-a fost vina nimănui. Pur şi simplu, s-a întâmplat.

— Asta e, zise Tony. Pur şi simplu, s-a întâmplat... cum o să-i spunem Brendei?

— Unul din noi va trebui să meargă la Londra.

— Da... cred că eu va trebui să rămân aici. Zău că nu ştiu de ce, dar vor fi unele chestiuni de rezolvat. E-ngrozitor să rogi pe-oricine să...

— O să mă duc eu, se oferi Jock.

— Aici vor fi nişte chestiuni de rezolvat... doctorul zice că va avea loc o anchetă judiciară. Una pur formală, fireşte, dar va fi cutremurător pentru fetişcana aia, Ripon. Va trebui să depună mărturie... arăta îngrozitor. Sper că nu m-am purtat urât cu ea. Abia îl aduseseră acasă pe John şi eram de-a dreptul năucit. Arăta înfiorător. Cred că taică-său se poartă ca naiba cu ea... ce n-aş da să fi fost Brenda aici. Ea ştie cum să-i ia pe toţi. Eu mă zăpăcesc de tot.

Cei doi bărbaţi rămaseră tăcuţi.

— Chiar te simţi în stare să te duci la Londra şi să discuţi cu Brenda? întrebă Tony.

— Da, am să mă duc, răspunse Jock.

Chiar atunci intră şi doamna Rattery.

— Domnul colonel Inch a trecut pe-aici, îi înştiinţă ea. Am stat eu de vorbă cu dumnealui. Dorea să-ţi transmită condoleanţe.

— Mai e pe-aici?

— Nu, i-am spus că, probabil, preferi să fii lăsat în pace. S-a gândit că o să-ţi facă plăcere să afli că a ordonat oprirea vânătorii.

— Drăguţ din partea lui c-a venit... V-aţi distrat bine?

— Nu.

— Îmi pare rău. Săptămâna trecută am văzut o vulpe, împreună cu John, în pădurea Bruton... Jock o să plece la Londra s-o aducă pe Brenda.

— O să-l iau cu avionul, să ajungă mai repede.

— Da, o să ajungă mai repede.

— Mă duc să mă schimb. În cel mult zece minute sunt gata.

— Mă schimb şi eu, spuse Jock.

Rămas singur, Tony sună clopoţelul. Apăru un valet tânăr; unul de-a dreptul tânăr, care nu lucra de mult la Hetton.

— Fii bun şi spune-i domnului Ambrose că doamna Rattery o să plece astăzi. O să plece cu avionul, împreună cu domnul Grant-Menzies. Doamna va sosi, cel mai probabil, cu trenul de seară.

— Prea bine, domnule.

— Ar face mai bine să ia prânzul înainte de plecare. O să iau şi eu masa cu ei... Şi, fii bun, te rog, dă-i un telefon domnului colonel Inch şi mulţumeşte-i c-a trecut pe-aici. Spune-i că am să-i scriu. Şi sună-l şi pe domnul Ripon, să-l întrebi cum se mai simte domnişoara Ripon. Sună şi la parohie, întreabă-l pe domnul Tendril dacă ne putem vedea diseară. Nu mai e pe-aici?

— Nu, domnule, a plecat acum câteva minute.

— Spune-i că va trebui să discutăm cum trebuie procedat.

— Prea bine, domnule.

Ulterior, valetul avea să povestească lumii că domnul Last tratase totul cu mult calm.

În bibliotecă domnea o linişte desăvârşită, deoarece muncitorii din camera de zi îşi terminaseră ziua de lucru.

Doamna Rattery a fost gata prima.

— Se pregăteşte prânzul.

— N-o să mai avem nevoie, răspunse ea. Ai uitat că plecam la vânătoare.

— Mai bine mâncaţi ceva, stărui Tony şi adăugă: Ce groaznic trebuie să fie pentru Jock, să-i dea vestea asta Brendei. Mă-ntreb cât timp o să mai treacă până o să sosească aici.

Când rosti aceste cuvinte, din vocea lui Tony răzbătu ceva ce o făcu pe doamna Rattery să-l întrebe:

— Ce-ai de gând să faci cât timp stai şi-o aştepţi?

— Nu ştiu. Îmi închipui că vor fi de aranjat unele chestiuni.

— Uite ce, propuse doamna Rattery. Jock ar face mai bine să plece cu maşina la Londra, iar eu am să rămân aici până când soseşte Lady Brenda.

— Ar fi groaznic pentru tine.

— Ba nu, am să rămân.

— Îmi închipui că sună caraghios, dar tare aş vrea să rămâi... Vreau să spun, n-o să-ţi fie groaznic? Mă simt tare năucit. Încă mi-e atât de greu să cred că totul s-a întâmplat aievea.

— S-a întâmplat cum te văd şi cum mă vezi.

Valetul intră să-l anunţe că domnul Tendril o să-i facă o vizită după ora ceaiului şi că domnişoara Ripon s-a dus direct la culcare şi acum doarme.

— Domnul Grant-Menzies o să plece cu maşina dumnealui. S-ar putea să se-ntoarcă diseară, spuse Tony. Doamna Rattery rămâne aici până la întoarcerea doamnei.

— Prea bine, domnule. Iar domnul colonel Inch dorea să ştie dacă v-ar face plăcere ca la înmormântare vânătorii să interpreteze la corn *Prăbuşit la pământ*.

— Spune-i c-o să-i scriu. Sinistră propunere, adăugă el, după ce valetul părăsi încăperea.

— Of, nu ştiu ce să zic. E şi el dornic să-ţi fie de vreun folos.

— Nu-i prea iubit de oameni, ca maestru de vânătoare.

Jock plecă la scurt timp după ora două şi jumătate. Tony şi doamna Rattery îşi băură cafeaua în bibliotecă.

— Mă tem că situaţia de faţă e una foarte delicată, spuse Tony. La urma urmei, abia am făcut cunoştinţă.

— Nu-ţi face griji în privinţa mea.

— Dar trebuie să fie groaznic pentru tine.

— Iar tu nu trebuie să-ţi mai faci griji pe tema asta.

— Am să încerc... şi cel mai absurd este că nu-mi fac griji, ci doar o spun... tot timpul îmi vin în minte alte lucruri.

— Ştiu. Nu trebuie să spui nimic.

Apoi Tony se grăbi să adauge:

— O să fie cu mult, mult mai rău pentru Brenda. Vezi tu, ea nu prea avea mai nimic în afară de John. Eu o am pe ea şi îmi iubesc casa... dar, pentru Brenda, John a fost dintotdeauna cel mai important lucru... fireşte... Şi-apoi, ştii, în ultima vreme l-a văzut atât de rar. E plecată la Londra de-atâta amar de vreme. Mă tem că asta o va face să sufere.

— N-ai de unde să ştii ce-i face pe oameni să sufere.

— Dar, vezi tu, eu o cunosc pe Brenda atât de bine.

Şase

Ferestrele bibliotecii erau deschise şi orologiul, care marca trecerea încă unui ceas, de sus, dintre ornamentele turlelor şi frontonului se auzea limpede în camera cufundată în tăcere. Trecuse ceva timp de când tăceau. Doamna Rattery stătea cu spatele la Tony; îşi întinsese pe-o masă

de joc pasienţa ei complicată, la care folosea patru pachete de cărţi; el şedea în dreptul şemineului, în fotoliul pe care se aşezase după masa de prânz.

— E abia ora patru? întrebă el.

— Credeam c-ai adormit.

— Nu, doar mă gândeam... Jock trebuie să fi trecut de jumătatea drumului, o fi pe la Aylesbury sau Tring.

— E un mijloc lent de transport.

— N-au trecut nici patru ore de când s-a întâmplat... e straniu să te gândeşti că suntem încă în aceeaşi zi; că au trecut abia cinci ceasuri de când s-au adunat cu toţii la un păhărel, înainte de vânătoare.

Urmă o pauză în care doamna Rattery strânse cărţile şi începu să le împartă din nou.

— Am aflat la ora douăsprezece şi douăzeci şi opt. M-am uitat la ceas... Pe John l-au adus la unu fără zece... acum trei ore şi ceva... E aproape incredibil, nu-i aşa, cum, dintr-odată, totul se schimbă radical?

— Aşa se-ntâmplă întotdeauna, răspunse doamna Rattery.

— Brenda o să afle peste o oră... dacă Jock are să dea de ea. Fireşte, e foarte probabil să fi ieşit în oraş. N-o să ştie unde s-o caute, pentru că nu mai locuieşte nimeni cu ea. Încuie garsoniera, o lasă pustie când pleacă în oraş... şi lipseşte câte-o jumătate de zi. Ştiu asta, pentru că uneori o sun şi nu-mi răspunde nimeni. S-ar putea s-o caute ore-n şir... S-ar putea să mai treacă tot atâta timp cât a trecut de-atunci până acum. Asta ar însemna să-l prindă ora opt. Se prea poate să nu se-ntoarcă mai devreme de opt... Gândeşte-te numai cât timp a trecut de-atunci până acum şi până o să afle şi Brenda. E de-a dreptul incredibil, nu-i

aşa? Şi-apoi, ea are de bătut tot drumul până aici. Există un tren care pleacă pe la nouă şi ceva. S-ar putea să-l prindă. Mă-ntreb dacă n-ar fi trebuit să merg şi eu la Londra... Nu mi-a plăcut ideea să-l las singur pe John.

(Doamna Rattery se concentra de zor asupra pasienţei, mutând cu îndemânare pe masă, înainte şi-napoi, mici grupuri de cărţi, ca pe nişte suveici la războiul de ţesut; sub degetele ei, haosul se preschimba în ordine; stabilea suite şi priorităţi; simbolurile din faţa ei căpătau sens şi intrau în relaţie unele cu altele.)

— Fireşte, s-ar putea să o găsească, totuşi, acasă. În cazul ăsta, o să prindă trenul de seară, cu care se-ntorcea de obicei, când mergea la Londra pentru o zi, înainte de a-şi închiria garsoniera... Încerc să văd cu ochii minţii cum o să se întâmple totul, cum o să apară Jock şi ce surprinsă o să fie văzându-l, cum o să-i povestească el... Ce sarcină îngrozitoare pe capul lui Jock... Ea ar putea afla la cinci şi jumătate sau un pic mai devreme.

— Mare păcat că nu joci pasienţe, zise doamna Rattery.

— Într-un fel, o să mă simt mai bine când o să afle şi ea... în clipa de faţă mă simt prost de tot când mă gândesc că parcă aş avea un secret pe care Brenda nu-l ştie... Nu ştiu cum anume şi-o fi petrecând ziua de azi. Cursurile trebuie că se termină pe la cinci... Mă-ntreb dacă mai întâi se duce acasă să se schimbe, în caz că se duce să ia ceaiul sau participă la vreun cocktail undeva. Nu poate sta prea mult în garsoniera aia, că tare-i micuţă.

Doamna Rattery chibzui îndelung în faţa cărţilor întinse care cu faţa-n jos, care cu faţa-n sus, apoi le trase spre ea încă o dată într-o grămadă, la nimereală, fără nici o noimă; de data asta fusese la un pas de-a termina, dar o încurcase

un şase de romb şi un grup de cărţi care se-ncăpăţânau să rămână înţepenite şi pe care nimic nu le putea mişca din loc.

— Jocul ăsta te bagă-n boală, zise ea.

Orologiul bătu din nou.

— E abia şi-un sfert? Ştii, cred că mi-aş fi pierdut minţile dacă rămâneam singur. E frumos din partea ta că îmi ţii companie.

— Joci *bezique*[1]?

— Mă tem că nu ştiu.

— Dar pichet?

— Nu. N-am reuşit să-nvăţ nici un joc în afară de „animalul-haţ".

— Păcat.

— Ar trebui să le trimit câte-o telegramă lui Marjorie şi-altor câtorva persoane, dar mai bine aştept până când aflu c-a vorbit Jock cu Brenda. Îţi dai seama ce-ar ieşi dacă, la sosirea telegramei, ar fi la Marjorie.

— Trebuie să-ncerci să nu te mai gândeşti la treburile astea. Ştii să joci barbut?

— Nu.

— Nu-i greu; te-nvăţ eu. Trebuie să ai nişte zaruri de la table.

— Mă simt bine, zău. Prefer să nu joc.

— Adu zarurile şi aşază-te la masă. Mai avem de omorât şase ceasuri.

Îi arătă cum se joacă barbut.

— Am văzut în filme, spuse el, cum joacă hamalii de la gară şi şoferii de taxi.

---

[1] *Bezique* — joc de cărţi care se joacă în doi, folosindu-se un pachet de şaizeci şi patru de cărţi.

— Bine-nţeles c-ai văzut, nu-i deloc greu... uite, vezi, ai câştigat, duci totul.

Brusc, Tony zise:

— M-am gândit la ceva.

— Gândeşti tot timpul, nu faci niciodată o pauză?

— Închipuie-ţi ce se-ntâmplă dacă ziarele de seară au prins de veste. Brenda ar putea vedea ştirea pe un afiş sau ar putea să-i cadă în mână, din pură întâmplare, un ziar, şi-acolo să vadă... poate chiar şi-o fotografie.

— Da, şi mie mi-a trecut prin minte chiar adineauri, când ai pomenit de telegrame.

— Dar ar fi cu putinţă, nu-i aşa? Ăştia pun mâna pe ştiri cât ai zice peşte. Ce putem face în cazul ăsta?

— Nu putem face nimic. Nu ne rămâne decât să aşteptăm... Hai, băiete, dă cu zarurile.

— Nu mai vreau să joc. Sunt îngrijorat.

— Ştiu că eşti îngrijorat. Nu-i nevoie să-mi spui... doar n-ai de gând să abandonezi tocmai acum, când norocul ţine cu tine?

— Îmi pare rău... dar n-are nici un rost.

Începu să se plimbe prin cameră, se duse întâi la fereastră, apoi se apropie de şemineu. Se apucă să-şi umple pipa.

— Putem afla măcar dacă a apărut ştirea în ziarele de seară. Putem da un telefon la mine la club, să-l întrebăm pe portar.

— Asta n-o va împiedica pe soţia ta s-o citească. Nu ne rămâne decât să aşteptăm. Cum ziceai că se numeşte jocul ăla pe care-l ştii? Animal şi mai nu ştiu cum.

— Haţ.

— Vreau să-l jucăm.

— E un joc pentru copii. Ar fi ridicol să-l jucăm în doi.

— Arată-mi cum se joacă.

— Ei bine, fiecare din noi îşi alege un animal.

— În regulă, eu sunt câine, iar tu găină. Mai departe cum e?

Tony îi explică regulile.

— Aş zice că-i un joc din ăla la care ar trebui să fii binedispus din capul locului ca să ai chef să-l joci, spuse doamna Rattery. O să-ncerc însă orice.

Luară fiecare câte un pachet de cărţi şi începură să le întoarcă cu faţa în sus. Curând apăru o pereche de optari.

— Ham-ham, făcu doamna Rattery şi strânse cărţile adunate pe masă.

Apăru încă o pereche.

— Ham-ham, făcu doamna Rattery. Dar văd că nu pui deloc suflet în jocul ăsta.

— Ah! exclamă Tony. Cotcodac.

Curând cotcodăci din nou.

— Nu fi nerod, îl luă la rost doamna Rattery, că n-ai pereche...

Când Albert intră să tragă perdelele, jocul era încă în plină desfăşurare. Lui Tony îi mai rămăseseră doar două cărţi pe care le dădea jos cu regularitate; doamna Rattery era obligată să şi le împartă pe-ale ei, având prea multe în mână. Când observară prezenţa lui Albert, se opriră din joc.

— Ce şi-o fi închipuit omul ăsta? întrebă Tony, după ce Albert ieşi din încăpere.

(„Şade colea şi cotcodăceşte ca o găină, iar mititelu' zace mort la etaj", duse vorba Albert.)

— Hai mai bine să ne oprim.

— N-a fost un joc prea reuşit. Şi când mă gândesc că-i singurul pe care-l ştii.

Adună cărţile de pe masă şi începu să le aşeze pe fiecare în pachetul ei original. Ambrose şi Albert aduseră ceaiul. Tony îşi privi ceasul.

— E ora cinci. Acum, că s-au tras obloanele, n-o să mai auzim orologiul. Jock trebuie să fi ajuns deja la Londra.

— Eu una aş bea mai curând un whisky, spuse doamna Rattery.

Jock nu mai avusese prilejul să vadă garsoniera Brendei. Aceasta se afla într-o clădire mare, anostă, tipică pentru cartierul respectiv. Doamna Beaver deplângea risipa de spaţiu reprezentată de casa scării şi holul pustiu, cu gresie. Nu exista portar; o femeie de serviciu spăla pe jos, de trei ori pe săptămână. O placardă cu numele chiriaşilor pe ea îl informă pe Jock că Brenda este ACASĂ. Nu se bizui însă prea mult pe această informaţie, ştiind prea bine că Brenda nu e omul care să-şi aducă aminte să schimbe indicatorul la plecare şi la venire. La etajul doi găsi uşa garsonierei ei. După etajul întâi, scara cu trepte de marmură lăsă loc unui covor decolorat, care se afla acolo dinainte de-a începe doamna Beaver lucrările de renovare. Jock sună la uşă şi auzi soneria sunând de partea cealaltă a uşii. Nu-i deschise nimeni. Era ora cinci şi zece minute şi nu se aşteptase s-o găsească pe Brenda acasă. Pe drum luase hotărârea ca, după drumul la garsonieră, să se ducă la club şi să le sune pe prietenele Brendei, care ar putea şti unde-i de găsit. Sună încă o dată, din obişnuinţă, şi aşteptă puţin; pe urmă dădu să plece. În clipa aceea, însă, uşa de vizavi de Brenda se deschise şi o doamnă smeadă, într-o rochie din

catifea stacojie, scoase capul; avea nişte cercei foarte mari, de filigran oriental, cu pietre opace, false, în montură.

— O căutaţi pe Lady Brenda Last?

— Da. Este cumva prietenă cu dumneavoastră?

— Oho, şi încă *ce* prietenă, răspunse prinţesa Abdul Akbar.

— În cazul ăsta, îmi puteţi spune cumva unde-o pot găsi?

— Cred că ar trebui să fie la Lady Cockpurse. Într-acolo mă porneam şi eu. Îi pot transmite vreun mesaj?

— Ar fi mai bine să vin şi să vorbesc eu însumi cu ea.

— Păi, atunci, aşteptaţi cinci minute şi puteţi merge împreună cu mine. Poftiţi înăuntru.

Camera prinţesei era mobilată haotic, cu un veritabil dispreţ oriental faţă de însuşirile adecvate ale lucrurilor; săbii menite să împodobească ţinuta de ceremonie a vreunui caid maur atârnau de stinghia de agăţat tablouri; pe divan erau întinse saltele de rugăciune; covorul aşternut pe jos fusese ţesut în Buhara pentru a servi drept carpetă, iar măsuţa de toaletă era acoperită cu un şal ţesut în Yokohama, special pentru pasagerii vapoarelor de croazieră; pe o masă octogonală, originară din Port Said, era aşezat un Buddha tibetan din steatit pal; pe carcasa radiatorului erau şase elefanţi de fildeş, din Bombay. Alte culturi erau, la rândul lor, reprezentate printr-un set de flacoane şi pudriere de Lalique[1], un fetiş falic din Senegal, un vas olandez din aramă, un coş de gunoi, confecţionat din mai multe acuarele lăcuite, o păpuşică înfăţişând un negrişor,

---

[1] René Lalique (1860–1945) — creator francez de bijuterii şi obiecte din sticlă, în stil *art nouveau*.

primită la cina de gală a unui hotel de pe litoral, vreo zece fotografii înrămate, înfăţişând-o pe prinţesă, o grădină în miniatură, lucrată ingenios din bucăţi de lemn colorat, şi un aparat de radio cu carcasa din lemn de stejar afumat, în stilul Tudor. Într-o încăpere atât de mică, harababura asta era de-a dreptul năucitoare. Prinţesa se aşeză în faţa oglinzii, iar Jock în spatele ei, pe divan.

— Cum te cheamă? îl întrebă ea peste umăr, iar el îi răspunse. A, da, le-am auzit pomenind de tine. Am fost la Hetton în weekend, acum două săptămâni... e-un loc atât de elegant, de modă veche.

— Hai, mai bine, să-ţi spun ce s-a întâmplat. Azi-dimineaţă a avut loc un accident înfiorător.

Jenny Abdul Akbar se răsuci pe taburetul ei tapiţat cu piele, făcu ochii mari de spaimă, şi duse mâna la piept.

— Repede, şopti ea. *Spune-mi.* Nu suport. A *murit* cineva?

Jock dădu din cap a încuviinţare.

— Băieţelul lor... accident de călărie.

— *Micul Jimmy.*

— John.

— John... *mort*. E *prea* cumplit.

— N-a fost vina nimănui.

— Ba da, spuse Jenny. A fost. A fost vina *mea*. N-ar fi trebuit să merg acolo din capul locului... asupra mea planează un blestem sinistru. Oriunde mă duc, nu aduc decât nenorociri... ce n-aş da să fiu *eu* cea moartă... n-o să fiu în veci în stare să mai dau ochii cu ei. Mă simt ca o criminală... s-a stins vieţişoara aia mititică şi curajoasă.

— Ce vreau să zic, ştii, serios, în locul dumitale, eu unul nu aş privi lucrurile aşa.

— Nu-i prima oară că mi se-ntâmplă... mă simt vânată mereu, pretutindeni... fără pic de remuşcări. O, Doamne, se tângui Jenny Abdul Akbar, cu ce ţi-am greşit?

Se sculă, dând să plece; singurul loc spre care putea porni era baia. Jock îi spuse prin uşă:

— Păi, eu trebuie să plec la Polly, să discut cu Brenda.

— Aşteaptă o clipă, că vin şi eu.

Când ieşi, avea o expresie ceva mai senină.

— Eşti cu maşina, îl întrebă ea, sau să sun după un taxi?

După ora ceaiului, sosi domnul Tendril. Tony îl primi în biroul său şi lipsi timp de-o jumătate de oră. La întoarcere, se duse întins la tava care, la ordinul doamnei Rattery, fusese lăsată în bibliotecă şi îşi turnă whisky şi suc de ghimber. Doamna Rattery îşi reluase pasienţa.

— Neplăcută întrevedere? îl întrebă ea, fără să ridice privirea.

— Oribilă, răspunse el, golindu-şi paharul dintr-o suflare şi umplându-l, apoi, la loc.

— Adu-mi şi mie unul, te rog.

— Am vrut doar să aranjez înmormântarea, zise Tony. Când colo, s-a apucat să mă consoleze. A fost extrem de neplăcut... la urma urmei, religia e ultimul lucru de care-ţi arde să vorbeşti în asemenea momente.

— Unora le place, spuse doamna Rattery.

— Fireşte, începu Tony după o pauză, atunci când n-ai copii...

— Am doi băieţi, i-o întoarse doamna Rattery.

— Serios? Îmi cer scuze. Nu mi-am dat seama... ne cunoaştem atât de puţin. Ce impertinenţă din partea mea.

— Nu face nimic. Oamenii întotdeauna se minunează. Nu-i văd prea des. Sunt undeva la şcoală. Vara trecută am fost la film cu ei. S-au făcut destul de mari. Unul dintre ei cred c-o să fie arătos. Ca taică-său.

— Şase şi un sfert, zise Tony. De-acum trebuie să-i fi spus.

La Lady Cockpurse se strânsese o mică gaşcă, cu Veronica, Daisy şi Sybil, Souki de Foucauld-Esterhazy şi alte patru-cinci invitate, toate numai femei. Urmau să-şi audă viitorul prorocit de-o nouă ghicitoare, doamna Northcote. Era descoperirea doamnei Beaver, care lua un comision de două lire, doisprezece şilingi şi şase penny la fiecare cinci guinee pe care le câştiga când o prezenta unui grup nou de cliente. Doamna Northcote folosea o metodă nouă de ghicire a viitorului, cititul în tălpi. Cucoanele îşi aşteptau rândul nerăbdătoare.

— Dom'le, dar ce mult mai stă cu Daisy.

— E foarte meticuloasă, spuse Polly, şi te cam şi gâdilă.

Curând apăru şi Daisy.

— Cum a fost? săriră pe ea cu întrebările.

— N-am voie să spun nimic, altfel, se duce totul de râpă.

Ordinea de intrare fusese stabilită cu ajutorul cărţilor. Era rândul Brendei. Intră în camera alăturată, la doamna Northcote, care stătea pe un taburet aşezat lângă un fotoliu. Era o femeie şleampătă, între două vârste, cu un accent uşor aristocratic. Brenda se aşeză, îşi scoase pantoful, apoi ciorapul. Doamna Northcote îi luă piciorul pe genunchi şi îl privi cu mare solemnitate; pe urmă îl săltă în sus şi începu să-i urmărească liniile fine de pe talpă, cu

vârful unui creion mecanic. Brenda îşi lăsă degetele să se zvârcolească voluptuos şi se puse pe ascultat.

În camera de alături, cineva întrebă:

— Unde-o fi azi al ei domn Beaver?

— A zburat în Franţa, împreună cu maică-sa, să caute ceva tapete noi. Azi toată ziua şi-a făcut griji, nu cumva să fi avut vreun accident.

— Totu-i atât de emoţionant, nu-i aşa? Deşi eu una nu-l înţeleg deloc...

— Nu trebuie să faci niciodată nimic joia, vorbi doamna Northcote.

— Nimic?

— Nimic important. Eşti o persoană intelectuală, ingenioasă, înţelegătoare, poţi fi influenţată cu uşurinţă, eşti impulsivă, tandră. Ai înclinaţii deosebite pentru artă şi nu-ţi exploatezi la maximum talentele de care dispui.

— Nu vedeţi nimic legat de dragoste?

— Ajungem şi la dragoste. Toate liniile astea de la degetul mare până la scobitura tălpii sunt iubiţii tăi.

— Aşa, aşa, continuaţi-vă ideea...

Se anunţă sosirea prinţesei Abdul Akbar.

— Unde-i Brenda? întrebă ea. Am crezut c-am s-o găsesc aici.

— Tocmai îi ghiceşte doamna Northcote.

— Jock Menzies doreşte s-o vadă. E la parter.

— Dragul de Jock... De ce Dumnezeu nu l-ai adus sus?

— Nu, e vorba de ceva cumplit de important. Trebuie s-o vadă pe Brenda între patru ochi.

— Ce misterioasă eşti, draga mea. Păi, o să apară imediat. Nu le putem deranja. Doamna Northcote s-ar supăra.

Jenny le dădu vestea.

De cealaltă parte a uşii, Brendei începea să i se facă din ce în ce mai frig la piciorul desculţ.

— Destinul îţi este dominat de patru bărbaţi, îi spunea doamna Northcote, unul îţi este credincios şi e drăgăstos de felul lui, dar încă n-a apucat să-ţi dezvăluie dragostea ce ţi-o poartă, altul este pătimaş şi copleşitor, îţi este niţel teamă de el.

— Vai de mine, făcu Brenda, e de-a dreptul palpitant. Cine să *fie*?

— Există unul pe care trebuie să-l eviţi; nu prevesteşte nimic bun, are-o inimă haină şi e lacom din fire.

— Pun pariu că ăsta-i domnul Beaver, să-i dea Dumnezeu sănătate.

La parter, Jock aştepta în cămăruţa din faţă, unde se adunau, de obicei, musafirii lui Polly, înainte de prânz. Se făcuse şase şi cinci.

Curând, Brenda îşi trase ciorapul, se încălţă şi li se alătură cucoanelor.

— *Foarte* distractiv, îşi spuse ea părerea. Ei, dar ce-aţi făcut mutrele astea ciudate?

— Jock Grant-Menzies vrea să discute cu tine la parter.

— Jock? Ce chestie extraordinară! Nu s-a-ntâmplat nimic îngrozitor, nu-i aşa?

— Mai bine du-te şi vorbeşte cu el.

Pe Brenda o cuprinse brusc spaima, văzând atmosfera stranie din cameră şi expresia neobişnuită de pe chipul prietenelor ei. Coborî în fugă scările până-n camera unde o aştepta Jock.

— Ce s-a-ntâmplat, Jock? Spune-mi repede, mi-e frică. Nu s-a-ntâmplat nimic îngrozitor, nu-i aşa?

— Ba mă tem că da. A avut loc un accident foarte grav.

— John?

— Da.

— Mort?

El încuviinţă dând din cap.

Brenda se aşeză pe un scăunel cu tăblia tare, stil Empire, aşezat lângă perete, încremeni cu mâinile în poală, ca un copil bine-crescut adus de cineva într-o încăpere plină de adulţi. Apoi spuse:

— Povesteşte-mi ce s-a-ntâmplat. Cum de-ai aflat tu primul?

— Am stat la Hetton din weekend.

— La Hetton?

— Ai uitat? John mergea azi la vânătoare.

Ea îşi încreţi fruntea, fără să înţeleagă din prima spusele lui.

— John... John Andrew... Am... O, slavă Domnului...

După care o podidi plânsul.

Plânse în hohote, răsucindu-se pe scaun şi rezemându-şi fruntea de spătarul lui aurit.

La etaj, doamna Northcote ţinea în poală piciorul lui Souki Foucauld-Esterhazy şi-i spunea:

— Destinul îţi este dominat de patru bărbaţi, unul îţi este credincios şi e drăgăstos de felul lui, dar încă n-a apucat să-ţi dezvăluie dragostea ce ţi-o poartă...

În tăcerea apăsătoare de la Hetton, telefonul sună lângă camera menajerei şi apelul fu preluat în bibliotecă, unde răspunse Tony.

— Alo, eu sunt, Jock. Tocmai am vorbit cu Brenda. Soseşte cu trenul de ora şapte.

— E mâhnită rău de tot?

— Se-nţelege.

— Unde-i acum?

— E lângă mine. Te sun de la Polly de-acasă.

— Să vorbesc cu ea?

— Mai bine nu.

— În regulă... Am s-o aştept la gară. Vii şi tu?

— Nu.

— Of, ai fost minunat. Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără tine şi doamna Rattery.

— Ei, lasă. Am s-o conduc pe Brenda la gară.

Brenda se oprise din plâns şi se ghemuise pe scaun. Nu-şi ridică privirea în timpul discuţiei telefonice purtate de Jock. Apoi spuse:

— Da, o să iau trenul ăla.

— Ar trebui s-o luăm din loc. Bănuiesc că o să ai de luat câte ceva din garsonieră.

— Poşeta mea... e sus. Adu-mi-o tu. Nu-mi arde să mai intru acolo.

În drum spre garsonieră, nu scoase o vorbă. Şedea lângă Jock care conducea şi privea în gol. Când ajunse acasă, descuie uşa de la intrare şi îl pofti înăuntru. Camera era extrem de sărăcăcios mobilată. Se aşeză pe singurul scaun din încăpere.

— Mai avem o grămadă de timp la dispoziţie. Povesteşte-mi amănunţit tot ce s-a întâmplat.

Jock îi povesti.

— Bietul copilaş, suspină ea. Bietul copilaş.

Deschise apoi şifonierul şi puse câteva lucruri într-o valiză. Se duse şi la baie de vreo două ori.

— Asta-i tot, spuse ea. Şi încă avem o grămadă de timp la dispoziţie.

— Vrei cumva să mănânci ceva?

— A, nu, nu-mi arde de mâncare.

Se aşeză din nou şi se privi în oglindă. Nu schiţă nici un gest de-a se machia.

— La început, când mi-ai dat vestea, zise ea, n-am înţeles ce spui. Nici nu ştiu ce-am spus.

— Ştiu.

— N-am zis nimic, nu-i aşa?

— Tu ştii ce-ai zis.

— Da, ştiu... N-am vrut să... Cred că n-are nici un rost să-ncerc să-ţi explic.

— Eşti sigură că ţi-ai luat tot ce-ţi trebuie? o întrebă Jock.

— Da, asta-i tot, răspunse ea, dând din cap către valijoara de pe pat.

Avea o figură deznădăjduită.

— Păi, ar fi bine să pornim spre gară.

— Fie. E devreme, dar nu contează.

Jock o conduse la trenul cu care urma să plece. Ca în fiecare miercuri, vagoanele erau ticsite de femei care se-ntorceau acasă după ziua lor de cumpărături.

— De ce nu călătoreşti cu clasa întâi?

— Nu, nu. Întotdeauna merg cu clasa a treia.

Se aşeză la mijlocul unei banchete. Femeile din dreapta şi din stânga ei o priviră pline de curiozitate, întrebându-se dacă nu cumva o fi bolnavă.

— Nu vrei să-ţi iau ceva de citit?

— Nu-mi arde de citit.

— Sau de mâncare?

— Nici de mâncare.

— Atunci, la revedere.

— La revedere.

În vagon urcă încă o femeie şi îşi croi drum pe lângă Jock, încărcată cu nişte pachete uşoare.

Când vestea ajunse la urechile tuturor, Marjorie îi spuse lui Allan:

— Ei bine, treaba asta o să pună, în orice caz, capac poveştii cu domnul Beaver.

Polly Cockpurse îi spuse însă Veronicăi:

— S-a zis cu Tony, în ceea ce priveşte relaţia lui cu Brenda.

Rudele scăpătate ale familiei Last rămaseră năucite la primirea telegramei. Îşi câştigau traiul de pe urma unei ferme avicole mari, dar nerentabile, situate lângă Princes Risborough. Nici unuia nu-i trecu prin minte că, de-acum, în cazul în care se întâmpla ceva, deveneau moştenitorii domeniului Hetton. Şi, chiar dacă le-ar fi trecut prin minte, durerea lor ar fi fost la fel de vie.

Jock porni cu maşina de la gara Paddington la Brat's. Unul dintre bărbaţii de la bar spuse:

— S-a întâmplat ceva absolut sinistru cu băiatul lui Tony Last.

— Ştiu, am fost acolo.

— Ei nu, serios? Ce poveste sinistră.

Ceva mai târziu primi un mesaj telefonic.

— Prinţesa Abdul Akbar doreşte să ştie dacă sunteţi aici.

— Nu, nu, spune-i că nu-s aici, răspunse Jock.

Şapte

Ancheta procurorului avu loc a doua zi dimineaţă, la ora unsprezece; ţinu foarte puţin. Doctorul, şoferul

autobuzului, Ben şi domnişoara Ripon se prezentară ca martori şi depuseră mărturie. Domnişoarei Ripon i se îngădui să rămână aşezată. Era albă ca varul şi vorbi cu glas tremurător; tatăl ei o săgeta cu privirea, de pe un scaun apropiat; sub pălărie, fata avea o mică porţiune pleşuvă, acolo unde fusese rasă în cap, ca să i se dezinfecteze rana. În rezumatul său, procurorul constată că, judecând după declaraţiile martorilor, reiese, în mod clar, că nimeni nu poate fi învinuit de tragicul accident; nu-i rămânea decât să le transmită domnului Last şi lui Lady Brenda sincerele condoleanţe ale tribunalului, pentru greaua pierdere suferită. Lumea se dădu la o parte să le facă loc lui Tony şi Brendei, să iasă din sală. Au fost de faţă colonelul Inch şi secretarul asociaţiei de vânătoare. Totul decurse sub semnul bunăvoinţei, din dorinţa de a li se arăta respect pentru încercarea grea prin care treceau.

— Stai un pic, spuse Brenda. Neapărat trebuie să stau de vorbă cu amărâta aia de copiliţă Ripon.

Se purtă gingaş cu ea. După plecarea tuturor, Tony zise:

— Aş vrea să fi fost şi tu aici ieri. Au fost atât de mulţi oameni şi nu ştiam ce să le spun.

— Ce-ai făcut ieri toată ziua?

— Păi, am avut-o aici pe blonda neruşinată... o bucată de vreme am jucat animal-haţ.

— Animal-haţ? Ţi-a folosit la ceva?

— Nu prea... Ce straniu e când te gândeşti că ieri, la ora asta, nu se-ntâmplase încă nimic.

— Bietul copilaş, oftă Brenda.

Aproape că nu schimbaseră nici o vorbă de la sosirea Brendei. Tony se dusese la gară cu maşina, în întâmpinarea

ei; până ajunseseră acasă, doamna Rattery se dusese deja la culcare; în dimineaţa aceea, a plecat cu avionul, fără să-şi ia rămas-bun de la vreunul din ei. Au auzit aeroplanul zburând pe deasupra clădirii, Brenda din baie, Tony de la parter, din biroul său, unde se ocupa de corespondenţa devenită necesară.

Era o zi schimbătoare, ba cu cer însorit, ba cu rafale violente de vânt; norii albi şi cenuşii de-abia se mişcau sus, în tării, dar pomii desfrunziţi din jurul casei se hâţânau şi se zgâlţâiau, iar în curtea grajdurilor paiele se învolburau în vârtejuri ameţitoare. Ben îşi dădu jos hainele cele bune, cu care fusese la anchetă, şi se apucase de treabă. Thunderclap încasase şi el o lovitură şi şchiopăta uşor pe piciorul drept, din faţă.

Brenda îşi scoase pălăria şi o aruncă pe un scaun din hol.

— Nu mai ai nimic de zis, nu?

— Nu-i nevoie să mai vorbim.

— Nu. Îmi închipui că va trebui să aranjăm o înmormântare.

— Păi, bineînţeles.

— Da. Mâine?

Băgă capul în camera de zi.

— Au făcut treabă serioasă, nu-i aşa?

Toate mişcările ei erau mai domoale ca de obicei, iar glasul îi era monoton, lipsit de orice inflexiune. Se cufundă într-unul dintre fotoliile din mijlocul holului, pe care nu le folosea nimeni niciodată. Rămase acolo fără să facă nimic. Tony îi puse mâna pe umăr, însă ea spuse un „Nu" care nu suna nici a tracasare, nici a nelinişte, ci de-a dreptul inexpresiv.

— Mă duc să termin scrisorile alea, spuse Tony.

— Da.

— Ne vedem la masă.

— Da.

Brenda se sculă, privi în jur, cu un aer apatic, căutându-şi pălăria, o găsi şi urcă agale de tot la etaj, scăldată de scânteierea şi strălucirea razelor de soare ce pătrundeau prin vitralii.

Ajunsă în camera ei, se aşeză pe pervaz şi se uită la pajiştile şi arăturile maronii, la copacii desfrunziţi ce se clătinau în bătaia vântului, la turlele bisericilor, la vârtejurile de colb şi frunze din jurul terasei de dedesubt; rămăsese cu pălăria în mână şi învârtea între degete broşa prinsă de-o parte.

Bona bătu la uşă şi intră cu ochii injectaţi.

— Iertaţi-mă, doamnă, m-am uitat prin lucruşoarele lui John şi am găsit această batistă care nu-i a lui.

Parfumul greu şi monograma cu coroană, brodată într-un colţ, îi trâmbiţau de la o poştă originea.

— Ştiu a cui este. Am să i-o trimit eu.

— N-am idee cum a ajuns acolo, spuse bona.

— Sărmanul copilaş. Sărmanul copilaş, murmură Brenda, după ieşirea bonei, şi rămase cu privirea pierdută la peisajul răscolit.

— Mă gândeam la ponei, domnule.

— Zău, Ben?

— O să doriţi să-l mai păstraţi?

— Nu m-am gândit... nu, cred că nu.

— Domnul Westmacott de la Restall s-a interesat de el. Crede că ar fi numai bun pentru fetiţa dumnealui.

— Aha.

— E un ponei cuminte şi a fost bine îngrijit tot timpul. Nu cred c-ar trebui coborât preţul sub douăzeci şi cinci de lire, domnule.

— În regulă, Ben, ocupă-te tu de treaba asta.

— Să cer treizeci, domnule, da, şi să mai las din preţ?

— Fă cum crezi tu de cuviinţă.

— Prea bine, domnule.

La prânz, Tony anunţă:

— M-a sunat Jock. Voia să ştie dacă ne poate fi de folos în vreun fel.

— Drăguţ din partea lui. De ce nu-l inviţi aici în weekend?

— Ţi-ar face plăcere?

— Eu una n-am să fiu aici. O să plec la Veronica.

— O să pleci la Veronica?

— Da, ai uitat?

Erau şi câţiva servitori de faţă, aşa că îşi întrerupseră discuţia până mai târziu, când rămaseră singuri în bibliotecă. Urmă:

— Chiar ai de gând să pleci?

— Da. Nu pot rămâne aici. Pricepi atâta lucru, da?

— Fireşte. Mă gândeam că am putea pleca amândoi undeva, în străinătate.

Brenda nu-i răspunse la propunere, ci îşi urmă şirul ideilor:

— N-aş mai putea locui aici. S-a terminat totul, nu pricepi, s-a zis cu viaţa noastră aici.

— Iubito, ce vrei să *spui*?

— Nu mă pune să-ţi explic... nu în clipa asta.

— Dar Brenda, scumpo, nu-nţeleg. Amândoi suntem tineri. Fireşte, n-o să-l putem uita niciodată pe John. Va rămâne de-a pururi fiul nostru cel mai mare, însă...

— Încetează, Tony, te rog, încetează.

Aşa că Tony tăcu şi, după o vreme, zise:

— Vasăzică mâine te duci la Veronica?

— Îhî.

— Cred c-o să-l invit pe Jock aici.

— Da, la fel aş proceda şi eu.

— Şi ne putem face planuri de viitor ceva mai încolo, după ce-o să ne obişnuim cu situaţia de-acum.

— Da, mai încolo.

A doua zi dimineaţă.

— Uite o scrisoare drăguţă de la mama, spuse Brenda şi i-o dădu s-o citească. Lady St Cloud scrisese:

N-o să vin la Hetton, la înmormântare, dar am să fiu tot timpul cu gândul alături de voi doi şi de scumpul meu nepoţel. O să mă gândesc la voi aşa cum v-am văzut pe toţi trei, laolaltă, de Crăciun. Dragi copii, în asemenea clipe doar voi vă puteţi fi de ajutor unul celuilalt. Dragostea este singurul lucru mai puternic decât durerea...

— Am primit o telegramă de la Jock, spuse Tony, el o să *poată* veni.

— E de-a dreptul jenantă pentru noi toţi sosirea Brendei, spuse Veronica. Cred că putea să-şi contramandeze venirea. N-am nici cea mai vagă idee cum ar trebui să-i vorbesc.

*

Când rămaseră singuri după cină, Tony i se destăinui lui Jock:

— Am tot încercat să-nţeleg situaţia şi, de data asta, cred că am reuşit. Nu-i vorba de ceea ce simt eu, ci de faptul că Brenda şi cu mine ne deosebim în foarte multe privinţe. Ea vrea să stea la ei *fiindcă* sunt străini şi nu l-au cunoscut pe John şi n-au fost niciodată aici. Asta e, nu crezi? Vrea să fie absolut singură şi cât mai departe de tot ce i-ar putea aminti de cele întâmplate... şi totuşi, mă simt îngrozitor c-am lăsat-o să plece. Nici n-am cuvinte să-ţi descriu cum arăta... ziceai că-i o maşinărie. Îmi dau seama că pentru ea situaţia este cu mult mai grea decât pentru mine. E de-a dreptul cumplit să n-o pot ajuta în nici un fel.

Jock rămase tăcut.

Beaver era oaspetele Veronicăi. Brenda îi spuse:

— Până miercuri, când am crezut că ai păţit ceva, nici nu mi-am dat seama că te iubesc.

— Ei, hai, că mi-ai spus-o destul de des.

— Am să te fac eu să-nţelegi, prostănacule! i-o întoarse Brenda.

Luni dimineaţă, Tony găsi această scrisoare pe tava cu micul dejun.

Tony iubitule,

Nu mă mai întorc la Hetton. Grimshawe îmi poate împacheta lucrurile, să mi le aducă la garsonieră. Pe urmă, n-o să mai am nevoie de ea.

Pesemne că ţi-ai dat seama că, de câtva timp, lucrurile mergeau prost.

Sunt îndrăgostită de John Beaver şi vreau să divorţez şi să mă căsătoresc cu el. Dacă n-ar fi murit John Andrew, poate că lucrurile n-ar fi stat aşa. Nu-mi dau seama. În situaţia de faţă, pur şi simplu nu pot lua totul de la capăt. Te rog, nu pune la suflet. Îmi închipui că n-o să avem voie să ne întâlnim în timpul procesului de divorţ, dar sper că după aceea vom rămâne prieteni buni. *În orice caz, te voi considera întotdeauna un prieten, indiferent de ce-ai să crezi despre mine.*

Cu toată dragostea,
Brenda

Când termină de citit scrisoarea, primul gând al lui Tony a fost acela că Brenda şi-a pierdut minţile.

— Din câte ştiu, nu l-a văzut pe Beaver decât de două ori, îşi zise el.

Mai târziu îi arătă însă scrisoarea şi lui Jock, care spuse:

— Îmi pare rău că s-a-ntâmplat aşa.

— Dar nu-i aşa că nu-i adevărat?

— Ba da, mă tem că aşa stau lucrurile. Toată lumea ştia de ei de câtva timp.

Trecură însă câteva zile până când Tony pricepu întrutotul ce înseamnă asta. Îşi făcuse un obicei din a o iubi pe Brenda şi din a avea o încredere oarbă în ea.

Capitolul patru

ÎN STIL GOTIC ENGLEZESC — II

Unu

— Cum se-mpacă bătrânu' cu situaţia?

— Nu prea bine. Mă face să mă simt ca o jigodie, răspunse Brenda. Mă tem că pune lucrurile la suflet rău de tot.

— Ei bine, nu ţi-ar plăcea nici să nu le pună, o consolă Polly.

— Aşa-i, nu cred că mi-ar plăcea.

— O să-ţi ţin partea orice s-ar întâmpla, o asigură Jenny Abdul Akbar.

— Ei, de-acum totul merge ca pe roate, spuse Brenda. Am simţit oarece *gêne*[1] faţă de rude.

De trei săptămâni încoace, Tony locuia la Jock. Doamna Rattery plecase în California şi Tony îi era recunoscător prietenului său că-i ţine companie. De cele mai multe ori cinau împreună. Renunţaseră să frecventeze Brat's; la fel procedase şi Beaver; se temeau să nu dea nas în nas unul cu celălalt. Tony şi Jock mergeau mai nou la Brown's, unde Beaver nu se număra printre membri. În zilele din urmă, Beaver ieşea tot timpul cu Brenda la vreo cinci-şase cunoştinţe de-ale lor.

---

[1] *Gêne* — jenă (lb. fr. în original).

Doamnei Beaver nu-i plăcea deloc făgaşul pe care intraseră lucrurile; muncitorii ei fuseseră trimişi la plimbare, lăsând lucrările de la Hetton neterminate.

În prima săptămână, Tony avusese parte de câteva discuţii neplăcute. Allan încercase să-şi asume rolul conciliatorului.

— Aşteaptă şi tu câteva săptămâni, spusese el. Brenda o să se-ntoarcă. O să se sature în curând de Beaver.

— Dar nu vreau să se mai întoarcă.

— Ştiu exact ce simţi, dar ce rost are să adopţi o atitudine medievală? Dacă Brenda nu ar fi suferit la moartea lui John, nu s-ar fi ajuns niciodată la această criză. Păi, anul trecut şi Marjorie ieşea peste tot cu boul ăla de Robin Beaseley. La vremea aia era moartă după el, dar eu m-am făcut că nu observ nimic şi totul a trecut de la sine. În locul tău, aş refuza să recunosc că s-a întâmplat defel ceva.

Marjorie spusese:

— Dar *fireşte* că Brenda nu-l iubeşte pe Beaver. Cum ar putea? Şi chiar dacă în clipa asta crede că-l iubeşte, cred că-i de datoria ta s-o împiedici să ajungă de râsul lumii. Trebuie să te opui divorţului — în orice caz, măcar până când îşi găseşte pe cineva mai de Doamne-ajută.

Lady St Cloud îi spusese:

— Brenda a fost foarte, dar foarte nesăbuită. Întotdeauna a fost o fată uşor de stârnit, dar sunt sigură, cât se poate de sigură că n-a făcut niciodată nimic *rău*. Nu-i stă deloc în fire *aşa ceva*. Pe domnul Beaver nu l-am cunoscut şi nici nu doresc să-l cunosc. Înţeleg că nu-i de nasul ei din nici un punct de vedere. Brenda nu şi-ar dori în veci să se mărite cu un astfel de om. O să-ţi spun exact cum s-au

întâmplat lucrurile, Tony. Pesemne că Brenda s-a simţit un pic neglijată — asta se-ntâmplă frecvent în acest stadiu al căsătoriei. Am cunoscut nenumărate cazuri — şi, fireşte, s-a simţit flatată să găsească un tânăr care să facă sluj şi să-i accepte toate mofturile. Asta a fost tot, nu s-a-ntâmplat nimic *rău*. Şi-apoi, şocul teribil provocat de accidentul micuţului John a scos-o din minţi şi n-a mai ştiut ce zice sau ce scrie. Peste câţiva ani o să râdeţi amândoi când o să vă amintiţi de-această mică gâlceavă.

Tony n-o mai văzuse pe Brenda din după-amiaza înmormântării. O singură dată discută cu ea la telefon.

Asta se întâmpla în a doua săptămână, când se simţea îngrozitor de singur şi derutat de diferitele sfaturi primite. Allan venise la el, îndemnându-l la reconciliere.

— Am stat de vorbă cu Brenda, îi spusese el. S-a săturat deja de Beaver. Tot ce-şi doreşte este să se întoarcă la Hetton şi să-şi reia viaţa alături de tine.

Cât timp Allan rămase acolo, Tony refuză categoric să-i asculte sfatul, însă, ulterior, cuvintele lui şi situaţia pe care i-o sugerau acestea nu-i mai dădură pace. Aşa că o sună, iar ea îi răspunse calm şi solemn.

— Bună, Brenda, la telefon e Tony.

— Sal'tare, Tony, ce s-a întâmplat?

— Am discutat cu Allan. Tocmai mi-a spus că te-ai fi răzgândit.

— Nu cred că-nţeleg ce vrei să spui.

— Că vrei să-l părăseşti pe Beaver şi să te-ntorci la Hetton.

— Chiar ţi-a spus Allan aşa ceva?

— Da; nu-i adevărat?

— Mă tem că nu. Allan e un bou care se bagă unde nu-i fierbe oala. A trecut pe-aici azi după-amiază. Mi-a spus că te opui divorţului, dar că eşti de acord să mă laşi să locuiesc singură în Londra şi să fac ce vreau, cu condiţia să nu se lase cu vreun scandal public. Mi s-a părut o idee bună şi voiam să te sun pe tema asta. Îmi închipui, însă, că-i vorba tot de-o manevră diplomatică de-a lui. În orice caz, mă tem că în clipa de faţă nu se întrezăreşte deloc perspectiva întoarcerii mele la Hetton.

— Aha, înţeleg. Nici mie nu mi s-a părut c-ar fi posibil... Te-am sunat doar aşa...

— Nu-i nimic. Ce mai faci, Tony?

— Mulţumesc, bine.

— Bun, şi eu la fel. La revedere.

Asta era tot ce-a auzit despre ea. Amândoi evitau locurile unde exista riscul să se întâlnească.

S-au gândit că ar fi mai convenabil ca acţiunea de divorţ să fie introdusă de către Brenda. Tony nu recurse la serviciile avocaţilor care se ocupau de problemele familiei, ci la cele ale unui birou de avocatură, de o reputaţie ceva mai modestă, cu specializare în divorţuri. Era pregătit psihologic să dea peste oarecare exces de zel profesional, împins până la limita frivolităţii, dar, când-colo, se pomeni că are de-a face cu nişte tipi predispuşi la melancolie şi circumspecţie.

— Înţeleg că Lady Brenda e departe de-a fi discretă... Există riscul să intervină împuternicitul regelui...[1] Mai

[1] Magistrat britanic care se ocupă de respectarea prevederilor legale în procesele de divorţ.

este apoi şi chestiunea banilor. Vă daţi seama că, în urma acestui aranjament, fiind considerată partea nevinovată şi vătămată, va avea tot dreptul să pretindă instanţei o pensie alimentară substanţială.

— Ah, asta nu-i o problemă, răspunse Tony. Am discutat cu cumnatul ei şi ne-am înţeles asupra unei pensii alimentare de cinci sute de lire pe an. Are şi ea un venit propriu de patru sute de lire pe an şi înţeleg că şi domnul Beaver are ceva bani.

— Păcat că nu putem pune lucrurile astea pe hârtie, spuse avocatul, pentru că înscrisul ar putea fi considerat delict.

— Cuvântul lui Lady Brenda îmi este de ajuns, zise Tony.

— Nouă ne place să ne apărăm clienţii până şi de cele mai improbabile riscuri, spuse avocatul cu un aer evlavios, fiindcă el unul nu avusese, asemeni lui Tony, prilejul de a-şi face un obicei din a o iubi pe Brenda şi de a avea încredere în ea.

Data stabilită pentru dovedirea infidelităţii lui Tony era în cel de-al patrulea weekend de după plecarea Brendei de la Hetton. S-a făcut o rezervare pentru un apartament într-un hotel de la mare („Acolo ne trimitem întotdeauna clienţii. Servitorii s-au obişnuit cu rolul de martori în instanţă.") şi detectivii particulari erau puşi în temă.

— Nu ne mai rămâne decât să alegem o parteneră, spuse avocatul, fără ca vreun licăr neastâmpărat să-i lumineze posomoreala. Periodic am jucat un rol esenţial în a le-o oferi noi clienţilor, dar au existat plângeri repetate,

aşa încât ni se pare cel mai nimerit să-şi facă fiecare propria alegere. De curând am avut un caz extrem de delicat, în care era implicat un bărbat de-o moralitate rigidă şi de-o sfială ieşită din comun. Până la urmă, soţia lui a acceptat să-l însoţească şi să-i procure probele necesare, deghizându-se cu o perucă roşcată. A ţinut figura.

— Nu cred c-ar ţine şi-n cazul meu.

— Nu. Tocmai asta spuneam şi eu. V-am povestit doar aşa, ca pe-o chestie interesantă.

— Sper că o să fiu în stare să găsesc pe cineva, spuse Tony.

— Nici nu mă-ndoiesc, răspunse avocatul, înclinându-se politicos.

Când, însă, mai târziu discută chestiunea asta cu Jock, lucrurile nu-i mai părură atât de simple.

— Oricum ai lua-o, nu-i un lucru pe care i-l poţi cere oricărei fete, spuse Jock. Dacă-i spui că-i doar o formalitate legală, rişti să o jigneşti, iar dacă mergi cu propunerea până la capăt, devii dintr-odată impertinent, vreau să spun — în cazul că până acum nu i-ai acordat nici cea mai mică atenţie şi nu-ţi propui să mergi mai departe... Fireşte, putem apela oricând la bătrâna Sybil.

Dar până şi Sybil refuză să-l ajute.

— Cu dragă inimă te-aş ajuta oricând, zise ea, dar în clipa de faţă am alte treburi pe agendă. Există o persoană care ar putea auzi de povestea asta şi ar putea-o răstălmăci... Este o fată al naibii de frumuşică, pe care o cheamă Jenny Abdul Akbar. Mă-ntreb dacă n-ai cunoscut-o.

— Da, am cunoscut-o.

— N-ar fi potrivită?

— Nu.

— Ce mai, nu ştiu pe cine să-ţi propun.

— Mai bine-am merge să studiem piaţa la Old Hundredth, îi sugeră Jock.

Luară cina acasă la Jock. De-o vreme li se părea că atmosfera de la Brown's e niţel cam sumbră, fiindcă lumea avea tendinţa de a-i evita pe cei despre care se ştia că sunt nefericiţi. Deşi băură o sticlă de şampanie de-un litru şi jumătate, nu izbutiră să-şi regăsească voioşia cu care vizitaseră ultima oară Sink Street. Deodată, Tony întrebă:

— Crezi că are vreun rost să mergem?

— De ce să nu-ncercăm? La urma urmei, nu ne ducem acolo să ne distrăm.

— Chiar că nu.

Pe Sink Street, la numărul 100, uşile erau deschise şi orchestra cânta în sala pustie de dans. Ospătarii mâncau, aşezaţi la o măsuţă într-un colţ. Două-trei fete adunate în jurul unui joc mecanic de jackpot pierdeau şiling după şiling şi se plângeau că le e frig. Comandară o sticlă de coniac produs de Compania de Vinuri Montmorency şi rămaseră în aşteptare.

— Merge vreuna dintre astea? îl întrebă Jock.

— Mi-e totuna.

— Mai bine ia-ţi una care să-ţi placă. Trebuie să petreci o grămadă de timp în compania ei.

Chiar atunci Milly şi Babs coborâră scările.

— Cum mai merge treaba cu pălăriile de poştaşi? întrebă Milly.

Nu pricepură aluzia.

— Nu sunteţi voi cei doi băieţi care-au fost aici luna trecută?

— Ba da. Mă tem că eram cam abţiguiţi.

— Pe bune?

Foarte rar se întâmpla ca Milly şi Babs să întâlnească o persoană complet trează în timpul programului lor de lucru.

— Păi, veniţi şi aşezaţi-vă la masa noastră. Cu ce vă mai lăudaţi?

— Eu una simt că mă ia o răceală, zise Babs. Mă simt îngrozitor. De ce n-or fi în stare să încălzească bomba asta javrele astea meschine?

Milly era mai binedispusă şi se legăna pe scaun, în ritmul muzicii.

— Mă faci un dans? întrebă ea şi, împreună cu Tony, începu să danseze dezinvolt pe ringul de dans pustiu.

— Prietenul meu caută o doamnă cu care să plece la mare, zise Jock.

— Ce face, pe vremea asta? Ar fi o treabă bună pentru o fată singură, urmă Babs, suflându-şi nasul într-o batistă mototolită.

— E pentru un divorţ.

— Aha, pricep. Păi, ce-ar fi s-o ia pe Milly? Ea nu răceşte cu una-cu două. În plus, ştie cum să se poarte într-un hotel. O grămadă de fete de pe-aici sunt numai bune de-o aventură în oraş, însă, pentru un divorţ, ai nevoie de-o *doamnă*.

— Vi se cere adesea să faceţi treaba asta?

— Din când în când. E un bun prilej de odihnă — dar înseamnă şi atâta *trăncăneală*, iar gentlemenii întotdeauna îi dau înainte cu poveşti despre nevestele lor.

În timp ce dansau, Tony trecu direct la subiect.

— Îmi închipui că nu te-ar deranja să pleci din Londra în weekend, o tatonă el.

— Nu m-ar deranja, răspunse Milly. Încotro?

— M-am gândit la Brighton.

— Aha... E vorba de-un divorţ?

— Da.

— Te-ar deranja să-mi aduc şi fetiţa cu noi? Nu ne-ar încurca deloc.

— Da.

— Vrei să zici că nu te-ar deranja?

— Ba m-ar deranja.

— Ah... N-ai zice că am o fetiţă de opt ani, nu-i aşa?

— Nu.

— O cheamă Winnie. Când am născut-o, aveam doar şaisprezece ani. Eram cel mai mic dintre copii, iar tatăl nostru vitreg n-o lăsa în pace pe nici una dintre fete. Din cauza asta trebuie să muncesc. Locuieşte la o doamnă din Finchley[1]. Mă costă douăzeci şi opt de şilingi pe săptămână, fără a mai pune la socoteală şi hainele.

— Nu, făcu Tony. Îmi pare rău, dar nu se poate. O să-i luăm un cadou minunat, pe care să i-l dai la întoarcere.

— Bine... De Crăciun, un domn i-a dat în dar o bicicletă de copii. A căzut de pe ea şi s-a tăiat la un genunchi... Când plecăm?

— Cu ce ţi-ar plăcea să călătoreşti, cu trenul sau cu automobilul?

— A, cu trenul. Winnie suferă de rău de maşină.

— Winnie n-o să vină cu noi.

— Nu, dar hai să mergem, totuşi, cu trenul.

Hotărâră să se întâlnească, aşadar, în gara Victoria, sâmbătă după-amiază.

---

[1] Finchley — cartier din nord-vestul Londrei, considerat, în epoca eduardiană, zona rezidenţială a femeilor întreţinute.

Jock îi dădu zece şilingi lui Babs şi plecă acasă cu Tony, care nu prea dormise în ultima vreme. Rămas singur, nu se putea stăpâni să nu reia la nesfârşit în mintea lui tot ce se întâmplase din momentul vizitei lui Beaver la Hetton; căuta indicii care-i scăpaseră la vremea respectivă; se întreba dacă vreo vorbă sau vreun gest de-al lui n-ar fi putut schimba cursul evenimentelor; se întorcea la vremurile când abia o cunoscuse pe Brenda, în căutarea unor semne care l-ar fi putut pregăti să înţeleagă schimbarea prin care trecuse ea; retrăia, scenă după scenă, ultimii opt ani din viaţa lui. Toate astea îl ţineau treaz.

Doi

Îşi dăduseră cu toţii întâlnire în faţa casei de bilete de la clasa întâi. Detectivii sosiră primii, cu zece minute înainte de ora stabilită. Îi fuseseră arătaţi lui Tony la biroul avocatului, ca nu cumva să se piardă de ei. Erau nişte tipi veseli din fire, între două vârste, cu pălării de fetru şi paltoane groase. Aşteptau cu nerăbdare acest sfârşit de săptămână, fiindcă cea mai mare parte a activităţii lor de zi cu zi consta în statul pe la colţuri de stradă şi filarea uşilor de la intrare, aşa că se dădeau lupte grele la ei în birou pentru o sarcină ca cea de-acum. În cazurile mai modeste de divorţ, avocaţii se mulţumeau şi numai cu depoziţiile personalului hotelier. Detectivii reprezentau un adevărat lux şi se cereau trataţi ca atare.

În ziua aceea, la Londra se lăsase o ceaţă subţire. Felinarele de la gară se aprinseseră mai devreme decât de obicei.

Sosi apoi Tony, însoţit de Jock, care, din loialitate, venise să-l conducă la tren. Cumpărară biletele şi se puseră pe aşteptat. Detectivii, care ţineau morţiş la respectarea normelor profesionale, se străduiră să treacă neobservaţi, făcându-se că studiază afişele de pe pereţi sau pândindu-i de după câte un stâlp.

— O să fie iadul pe pământ, spuse Tony.

Milly apăru abia după zece minute. Răsări din penumbră, precedată de un hamal care-i ducea valiza şi urmată de un copil pe care-l târa după ea. Garderoba ei se compunea, în principal, din rochii de seară, căci peste zi îşi petrecea mai tot timpul aşezată într-un capot, în faţa unei sobe cu gaz. Avea o înfăţişare ştearsă şi cât de cât respectabilă.

— Îmi cer scuze dac-am întârziat, zise ea. Winnie nu-şi găsea pantofii. Am adus-o şi pe ea. Ştiam că n-o să te deranjeze. O să călătorească cu jumătate de bilet.

Winnie era o copiliţă urâtă, cu nişte ochelari cu ramă mare, aurită. Atunci când vorbea, se vedea că-i lipsesc doi dinţi din faţă.

— Sper că nu-ţi închipui c-o să vină cu noi.

— Ba da, asta-i poanta, i-o întoarse Milly. N-o să ne deranjeze deloc — şi-a luat cu ea un joc cu figurine.

Tony se aplecă şi-i vorbi fetiţei.

— Uite care-i treaba, spuse el. N-ai ce să cauţi într-un hotel mare şi sordid. O să pleci cu domnul acesta drăguţ. O să te ducă la un magazin şi o să te lase să-ţi alegi cea mai mare păpuşă din toate, iar pe urmă o să te ducă frumuşel acasă cu maşina. O să-ţi placă, nu-i aşa?

— Nu, spuse Winnie. Vreau să merg la mare. Nu vreau să plec cu omul ăsta. Nu-mi trebuie nici o păpuşă. Vreau să merg la mare cu mămica.

În afară de detectivi, şi alte persoane începeau să se zgâiască la micul grup fistichiu.

— Of, Doamne, exclamă Tony. Îmi închipui că n-avem încotro, trebuie s-o luăm.

Detectivii îi urmară pe peron, păstrând o oarecare distanţă. Tony îşi instală tovarăşele de drum într-un vagon Pullman.

— Ia te uită, făcu Milly, călătorim la clasa întâi. Nu-i nostim? Putem bea câte un ceai.

— Pot să mănânc o îngheţată?

— Nu cred să aibă îngheţată, dar poţi să bei un ceai bunuţ.

— Dar eu vreau îngheţată.

— O să capeţi îngheţată când o să ajungem la Brighton. Şi-acum, fii tu fetiţă cuminte şi joacă-te cu figurinele tale, că, dacă nu, mama n-o să te mai ia niciodată la mare.

— Copilul de Coşmar din cărţile de succes, comentă Jock, la despărţirea de Tony.

Winnie jucă acest rol pe toată durata călătoriei până la Brighton. Nu era inventivă de felul ei, dar cunoştea temeinic toate tertipurile clasice, mergând până la de-acum banalele dar înspăimântătoarele trucuri cum ar fi horcăitul, văicăreala sau simularea senzaţiei de greaţă.

De rezervarea camerelor de la hotel se ocupaseră avocaţii. Aşa se face că sosirea lui Winnie a fost o adevărată surpriză pentru recepţioner.

— Avem rezervate pe numele dumneavoastră o cameră dublă şi una single, care comunică între ele, o baie şi-o cameră de zi, îl anunţă el. Nu am înţeles că urmează s-o aduceţi şi pe fiica dumneavoastră. Doriţi încă o cameră?

— Aş, Winnie poate să-mpartă camera cu mine, zise Milly.

Cei doi detectivi, care stăteau pe-aproape, la recepţie, schimbară între ei priviri dezaprobatoare.

Tony trecu în registrul de oaspeţi *Domnul şi doamna Last*.

— Şi fiica, adăugă recepţionerul, punând degetul pe rubrica unde trebuia făcută completarea.

Tony şovăi.

— Este nepoţica mea, zise el şi o trecu pe o altă coloană, cu numele de *domnişoara Smith*.

Unul dintre detectivi, care îşi trecea şi el numele în registru, îi spuse colegului său:

— Hai că s-a descurcat cu brio. E isteţ. Totuşi, nu-mi place deloc cum se prezintă cazul ăsta. Nu se respectă deloc regulile jocului. Când amesteci un copil într-o poveste din asta, îi dai o tentă urâtă, de respectabilitate. Să vedem ce-o să zică firma noastră. Nu le-ar cădea deloc bine să aibă de-a face cu împuternicitul regelui.

— Ce-ai zice să bem una mică? îl întrebă colegul lui, pe-un ton indiferent.

Sus la etaj, Winnie se interesa:

— Da' unde-i marea?

— Chiar peste drum.

— Vreau să mă duc s-o văd.

— Dar acum e-ntuneric, frumuşico. Ai s-o vezi mâine.

— Vreau s-o văd în seara asta.

— Du-o s-o vadă acum, spuse Tony.

— Sigur n-o să-ţi fie urât de unul singur?

— Absolut sigur.

— N-o să lipsim mult.

— În regulă. Las-o să se uite ca lumea.

Tony coborî la bar, unde, spre bucuria lui, dădu peste cei doi detectivi. Simţea nevoia să fie între bărbaţi.

— Bună seara, zise el.

Cei doi se uitară la el chiorâş. Cazul de faţă părea o înşiruire de întâmplări anapoda, parcă anume plănuite să-i vexeze în convingerile lor profesionale.

— Bună seara, spuse detectivul mai vârstnic. Ce seară păcătoasă, e un frig...

— Beţi ceva?

Cum Tony era cel care le suporta oricum cheltuielile, întrebarea părea de prisos, dar detectivul mai tânăr se însenină instinctiv şi răspunse:

— N-am nimic împotrivă.

— Poftiţi la masă, luaţi loc. Mă simt destul de însingurat.

Se aşezară cu băuturile la o masă unde barmanul nu avea cum să audă ce îşi spun.

— Domnule Last, domnul meu, totu-i *anapoda*, spuse detectivul mai vârstnic. Nu trebuia să daţi de-nţeles că ne recunoaşteţi. Nu ştiu, zău, ce-ar spune cei de la birou.

— Toată stima, adăugă detectivul mai tânăr.

— Vi-l prezint pe domnul James, colegul meu, zise detectivul mai vârstnic. Pe mine mă cheamă Blenkinsop. James e mai nou în branşă.

— Şi eu, mărturisi Tony.

— Ce păcat că avem parte de-o vreme atât de păcătoasă, zise Blenkinsop, e-o umezeală şi-un vânt straşnic. Le simt în articulaţii.

— Spuneţi-mi, îl descusu Tony, e normal să aduci cu tine copii într-o călătorie de genul ăsta?

— Chiar *deloc*.

— Aşa mi-am închipuit şi eu.

— Dacă tot m-aţi întrebat, domnule Last, consider mutarea asta cât se poate de neavenită şi de nechibzuită. Nu dă deloc bine, iar cazurile de acest gen depind în foarte mare măsură de buna impresie lăsată. Desigur, în ceea ce ne priveşte pe mine şi pe James, totul e-n regulă. N-o să scăpăm o vorbuliţă în depoziţia noastră. În servitori nu poţi avea, însă, încredere. Se poate întâmpla să-i sară-n ochi unuia care n-a mai trecut printr-un tribunal şi să se-apuce să bată toba, şi-atunci, ce ne facem? Nu-mi place deloc treaba asta, domnule Last, ăsta-i adevărul gol-goluţ.

— Mie nici atât.

— Şi mie îmi plac copiii, se amestecă James, care era nou în branşă. Ce-aţi zice de încă un păhărel?

— Povestiţi-mi şi mie, îi rugă Tony după o bucată de vreme, probabil că aţi văzut la viaţa voastră o grămadă de cupluri pregătite să divorţeze; spuneţi-mi, cum îşi petrec ziua?

— Vara-i mai uşor, răspunse Blenkinsop, tinerele doamne fac, de regulă, baie în apa mării, iar domnii citesc ziarul, sus, pe esplanadă; unii se plimbă cu maşina, iar alţii îşi petrec timpul la bar. Cei mai mulţi răsuflă uşuraţi când vine ziua de luni.

Când Tony urcă la etaj, Milly şi copila erau în camera de zi.

— Am comandat o îngheţată, îl anunţă Milly.

— Perfect.

— Vreau o cină la oră târzie. Vreau o cină la oră târzie.

— Nu, draga mea, n-ai să capeţi o cină la oră târzie. Mănânci o îngheţată aici.

Tony se întoarse la bar.

— Domnule James, începu el, am înţeles eu bine că-ţi plac copiii?

— Da, atunci când stau în banca lor.

— Ce-ai zice să iei cina din seara asta împreună cu fetiţa care m-a însoţit la drum? Aş lua asta ca pe-o dovadă de mare bunăvoinţă.

— Aş, domnule, nici nu se pune problema.

— N-o să-ţi rămân nerecunoscător.

— Ei bine, nu vreau să vă jignesc în vreun fel, domnule, dar treaba asta nu intră în atribuţiile mele.

Păru să ezite, dar Blenkinsop interveni categoric:

— Nici nu poate fi vorba de-aşa ceva, domnule.

După plecarea lui Tony, Blenkinsop vorbi din străfundul experienţei sale profesionale; era prima misiune în care făcea echipă cu James şi se simţea întrucâtva obligat să-şi dăscălească partenerul mai tânăr:

— Mereu ne paşte aceeaşi bătaie de cap — să-i facem pe clienţii noştri să priceapă că divorţul e o treabă serioasă.

În cele din urmă, câteva promisiuni umflate, legate de ziua de mâine, două-trei îngheţate şi o uşoară deprimare provocată de acestea o convinseră pe Winnie să se ducă la culcare.

— Cum dormim? îl întrebă Milly.

— Ah, cum vrei tu.

— Ba cum vrei *tu*.

— Păi, poate că Winnie ar fi mai fericită să doarmă cu tine... desigur, mâine-dimineaţă, când ni se va servi micul dejun, va trebui să meargă în cealaltă cameră.

Aşa că o vârâră într-un colţ al patului dublu şi, spre surprinderea lui Tony, până să coboare ei la cină, fetiţa dormea deja buştean.

Schimbarea ţinutei de peste zi aduse cu sine şi o schimbare a stării de spirit, pentru Tony şi Milly. Îmbrăcată în cea mai bună rochie de seară, de un roşu aprins, cu un decolteu adânc la spate, cu machiajul împrospătat, cu buclele ei oxigenate şi periate, cu pantofi roşii, cu tocuri cui, în picioare, cu câteva brăţări la încheieturi, cu un strop de parfum aplicat pe după urechile împodobite cu nişte uriaşe perle false, ea dădea uitării grijile domestice şi era echipată din nou în uniformă, prezentă la datorie, aidoma unui legionar rechemat sub arme, după restricţiile vlăguitoare ale unei ierni petrecute în cazarmă; iar Tony, umplându-şi portţigaretul la oglindă şi strecurându-l în buzunarul smochingului, ţinu să-şi reamintească sieşi că, oricât de insolită, ba chiar respingătoare i-ar părea situaţia de faţă, se afla, totuşi, în ipostaza de gazdă, aşa că bătu la uşa despărţitoare şi intră în camera musafirei sale cu un calm desăvârşit. De-o lună încoace, trăia într-o lume haotică. Era ca şi cum tot eşafodajul raţional şi decent al lucrurilor, întreaga sumă a experienţelor sale anterioare sau a aşteptărilor achiziţionate de el prin învăţătură se dovedeau a nu fi decât un obiect mărunt, neînsemnat, uitat undeva pe-o măsuţă de toaletă. Nici o împrejurare cât de scandaloasă în care să fie angrenat şi el, nici un lucru nou, demenţial, adus la cunoştinţa lui, nu puteau adăuga un dram

la haosul atotcuprinzător ce-i urla asurzitor în urechi. Îi zâmbi lui Milly din uşă.

— Fermecătoare, zise el, eşti absolut fermecătoare. Coborâm la cină?

Camerele lor se aflau la etajul întâi. Pas cu pas, la braţ, coborâră pe scara ce ducea în holul strălucitor de la parter.

— Fruntea sus, făcu Milly. Să mănânci un sandvici cu limbă. O să te facă să vorbeşti.

— Iartă-mă, te plictisesc?

— Glumeam. Eşti un băiat sobru, nu-i aşa?

În ciuda vremii câinoase de afară, hotelul părea să fie plin ochi de oaspeţi veniţi să-şi petreacă weekendul. Pe uşa turnantă soseau noi şi noi oaspeţi cu ochii înlăcrimaţi şi obrajii îngheţaţi de ger.

— Ovrei, îi explică Milly fără rost. Şi totuşi, din când în când, e plăcută schimbarea, să mai vezi şi altceva decât clubul.

Printre cei nou-sosiţi se număra şi un prieten de-al lui Milly. Tocmai îşi trecea în revistă stiva de bagaje. În orice alt loc ar fi fost remarcat din prima, fiindcă purta o blană mare şi o beretă; de sub blană i se iţeau ciorapii ecosez şi pantofii în alb şi negru.

— Du-le sus şi despachetează-le, da' rapid, ordonă el.

Era un tânăr îndesat, bondoc. Tovarăşa lui, îmbrăcată tot cu blănuri, se uita înciudată la una din vitrinele ce împodobeau holul.

— Hai odată, pentru Dumnezeu, se stropşi ea.

Milly şi tânărul se salutară.

— Ţi-l prezint pe Dan, spuse ea.

— Măi să fie, exclamă Dan, ce-o să facem în continuare?

— Capăt şi eu odată ceva de băut? se răţoi prietena lui Dan.

— Dacă mă ocup eu de asta, sigur o să capeţi, Baby. Putem să stăm şi noi sau suntem *de trop*[1]?

Trecură împreună în salonul strălucitor.

— Mi-e al dracu' de frig, se văicări Baby.

Dan îşi scosese paltonul, dezvăluind un costum pufos, purpuriu, cu pantaloni de golf şi o cămaşă de mătase cu un model pe care Tony l-ar fi purtat la pijama.

— Acuşi te-ncălzim, îi spuse el.

— Locul ăsta pute de ovrei, se plânse Baby.

— Eu întotdeauna iau asta ca pe un semn bun în ceea ce priveşte hotelul, tu nu?

— Pe dracu', făcu Baby.

— N-o luaţi în seamă pe Baby, îi e frig, o scuză Dan.

— Cui nu i-ar fi în rabla ta nenorocită?

Băură câteva cocktailuri. Apoi Dan şi Baby se duseră în camera lor; le explicară că trebuie să se dichisească, fiindcă mergeau la o petrecere dată de-un prieten de-al lui Dan la el acasă, nu departe de hotel. Tony şi Milly intrară în restaurant, să ia cina.

— E-un tip foarte drăguţ, zise ea, şi trece foarte des pe la club. Vin acolo tot felul de indivizi, însă Dan e unul din cei de treabă. Odată trebuia să plec cu el în străinătate, dar, până la urmă, n-a mai putut.

— Se pare că tipa asta a lui nu prea ne plăcea.

— Aş, îi era frig.

Lui Tony îi veni destul de greu să facă conversaţie în timpul cinei. La început, făcu câteva comentarii despre mesenii din jur, la fel cum ar fi procedat şi dacă ar fi cinat cu Brenda la Espinosa's.

---

[1] *De trop* — în plus (lb. fr. în original).

— Tipa din colţ e frumuşică.

— Mă mir cum de nu te duci să te-aşezi la masa ei, se îmbufnă Milly.

— Uită-te la diamantele cucoanei ăleia. Ce zici, e cu putinţă să fie veritabile?

— De ce n-o întrebi, dacă într-adevăr te frământă chestiunea asta?

— Uite un gen interesant — bruneta care dansează acolo.

— Sunt sigură că ar fi încântată să audă acest compliment.

Brusc, Tony înţelese că, în lumea lui Milly, protocolul nu-ţi permite să manifeşti interes pentru vreo altă femeie decât aceea cu care eşti.

Băură şampanie. La fel făceau şi detectivii, după cum observă Tony, deloc încântat. O să le zică el vreo două când or să-i aducă lista cu cheltuielile lor. Altfel ar fi stat lucrurile dacă s-ar fi arătat înţelegători în chestiunea cu Winnie. În sinea lui se frământa tot timpul în legătură cu ce-ar putea face după cină, dar dilema se rezolvă de la sine, chiar în clipa când îşi aprindea trabucul, prin apariţia lui Dan, din cealaltă parte a restaurantului.

— Ia ascultaţi aici, le propuse el, dacă nu aveţi ceva mai bun de făcut, ce-ar fi să veniţi cu noi la petrecerea pe care-o dă amicul meu la el acasă?

— Ei, hai să mergem.

Ţinuta de seară a lui Dan era croită din stofă albastră, care la lumină artificială ar fi trebuit să pară neagră; totuşi, dintr-un motiv sau altul, rămânea cât se poate de albastră.

Aşa se face că Milly şi Tony se duseră acasă la prietenul lui Dan şi se distrară pe cinste. Dădură peste o

gaşcă de douăzeci-treizeci de persoane, toate mai mult sau mai puţin în genul lui Dan. Prietenul lui Dan se dovedi extrem de ospitalier. Atunci când nu-şi făcea de lucru cu aparatul de radio care le jucă feste intermitent toată seara, se învârtea printre musafiri şi le umplea paharele.

— Chestia asta e ca lumea, le zicea el, arătându-le eticheta, n-o să vă facă rău. E ca lumea.

Băură o grămadă de chestie ca lumea.

Prietenul lui Dan remarcă destul de des că Tony pare să nu participe la petrecere. Traversa încăperea, venea la el şi-i punea mâna pe umăr:

— Îmi pare atât de bine că v-a adus Dan, îi spunea el. Ai nevoie de ceva? Mi-a părut bine să te cunosc. Mai treci pe-aici când nu-i aşa multă lume, să vezi toată casa. Te interesează trandafirii?

— Da, îmi plac foarte mult.

— Să vii când or să-nflorească. Dacă îţi plac trandafirii, o să fii încântat. Mama lui de radio, iar face fiţe.

Tony se întrebă dacă şi el este la fel de amabil cu vizitatorii picaţi pe neaşteptate la Hetton.

La un moment dat, se trezi şezând pe-o canapea alături de Dan, care spuse:

— Drăguţă puştoaica asta, Milly.

— Da.

— Să-ţi spun ce-am observat la ea. Atrage un tip de bărbaţi cu totul deosebit decât cel cultivat de celelalte fete. Oameni ca tine şi ca mine.

— Da.

— N-ai zice că are o fiică de opt ani, nu-i aşa?

— Nu, e de-a dreptul surprinzător.

— Multă vreme n-am ştiut. Pe urmă, trebuia să plec cu ea la Dieppe în weekend, iar ea a vrut să-şi ia şi copilul. Desigur, asta a pus capăt iniţiativei mele, dar a continuat să-mi placă la fel de mult. Poţi avea încredere în conduita ei în orice împrejurare.

Spuse asta uitându-se chiorâş la Baby, care luase la bord prea multă chestie ca lumea şi se purta ca atare.

Gaşca se sparse abia după ora trei. Prietenul lui Dan îşi reînnoi invitaţia pentru sezonul când înfloresc trandafirii.

— Mă îndoiesc că ai putea găsi vreo grădină cu trandafiri mai frumoşi, în tot sudul Angliei, spuse el.

Dan îi duse cu maşina înapoi la hotel. Baby şedea în faţă, lângă el, pusă pe harţă.

— Pe unde mi-ai umblat? Nu te-am văzut deloc toată seara. Unde te-ai dus? Unde-ai stat ascuns? Îţi spun eu, te-ai purtat de toată jena, nu aşa se scoate o fată în lume.

Tony şi Milly stăteau pe bancheta din spate. Din obicei şi de epuizare, ea îşi lăsă capul pe umărul lui şi îşi strecură mâna în mâna lui. Cu toate astea, ajungând în camerele lor, îl rugă:

— Umblă încet. Să nu cumva s-o trezim pe Winnie.

Tony rămase întins în pat, în dormitorul cel mic, încălzit, derulând la nesfârşit, în mintea lui, evenimentele consumate în ultimele trei luni; apoi adormi şi el.

A fost trezit de Winnie.

— Mama încă mai doarme.

Tony îşi privi ceasul.

— Mi se pare corect, zise el.

Era şapte şi un sfert.

— Du-te şi bagă-te înapoi în pat.

— Ba nu, că m-am îmbrăcat. Hai să mergem la plimbare.

Se duse la fereastră şi trase perdelele, iar camera se umplu de lumina glacială a dimineţii.

— Abia dacă plouă, spuse ea.

— Ce vrei să faci?

— Vreau să mă plimb pe dig.

— La ora asta n-o să fie deschis.

— Păi, atunci, vreau să cobor la malul mării. Vino.

Tony îşi dădu seama că, în dimineaţa aceea, oricum n-o să mai poată dormi.

— În regulă. Du-te şi-aşteaptă să mă îmbrac şi eu.

— O să aştept aici. Mama sforăie îngrozitor.

Peste douăzeci de minute coborâră în holul hotelului, unde câţiva chelneri cu şorţ stivuiau mobilierul şi periau covoarele. Când ieşiră pe uşa turnantă, se treziră şfichiuiţi de un vânt tăios. Asfaltul de pe faleză era ud de ploaie şi spumă de mare. Două-trei siluete feminine, cu cărţi de rugăciuni ţinute strâns în mâinile lor înmănuşate, înaintau rapid, gârbovite, mânate parcă de vânt. Patru-cinci bătrânei cu feţe zbârcite şontâcăiau spre plajă, şuierând ca birjarii.

— Hai odată, îl îmboldi Winnie.

Coborâră pe plajă şi o traversară anevoie, poticnindu-se printre pietre, până ajunseră la mal. Winnie azvârli câteva pietre în apă. Bărbaţii erau de-acum în apă, iar câţiva erau acompaniaţi de câinii lor care înotau, pufăind.

— Tu de ce nu faci baie? îl întrebă Winnie.

— E mult prea frig.

— Da' uite că *ei* fac. Vreau şi eu.

— Trebuie să-i ceri întâi voie mamei tale.

— Cred că eşti un fricos. Ştii să înoţi?

— Da.

— Păi, atunci, de ce nu înoţi? Pun pariu că nu ştii.

— În regulă. Nu ştiu.

— Atunci, de ce mi-ai spus că ştii? Trombonistule!

Se plimbară de-a lungul fâşiei de pietriş şi pietroaie. Winnie alunecă şi nimeri cu fundul drept într-un ochi de apă.

— Mi s-au udat chiloţeii, se plânse ea.

— Hai mai bine înapoi, să-i schimbi.

— E-o senzaţie oribilă. Hai să ne-ntoarcem şi să luăm micul dejun.

De obicei, hotelul nu asigura masa oaspeţilor dornici să ia micul dejun jos, în restaurant, duminică dimineaţă la ora opt. Trecu o grămadă de timp până când li se pregăti cât de cât ceva de mâncare. Spre disperarea lui Winnie, nu aveau îngheţată. Mâncă grepfrut, somon afumat şi ouă jumări cu pâine prăjită, văicărindu-se în răstimpuri din pricina hainelor ei ude. După micul dejun, Tony o trimise sus, să se schimbe, iar el îşi aprinse pipa în salon, frunzărind ziarele de duminică. La ora nouă îl întrerupse din lectură sosirea lui Blenkinsop.

— V-am pierdut urma aseară, îi spuse acesta.

— Ne-am dus la o petrecere.

— N-ar fi trebuit să faceţi una ca asta — nu neapărat, dar sper că n-o să iasă nimic rău de-aici. Aţi luat micul dejun?

— Da, la restaurant, împreună cu Winnie.

— Bine, dar unde vă umblă mintea, domnule Last? Trebuie să obţineţi o depoziţie de la personalul hotelier.

— Păi, n-am vrut s-o trezesc pe Milly.

— Doar e plătită să-şi facă treaba, nu? Of, of, domnule Last, aşa n-o să meargă treaba deloc. N-o să obţineţi în veci divorţul, dacă nu vă daţi şi dumneavoastră interesul.

— Bine, acceptă Tony. O să mai iau o dată micul dejun.

— Dar să fie în pat, ne-am înţeles?

— În pat, se învoi el, şi urcă istovit în cameră.

Winnie trăsese draperiile, dar maică-sa încă dormea.

— S-a trezit la un moment dat, dar s-a întors pe partea cealaltă. Convinge-o să iasă din cameră. Vreau să mă plimb pe dig.

— Milly, spuse Tony ferm. Milly.

— Aaa, căscă ea. Cât e ceasul?

— Trebuie să luăm micul dejun.

— Nu-mi trebuie micul dejun. Cred c-o să mai dorm un pic.

— Tu ai luat micul dejun, interveni Winnie.

— Haide, insistă Tony. Ai destul timp să dormi după aceea. De-asta suntem aici.

Milly se ridică în capul oaselor.

— O.K., acceptă ea. Winnie, drăguţo, dă-i mamei jacheta de pe scaun.

Era o fetiţă îndatoritoare, gata să îndeplinească orice sarcină, indiferent cât de neatrăgătoare ar fi părut.

— Dar e devreme.

Tony se duse în camera lui şi îşi scoase pantofii, gulerul şi cravata, haina şi vesta, şi îşi puse halatul.

— Ce haplea eşti, îl dojeni Winnie. Iei micul dejun de două ori.

— Când o să creşti mai mare, o să înţelegi cum stau lucrurile astea. Aşa vrea legea. Acum vreau să rămâi în

sufragerie cam un sfert de oră şi să nu faci nici un zgomot. Promiţi? Iar apoi poţi să faci exact ce vrei.

— Pot să fac baie în mare?

— Fireşte, dacă o să faci linişte acum.

Tony se băgă în pat lângă Milly şi îşi trase halatul strâns în jurul gâtului.

— E bine-aşa?

— Ca un vis de dragoste curată, replică Milly.

— Bine. O să sun.

După ce li se aduse tava, Tony se dădu jos din pat şi se îmbrăcă.

— Gata cu infidelitatea mea, comentă el. E ciudat când te gândeşti că treaba asta va fi descrisă în ziare drept „infidelitate".

— Acum pot să fac baie?

— Fireşte.

Milly se întoarse pe partea cealaltă, să adoarmă la loc. Tony o luă pe Winnie la plajă. Se stârnise un vânt puternic, iar marea agitată izbea cu valuri straşnice pietrişul de pe ţărm.

— Fetiţa ar dori să facă baie, spuse Tony.

— Copiii n-au voie în apă astăzi, îi puse în vedere administratorul plajei.

— Auzi, dom'le, ce idee! exclamară indignaţi câţiva turişti. Ce naiba, vrea să înece copilul? Unuia ca ăsta nici n-ar trebui să i se lase un copil pe mână. *Ce monstru denaturat!*

— Da' eu *vreau* să fac baie, zise Winnie. Mi-ai promis că pot să fac baie dacă iei de două ori micul dejun.

Curioşii adunaţi să caşte gura la mizeriile prin care trecea Tony îşi aruncară priviri pline de subînţeles.

— De două ori micul dejun? Şi vrea să lase copilul să facă baie? Tipu-i sărit de pe fix.

— Nu-i nimic, zise Tony. O să ne plimbăm pe dig.

Mai mulţi gură-cască se luară după ei ocolind băltoacele, să vadă ce enormitate mai coace tatăl acesta nebun de legat.

— E un individ care ia micul dejun de două ori şi încearcă să-şi înece fetiţa, îi anunţară ei pe alţi gură-cască, uitându-se sceptici la încercările lui de a o distra pe fetiţă, aruncând la ţintă cu nişte mingi de cauciuc.

Comportamentul lui Tony le întărea convingerile legate de natura umană pe care şi le formaseră citind cu toţii, în dimineaţa aceea, revistele săptămânale.

— E-n regulă, spuse avocatul Brendei. Avem un caz legal, normal şi complet. Nu cred că putem ajunge cu el în instanţă mai devreme de trimestrul următor — în prezent e mare aglomeraţie, dar nu-i deloc rău să aveţi pregătită din timp declaraţia. V-am şi bătut-o la maşină. Ar fi bine s-o aveţi la dumneavoastră şi să v-o însuşiţi temeinic.

— *Am avut o căsnicie fericită, ideală,* citi ea, *până anul trecut, cu puţin înainte de Crăciun, când mi s-a părut că soţul meu a început să-şi schimbe atitudinea faţă de mine. Îşi petrecea tot timpul la ţară, deşi studiile mele îmi făceau necesară prezenţa la Londra. Mi-am dat seama că nu mai ţine la mine ca înainte. A început să bea tot mai mult şi, într-un rând, a provocat un scandal în apartamentul nostru din Londra, hărţuindu-mă cu telefoane date la beţie şi trimiţându-şi un prieten beat să tot bată la uşa mea.* Trebuie să apară şi asta?

— Nu neapărat, însă ar fi recomandabil să băgăm şi asta în acţiunea de divorţ. Contează foarte mult impresia

psihologică. În clipele lor de luciditate, judecătorii se întreabă uneori cum e cu putinţă ca nişte bărbaţi respectabili, cu o căsnicie fericită, să plece în weekend la mare, cu nişte femei pe care nu le cunosc. E-ntotdeauna util să aduci dovezi ce vorbesc despre o decădere morală totală.

— Înţeleg, făcu Brenda. *Din clipa aceea, am angajat nişte detectivi particulari cu sarcina de a-l urmări, iar în urma celor relatate de aceştia, am părăsit domiciliul soţului meu pe data de 5 aprilie.* Da, totul pare cât se poate de clar.

Trei

Lady St Cloud avea o încredere atavică în autoritatea şi raţiunea ieşită din comun a Capului Familiei; aşa se face că, auzind de la Marjorie de comportamentul indecent al Brendei, prima ei reacţie a fost să-i expedieze o telegramă lui Reggie, rugându-l pe acesta să se întoarcă acasă din Tunisia, unde tocmai se ocupa de profanarea unor morminte străvechi. Plecarea aceea, ca mai toate mişcările lui, se petrecu fără grabă. Nu luă nici primul vapor, nici pe-al doilea, ci sosi în cele din urmă, la Londra, în lunea de după excursia lui Tony la Brighton. Ţinu în bibliotecă un consiliu de familie, la care participară mama lui, Brenda, Marjorie, Allan şi avocatul familiei; pe urmă, discută chestiunea în amănunt, cu fiecare în parte; îl invită pe Beaver să ia prânzul cu el în oraş; luă cina cu Jock; ba chiar îi făcu o vizită şi lui Frances, mătuşa lui Tony. În cele din urmă, îşi dădu întâlnire cu Tony la cină, la Brown's Club.

Era cu opt ani mai mare decât Brenda; rar de tot, timp de-o fracţiune de secundă, ieşea la suprafaţă o vagă,

inexprimabilă asemănare între el şi Marjorie, dar, atât la caracter cât şi la înfăţişare, se situa la antipozi în raport cu Brenda. Se îngrăşase prematur, în mod cu totul nefiresc, şi îşi purta povara trupească de parcă încă nu s-ar fi obişnuit cu ea, de parcă i-ar fi fost ataşată în chiar dimineaţa acelei zile şi acum încă era în faza încercărilor, în vederea unei mai bune ajustări; avea un mers nesigur şi o privire vicleană, de-ai fi zis că îl paşte în orice moment o ambuscadă şi îşi dă şi el singur seama că, din cauza nedreptului său handicap, nu are nici o şansă de scăpare. Această impresie se datora, însă, doar aspectului său fizic; privirea lui suspicioasă se datora stratului adânc de grăsime în care îi erau înecaţi ochii; prudenţa din mişcările lui era rezultatul strădaniei de a-şi păstra echilibrul şi nicidecum din jena pricinuită de stângăcia lui, fiindcă nu-i trecuse vreo clipă prin minte că ar putea arăta ciudat.

Reggie St Cloud cheltuia ceva mai mult de jumătate din timpul şi averea lui în străinătate, în nişte modeste expediţii arheologice. Casa lui din Londra era plină de roadele lor — amfore ciobite, lamele ruginite ale unor topoare din bronz, aşchii mărunte de os şi beţe arse, un cap de marmură greco-roman, cu trăsăturile şterse de vreme, netezite. Scrisese două mici monografii despre munca lui, le tipărise pe banii lui şi le dedicase pe amândouă unor membri ai familiei regale. Când stătea în Londra, participa întotdeauna la şedinţele Camerei Lorzilor; toţi prietenii lui erau săriţi bine de patruzeci de ani, dar trecuse deja ceva vreme de când se impusese ca un coleg de generaţie cu ei; erau puţine la număr mamele care încă vedeau în el un potenţial ginere.

— Toată povestea asta cu Brenda este *din cale-afară* de neplăcută, zise Reggie St Cloud.

Tony era de acord.

— Mama este extrem de supărată, fireşte. La fel şi eu. Nu mă deranjează să recunosc, la modul cinstit, că purtarea ei mi se pare foarte nesăbuită, nesăbuită şi deplasată. Te-nţeleg perfect, ai toate motivele să fii şi tu supărat.

— Aşa-i, spuse Tony.

— Cu toate astea, oricâtă dreptate ţi-aş da, cred că ai un comportament răzbunător în povestea asta.

— Procedez întocmai cum a vrut Brenda.

— Dragul meu, ea habar n-are ce vrea. Ieri l-am întâlnit pe individul ăsta, Beaver. Nu mi-a plăcut *absolut deloc*. Ţie-ţi place de el?

— Abia dacă-l cunosc.

— Ei, bine, te asigur că mie nu mi-a plăcut. Iar acum tu nu faci altceva decât s-o arunci pe Brenda în braţele lui. Din câte-mi dau eu seama, la asta se reduce totul, şi aş numi asta răzbunare. Fireşte, în clipa asta Brendei i s-a năzărit că-i îndrăgostită de el, dar asta n-o să ţină mult. N-are cum, cu un individ ca Beaver. Peste un an o să vrea să se-ntoarcă la tine, ai să vezi. Asta-i şi părerea lui Allan.

— I-am spus şi lui Allan că n-o mai vreau înapoi.

— Ei bine, asta se cheamă răzbunare.

— Nici vorbă, numai că n-aş mai putea avea aceleaşi sentimente faţă de ea.

— Păi unde scrie că trebuie să ai *aceleaşi sentimente*? Omul se schimbă odată cu vârsta. Acum zece ani nu mă interesa nimic mai recent decât civilizaţia sumeriană şi te asigur că la ora actuală mi se pare importantă până şi era creştină.

Îi vorbi o vreme despre nişte *tabulae execrationum*[1] pe care le dezgropase în ultimul timp.

— Le-am găsit aproape în fiecare mormânt, spuse el, majoritatea se referă la facţiunile din circ, au gravuri în plumb. Erau coborâte în groapă printr-un fel de burlan. Până-n prezent găsiserăm patruzeci şi trei, până să se-ntâmple nenorocirea asta şi să fiu nevoit să revin în ţară. Fireşte că sunt supărat.

Mâncă un pic în tăcere. Această ultimă observaţie adusese discuţia înapoi la punctul ei de plecare. Era limpede că mai are destule de spus pe această temă şi chibzuia asupra unei maniere de abordare cât mai convenabile. Avea un stil feroce de-a mânca, zdrobind hrana între dinţi (avea obiceiul să mănânce, adesea fără să-şi dea seama, lucruri pe care alţii, de regulă, le lăsau în farfurie, capete şi cozi de peşte, grămezi întregi de oase de pui, sâmburi de piersici şi cotoare de mere, coji de caşcaval şi partea fibroasă a sparanghelului).

— În plus, reluă el discuţia, nu s-ar zice că-i numai vina Brendei că s-a ajuns aici.

— Nu m-am gândit neapărat a cui e vina.

— Păi, toate-s bune şi frumoase, însă tu pari să-ţi asumi rolul soţului rănit — spunând ba că nu mai poţi avea aceleaşi sentimente, ba mai ştiu eu ce. Vreau să spun că e nevoie de doi oameni ca să se poată pune de-o ceartă şi îmi închipui că lucrurile mergeau prost de-o bună bucată de vreme. De pildă, te apucaseşi de băut zdravăn — apropo, mai bea un pic de vin de Burgundia.

— Brenda ţi-a zis asta?

---

[1] *Tabulae execrationum* — tăbliţe cu blesteme (lb. lat. în original).

— Da. Şi mi-a zis şi că şi tu însuţi flirtai un pic cu alte fete. Ai avut la Hetton o musafiră, o femeie cu nume arăbesc, când era acolo şi Brenda. Ştii, asta cam întrece orice măsură. Eu unul mă pronunţ în favoarea ideii ca fiecare să facă ce vrea cu viaţa lui, dar dacă ajungi să faci asta, nu mai poţi da vina pe alţii, înţelegi ce vreau să spun?

— Brenda ţi-a zis asta?

— Da. Să nu crezi că-ncerc să te dăscălesc sau mai ştiu eu ce, dar am senzaţia că n-ai deloc dreptul să fii răzbunător faţă de Brenda.

— Ţi-a spus că m-am apucat de băut şi că am avut o aventură cu o femeie cu nume arăbesc?

— Păi, nu ştiu dacă s-a exprimat chiar aşa, dar mi-a spus că în ultimul timp te abţiguiai şi că, de bună seamă, te interesa fata aia.

Tânărul grăsan din faţa lui Tony comandă o porţie de prune cu frişcă. Tony spuse că el unul nu mai mănâncă nimic.

În weekendul anterior îşi închipuise că de-acum încolo nimic n-o să-l mai poată mira vreodată.

— Aşa că asta lămureşte în mod clar ce am de zis, urmă Reggie pe un ton suav. E vorba de bani. Înţeleg că atunci când Brenda a trecut printr-o pasă neagră imediat după moartea copilului ei, şi-a dat consimţământul la un aranjament verbal între voi doi în privinţa pensiei alimentare.

— Da, am să-i plătesc cinci sute pe an.

— Uite care-i treaba, cred că n-ai dreptul să profiţi chiar în halul ăsta de generozitatea ei. A făcut un gest extrem de imprudent acceptându-ţi propunerea — acum

recunoaşte şi ea că n-a fost în toate minţile când a acceptat-o.

— Şi care ar fi propunerea ei?

— Hai să ne mutăm de-aici, să bem o cafea.

După ce se instalară în faţa şemineului din fumoarul pustiu, Reggie îi răspunse la întrebare:

— Ei bine, uite care-i treaba, am stat de vorbă cu avocaţii şi cu familia şi am ajuns la concluzia că suma ar trebui să fie de două mii de lire pe an.

— Nici vorbă nu poate fi de-aşa ceva. Nici nu-mi pot permite aşa o sumă.

— Păi, ştii şi tu, trebuie să mă gândesc şi la interesele Brendei. Venitul ei personal este foarte modest şi nici nu mai are nimic de moştenit. Venitul mamei constă într-o rentă viageră pe care i-o acord în conformitate cu testamentul tatii. N-o să-i pot da nimic. Acum încerc să strâng cât mai multe fonduri pentru o expediţie într-una din oazele deşertului libian. Individul ăsta, Beaver, este, practic, lipit pământului de sărac şi nici nu pare să câştige vreun sfanţ. Aşa că, vezi şi tu...

— Dragul meu Reggie, doar ştii şi tu la fel de bine ca şi mine că nici vorbă nu poate fi de-aşa ceva.

— Ar fi ceva mai puţin de-o treime din venitul tău anual.

— Da, însă aproape fiecare bănuţ este reinvestit în domeniu. Tu-ţi dai seama că Brenda şi cu mine n-am cheltuit laolaltă, într-un an, nici jumătate din suma asta pentru nevoile noastre personale? Asta-i tot ce pot face ca să pot perpetua existenţa acestui domeniu.

— Nu mă aşteptam la o asemenea conduită, Tony. Cred că te porţi extrem de nechibzuit. La urma urmei, în

ziua de azi e absurd să pretinzi că un bărbat nu se descurcă perfect, de unul singur, cu patru mii de lire pe an. Nici eu n-am avut niciodată mai mult de-atât.

— Ar însemna să renunţ la Hetton.

— Păi, şi eu am renunţat la Brakeleigh şi te asigur, dragul meu, că nu mi-a părut deloc rău. La vremea aceea, fireşte, a fost o grea lovitură, mă legau de el atâtea fire, dar îţi spun eu, după ce, în sfârşit, am perfectat vânzarea, m-am simţit alt om, liber să merg unde vreau...

— Dar eu, întâmplător, nu vreau să merg nicăieri în afară de Hetton.

— Să ştii că au mare dreptate ăştia din Partidul Laburist. Vremea căsoaielor din Anglia a apus.

— Ia zi, atunci când a acceptat această propunere, Brenda şi-a dat seama că asta ar însemna să plec de la Hetton?

— Da, cred că s-a adus în discuţie şi acest lucru. Cred c-o să-ţi fie foarte uşor să-l vinzi unei şcoli sau vreunei instituţii în genul ăsta. Ţin minte că, atunci când încercam să scap de domeniul Brakeleigh, agentul meu imobiliar mi-a spus că-i mare păcat că nu-i în stil gotic, fiindcă şcolile şi mănăstirile se dau în vânt după aşa ceva. Cred că o să obţii un preţ ca lumea şi, la sfârşit, o să ai o situaţie mult mai bună decât acum.

— Nu. Aşa ceva e cu neputinţă.

— Pui pe toată lumea într-o situaţie extrem de delicată, spuse Reggie. Nu pricep ce rost are să adopţi această atitudine.

— Ba mai mult, nu cred că Brenda s-a aşteptat sau şi-a dorit vreodată să accept o asemenea propunere.

— Ba da, dragul meu. Te-asigur că aşa stau lucrurile.

— E greu de crezut.

— Ei bine, urmă Reggie pufăind din trabuc, nu-i vorba doar de bani. Poate că ar fi mai bine să-ţi spun totul, deşi n-am avut de gând s-o fac. Adevărul este că Beaver se poartă urât de tot. Cică nu se poate însura cu Brenda dacă nu-i aduce zestre ca lumea. Zice că n-ar fi drept. Într-un fel, îl înţeleg şi pe el.

— Da, îl înţeleg, răspunse Tony. Cu alte cuvinte, propunerea ta ar fi ca eu să renunţ la Hetton ca să-l cumpăr pe Beaver şi să i-l dau Brendei.

— N-aş fi zis chiar aşa, replică Reggie.

— Ei bine, n-am de gând să fac aşa ceva şi cu asta basta. Dacă asta-i tot ce-ai avut să-mi spui, pot să plec.

— Nu, nu e chiar tot ce-am avut să-ţi spun. De fapt, cred că m-am exprimat al naibii de confuz. De vină-i faptul că prea mă străduiesc să respect sentimentele oamenilor. Vezi tu, de fapt, nu te-am rugat să fii de acord cu vreo propunere cât, mai curând, ţi-am explicat ce-şi propune să facă partida noastră. Am încercat să păstrez un ton prietenos în toate, dar văd că nu se poate. Brenda o să ceară în instanţă o pensie alimentară de două mii de lire şi, date fiind probele pe care le vom administra, o vom obţine. Îmi pare rău că mă obligi să-ţi spun pe şleau cum stau lucrurile.

— La asta nu m-am gândit.

— Nu, nici noi nu ne-am gândit, sincer vorbind. A fost ideea lui Beaver.

— Se pare că mă pui într-o situaţie disperată.

— N-aş fi zis chiar aşa.

— Aş vrea să mă asigur că Brenda e de acord cu toată povestea asta. Te-ar deranja să-i dau un telefon?

— Câtuşi de puţin, dragul meu. Întâmplător, ştiu că astă-seară e la Marjorie.

— Brenda, bună, Tony la telefon... Tocmai am luat cina cu Reggie.

— Da, parcă mi-a zis el ceva.

— Mi-a spus că ai să mă dai în judecată pentru pensia alimentară. E-adevărat?

— Tony, nu mai fi aşa îngrozitor. De treaba asta se ocupă avocaţii. N-are nici un rost să discuţi cu mine.

— Dar ştiai că au de gând să ceară două mii de lire?

— Da. Mi-au spus. Ştiu că pare o sumă uriaşă, dar...

— Şi ştii exact cum stau cu banii, nu-i aşa? Ştii că ar însemna să vând domeniul Hetton, nu-i aşa? ...Alo, mai eşti la telefon?

— Da.

— Ştii ce-ar însemna?

— Tony, nu mă face să mă simt o bestie. Mi-a fost atât de greu.

— Îţi dai seama ce-mi ceri?

— Da... Cred că da.

— E-n regulă, atât am vrut să ştiu.

— Tony, eşti tare ciudat... nu-nchide.

Închise telefonul şi reveni în fumoar. În minte i se limpeziseră dintr-odată o grămadă de aspecte care nu-i dăduseră pace. O întreagă lume gotică zăcea zdrobită... nici o armură nu mai strălucea prin luminişurile pădurii, pe pajişti nu mai păşea nici un picior încălţat în conduri; licornii alb-gălbui, pătaţi fugiseră...

Reggie se lăfăia în fotoliu.

— Ei?

— Am discutat cu ea. Ai avut perfectă dreptate. Îmi cer scuze că nu te-am crezut. La început mi s-a părut atât de incredibil.

— E-n regulă, dragul meu.

— Am luat o hotărâre foarte exactă, legată de ce se va întâmpla.

— Bine.

— Brenda n-o să obţină divorţul la care visează. Probele pe care vi le-am furnizat la Brighton n-au absolut nici o valoare. Întâmplător, acolo am fost tot timpul în compania unui copil. A dormit două nopţi la rând în camera în care ar fi trebuit să stau eu. Dacă introduceţi o acţiune în instanţă, am să mă apăr şi am să câştig procesul, dar cred că, după ce-o să vedeţi probele de la dosar, o să renunţaţi la acţiune. O să plec din ţară vreo şase luni sau cam aşa ceva. La întoarcere, dacă o să vrea Brenda, o să divorţez de ea fără nici un fel de pensie alimentară. E clar?

— Bine, dragul meu, dar uite ce...

— Noapte bună. Îţi mulţumesc pentru cină. Succes la săpături.

În timp ce ieşea din club, observă că John Beaver, membrul Brat's Club, îşi depusese candidatura pentru a fi primit şi la Brown's.

— Cine naiba s-ar fi aşteptat ca bătrânu' să-i facă figura asta? întrebă Polly Cockpurse.

— Acum înţeleg şi eu de ce scriu ziarele tot timpul despre reforma legii divorţului, spuse Veronica. E *prea* monstruos să aibă voie să scape din povestea asta cu faţa curată.

— Au greşit atunci când l-au pus în gardă, îşi dădu cu părerea Souki.

— E-n firea Brendei să aibă încredere în toată lumea, zise Jenny Abdul Akbar.

— Cred că Tony o să iasă destul de rău din povestea asta, spuse Marjorie.

— Nu'ş ce să zic, i-o întoarse Allan. Îmi închipui că dobitocul de frate-tu a făcut-o de oaie.

Capitolul cinci

ÎN CĂUTAREA UNUI ORAȘ

Unu

— Aveţi idee câte tururi de punte fac o milă?

— Mă tem că n-am nici cea mai vagă idee, răspunse Tony. Cred, însă, că aţi acoperit o distanţă destul de mare.

— Am făcut douăzeci şi două de tururi. Pe mare îţi ieşi rapid din formă dacă eşti obişnuit cu viaţa activă. Vaporul ăsta nu e cine ştie ce. Călătoriţi des cu compania asta?

— E prima oară.

— Aha. Aş fi zis că aveţi vreo afacere pe insule. În sezonul ăsta nu prea pornesc la drum turiştii. E taman pe dos. Toţi se-ntorc acasă, dacă-nţelegeţi ce vreau să zic. Călătoriţi departe?

— Spre Demerara.

— Aha. Căutaţi, probabil, minerale?

— Nu, sincer să fiu, plec în căutarea unui oraş.

Pasagerul cel prietenos păru surprins şi izbucni în râs:

— Am auzit eu bine, aţi spus că plecaţi în căutarea unui oraş?

— Da.

— *Asta* aţi spus?

— Da.

— Asta mi s-a părut şi mie c-am auzit... păi, s-auzim de bine. Trebuie să mai fac câteva tururi înainte de cină.

Porni mai departe, pe punte, cu picioarele un pic depărtate, să-şi menţină echilibrul, şi cu mâna întinsă, să se prindă la nevoie de balustradă.

Timp de-o oră încheiată, la intervale de fix trei minute, omul trecuse prin dreptul lui Tony. La început, îşi ridicase privirea de fiecare dată când se apropia, după care se întorcea din nou cu faţa la mare. Curând, omul începu să-l salute dând din cap, apoi spuse „Salut" sau „Un pic agitată" sau „Iată-ne din nou aici"; în cele din urmă se oprise şi se lansă într-o conversaţie cu el.

Tony se duse la pupa să pună capăt acestei succesiuni oarecum jenante de gesturi. Coborî pe scara care ducea spre puntea inferioară. Aici, în containere ventilate, legate de parapet, erau tot felul de animale domestice: tauri de montă, un cal de curse acoperit cu mai multe pleduri, o pereche de câini de rasă *beagle*, toţi exportaţi, în diferite insule, din Indiile de Vest. Tony îşi croi drum spre pupa, printre animale şi tambuchiuri, şi se aşeză, rezemându-se de-un vinci, să privească orizontul, care ba se ridica deasupra coşurilor, ba cobora dedesubt, până când acestea ajunseră să se profileze negre pe fundalul cerului tot mai întunecos. Aici, tangajul se simţea mai tare decât la mijlocul vasului; animalele se foiau neliniştite în ţarcurile lor strâmte, iar câinii *beagle* scheunau în răstimpuri. Un marinar indian strânse de pe o frânghie nişte rufe întinse la uscat, care fluturaseră acolo toată ziua.

Siajul vaporului era înghiţit rapid de valurile înalte. Navigau spre vest, prin Canalul Mânecii. Odată cu lăsarea întunericului, pe coasta franceză apăru licărul farurilor. Curând, un steward făcu ocolul punţii superioare, luminate, bătând într-un gong din mai multe ţevi de alamă, iar

pasagerul prietenos coborî în cabină, să se pregătească de cină, spălându-se cu apa de mare fierbinte, care împroşca marginile băii şi dizolva săpunul, transformându-l într-un fel de mucilagiu subţire, cleios. A fost singurul pasager care şi-a pus ţinuta de seară. Tony zăbovi în întunericul tot mai gros, până la al doilea gong. Pe urmă, coborî în cabină, să-şi lase paltonul, şi se duse să cineze.

Era prima seară pe mare.

Se aşeză la masa căpitanului, dar acesta se afla pe puntea de comandă. Scaunele din stânga şi din dreapta lui erau libere. Marea nu era chiar atât de agitată încât să se treacă la fixarea veselei pe masă, dar personalul de bord luase vazele de flori şi umezise faţa de masă, să stea strâns lipită. Vizavi de Tony şedea un arhidiacon de culoare. Se ospăta cu gesturi pline de rafinament, dar mâinile lui negre păreau enorme pe faţa de masă umedă, albicioasă.

— Mă tem că-n seara asta masa noastră nu-i prea grozavă, comentă el. Observ că nu vă număraţi printre cei care suferă de rău de mare. Soţia mea a rămas în cabină. Ea *suferă*.

Îi povesti lui Tony că tocmai se-ntoarce de la un congres.

În capul scărilor era un mic salon, intitulat Camera de Muzică şi Scris. Aici lumina era întotdeauna discretă, ziua datorită hublourilor cu geamuri colorate, iar seara datorită abajururilor de mătase roz, care ascundeau becurile veiozelor. Pasagerii se adunau aici să bea o cafea şezând în fotolii uriaşe, tapiţate, sau pe scaune turnante, fixate în podea în dreptul maşinilor de scris. Tot aici, stewardul se ocupa o oră pe zi de raftul cu romane, care constituia biblioteca vaporului.

— Nu-i cine ştie ce de vaporul ăsta, spuse pasagerul prietenos, aşezându-se lângă Tony. Îmi închipui, însă, că lucrurile vor arăta mai bine când o să dăm de soare.

Tony îşi aprinse un trabuc, dar un steward îl atenţionă că nu are voie să fumeze în acea încăpere.

— Nu-i nimic, făcu pasagerul prietenos, o să coborâm la bar. Ştiţi, adăugă el peste câteva minute, vă sunt dator cu scuzele mele. Adineauri, chiar înainte de cină, am crezut că sunteţi sonat. Pe cuvânt că aşa am crezut, când mi-aţi spus că mergeţi în Demerara să căutaţi un oraş. Ei bine, mi s-apărut o afirmaţie sonată. Pe urmă, ofiţerul de intendenţă... eu stau la masa lui. Acolo se-adună întotdeauna cea mai veselă gaşcă *şi* acolo te bucuri de cea mai mare atenţie... ofiţerul de intendenţă mi-a povestit despre dumneavoastră. Sunteţi celebrul explorator, nu-i aşa?

— Mda, dacă stau să mă gândesc, cred că da, răspunse Tony.

Nu-i venea deloc uşor să-şi dea seama că este explorator. Trecuseră abia două săptămâni de când devenise explorator. Nici măcar prezenţa în cală a celor două containere spaţioase, cu numele lui pe ele şi cu eticheta *articole netrebuincioase pe timpul voiajului* — containere ce conţineau nişte bunuri noi şi neobişnuite, cum ar fi o trusă medicală, o puşcă de vânătoare automată, echipament de camping, şei de povară, o cameră de filmat, dinamită, substanţe dezinfectante, o canoe gonflabilă, filtre, conserve de unt şi, mai bizară decât toate, acea combinaţie de obiecte pe care doctorul Messinger le numea „bunuri comerciale" — nu reuşise să-l convingă de seriozitatea expediţiei sale. Totul fusese aranjat de doctorul Messinger.

El era cel care a ales cutiile muzicale, şoriceii cu cheie, oglinjoarele, pieptenii, articolele de drogherie, pastilele, cârligele de pescuit, capetele de secure, artificiile de diferite culori şi sulurile de mătase artificială, împachetate în lada cu „bunuri comerciale". Doctorul Messinger însuşi era o cunoştinţă recentă. Vlăguit în cabina lui, căznit de ceea ce clericul negru ar fi numit „suferinţă", în ziua aceea părea pe de-a întregul uman pentru prima dată de când îl cunoscuse Tony.

La viaţa lui, Tony petrecuse foarte puţin timp în străinătate. La vârsta de optsprezece ani, înainte de-a pleca la universitate, fusese trimis peste vară la pensiunea unui domn vârstnic, undeva lângă Tours, în ideea că o să înveţe limba franceză. (...o casă cenuşie, de piatră, înconjurată de vii. În baie era un cocker împăiat. Bătrânul îi dăduse numele de Stop, fiindcă pe atunci era la modă să-ţi botezi câinii cu nume englezeşti. Tony se plimbase cu bicicleta pe drumurile drepte, albe, să viziteze castelele din regiune; la spate avea legat pachetul cu chifle şi friptură de viţel rece, iar colbul fin de tot pătrundea în ele prin hârtie şi îl simţea scrâşnind când mânca. Cu el erau şi alţi doi băieţi englezi, aşa că n-a apucat să înveţe prea multă franceză. Unul dintre ei s-a îndrăgostit pentru prima oară în viaţă, iar celălalt s-a îmbătat pentru întâia oară cu vin spumos de Vouvray, la târgul ţinut în oraş. În seara aceea, Tony a câştigat la tombolă un porumbel viu; i-a dat drumul, iar mai târziu l-a văzut pe proprietarul standului cu pricina cum îl capturează cu o plasă de prins fluturi...) Pe urmă a călătorit câteva săptămâni în Europa Centrală, cu un prieten de la Colegiul Balliol. (S-au trezit dintr-odată bogaţi, odată cu devalorizarea mărcii germane

şi au huzurit într-un lux cu totul neobişnuit, în cele mai somptuoase apartamente de hotel. Tony a cumpărat o blană cu doar câţiva şilingi şi i-a făcut-o cadou unei fete din München care nu ştia o boabă de engleză.) Mai apoi şi-a petrecut luna de miere împreună cu Brenda, într-o vilă închiriată pe Riviera Italiană. (...chiparoşi şi măslini, o biserică cu acoperiş în formă de cupolă pe coasta dealului, între vilă şi port, o cafenea unde se aşezau în amurg pe terasă şi priveau bărcile pescarilor şi luminile oglindite de suprafaţa apei calme, în aşteptarea freamătului brusc, iscat la intrarea în radă de vuietul şi mişcarea bărcii cu motor. Îi aparţinea unui tânăr funcţionar elegant, care o botezase *Jazz Girl*. S-ar fi zis că-şi petrece douăzeci de ore pe zi intrând şi ieşind din micuţul port...) Într-un rând a plecat cu Brenda în staţiunea franceză Le Touquet, împreună cu echipa de golf de la Brat's. Asta era tot. De la moartea tatălui său, nu mai plecase deloc din Anglia. Nu-şi puteau permite aşa ceva cu una-cu două; era unul dintre lucrurile amânate până după plata taxelor de succesiune; în plus, nu-i făcea nici o plăcere să plece de la Hetton, iar Brendei nu-i plăcea să lipsească de lângă John Andrew.

Aşa se face că Tony nu avea cine ştie ce idei pretenţioase legate de călătorii, iar atunci când s-a hotărât să plece în străinătate, prima mişcare pe care a făcut-o a fost să meargă la o agenţie de turism şi să se întoarcă acasă încărcat cu un teanc de prospecte viu colorate, care făceau reclamă unor croaziere de lux printre palmieri, negrese şi ruinele unor arcade. Pleca fiindcă aceasta părea să fie conduita la care s-ar aştepta lumea din partea unui soţ în situaţia lui, fiindcă toate amintirile legate de Hetton erau pe moment otrăvite, pentru că voia să trăiască vreme de câteva

luni departe de oamenii care îl cunoşteau pe el sau pe Brenda, în locuri unde nu exista riscul s-o întâlnească pe ea, pe Beaver sau pe Reggie St Cloud, în orice locşor frecventat de el, şi, stăpânit de acest sentiment al evadării, îşi luă prospectele, să le citească la Greville Club. Era membru aici de trei ani, dar îl vizita rar de tot; demisia lui fusese întârziată doar din pricina faptului că uita mereu să anuleze ordinul bancar de plată a cotizaţiei. Acum, când Brat's şi Brown's nu-i mai erau pe plac, era fericit că îşi păstrase statutul de membru, aici, la Greville. Era un club dominat de-o atmosferă intelectuală, frecventat de profesori universitari, câţiva scriitori şi directorii unor muzee şi societăţi ştiinţifice. Prin tradiţie, era un sanctuar al conversaţiei, aşa că nu se miră când, aşezat într-un fotoliu şi înconjurat de pliante, se trezi interpelat de un membru necunoscut, care îl întrebă dacă are cumva de gând să pornească într-o călătorie. Se arătă surprins doar atunci când, ridicând privirea, se apucă să-şi studieze interlocutorul.

Deşi destul de tânăr, doctorul Messinger purta barbă, iar Tony cunoştea tineri bărboşi. Omul era şi puţin la trup, foarte bronzat, cu o chelie timpurie; bronzul rumen de pe obraji se termina brusc pe linia frunţii care aducea cu o boltă palidă; purta ochelari de vedere, cu ramă metalică şi costumul lui de serj albastru crea senzaţia că cel care îl poartă nu se simte tocmai confortabil astfel îmbrăcat.

Tony recunoscu că se gândeşte să pornească într-o croazieră.

— Eu unul o să pornesc în curând spre Brazilia, spuse doctorul Messinger. În orice caz, ori Brazilia, ori Guyana Olandeză. E greu de zis. Nici până azi nu s-a trasat graniţa dintre ele. Ar fi trebuit să pornesc încă de săptămâna

trecută, dar mi s-au dat planurile peste cap. Aţi auzit, cumva, de-un nicaraguan care îşi zice când Ponsonby, când FitzClarence?

— Nu, nu cred.

— Aveţi mare noroc. Tipul ăsta tocmai m-a jefuit de două sute de lire sterline şi câteva mitraliere.

— Mitraliere?

— Da, de regulă călătoresc cu o mitralieră-două, mai mult aşa, să impresionez lumea, sau să fac negoţ cu ele, dar în ziua de azi nu-s chiar aşa de uşor de cumpărat. Aţi încercat vreodată să cumpăraţi una?

— Nu.

— Mă rog, în cazul ăsta, credeţi-mă pe mine. Nu poţi să intri aşa, pur şi simplu, într-un magazin şi să comanzi nişte mitraliere.

— Nu, îmi închipui că nu. Totuşi, într-un moment de criză, mă pot descurca şi fără ele. Mai greu îmi este fără două sute de lire.

Tony avea pe genunchi un pliant cu o fotografie a portului Agadir. Doctorul Messinger se uită la ea peste umărul lui.

— A, da, iată un locşor interesant. Îmi închipui că-l cunoaşteţi pe Zingerman.

— Nu, încă n-am ajuns acolo.

— V-ar plăcea de el — e un tip dintr-o bucată. Se ocupa de foarte multe chestii, vindea muniţie caizilor[1] din munţii Atlas, înainte de-a fi pacificaţi. Desigur, cu articolele din tratatul de pace era floare la ureche să faci bani, dar el s-a descurcat mai bine decât toţi ceilalţi. Cred că, la ora actuală,

---

[1] Caizii — căpetenii religioase ale triburilor de berberi din nordul Africii.

are un restaurant la Mogador. Ce păcat că nu pot atrage Societatea Regală de Geografie în expediţia asta, urmă el visător. Trebuie să obţin suport financiar pe cont propriu.

Era ora unu şi încăperea devenea tot mai animată. Un egiptolog îi arăta unui redactor de la un săptămânal religios o batistă plină cu scarabei.

— Haideţi mai bine la etaj, să luăm prânzul, propuse doctorul Messinger.

Tony nu intenţionase să ia prânzul la Greville, dar invitaţia îi păru irezistibilă; în plus, nu avea aranjată nici o întâlnire.

Doctorul Messinger mâncă mere şi o budincă de orez. („Trebuie să fiu foarte atent la ce mănânc", spuse el.) Tony luă o friptură rece şi o plăcintă de rinichi. Şedeau la fereastră, în spaţioasa sală de mese de la etaj. Locurile din jurul lor se ocupară în scurt timp de membrii clubului, care împingeau tradiţia conversaţiei generale până într-acolo încât se lăsau pe spate pe scaunele lor şi discutau peste umăr cu cei aşezaţi la o altă masă — un obicei care îngreuna serviciul şi aşa destul de imperfect. Tony nu era însă atent la trăncăneala din jur, era numai urechi la ceea ce îi povestea doctorul Messinger.

— Ştiţi, există o neîntreruptă tradiţie referitoare la Oraş, care începe cu primii exploratori din secolul al XVI-lea. Există mai multe ipoteze privitoare la aşezarea lui, ba undeva în Matto Grosso, ba pe cursul superior al fluviului Orinoco, în Venezuela de azi. Eu unul aveam convingerea că trebuie să fie situat pe cursul râului Uraricuera. Am fost acolo anul trecut şi, cu acest prilej, am stabilit un contact cu indienii Pie-wie; până atunci, nici un alb care i-a vizitat n-a scăpat cu viaţă. Şi tocmai de la ei am învăţat unde

să-l caut. Fireşte, nu l-a vizitat nici unul, dar *ştiu de existenţa lui*. Toţi indienii dintre Ciudad Bolivar şi Para ştiu despre el, dar nu vor să vorbească. Sunt nişte ciudaţi. Eu, însă, m-am făcut frate de cruce cu un indian Pie-wie — o ceremonie interesantă. M-au îngropat în noroi până la gât şi toate femeile tribului m-au scuipat pe creştet. Pe urmă am mâncat împreună o broască râioasă, un şarpe şi un gândac, iar după aceea, gata, eram fraţi de cruce — ei bine, mi-au spus că Oraşul este situat între izvoarele râurilor Courantyne şi Takutu. Acolo există o porţiune întinsă de ţinut neexplorat. M-am gândit de multe ori să pornesc într-acolo. Am studiat chestiunea şi din punct de vedere istoric şi ştiu, într-o oarecare măsură, cum a ajuns Oraşul să fie ridicat tocmai acolo. A apărut ca rezultat al unei emigraţii masive din Peru la începutul secolului al XV-lea, când incaşii au atins apogeul puterii lor. Evenimentul este atestat ca legendă populară în toate documentele spaniole timpurii. Unul dintre prinţii mai tineri s-a răzvrătit şi, împreună cu supuşii săi, a luat calea codrului. La majoritatea triburilor există, într-o formă sau alta, o tradiţie potrivit căreia teritoriul lor a fost traversat la un moment dat de-o seminţie străină.

— Dar cum crezi că arată acest oraş?

— E imposibil de spus. Fiecare trib l-a numit altfel. Indienii Pie-wie îl numesc „Strălucitorul" sau „Sclipitorul", indienii Arekuna îi spun „Cel udat de multe ape", indienii Patamona îi zic „Pene lucioase", iar cei din tribul Warau, în chip bizar, i-au dat acelaşi nume ca şi unui fel de gem aromat produs de ei. Fireşte, n-avem de unde şti cum s-o fi dezvoltat sau cum a degenerat o civilizaţie în cinci sute de ani de izolare...

În ziua aceea, până să plece de la Greville Club, Tony rupse teancul de pliante ce făcea reclamă croazierelor, fiindcă se înţelesese cu doctorul Messinger să-l însoţească în expediţia sa.

— Aţi participat la multe expediţii de genul ăsta?

— Nu, sincer să fiu sunt la prima expediţie.

— Aha. Ei bine, presupun că-i o treabă mai interesantă decât pare la prima vedere, comentă pasagerul prietenos, altminteri lumea nu s-ar da în vânt după ele.

Vaporul, în măsura în care la proiectarea lui se ţinuse cont şi de confortul pasagerilor, fusese proiectat pentru călătorii la tropice. În fumoar era un pic mai răcoare decât sus pe punte. Tony se duse până la cabina lui, să-şi ia căciula şi paltonul; pe urmă se întoarse la pupa, în acelaşi loc unde stătuse aşezat înainte de cină. Era o noapte noroasă şi nu se zărea absolut nimic dincolo de micuţa arie luminată de jur împrejurul vaporului, cu excepţia unui singur far a cărui luminiţă îndepărtată sclipea scurt-lung, scurt-lung undeva la babord. Crestele valurilor oglindeau lumina ce se revărsa de pe puntea superioară, strălucind o clipită înainte de a se prăvăli în genunile întunecate ce se căscau în urma vasului. Câinii *beagle* erau treji şi scheunau.

De câteva zile încoace, Tony nu se mai gândea la întâmplările din trecutul apropiat. Nu-i stătea mintea decât la Oraş, la Strălucitorul, Cel udat de multe ape, Pene lucioase, Gemul aromat. Îşi formase o imagine clară în mintea lui. Era în stil gotic, cu nenumărate turle şi giruete, grifoni, creneluri, arcade întretăiate şi ferestre frumos ornamentate, pavilioane şi terase, un Hetton transfigurat,

cu flamuri şi steaguri fluturând în adierea molcomă, totul luminos şi diafan; o cetate de coral, împodobind culmea unui deal verde, presărat cu margarete, aşezat între crânguri şi pâraie; un peisaj ca de tapiserie, înţesat cu animale heraldice şi fantastice, şi flori simetric dispuse, disproporţionat de mari.

Vaporul se sălta şi apoi plonja printre undele întunecoase, purtându-l spre acest sanctuar strălucitor.

— Mă-ntreb dacă există cineva care să se ocupe de câinii ăştia, spuse pasagerul, prietenos, oprindu-se lângă ei. O să-l întreb mâine pe ofiţerul de intendenţă. I-am putea scoate niţel la plimbare. E de-a dreptul macabru scheunatul ăsta continuu.

A doua zi, se aflau pe întinderea Oceanului Atlantic. Valurile uriaşe se înălţau peste genuni întunecoase, opace. Crestele lor erau tărcate cu spumă, asemenea versanţilor pe-ale căror înălţimi vizibile zăpada rezistă dezgheţului. La soare păreau plumburii sau gri-albăstrui, măslinii, albastre şi kaki, aidoma uniformelor de pe un câmp de luptă; sus, în tării, cerul părea neutru, ca de oţel, norii umflaţi goneau pe întinderea lui, îngăduind arareori soarelui să se arate câte o jumătate de oră. Catargele se legănau agale în văzduh, iar prova se sălta şi se cufunda sub linia orizontului. Bărbatul care se împrietenise cu Tony se plimba ţanţoş pe punte, cu cei doi câini *beagle*. Aceştia trăgeau de lanţurile folosite ca lesă şi adulmecau găurile de drenaj; omul păşea în vârful picioarelor, în urma lor, păstrându-şi cu greu echilibrul. Avea la gât un binoclu din acelea folosite la cursele de cai, cu care scruta, din când în când, marea; ori de câte ori se întâlneau, i-l dădea şi lui Tony.

— Tocmai am discutat cu radiotelegrafistul, spuse el. Pe la ora unsprezece ar trebui să trecem pe lângă *Yarmouth Castle*[1].

Doar puţini dintre pasageri erau în picioare. Cei care urcaseră pe punte stăteau lungiţi în şezlonguri, pe partea ferită de vânt, gânditori, înfofoliţi în pături ecosez. Doctorul Messinger rămânea mai departe în cabina lui. Tony se duse să-l vadă şi îl găsi toropit, fiindcă lua doze mari de cloral. Spre seară vântul se înteţi, iar până la ora cinei ajunse să bată puternic; hublourile fură straşnic ferecate şi toate obiectele casante fură aşezate pe duşumelele cabinelor; tangajul iscat brusc făcu să se spargă o duzină de ceşti de cafea în sala de muzică şi lectură. În noaptea aceea n-a prea dormit mai nimeni dintre cei aflaţi la bordul navei; tăblăria scârţâia, iar bagajele alunecau dintr-un perete în altul. Tony se priponi bine de pat, prinzându-şi centura de siguranţă, şi gândurile îl purtară spre Oraş.

Covoare şi baldachine, tapiserii şi catifele, grilaje de fier şi bastioane, păsări de apă în şanţul de apărare şi piciorul-cocoşului pe marginea lui, păuni ce-şi plimbă penajul frumos pe pajişti; sus, în tării, pe un cer de safir presărat cu puf de lebădă bat clopotele de argint, într-o turlă de alabastru.

Zile noroase, epuizante, vântul sărat şi pâcla jilavă, sirena de ceaţă şi scârţâitul metalului tensionat. Scăpară de toate astea după ce trecură de Insulele Azore. Fură întinse copertinele, iar pasagerii îşi mutară şezlongurile în bătaia vântului. Soarele era sus pe boltă şi vasul înainta lin

---

[1] *Yarmouth Castle* — vapor ce aparţinea Liniei Maritime Union Castle, ale cărei ambarcaţiuni aveau denumiri de castele.

pe suprafaţa calmă a oceanului; apa albastră clipocea la atingerea bordajului, încreţindu-se în urma lui, până hăt la linia orizontului; gramofoane şi tenis pe punte; arcuri de cerc descrise de peştii zburători. („Ia uite, Ernie, hai repede, să vezi un rechin." „Nu-i rechin, e delfin." „Domnul Brink zicea că-i porc de mare." „Ia uite-l, iar a apărut. Ah, de-aş avea la mine aparatul de fotografiat."); apa limpede, străvezie, rotirea şi propulsia elicei; se găsiră multe mâini dornice să mângâie câinii *beagle*, în timp ce se plimbau cu paşi săltaţi. Propunerea domnului Brink de-a plimba pe punte calul de curse stârni hohote de râs, iar ideea de a scoate la plimbare şi taurul stârni hohote şi mai zgomotoase. Domnul Brink şedea la masa ofiţerului de intendenţă, laolaltă cu gaşca veselă.

Doctorul Messinger îşi părăsi cabina şi apăru întâi pe punte, apoi în sala de mese. La fel şi soţia arhidiaconului; dumneaei era cu mult mai albă decât soţul ei. La masa lui Tony, de cealaltă parte, şedea o fată pe nume Thérèse de Vitré. O remarcase în vreo două rânduri, în zilele cenuşii dinainte, o figură jalnică, aproape pierdută printre blănuri, perne şi pleduri; o feţişoară palidă, cu ochii mari, negri. Fata spuse:

— Ultimele zile au fost de groază. V-am văzut plimbându-vă dintr-o parte într-alta. Ce mult v-am invidiat.

— De-acum înainte ar trebui să avem parte de vreme bună.

Urmă, inevitabil, întrebarea:

— Călătoriţi departe?

— În Trinidad. Acolo stau... Mi-am propus să ghicesc cine sunteţi, uitându-mă la lista de pasageri.

— Şi cine-aş fi?

— Păi... cineva cu numele de colonelul Strapper.

— Arăt chiar aşa de bătrân?

— Coloneii sunt bătrâni? N-am ştiut. Nu prea avem aşa ceva în Trinidad. Acum, gata, ştiu cine sunteţi, fiindcă l-am întrebat pe stewardul-şef. Povestiţi-mi despre explorările pe care le-aţi întreprins.

— Mai bine-l rugaţi pe doctorul Messinger. Ştie mai multe decât mine pe tema asta.

— Nu, povestiţi-mi *dumneavoastră*.

Avea optsprezece ani; era minioną şi smeadă, avea o faţă care se pierdea într-o bărbie mică, ascuţită, astfel încât atenţia îţi era automat atrasă de privirea ei gravă şi de fruntea înaltă; zilele când fusese o şcolăriţă dolofană nu erau îndepărtate în timp, şi mişcările ei aveau în ele un fel de exuberanţă, de parcă ar fi scăpat de curând de o povară şi încă n-ar fi fost istovită de poverile ce aveau să-i urmeze la rând. Petrecuse doi ani la o şcoală din Paris.

— Unele dintre noi aveam ruj, şi noaptea ne rujam în secret, în dormitoare, să vedem cum ne stă. O fată pe care o chema Antoinette a venit rujată la liturghia de duminică. S-a lăsat cu un scandal monstru cu Madame de Supplice şi, la terminarea trimestrului, s-a mutat de la noi. A fost al naibii de curajoasă. Toate am fost geloase pe ea... Dar era o fată urâtă, toată ziua mânca ciocolată... Acum mă întorc acasă să mă mărit... Nu, încă nu m-am logodit, dar, vedeţi dumneavoastră, dar sunt atât de puţini tinerii cu care mă pot mărita. Trebuie să fie obligatoriu catolici şi dintr-o familie de pe insulă. Nu merită să mă mărit cu un funcţionar guvernamental şi să mă duc să trăiesc în Anglia. Dar o să-mi fie uşor, pentru că n-am nici fraţi, nici surori, iar tatăl meu are una dintre cele mai bune case din

Trinidad. Trebuie să veniţi s-o vedeţi. E o casă de piatră, în afara oraşului. Familia mea s-a stabilit în Trinidad în timpul Revoluţiei Franceze. Există vreo două-trei familii bogate şi am să mă mărit cu descendentul uneia dintre ele. Fiul nostru va moşteni casa. O să-mi fie uşor...

Purta o mantie scurtă în genul celor la modă atunci şi, în afară de un şirag de perle, nu avea nici un fel de bijuterii.

— La Madame de Supplice era o fată americană care era deja logodită. Avea un inel cu un diamant mare, dar nu putea să-l poarte decât în pat. Pe urmă, într-o bună zi, a primit o scrisoare de la prietenul ei, care o anunţa că o să se însoare cu o altă fată. Ce-a mai plâns. Toate am citit scrisoarea şi cele mai multe dintre noi au şi plâns... Dar în Trinidad o să fie foarte uşor.

Tony îi povesti despre expediţie; despre emigranţii peruani din Evul Mediu şi despre cum şi-a croit drum prin munţi şi prin păduri lunga lor caravană, despre lamele încărcate cu obiecte meşteşugit lucrate; despre nesfârşitele zvonuri de pe continent, ce ajungeau pe coastă şi îi ispiteau pe aventurieri să ia calea junglei; despre traseul pe care îl vor urma, navigând pe râuri în amonte, străbătând apoi desişurile, întâi pe potecile bătute de indieni, apoi pe meleaguri nemaiexplorate de nimeni; despre râul pe care s-ar putea să-l descopere undeva mai sus şi despre pirogile pe care le vor face, după cum îi spusese doctorul Messinger, din scoarţă de copac, urcând cu ele pe firul apei; cum, în cele din urmă, vor ajunge sub zidurile oraşului, aidoma vikingilor care au navigat până la Bizanţ.

— Dar, fireşte, adăugă el, s-ar putea să nu iasă nimic din toată povestea asta. În orice caz, ar trebui să fie o călătorie interesantă.

— Ce n-aş da să fiu şi eu bărbat, spuse Thérèse de Vitré.

După cină, dansară pe muzica unui gramofon cu amplificator, iar fata bău limonadă, aşezându-se pe o bancă de pe punte, din faţa barului, şi sorbind din ea, cu două paie.

Urmă o săptămână de unde albastre, cu fiecare zi mai limpezi şi mai calme, de soare tot mai cald, ce învăluia în strălucirea lui vaporul cu pasagerii lui cu tot, umplându-i de bună dispoziţie şi jovialitate; de unde albastre ce reflectau lumina soarelui în mii de puncte strălucitoare, orbind ochii ce scrutau suprafaţa mării în căutarea porcilor-de-mare şi a peştilor zburători; de unde albastre, străvezii în locurile cu apa puţin adâncă, dezvăluind privirii fundul acoperit cu nisip argintiu şi pietricele şlefuite de valuri; de umbră molatică şi caldă, sub copertinele de pe punte; vaporul naviga printre orizonturi neîntrerupte, pe un uriaş disc albastru, scânteietor în razele soarelui.

Tony şi domnişoara de Vitré jucau un joc de îndemânare, aruncând de la mică distanţă nişte inele de odgon într-o căldare. („Vom călători cu un vapor mai mic, să scăpăm de toate jocurile alea scârboase care se joacă pe punte", îi spusese doctorul Messinger.) Tony câştigă de două ori consecutiv concursul în care pasagerii trebuiau să ghicească ruta pe care avea s-o urmeze vaporul; primi un premiu de optsprezece şilingi. Îi cumpără domnişoarei de Vitré un iepuraş de pluş, de la frizerie.

Tony nu obişnuia deloc apelativul „domnişoară" atunci când discuta cu cineva. În afară de domnişoara Tendril, nu-şi amintea să i se mai fi adresat vreodată cuiva

astfel. Thérèse a fost însă cea care i-a spus prima pe nume, văzându-l gravat cu scrisul de mână al Brendei pe capacul tabacherei.

— Ce ciudat, spuse ea, exact aşa îl chema pe tipul ăla care nu s-a mai însurat cu fata aia americană de la Madame de Supplice.

Din clipa aceea şi-au spus pe nume, spre marea satisfacţie a celorlalţi pasageri, care nu aveau nici un subiect senzaţional la bord, în afară de înfiriparea acestei poveşti de dragoste.

— Nu-mi vine să cred că suntem pe-acelaşi vapor pe care eram în zilele acelea reci, cu vreme rea.

Ajunseră la prima dintre insule, cu un brâu verde, de palmieri, iar dincolo de acesta dealuri împădurite şi un orăşel înghesuit pe malul unui golf. Thérèse şi Tony coborâră pe mal şi făcură o baie. Fata înota prost, ţinându-şi capul în chip caraghios, mult deasupra apei. Îl lămuri că în Trinidad, practic, lumea nu merge deloc să înoate. Rămaseră o vreme întinşi pe plaja argintie, deloc moale; pe urmă se-ntoarseră în oraş cu cotiga şubredă pe care o închiriaseră, trecând pe lângă nişte cocioabe prăpădite, din care se repezeau în drum puradei negri, să cerşească sau să se agaţe din fugă de osie, în norii de colb alb. În oraş nu exista nici o locantă unde să poată cina, aşa că pe înserat se întoarseră la vapor. Acesta era ancorat la oarece distanţă de mal, dar, din locul unde se rezemară de balustradă după cină, auzeau, în momentele când vinciul nu lucra, pălăvrăgeala şi cântecele ce răsunau pe străzi. Thérèse îl luă pe Tony la braţ, dar punţile erau pline de pasageri, agenţi vamali şi omuleţi tuciurii, cu liste de mărfuri. În

seara aceea, nu s-a dansat. Au urcat pe puntea bărcilor de salvare şi Tony a sărutat-o.

Doctorul Messinger se întoarse la bord cu ultima şalupă. Se întâlnise cu o cunoştinţă de-a lui. Observase prietenia tot mai strânsă ce se înfiripa între Tony şi Thérèse, şi o dezaprobă vehement, povestindu-i lui Tony despre un prieten de-al lui care fusese înjunghiat pe o străduţă dosnică din Smirna[1], ca un avertisment de ce i se poate întâmpla cuiva, dacă se încurcă cu o femeie.

În insulele din Caraibe, viaţa de la bord se dezintegră. Se înregistrară schimbări în rândurile pasagerilor; arhidiaconul de culoare plecă după ce dădu mâna cu fiecare călător în parte; în ultima dimineaţă petrecută la bord, soţia lui organiză o colectă, banii strânşi urmând a fi folosiţi la repararea unei orgi. Căpitanul nu se arăta deloc în sala de mese. Nici măcar primul prieten pe care şi-l făcuse Tony nu-şi mai schimba ţinuta la cină; aerul devenise stătut în cabinele încuiate toată ziua.

Tony şi Thérèse mai făcură o dată baie în Barbados şi dădură un tur al insulei, cu maşina, vizitând bisericile crenelate. Luară cina la un hotel situat pe un deal, în afara oraşului, şi mâncară peşti zburători.

— Neapărat trebuie să vii la mine acasă şi să vezi cum e adevărata bucătărie creolă, spuse Thérèse. Avem o grămadă de reţete vechi pe care le foloseau primii stăpâni de plantaţii. Trebuie să faci cunoştinţă cu tata.

De pe terasa unde cinau se vedeau luminile de la bordul vaporului, punţile luminate, siluetele care se plimbau pe ele şi cele două şiruri de hublouri.

---

[1] Smirna — denumirea veche a oraşului Izmir, din estul Turciei.

— Poimâine vom fi în Trinidad, spuse Tony.

Discutară despre expediţie şi ea zise că, de bună seamă, o să fie periculoasă.

— Nu-mi place deloc acest doctor Messinger, îi mărturisi ea. Nimic nu-mi place la el.

— Iar tu va trebui să-ţi alegi bărbatul.

— Da. Sunt şapte pretendenţi. Îmi plăcea unul din ei, pe care îl cheamă Honoré, dar, fireşte, nu l-am mai văzut de doi ani. Era student la o facultate de inginerie. Mai este unul, pe care îl cheamă Mendoza, dar el nu-i cu adevărat un om de prin părţile locului. Bunicul lui a venit din San Domingo şi se zice că ar fi metis. Cred că, până la urmă, o să-l aleg pe Honoré. Mama îmi pomenea de el ori de câte ori îmi scria, iar el mi-a trimis cadouri de Crăciun şi de ziua mea. Aiureli, fiindcă în Port of Spain avem nişte prăvălii ca vai de ele. O să te-ntorci tot prin Trinidad, nu-i aşa? îl întrebă ea ceva mai târziu. Înseamnă că am să te revăd. O să rămâi mult timp în junglă?

— Îmi închipui că până atunci ai să fii femeie măritată.

— Tony, cum de nu eşti însurat?

— Ba sunt.

— Însurat?

— Da.

— Îţi râzi de mine.

— Ba-ţi spun serios că-s însurat. Sau, cel puţin, am fost.

— Ah.

— Te miră?

— Nu ştiu ce să zic. Am crezut, nu ştiu de ce, că nu eşti însurat. Ea unde este?

— În Anglia. Ne-am certat.

— Ah... Cât e ceasul?

— E destul de devreme.

— Hai să ne-ntoarcem.

— Vrei să ne-ntoarcem?

— Da, te rog. A fost o zi minunată.

— Vorbeşti ca şi cum mi-ai spune adio.

— Da? Nu-mi dau seama.

Şoferul de culoare îi duse în oraş, iute ca vântul. Pe urmă se aşezară într-o barcă cu vâsle şi porniră încetişor spre vapor. Ceva mai devreme, când erau numai zâmbet, cumpăraseră un peşte împăiat. Thérèse băgă de seamă că l-a uitat la hotel.

— Nu-i nimic, spuse ea.

După Barbados se terminară undele albastre. Apa din jurul Insulei Trinidad era opacă şi incoloră, mâloasă din cauza aluviunilor aduse de Orinoco de pe continent. Thérèse îţi petrecu toată ziua în cabina ei, împachetându-şi lucrurile.

A doua zi, îşi luă rămas-bun de la Tony în grabă. Tatăl ei îi ieşi în întâmpinare cu o şalupă portuară. Era un bărbat uscăţiv, bronzat, cu mustaţă lungă, grizonantă. Purta o pălărie de panama şi pufăia dintr-un trabuc; era figura tipică a proprietarului de sclavi din secolul trecut. Thérèse nu i-l prezentă pe Tony.

— A, de bună seamă e unul din pasageri, îi spuse ea.

A doua zi, Tony o zări în oraş într-un rând, la volanul unei maşini, alături de-o doamnă care pesemne că era mama ei. Ea îl salută fără să oprească.

— Da' rezervaţi mai sunt creolii ăştia sadea, de viţă veche, observă pasagerul care se împrietenise cu Tony de

la bun început, iar acum era din nou ataşat de el. Majoritatea sunt săraci lipiţi pământului, dar îşi ţin nasul pe sus. Pe vapor mă trăgeam de şireturi cu ei, iar de-ndată ce am ajuns în port m-am trezit salutat din mers. Să te invite ăştia vreodată la ei acasă? Aş, nici vorbă.

Tony petrecu două zile în compania acestui prieten dintâi, care avea oarece relaţii de afaceri pe-aici. A doua zi turnă cu găleata şi nu reuşiră să treacă de terasa hotelului. Între timp, doctorul Messinger se ocupă de cercetarea unor aspecte tehnice, la Institutul de Agronomie.

Apa mării rămase tulbure între Trinidad şi Georgetown, iar ruliul produs de vălurele se simţea din plin la bordul vaporului golit de mare parte din încărcătura iniţială. Doctorul Messinger se izolă din nou în cabină. Ploua încontinuu şi îi învăluia o ceaţă subţire, astfel încât păreau să se deplaseze într-o băltoacă de apă, maronie la culoare; sirena răsuna la intervale regulate, prin perdeaua de ploaie. La bord abia dacă mai erau ca la vreo zece pasageri, iar Tony se strecura neconsolat pe punţile pustii sau şedea singur în salonul de muzică, în timp ce cugetul îi umbla pe cărarea pe care el i-o interzisese, purtându-l la aleea cu ulmi înalţi de la Hetton şi la arbuştii înmuguriţi.

A doua zi, ajunseră la vărsarea râului Demerara în ocean. Şoproanele vămii răspândeau o duhoare dulceagă şi din ele răzbătea zumzăitul albinelor. Formalităţile legate de descărcarea bunurilor declarate le luară o grămadă de timp. De treaba asta se ocupă doctorul Messinger, în timp ce Tony îşi aprinse un trabuc şi dădu o raită pe chei. De jur împrejur erau tot felul de

ambarcaţiuni uşoare; pe malul celălalt al fluviului se zărea tivul verzui al mangrovelor; din spatele lor se iţeau, printre palmierii cu frunze în evantai, acoperişurile de tablă ale oraşului; de pretutindeni se înălţau aburi, din pricina ploii recente. Docherii negri icneau ritmic, în timp ce trudeau; funcţionarii originari din Indiile de Est umblau de colo-colo cu tot felul de facturi şi conosamente. Curând, doctorul Messinger îl anunţă că totul e-n ordine şi se pot duce în oraş, la hotel.

Doi

Felinarul de vânt era aşezat pe jos, între cele două hamacuri care, în husele lor albe de plasă contra ţânţarilor, aduceau cu coconii uriaşi ai unor viermi de mătase. Era ora opt, la două ceasuri după asfinţitul soarelui; fluviul şi jungla erau deja cufundate într-o beznă adâncă. Maimuţele urlătoare roşii amuţiseră, dar se auzea întruna corul răguşit al broaştelor de copac, din apropiere; păsările erau treze, îşi lansau chemări şi fluierau, iar de departe, din adâncurile junglei înconjurătoare, răzbătea în răstimpuri trosnetul şi ecoul trunchiurilor uscate ce se prăbuşeau printre copaci.

Cei şase băieţi negri care formau echipajul bărcii stăteau ghemuiţi ceva mai încolo, în jurul focului lor. Cu trei zile în urmă, adunaseră niscai ştiuleţi de porumb într-o zonă de hăţiş unde cândva fusese o fermă, dar terenul lăsat în paragină era acum înăbuşit şi cotropit de vegetaţia sălbatică. (A doua cultură luxuriantă fusese alcătuită din plante, fructe şi cereale străine de locul acela, dar acum,

neîngrijite, involuaseră către formele lor timpurii.) Băieţii îşi puseseră ştiuleţii la copt, în spuză.

Focul şi felinarul de vânt luate laolaltă răspândeau o lumină anemică, doar cât să poată desluşi acoperişul dărăpănat de deasupra lor, stiva de provizii coborâte din barcă, năpădite de furnici, iar, ceva mai încolo, tufele care invadaseră luminişul şi trunchiurile uriaşe ale arborilor, ce se pierdeau în întuneric.

Liliecii atârnau de acoperişul de stuf, ca nişte ciorchini de fructe atinse de mană şi păianjenii uriaşi îl traversau, încălecându-le umbra. Aici fusese odinioară un punct de colectat balata. Era locul cel mai îndepărtat de coastă, unde pătrunsese comerţul. Doctorul Messinger şi-l însemnase pe hartă cu un triunghi şi scrisese cu roşu: „Prima tabără de bază."

Prima etapă a călătoriei se terminase. Timp de zece zile navigaseră în amonte cu o barcă cu motor lată, cu coca plată. O dată sau de două ori trecuseră prin cataracte (în ajutorul motorului veniseră padelele; oamenii dăduseră la vâsle în ritmul impus de căpitan; şeful de echipaj stătuse la prova cu o cange, evitând ciocnirea cu vreo stâncă). Îşi aşezaseră tabăra la apusul soarelui pe câte o fâşie de nisip de pe mal sau în câte un luminiş tăiat în hăţişul din jur. De vreo două ori au găsit câte o „casă" părăsită de culegătorii de balata sau de căutătorii de aur, ce spălau nisipurile aurifere.

Tony şi doctorul Messinger îşi petreceau toată ziua tolăniţi pe punte, printre proviziile lor, sub o copertină improvizată din frunze de palmier uscate; uneori, după ora amiezii, îi fura somnul . Mâncau la bord hrană din cutii de conserve şi beau rom amestecat cu apă de râu, care

avea culoarea maronie a mahonului, dar era perfect străvezie. Lui Tony, nopţile îi păreau interminabile, cu cele douăsprezece ore de beznă mai zgomotoase decât o mare intersecţie dintr-o metropolă, cu scheunatul, orăcăitul şi trâmbiţatul produs de locuitorii junglei. Doctorul Messinger ştia cât e ceasul în funcţie de succesiunea sunetelor. La lumina felinarului de vânt nici nu se putea citi. Zilele de sfârşeală şi torpoare erau urmate de un somn neregulat şi scurt. Nu prea aveau despre ce să discute; peste zi îşi spuneau tot ce aveau de spus la umbra caldă, întinşi printre provizii. Tony zăcea treaz şi se scărpina.

De când plecaseră din Georgetown, nici o părticică din trup nu-i mai era pe de-a-ntregul în formă. Avea faţa şi gâtul ars de soarele reflectat de oglinda apei; pielea i se cojea văzând cu ochii, aşa că nu se putea bărbieri. Barba ţepoasă îl împungea între bărbie şi beregată. Fiecare părticică expusă a pielii îi era înţepată de muştele *cabouri*. Îşi croiseră drum prin butonierele cămăşii şi prin şireturile pantalonilor săi; seara, când îşi punea pantaloni largi, era rândul ţânţarilor să dea atacul asupra gleznelor sale. În junglă se umpluse de *bêtes rouges*[1], care fojgăiau pe el şi i se îngropau adânc sub piele; uleiul amar pe care i-l dăduse doctorul Messinger să se apere de insecte îi provocase erupţii cutanate peste tot pe unde se frecţionase cu el. În fiecare seară, după ce se spăla, ardea câteva căpuşe cu un muc de ţigară, dar se alesese cu nişte cicatrice mici, la fel de usturătoare ca şi acelea lăsate de *djigga*[2], pe care unul dintre negrii i le scosese de sub unghiile degetelor de la

---

[1] *Bêtes rouges* — varietate de căpuşe din Guyana.

[2] *Djigga* — o altă varietate de căpuşe din Guyana.

picioare, de sub pielea bătătorită a călcâielor şi din tălpi. O *marabunta*[1] îi provocase o umflătură dureroasă la mâna stângă.

Scărpinându-se, Tony zgâlţâia cadrul de care erau atârnate hamacurile.

— Of, ce Dumnezeu, bombăni doctorul Messinger, întorcându-se cu faţa la el.

Încercă să nu se mai scarpine; pe urmă încercă să se scarpine discret; apoi se scărpină ca apucatul, cât putu de tare, până îi dădu sângele în mai multe locuri.

— Of, ce Dumnezeu, bombăni doctorul Messinger.

„E opt şi jumătate", îşi zise Tony. „La ora asta, la Londra lumea tocmai începe să se-adune pentru cină." În această perioadă a anului, la Londra se dădeau petreceri în fiecare seară. (Odinioară, pe vremea când îi făcea curte Brendei, participase la toate seratele. Dacă se întâmpla să ia cina în locuri diferite, venea s-o caute în mulţime şi se învârtea pe scări, în aşteptarea ei. Pe urmă zăbovea în compania ei, s-o conducă acasă. Lady St Cloud făcuse totul pentru a-i facilita curtea. Ulterior, după ce s-au căsătorit, în cei doi ani pe care i-au petrecut la Londra, până să moară tatăl lui Tony, au ieşit la mai puţine petreceri, la una, maximum două pe săptămână, cu excepţia unei luni foarte vesele, când Brenda s-a simţit din nou bine, după naşterea lui John Andrew.) Tony începu să-şi imagineze cum ar arăta un grup de invitaţi care se adună în clipa aceea la Londra, cu Brenda printre ei, şi privirea mirată cu care l-ar saluta ea pe fiecare nou-venit. Dacă s-ar aprinde focul în şemineu, ea s-ar aşeza cât mai

---

[1] *Marabunta* — varietate de viespi din Guyana.

aproape de el. Oare se-aprind focuri la sfârşitul lui mai? Nu-şi mai aducea aminte. La Hetton se făcea focul aproape în fiecare seară, indiferent de anotimp.

Pe urmă, după o nouă rundă de scărpinat, îşi dădu seama că în Anglia nu este ora opt şi jumătate. Era o diferenţă de fus orar de cinci ore. Schimbaseră ora ceasornicelor în fiecare zi a voiajului lor. În ce sens? Ar trebui să fie uşor de calculat. Soarele răsare la est. Anglia este situată la est de America, aşa că soarele ajungea mai târziu la el şi la doctorul Messinger. Sosea la mâna a doua, niţel cam soios, după ce-şi făceau meandrele cu el Polly Cockpurse şi doamna Beaver şi prinţesa Abdul Akbar... Ca rochiile lui Polly, pe care Brenda le cumpăra cu zece-cincisprezece lire bucata... Adormi.

Se trezi peste oră şi îl auzi pe doctorul Messinger blestemând, călare pe hamac, în timp ce-şi oblojea degetul mare de la picior cu bandaje şi tinctură de iod.

— M-a muşcat un liliac-vampir. Pesemne că am adormit cu piciorul proptit de plasă. Dumnezeu ştie cât m-o fi halit până să mă trezesc. Felinarul ăsta ar trebui să-i ţină la distanţă, dar se pare că nu prea reuşeşte.

Negrii erau încă treji, molfăiau în jurul focului.

— Bampirii răi daţi dracu' pe-acilea, şefu', spuseră ei. De-aia noi nu lăsat focul să stingă.

— Uite-aşa te-mbolnăveşti la fix, zise doctorul Messinger. Cine ştie cât sânge am pierdut.

Brenda şi Jock dansau împreună la Anchorage House. Era târziu, invitaţii începuseră să plece şi, acum, pentru prima oară în această seară, se putea dansa cu plăcere. Pereţii din sala de bal erau acoperiţi cu tapiserii, iar

iluminarea se făcea cu lumânări. Lady Anchorage tocmai făcuse o reverenţă în faţa ultimului membru al familiei regale, la plecarea acestuia.

— Nu-mi place deloc să-mi pierd nopţile, spuse Brenda, dar ar fi mare păcat să-l iau de-aici pe domnul Beaver. E atât de emoţionat că se află aici, frumuşelul, şi n-a fost deloc uşor să-l pun pe lista de invitaţi... Dacă stau bine să mă gândesc, adăugă ea ceva mai încolo, cred că este ultimul an în care *eu însămi* o să mai pot participa la asemenea serate.

— Mergi până la capăt cu divorţul?

— Nu ştiu, Jock. Efectiv, nu depinde de mine. Depinde dacă o să reuşesc să-l ţin în frâu pe domnul Beaver. Devine pe zi ce trece mai nărăvaş. Trebuie să-i ofer câte un pic de protipendadă aproape în fiecare săptămână şi cred că treaba asta o să înceteze dacă o să se pronunţe divorţul. Ai vreo veste de la Tony?

— Nici o veste de-o bucată de vreme încoace. Mi-a trimis o telegramă când a debarcat. A plecat într-o expediţie cu un doctor impostor.

— E *absolut* în siguranţă?

— Ah, presupun că da. Acum întreaga lume e civilizată, nu-i aşa — peste tot sunt autocare şi agenţii turistice Cook's.

— Mda, îmi închipui că aşa e... Sper că nu-i *posomorât*. Nu mi-ar plăcea să-l ştiu nefericit.

— Presupun c-o să se obişnuiască cu situaţia de-acum.

— Sper să se obişnuiască. Mi-e foarte drag, deşi s-a purtat ca un monstru.

*

La o milă-două de tabără, se afla un sat de indieni. De aici şi-au propus Tony şi doctorul Messinger să recruteze hamali pentru marşul de două sute de mile ce îi despărţea de teritoriul indienilor Pie-wie. Negrii erau oamenii ţinutului fluvial şi nu puteau fi luaţi în ţinuturile locuite de indieni. Ei aveau să se-ntoarcă în aval cu barca.

În zori, Tony şi doctorul Messinger băură câte o cană de cacao fierbinte şi mâncară nişte biscuiţi şi ce le mai rămăsese din conserva de carne de vită deschisă cu o seară în urmă. Apoi o porniră către sat. Unul dintre negri mergea în faţă cu o macetă cu care îşi croia drum pe poteca năpădită de vegetaţie. Doctorul Messinger şi Tony îl urmau în şir indian; coloana o încheia un negru care căra mostre cu mărfuri de negoţ — o puşcă belgiană de douăzeci de dolari, câteva suluri de stambă imprimată, oglinzi de mână cu ramă de celuloid colorat şi câteva sticluţe de pomadă foarte înmiresmată.

Era o potecă greu accesibilă, neumblată, pe care înaintarea era împiedicată de numeroasele trunchiuri de arbori căzuţi la pământ; traversară, intrând în apă până la genunchi, două pâraie ce se vărsau în apele fluviului; călcau când pe o împletitură solidă de rădăcini ieşite la suprafaţă, când pe un strat jilav şi alunecos de humus.

Curând ajunseră în sat. Le apăru brusc dinainte, răsărind într-un luminiş mare din junglă. Să fi fost vreo opt-nouă colibe rotunde, din lut, cu acoperiş din frunze de palmier. Nu se zărea nici ţipenie de om, dar două-trei şuviţe de fum ce se înălţau subţiri şi drepte în aerul dimineţii arătau că aşezarea este locuită.

— Ei toţi speriaţi de moarte, le explică negrul.

— Du-te şi găseşte pe cineva cu care să stăm de vorbă, îl îndemnă doctorul Messinger.

Negrul se apropie de uşa scundă a celei mai apropiate colibe şi se uită înăuntru.

— Nu e nimeni, e numa' femei, îi anunţă el. Ieşiţi afar' de acolo, strigă el, spre întunericul dinăuntru. Şefu' vrea vorbit cu voi.

În cele din urmă, sfioasă nevoie mare, se arătă o bătrânică măruntă, îmbrăcată în rochia soioasă de stambă, pe care o păstra pentru întâlnirile cu străinii. Se apropie cu un mers legănat, ca de raţă, pe picioarele ei crăcănate. Avea gleznele strâns legate cu nişte şiruri de mărgele albastre. Părul îi era neted şi slinos; nu-şi lua ochii de la ulciorul de lut plin cu lichid, pe care îl ţinea în mâini. Când ajunse la câţiva paşi de Tony şi de doctorul Messinger, puse vasul jos şi, cu ochii în pământ, dădu mâna cu ei. Apoi se aplecă, ridică ulciorul şi i-l întinse doctorului Messinger.

— *Cassiri*[1], îi explică el lui Tony, băutura locală obţinută din *cassava*[2] fermentată.

Bău şi apoi îi trecu ulciorul lui Tony. În el era un lichid vâscos, purpuriu. După ce Tony bău o duşcă, doctorul Messinger îi explică:

— Este obţinut într-un mod interesant. Femeile mestecă rădăcina şi o scuipă într-o scorbură.

---

[1] *Cassiri* — băutură obţinută din rădăcinile dulci de *cassava*, mestecate şi scuipate de către membrii mai vârstnici ai comunităţii indigene într-un ulcior. Saliva asigură începutul procesului de fermentaţie, rezultatul fiind o băutură vâscoasă, slab alcoolizată, de culoare roz.

[2] *Cassava* — plantă tropicală cunoscută şi sub denumirea de manioc sau tapioca.

Pe urmă îi vorbi femeii în limba tribului Wapishiana. Atunci, ea se uită la el pentru prima oară. Chipul ei smead, mongoloid, era complet inexpresiv, nu trăda nici înţelegere, nici curiozitate. Doctorul Messinger îşi repetă stăruitor întrebarea. Femeia luă ulciorul de la Tony şi îl puse jos.

Între timp, din uşile colibelor se iţiră şi alte chipuri. O singură femeie îşi luă inima-n dinţi şi ieşi la vedere. Era grasă ca un pepene şi le zâmbea încrezătoare oaspeţilor.

— Bună dimineaţa, zise ea. Ce mai faceţi? Eu sunt Rosa. Eu vorbit bun englezeşte. Eu trăit doi ani cu domnul Forbes. Voi daţi mie ţigară.

— De ce nu-mi răspunde la întrebare femeia asta?

— Ea nu vorbit engleza.

— Dar i-am vorbit în Wapishiana.

— Ea femeie Macushi. Toţi oamenii ăştia oameni Macushi.

— Aha. N-am ştiut. Unde sunt bărbaţii?

— Bărbaţii toţi mers vânătoare trei zile.

— Când se-ntorc?

— Ei plecat vânat porci sălbatici din junglă.

— Când se-ntorc?

— Nu, porc junglă. Mulţi porci junglă. Bărbaţii toţi plecat vânătoare. Voi daţi mie ţigară.

— Uite, Rosa, care-i treaba. Vreau să ajung în ţinutul locuit de Pie-wie.

— Nu, ăsta Macushi. Toţi oamenii Macushi.

— Dar noi vrem să mergem la Pie-wie.

— Nu, toţi Macushi. Voi daţi mie ţigară.

— Cu asta n-o scoatem la capăt, spuse exasperat doctorul Messinger. Va trebui să aşteptăm până se-ntorc bărbaţii.

Scoase din buzunar un pachet de ţigări.

— Poftim, ţigări, făcu el.

— Daţi mie.

— Când se-ntorc bărbaţii de la vânat, vii la malul râului şi mă anunţi. Înţelegi?

— Nu, bărbaţii vânat porci în junglă. Voi daţi mie ţigări.

Doctorul Messinger îi dădu ţigările.

— Altceva ce mai aveţi? se interesă ea.

— Când se-ntorc bărbaţii, o să-ţi dau de toate dacă bărbaţii or să meargă cu mine în ţinutul Pie-wie.

— Nu, toţi Macushi aici.

— N-ajungem nicăieri aşa, zise doctorul Messinger. Mai bine ne-ntoarcem în tabără şi aşteptăm. Bărbaţii sunt plecaţi de trei zile. Probabil că n-or să mai lipsească mult... Ce n-aş da să ştiu limba Macushi.

Cei patru se întoarseră pe călcâie şi o porniră la drum, lăsând satul în urmă. Când ajunseră înapoi în tabără, ceasul de mână al lui Tony arăta ora zece.

Ora zece pe râul Waurupang coincidea cu ora interpelărilor din Parlamentul Marii Britanii. Jock se confrunta de mult timp cu o chestiune pe care alegătorii lui doreau ca el s-o pună pe tapet. În după-amiaza aceea, sosi şi vremea ei.

— Numărul douăzeci, spuse el.

Câţiva parlamentari studiară ordinea de zi.

Numărul 20.

— De întrebat ministrul agriculturii dacă, dată fiind invazia plăcintelor japoneze cu carne de porc vândute la preţ de dumping în această ţară, onorabilul membru este pregătit să ia în considerare modificarea porcului-etalon de şaptezeci şi şapte de kilograme, de la şapte centimetri de osânză pe burtă, cum prevede documentul original, la cinci centimetri.

În numele ministrului răspunse subsecretarul de stat:

— Chestiunea este examinată cu cea mai mare atenţie. După cum, neîndoielnic, îşi dă seama şi onorabilul membru, chestiunea importului de plăcintă cu carne de porc este de competenţa Comisiei de Comerţ, nu de a celei agricole. În ceea ce priveşte însuşirile porcului-etalon, trebuie să-i amintesc onorabilului membru că, după cum neîndoielnic îşi dă seama şi dumnealui, porcul de şaptezeci şi şapte de kilograme este modelat pe cerinţele producătorilor de costiţă afumată şi nu are nici o legătură cu carnea de porc vândută pentru plăcinte. De aceasta se ocupă o comisie separată, care încă nu şi-a întocmit raportul.

— Ar binevoi onorabilul membru să ia în considerare o creştere a stratului maxim de grăsime admis în zona umerilor?

— Pentru asta ar trebui să fiu mai întâi notificat în scris.

În ziua aceea, Jock plecă de la Camera Comunelor cu sentimentul plăcut că, în sfârşit, a făcut ceva palpabil în interesul alegătorilor săi.

După alte două zile, indienii se întoarseră de la vânătoare. Aşteptarea fusese obositoare.

Doctorul Messinger îşi petrecea zilnic câteva ceasuri inspectând stocul de provizii. Tony pleca în junglă cu

puşca, dar vânatul migrase de pe malul acela. Unul dintre negri fusese rănit grav la laba piciorului şi la gambă, de un peşte veninos în genul pisicii-de-mare; din clipa aceea renunţară să mai facă baie în râu, iar de spălat se spălau într-o căldare de zinc. Când vestea despre întoarcerea indienilor ajunse în tabără, Tony şi doctorul Messinger plecară în sat, să se întâlnească cu ei, dar acolo începuse deja un mare chiolhan şi toţi erau beţi criţă. Bărbaţii stăteau întinşi în hamacurile lor, iar femeile alergau de colo până colo cu butelci din scoarţă de copac umplute cu *cassiri*. Totul era învăluit într-un miros greu de porc pârlit.

— O să le ia o săptămână să-şi vină-n fire, zise doctorul Messinger.

Toată săptămâna, negrii stătură de poveşti în tabără; câteodată îşi mai spălau hainele şi le întindeau la uscat, pe parapetul bărcii cu motor; alteori plecau la pescuit şi se întorceau cu o captură impresionantă de peşti înfipţi într-un băţ (aveau carnea insipidă şi cu o consistenţă ca de cauciuc); serile şi le petreceau, de regulă, cântând adunaţi în jurul focului. Băiatul care fusese înţepat de peşte zăcea întins în hamacul lui, gemea în gura mare şi cerea tot timpul medicamente.

În ziua a şasea începură să se arate indienii. Dădură mâna cu toată lumea, după care se retraseră spre liziera junglei, de unde începură să se holbeze la echipamentul din tabără. Tony încercă să-i fotografieze, dar o luară la fugă, chicotind ca nişte şcolăriţe. Doctorul Messinger întinse pe jos mărfurile aduse pentru troc.

Pe înserat se retraseră, dar în a şaptea zi reveniră cu întăriri masive. Venise toată suflarea satului. Rosa se

aşeză în hamacul lui Tony, sub copertina de frunze de palmier.

— Daţi mie ţigări, zise ea.

— Spune-le că am nevoie de oameni cu care să ajung în ţinutul Pie-wie, spuse doctorul Messinger.

— Pie-wie oameni răi. Oamenii Macushi merg nu cu oamenii Pie-wie.

— Spune-le că am nevoie de zece oameni. O să le dau puşti.

— Daţi mie ţigări...

Negocierile se întinseră pe durata a două zile. În cele din urmă, doisprezece bărbaţi îşi oferiră serviciile. Şapte dintre ei insistară să-şi aducă cu ei şi nevestele. Printre ele se număra şi Rosa. Când ajunseră la un acord final, în sat începu un nou chiolhan şi toţi indienii se îmbătară din nou. De data asta, se treziră mai repede, fiindcă femeile nu avuseseră timp să prepare prea mult *cassiri*. Caravana izbuti să se pună în mişcare după trei zile.

Unul dintre bărbaţi avea o flintă lungă, cu o singură ţeavă, la care glonţul se încărca direct pe ţeavă; câţiva erau înarmaţi cu arcuri şi săgeţi; umblau despuiaţi, singura lor îmbrăcăminte fiind o bucată de pânză roşie prinsă în jurul şoldurilor. Femeile purtau rochii murdare de stambă — le fuseseră oferite de un predicator itinerant şi ele le păstraseră pentru ocazii de genul acesta; pe umeri aveau coşuri împletite din nuiele, cu o legătură care le trecea peste frunte. Bagajele cele mai grele erau cărate de ele în aceste coşuri, în care se mai aflau şi merindele lor şi ale bărbaţilor. În plus, Rosa avea şi o umbrelă cu mânerul de argint buşit, un suvenir din epoca legăturii ei cu domnul Forbes.

Negrii se întoarseră în aval, spre coastă. În adăpostul dărăpănat de lângă mal lăsară o cantitate de provizii în cutii de tablă.

— N-are cine să se-atingă de ele. La nevoie, putem trimite după ele din ţinutul Pie-wie, spuse doctorul Messinger.

Tony şi doctorul îl urmau îndeaproape pe bărbatul cu flinta, care le servea drept călăuză; în urma lor, coloana se înşira în junglă, pe distanţa de-o jumătate de milă sau chiar mai mult.

— De-acum înainte, pentru noi harta nu mai are nici o valoare, comentă satisfăcut doctorul.

(Strângeţi harta — nu veţi mai avea nevoie de ea mulţi ani de-acum încolo, zisese William Pitt[1]... Cuvintele doctorului Messinger îi treziră lui Tony amintiri legate de şcoala particulară unde învăţase, de micile pupitre pătate cu cerneală, de o poză colorată ce înfăţişa un raid al vikingilor, de domnul Trotter, care îi predase istoria şi care purta cravate viu colorate.)

Trei

— Mamiţo, Brenda îşi caută o slujbă.

— De ce?

— Ca tot omul, e-n criză de bani şi n-are ce face. Se-ntreba dacă nu ţi-ar putea fi de folos la magazin.

---

[1] Aluzie la celebra replică a premierului britanic William Pitt (1759–1806), la aflarea veştii că Napoleon a triumfat în bătălia de la Austerlitz (1805): „Strângeţi harta — nu veţi mai avea nevoie de ea, mulţi ani de-acum încolo."

— Păi... E greu de zis. În alte împrejurări, ar fi exact ce-mi trebuie pe postul de vânzătoare... dar nu ştiu, zău. Aşa cum stau lucrurile *acum*, nu cred că ar fi o idee înţeleaptă.

— I-am spus doar c-o să te-ntreb şi nimic mai mult.

— John, niciodată nu-mi spui *nimic* şi nu-mi place să-ţi dau senzaţia că mă amestec în treburile tale, dar *ce* o să se-ntâmple cu tine şi Brenda?

— Nu ştiu.

— Niciodată nu-mi spui *nimic*, repetă doamna Beaver. Şi circulă atâtea zvonuri. O să se pronunţe divorţul?

— Nu ştiu.

Doamna Beaver oftă.

— Hai că trebuie să mă-ntorc la lucru. Unde o să iei prânzul?

— La Brat's.

— Amărâtule. Apropo, aveam impresia că te-ai înscris şi-n Brown's Club.

— N-am primit nici o veste de la ei. Nu ştiu dacă a mai fost vreo şedinţă de validare a noilor membri.

— Taică-tu a fost membru.

— Am senzaţia că n-o să fiu acceptat... oricum, tot nu mi-aş putea permite atâta cheltuială.

— Nu-s deloc mulţumită de tine, John. Mă tem că lucrurile nu merg chiar aşa de bine pe cât am sperat la Crăciun.

— Sună telefonul meu. O fi Margot. Nu m-a mai invitat nicăieri de câteva săptămâni.

Când colo nu era decât Brenda.

— Mă tem că mama n-are nici o slujbă pentru tine la ea la magazin, o anunţă el.

— Ei, nu-i nimic. Sper să apară ceva. În clipa asta mi-ar prinde bine un pic de noroc.

— Şi mie. L-ai întrebat pe Allan ce se mai aude cu Brown's?

— Da, l-am întrebat. Zice că săptămâna trecută au fost primiţi zece noi membri.

— Ah, să-nţeleg că mi-au respins cererea?

— N-am de unde să ştiu. Gentlemenii sunt de-a dreptul ciudaţi când vine vorba de cluburile lor.

— Credeam c-o să-i rogi pe Allan şi Reggie să mă susţină.

— I-am rugat. Oricum, ce mai contează? Vrei să vii în weekend la Veronica?

— Nu-s chiar aşa de sigur că vreau.

— *Mie* mi-ar face plăcere să vii.

— E-o căsuţă a dracului de mică — şi cred că Veronica nu mă-nghite. Cine mai vine?

— Eu.

— Mda... am să te anunţ ce-am hotărât.

— Ne vedem diseară?

— Am să te-anunţ.

— Doamne sfinte! exclamă Brenda, punând telefonul în furcă. Acum e pornit împotriva mea. Nu-i vina mea că nu-i primit la Brown's. De fapt, am impresia că Reggie chiar a *încercat* să-i pună o vorbă bună.

În cameră se afla şi Jenny Abdul Akbar. Mai nou, venea în fiecare dimineaţă la Brenda în capot şi citeau împreună ziarele. Purta un capot în dungi, din mătase berberă.

— Hai să ieşim la Ritz, să luăm un prânz tihnit, propuse ea.

— La Ritz e agitaţie mare la ora prânzului şi ne şi costă opt şilingi şi şase penny. N-am îndrăznit să mai încasez un cec de trei săptămâni, Jenny. Avocaţii sunt atât de scârboşi. De când mă ştiu, n-am mai fost într-o situaţie ca asta de-acum.

— I-aş arăta eu lui Tony! Auzi, dom'le, să te lase aşa, de izbelişte.

— Aş, ce rost are să dai în Tony? Cred că nici el nu are parte de cine ştie ce distracţie în Brazilia sau pe unde o fi.

— Am auzit că la Hetton se instalează mai multe băi, în timp ce tu, practic, eşti lăsată să mori de foame. Şi nici măcar nu i s-a adresat doamnei Beaver pentru această lucrare.

— Da, cred c-a fost un gest meschin din partea lui.

Curând, Jenny se întoarse acasă la ea, să se îmbrace de oraş. Brenda sună la un magazin de delicatese de după colţ şi comandă câteva sandviciuri. Hotărî că o să-şi petreacă ziua în pat, aşa cum proceda mai nou, două-trei zile pe săptămână. Poate că, dacă Allan o să fie plecat să ţină o cuvântare pe undeva, cum se întâmplă de regulă, Marjorie o s-o invite la cină. În seara aceea, la familia Helm-Hubbard urma să aibă loc un dineu, dar Beaver nu fusese invitat şi el. „Dacă m-aş duce fără el, am rupe pisica... Dacă stau să mă gândesc mai bine, probabil o să meargă şi Marjorie. Ei, pot să-mi iau în orice clipă sandviciuri, dacă e să cinez aici. Au de toate felurile. Slavă Domnului că există acest mic magazin după colţ." Citea o biografie recent apărută a lui Nelson; era voluminoasă şi avea să-i ţină de urât până târziu în noapte.

La ora unu, Jenny intră să-şi ia rămas-bun (avea o dublură făcută după cheia Brendei), echipată ca pentru un prânz tihnit.

— Mă-ntâlnesc cu Polly şi Souki. Mergem la bomba lui Daisy. *Ce n-aş da* să vii şi tu.

— Cine, eu? A, las' că mă simt foarte bine, răspunse Brenda, iar în sinea ei îşi spuse: „Ar putea să-i treacă şi ei prin minte să dea din când în când o masă unei fete."

Călătoria dură două săptămâni, cu o medie de cincisprezece mile parcurse pe zi. Uneori făceau şi mult mai mult, iar alteori mult mai puţin; indianul deschizător de drum alegea locul unde îşi aşezau tabăra, în funcţie de sursele de apă şi de duhurile rele.

Doctorul Messinger schiţa traseul parcurs, cu ajutorul busolei. Iar treaba asta îi dădea de gândit. Din oră-n oră citea valorile indicate de barometru. Seara, dacă apucau să poposească destul de devreme, profita de ultimele ceasuri de lumină ca să facă o hartă. *„Albie secată, trei colibe părăsite, grohotiş..."*

— Ne aflăm de-acum în reţeaua hidrografică a Amazonului, anunţă el într-o bună zi, pe un ton satisfăcut. Vedeţi, apele acestea curgeau spre sud.

Aproape imediat, însă, avură de traversat o apă care curgea în sens opus.

— Foarte ciudat, bâigui el. Iată o descoperire de-o valoare ştiinţifică indiscutabilă.

A doua zi traversară patru râuri situate la două mile unul de altul, care curgeau alternativ, ba spre nord, ba spre sud. Harta începu să capete un aspect fabulos.

— Râurile astea au vreo denumire? o întrebă pe Rosa.

— Oameni Macushi numit la el Waurupang.

— Nu, nu râul unde am poposit prima oară. *Râurile astea.*

— Da, Waurupang.

— *Râul ăsta de-aici.*

— Oameni Macushi numit la el Waurupang.

— E clar, bombăni doctorul Messinger.

Când înaintau aproape de cursul apei, îşi croiau drum printr-un hăţiş întunecos; poteca era năpădită de vegetaţie şi blocată de trunchiuri de copaci; doar ochii şi memoria indienilor o mai puteau detecta în asemenea împrejurări; uneori traversau câte un mic petic de savană, cu smocuri de iarbă gălbuie, ce răsăreau din solul încins de soare; mii de şopârle ţâşneau şi alergau dinaintea lor, mâncând pământul, iar iarba foşnea ca paginile unui ziar; în aceste spaţii închise era o vipie infernală. Uneori urcau în pantă, contra vântului, pe un grohotiş roşiatic ce le rănea picioarele; după aceste urcuşuri chinuitoare, se întindeau pe jos, în bătaia vântului, până când simţeau cum hainele leoarcă de transpiraţie li se răcesc pe trup; de pe aceste mici ridicături zăreau alte vârfuri de coline, desişurile pe care le străbătuseră şi coloana hamalilor ce rămăsese în urmă. Pe măsură ce soseau, bărbaţii şi femeile se trânteau pe iarba uscată şi se odihneau, rezemându-se de calabalâcul cărat; de cum apărea şi ultimul hamal, doctorul Messinger dădea ordin şi porneau din nou la drum, coborând în inima verde a junglei ce se aşternea dinaintea lor.

Tony şi doctorul Messinger rar schimbau câte o vorbă, atunci când mărşăluiau sau făceau câte un popas, fiindcă erau tot timpul munciţi şi epuizaţi. Seara, după ce se spălau şi îşi puneau cămăşi uscate şi pantaloni din flanelă,

discutau niţel, mai ales despre numărul de mile parcurse în ziua aceea, poziţia lor probabilă pe hartă şi starea picioarelor lor. După baie, beau rom îndoit cu apă; la cină mâncau, de regulă, conserve de tocană de vită cu orez şi găluşte. Indienii mâncau făină de tapioca, carne de mistreţ afumată şi câte o delicatesă ocazională, capturată pe drum — un tatu, o iguană, sau larve grase, albe, adunate de pe palmieri. Femeile aveau la ele peşte uscat, care le asigură hrana timp de opt zile; mirosul deveni cu fiecare zi tot mai puternic, până când îl terminară de mâncat; pe urmă, mirosul mai dăinui o bucată de vreme, îmbibat în femei şi în provizii, dar deveni tot mai slab, până când se contopi cu mirosul general, nedefinit, al taberei.

Acest ţinut nu era locuit de indieni. În ultimele cinci zile de marş avuseseră de suferit din pricina lipsei de apă. Albiile întâlnite erau în majoritatea lor secate; se văzură nevoiţi să întreprindă acţiuni de recunoaştere în amonte şi în aval, umblând în matcă, doar-doar or găsi vreo băltoacă stătută, călâie. După două săptămâni ajunseră însă la undele unui râu adânc, ce curgea năvalnic spre sud-est. Acesta marca hotarul ţinutului Pie-wie şi doctorul Messinger îşi însemnă locul unde făcură popas: „A Doua Tabără de Bază." Muştele *cabouri* zburau roiuri-roiuri, infestând râul cu prezenţa lor.

— John, cred c-ar fi timpul să-ţi iei o vacanţă.

— De unde atâta vacanţă, mamiţo?

— Nu-ţi strică o schimbare... În iulie plec în California. La familia Fischbaum — la doamna Arnold Fischbaum, nu la cea care locuieşte la Paris. Cred că ţi-ar prinde bine să vii cu mine.

— Da, mamiţo.

— Ţi-ar *plăcea,* nu-i aşa?

— Mie? Da, mi-ar plăcea să vin.

— De la Brenda ai învăţat să vorbeşti aşa. Sună caraghios în gura unui bărbat.

— Îmi pare rău, mamiţo.

— În regulă, deci, ne-am înţeles.

În amurg, muştele *cabouri* dispărură. Până atunci, cât fusese ziua de lungă, se văzuseră nevoiţi să-şi acopere tot trupul; se năpusteau asupra oricărei porţiuni de piele expuse, întocmai ca muştele de casă la borcanul cu gem; le simţeai muşcătura doar după ce se ghiftuiau bine; lăsau în urmă un cerc stacojiu, usturător, cu un punct negru la mijloc. Tony şi doctorul Messinger purtau mănuşi de bumbac, anume luate în acest scop, şi voaluri de muselină, prinse de pălării. Pe urmă puseră două femei să stea ghemuite lângă hamacurile lor şi să le facă vânt cu nişte ramuri înfrunzite; era de-ajuns şi cea mai slabă adiere ca să împrăştie muştele, dar de-ndată ce aţipeau Tony şi doctorul Messinger, femeile se opreau din treabă şi cei doi se trezeau imediat, cu o sută de înţepături. Indienii răbdau insectele la fel cum suportă vacile tăunul, pasivi, cu rare răbufniri de furie, când îşi plesneau umerii şi coapsele.

După lăsarea întunericului, se simţeau oarecum uşuraţi, fiindcă în această tabără nu erau cine ştie ce ţânţari, în schimb, toată noaptea auziră cum se împing liliecii-vampir cu botul şi îşi fâlfâie aripile în plasa lor de protecţie.

Indienii nu voiau să vâneze în această pădure. Ziceau că nu există deloc vânat, dar doctorul Messinger spuse că, de fapt, le este frică de duhurile rele ale tribului Pie-wie. Proviziile nu aveau să le ajungă cât calculase doctorul. În

timpul marşului, le fusese greu să stea cu ochii pe alimente. Le lipsea un sac cu făină de tapioca, o jumătate de sac de zahăr şi un sac de orez. Doctorul Messinger institui raţionalizarea consumului de alimente: le servea el însuşi porţiile, măsurând totul strict, cu ajutorul unei căni emailate; chiar şi aşa, femeile tot ciupeau din zahăr, fără ştirea lui. El şi cu Tony terminaseră romul — mai aveau doar o sticlă, pe care o păstrau pentru situaţii neprevăzute.

— Nu putem continua la nesfârşit cu conservele, spuse pe un ton morocănos doctorul Messinger. Bărbaţii trebuie să meargă la vânătoare, să-mpuşte ceva.

Indienii primiră însă ordinul cu chipuri inexpresive, ursuze, şi rămaseră în tabără.

— Aici nici o pasăre, nici un animal, le explică Rosa. Toţi plecat. Poate ei prins peşte.

Indienii nu puteau fi însă convinşi să mişte un deget. Vedeau şi ei sacii şi baloturile de alimente stivuite pe mal; după terminarea acestora, or să aibă timp berechet să se apuce de vânat şi pescuit.

Între timp, trebuiau confecţionate pirogile.

— Asta-i în mod clar o apă din bazinul Amazonului, spuse doctorul Messinger. Probabil se varsă în Rio Branco sau Rio Negro. Indienii Pie-wie trăiesc pe malul acestui râu, iar Oraşul, potrivit tuturor istorisirilor, se află undeva în aval de noi, pe cursul unuia dintre afluenţi. Când o să ajungem la primul sat Pie-wie, o să facem rost de nişte călăuze.

Pirogile erau făcute din scoarţă de copac. Le luă trei zile să găsească şi să taie nişte copaci cu trunchiul drept, de vârsta potrivită. Tăiară patru copaci şi îi prelucrară chiar în locul unde căzuseră, defrişând vegetaţia pe câţiva metri în

jur. Desprinseră scoarţa de trunchiuri, cu macetele; treaba asta le luă o săptămână. Lucrau plini de tenacitate, dar nu erau deloc îndemânatici; una dintre scoarţe se rupse în două, în timp ce o desprindeau de trunchi. Tony şi doctorul Messinger nu le puteau fi de ajutor cu nimic. Îşi petrecură săptămâna aceea păzind zahărul de mâna lungă a femeilor. Bărbaţii se mişcau în tabără sau în desişul din împrejurimi fără să scoată cel mai mic zgomot; picioarele lor goale parcă pluteau peste frunzişul de pe sol, iar umerii lor goi nu iscau nici cel mai mic foşnet în hăţişul încâlcit; erau scumpi la vorbă şi, când vorbeau, o făceau cu glasul scăzut, nealăturându-se niciodată femeilor puse pe pălăvrăgeală şi chiote; uneori, în timp ce lucrau, scoteau câte un mormăit scurt; o singură dată se înveseliră, atunci când unuia dintre ei, în timp ce lucra la trunchiul unui copac, îi alunecă maceta şi îi tăie buricul degetului mare. Doctorul Messinger îl pansă cu iod, vată şi tifon. Pe urmă, n-a mai fost chip să scape de solicitările femeilor, care îi arătau tot timpul zgârieturi neînsemnate pe braţe şi picioare, şi îi cereau să le trateze cu tinctură de iod.

Doi copaci au fost gata într-o zi, un al treilea a doua zi (cel a cărui scoarţă s-a rupt în două), iar al patrulea în ziua ce-a urmat; acesta din urmă a fost mai mare decât ceilalţi. Când era desprinsă şi ultima fibră, patru bărbaţi înconjurau trunchiul şi săltau scoarţa de pe el. Aceasta se curba imediat la loc, formând un cilindru gol pe dinăuntru, pe care bărbaţii îl duceau la râu şi îl lăsau să plutească pe suprafaţa apei, legându-l de un copac de pe mal, cu ajutorul lianelor.

Când au isprăvit treaba cu toate scoarţele de copac, a fost floare la ureche să facă din ele pirogi. Patru bărbaţi le

ţinură marginile desfăcute, în timp ce alţi doi fixară între ele proptele. Capetele rămaseră deschise, doar un pic îndoite în sus, astfel încât să fie deasupra apei (când era complet încărcată, ambarcaţiunea nu lua la bord mai mult de trei-patru centimetri de apă). Pe urmă, bărbaţii se apucară să cioplească nişte padele cu o singură muchie ascuţită; şi treaba asta se dovedi a fi un fleac pentru ei.

Doctorul Messinger o întreba pe Rosa în fiecare zi:

— Când or să fie gata bărcile? Întreabă-i pe bărbaţi.

— Imediat, îi răspundea ea.

— Peste câte zile — patru? — cinci? — câte?

— Nu, nu multe. Bărci terminat imediat.

La urmă, când văzu că treaba-i aproape gata, doctorul Messinger se apucă să-şi facă de lucru cu nişte probleme organizatorice. Inventarie proviziile şi împărţi încărcătura necesară în două; el şi Tony urmau să călătorească în bărci diferite, fiecare având asupra lui o puşcă, muniţii, un aparat de fotografiat, raţia de conserve, mărfuri de schimb şi propriile bagaje. A treia pirogă, la bordul căreia urmau să se afle doar indieni, avea să transporte făina, orezul, zahărul, făina de tapioca şi raţiile de alimente ale bărbaţilor. Pirogile nu puteau transporta toate proviziile, aşa că, ceva mai sus, pe mal, constituiră un „depozit pentru situaţii neprevăzute".

— O să luăm cu noi opt bărbaţi. Patru din ei pot rămâne pe loc cu femeile, să păzească tabăra. Odată ajunşi la Pie-wie, totul va fi uşor. Aceşti Macushi se vor putea întoarce acasă. Nu cred că ne vor jefui proviziile. Nu-i nimic care să le fie de cine ştie ce folos.

— N-ar fi mai bine s-o păstrăm pe Rosa cu noi, ca interpretă pentru discuţiile cu Macushi?

— Da, poate ar fi. Am să-i spun.

În seara aceea totul era gata, cu excepţia padelelor. În primul ceas înviorător de după lăsarea întunericului, când Tony şi doctorul Messinger putură să-şi dea jos mănuşile şi voalurile care îi sâcâiseră toată ziua, o chemară pe Rosa în colţul unde mâncau şi dormeau ei doi.

— Rosa, ne-am hotărât să te luăm cu noi pe râu, în jos. Avem nevoie de tine, să ne ajuţi să vorbim cu bărbaţii. Înţelegi?

Rosa tăcu; pe chipul ei, luminat de jos în sus de felinarul de vânt aşezat între ei, pe-o cutie, nu se putea citi nimic; umbra pomeţilor ei înalţi îi ascundea ochii; tot ce se distingea era părul lins, slinos, un tatuaj din linii întrerupte pe frunte şi buze, un trup rotofei într-o rochie de stambă soioasă, picioare bronzate, crăcănate.

— Înţelegi?

Ea rămase mai departe tăcută; părea că se uită peste capetele lor în jungla întunecată, dar ochii îi erau ascunşi de umbră.

— Fii atentă, Rosa, toate femeile şi patru dintre bărbaţi rămân aici, în tabără. Opt bărbaţi or să vină cu pirogile în satul Pie-wie. Tu o să vii cu pirogile. Când o să ajungem în satul Pie-wie, tu, cei opt bărbaţi şi pirogile o să vă întoarceţi în tabără, la celelalte femei şi bărbaţi. Pe urmă, o să vă întoarceţi în ţinutul Macushi. Înţelegi?

În cele din urmă, Rosa spuse:

— Oameni Macushi nu mers cu oameni Pie-wie.

— Nu-ţi cer să *mergi cu* cei din tribul Pie-wie. Tu şi cu bărbaţii o să ne duceţi până la Pie-wie, iar pe urmă o să vă-ntoarceţi la Macushi. Înţelegi?

Rosa descrise un cerc cu braţul ridicat, cuprinzând tabăra, drumul pe care îl străbătuseră şi porţiunile întinse de savană lăsate în urmă.

— Oameni Macushi acolo, spuse ea.

Pe urmă ridică celălalt braţ şi îl întinse în direcţia râului, arătând spre ţinutul ascuns privirii lor.

— Oameni Macushi nu mers cu oameni Pie-wie.

— Fii atentă, Rosa. Tu eşti o femeie raţională, civilizată. Ai trăit doi ani de zile cu un gentleman negru, domnul Forbes. Îţi plac ţigările...

— Da, daţi mie ţigări.

— Vii frumuşel cu bărbaţii, cu piroga, şi-ţi dau ţigări cu ghiotura, cu ghiotura.

Rosa privi în gol, deloc mişcată de propunere, şi rămase tăcută.

— Fii atentă. O să-l ai pe omul tău şi încă şapte bărbaţi să te apere. Cum să vorbim cu bărbaţii fără ajutorul tău?

— Bărbaţi nu mers.

— Ba bine-nţeles că vor merge. Singura întrebare este dacă ai să vii şi tu?

— Oameni Macushi nu mers cu oameni Pie-wie, zise Rosa.

— Of, Doamne, făcu doctorul Messinger istovit. Fie, o să discutăm despre asta mâine-dimineaţă.

— Voi daţi mie ţigară...

— O să fie neplăcut dacă n-o să vină şi femeia asta.

— Ba o să fie al naibii de neplăcut dacă n-o să vină nici unul din ei, conchise Tony.

*

A doua zi, bărcile erau gata. Până la ora amiezii erau lansate la apă şi legate de mal. Indienii se apucară să-şi pregătească prânzul în tăcere. Tony şi doctorul Messinger mâncară limbă, orez fiert şi compot de piersici.

— Cu proviziile stăm bine, spuse doctorul. Avem pentru cel puţin trei săptămâni, iar de Pie-wie o să dăm într-o zi sau două. O să pornim la drum mâine.

Plata indienilor, constând în puşti, cârlige de pescuit şi suluri de bumbac fusese lăsată la ei în sat. Pentru etapele ultime ale călătoriei mai aveau vreo cinci-şase lăzi cu mărfuri de „schimb". La rata de schimb locală, o pulpă de mistreţ de junglă valora un pumn de alice sau douăzeci de gloanţe de calibru redus; o pasăre grasă valora un colier.

Pe la ora unu, după ce terminară masa, doctorul Messinger o chemă pe Rosa la ei.

— Mâine pornim la drum, o anunţă el.

— Da, imediat.

— Spune-le bărbaţilor ce ţi-am zis aseară. Opt bărbaţi să vină cu bărcile, iar ceilalţi să aştepte aici. Tu vii cu bărcile. Toate proviziile astea rămân aici. Iar astelalte se încarcă în bărci. Spune-le asta bărbaţilor.

Rosa tăcu.

— Înţelegi?

— Nici un oameni nu mers în bărci. Toţi oameni mers încoace, răspunse ea, întinzând mâna în direcţia potecii pe care sosiseră. Mâine sau poimâine toţi oameni mers înapoi în sat.

Urmă o pauză lungă; în cele din urmă, doctorul Messinger spuse:

— Spune-le bărbaţilor să se-adune aici... N-are nici un rost să recurgem la ameninţări, îi spuse el lui Tony, după ce Rosa se întoarse cu mersul ei legănat, de raţă, lângă foc. Sunt nişte tipi ciudaţi, timizi. Dacă îi ameninţi, se sperie şi spală putina, lăsându-te de izbelişte. Nu fi îngrijorat, c-o să-i conving eu.

O văzură pe Rosa stând de vorbă lângă foc, dar nimeni din grup nu schiţă nici un gest. Îndată după ce isprăvi cu transmiterea mesajului, tăcu şi se ghemui printre ei, ţinând între genunchi capul uneia dintre femei. Îi despăduchea părul, când chemările repetate ale doctorului Messinger o întrerupsese din treabă.

— Ar fi mai bine să ne ducem la ei, să stăm de vorbă.

Câţiva indieni stăteau tolăniţi în hamacuri. Ceilalţi şedeau pe vine; zgrepţănaseră pământul şi stinseseră focul cu el. Se zgâiră la Tony şi la doctorul Messinger, cu ochi înguşti, porcini. Rosa părea singura dezinteresată de ce se întâmplă; ţinea capul întors într-o parte; toată atenţia i se îndrepta asupra degetelor cu care culegea de zor şi strivea păduchii din părul prietenei sale.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă doctorul Messinger. Ţi-am spus să-i aduni pe bărbaţi la un loc.

Rosa tăcu.

— Vasăzică oamenii Macushi sunt laşi. Le este frică de oamenii Pie-wie.

— Este vorba de câmpul de *cassava*, spuse Rosa. Noi trebuie mers înapoi săpat *cassava*. Altfel o să fie rău.

— Fii atentă. Am nevoie de bărbaţi o săptămână-două. Atât. Pe urmă, totul s-a terminat. Se pot întoarce acasă.

— E timpul de săpat *cassava*. Oameni Macushi săpat *cassava* înainte ploile mari venit, zise ea şi tăcu.

— Toţi oameni mers acasă imediat, adăugă apoi.

— Asta se cheamă curat şantaj, răbufni doctorul Messinger. Hai să scoatem câte ceva din mărfurile de schimb.

Împreună cu Tony desfăcu una dintre lăzi şi se apucă să-i împrăştie conţinutul pe o pătură. Aleseseră aceste lucruri de la un magazin cu articole ieftine de pe Oxford Street. Indienii priviră în tăcere exponatele. Sticluţe de parfum şi pastile, piepteni strălucitori din celuloid, împodobiţi cu imitaţii de pietre preţioase, oglinzi, bricege cu mânere de aluminiu ornamentate, panglici şi coliere, precum şi marfă de troc ceva mai preţioasă, respectiv capete de securi, cutii de alamă pentru muniţie şi nişte ploşti roşii, pline cu praf de puşcă.

— Mie daţi asta, zise Rosa alegându-şi o rozetă de culoare albastru-deschis, confecţionată în amintirea unei întreceri de canotaj. Mie daţi asta, repetă ea, frecându-şi în palmă câteva picături de parfum şi inhalându-i mireasma.

— Fiecare bărbat poate alege trei lucruri din această ladă dacă vine cu noi, cu barca.

Rosa repetă însă monoton:

— Oameni Macushi săpat câmp *cassava* chiar acum.

— N-are nici un rost, spuse doctorul Messinger, după o jumătate de ceas de negocieri sterile. Va trebui să încercăm cu şoarecii. Aveam de gând să nu mă ating de ei până nu ajungeam la Pie-wie. Mare păcat. Să vezi că or să se omoare după şoareci. *Cunosc* modul de-a gândi al indienilor.

Prin comparaţie cu celelalte articole, şoriceii ăştia erau scumpi; fiecare costase trei şilingi şi şase penny, iar Tony nu uitase deloc jena cu care urmărise demonstraţia

modului lor de funcţionare făcută pe podeaua raionului de jucării.

Erau fabricaţi în Germania; erau de mărimea unui şobolan zdravăn, dar pictaţi în picăţele verzi şi albe care îţi atrăgeau privirile; aveau ochi mari, de sticlă, mustăţi ţepene şi cozi pe care alternau cercuri albe şi verzi; alergau pe nişte rotiţe ascunse şi înăuntrul lor aveau nişte clopoţei care scoteau clinchete atunci când se mişcau. Doctorul Messinger scoase unul din cutia în care erau ambalaţi, desfăcu foiţa învelitoare şi îl ţinu sus, să-l vadă toată lumea. Nu încăpea nici o îndoială că reuşise să capteze interesul auditoriului său. Apoi îl învârti cu cheiţa. La auzul clinchetului de clopoţei, indienii începură să se foiască neliniştiţi.

Locul unde-şi făcuseră tabăra avea solul din glod întărit, care se inunda în anotimpul ploios. Doctorul Messinger puse jucăria jos, la picioarele sale, şi-i dădu drumul; aceasta o zbughi, cu clinchete voioase, către grupul de indieni. Tony se temu o fracţiune de secundă să nu se răstoarne sau să nu se împotmolească în vreo rădăcină, dar jucărica funcţiona ireproşabil şi, din fericire, n-avea nici un obstacol în cale. Efectul ei depăşi toate aşteptările lui. Auzi cum li se taie respiraţia de uimire, apoi scoaseră câteva scurte exclamaţii animalice, de groază, femeile scânciră cuprinse de spaimă şi, brusc, o rupseră la fugă; pe covorul de frunze răsună tropotul stins al unor picioare desculţe, bronzate, mădulare goale, tăcute ca liliecii, se strecurară printre tufişuri, rochiile zdrenţuite, de bumbac, se agăţară şi se sfâşiară în ghimpii hăţişului. Până să se oprească jucăria, până să ajungă clinchetind în locul unde stătuse ghemuit cel mai apropiat dintre indieni, tabăra rămăsese pustie.

— Să fiu al naibii dacă n-a ieşit mai bine decât mă aşteptam, spuse doctorul Messinger.

— În orice caz, peste aşteptările dumitale.

— Ei, lasă, că e de bine. Se vor întoarce. Îi cunosc eu.

Până la asfinţit, însă, nu se arătă nimeni. Tony şi doctorul Messinger îşi petrecură după-amiaza toridă înfofoliţi împotriva muştelor *cabouri*, tolăniţi în hamacurile lor. Pirogile goale săltau pe unde, legate de mal, iar şoricelul mecanic fusese împachetat la loc. În amurg, doctorul spuse:

— Mai bine hai să aprindem un foc. Or să se-ntoarcă la căderea întunericului.

Dădură la o parte pământul care acoperise jarul dinainte, aduseră lemne şi făcură focul; aprinseră şi felinarul de vânt.

— Ce-ar fi să punem de cină, propuse Tony.

Puseră apă la fiert şi îşi făcură cacao, apoi deschiseră o conservă de somon şi terminară compotul de piersici rămas de la prânz. Îşi aprinseră pipele şi traseră peste hamacuri plasele de ţânţari. Rămaseră tăcuţi în cea mai mare parte a timpului. Curând se hotărâră să se culce.

— Mâine-dimineaţă o să-i găsim pe toţi aici, spuse doctorul Messinger. Sunt o adunătură de ciudaţi.

De jur împrejurul lor, glasurile junglei piuiră şi croncăniră, cu fiecare ceas altele, pe măsură ce noaptea lăsa locul dimineţii.

La Londra, zorii se revărsau senini şi dulci, gri-porumbel, numai miere, cu promisiunea unei zile frumoase; lumina felinarelor de pe străzi păli şi dispăru; apa spăla năvalnic străzile pustii şi soarele ce se înălţa învălui în

razele lui apa ce bolborosea în jurul hidranţilor; bărbaţii în salopete întorceau capetele furtunurilor ba la stânga, ba la dreapta, iar apa ţâşnea într-un jet gros, prăvălindu-se ca o cascadă în scânteierea de lumină.

— Haideţi să deschidem fereastra, spuse Brenda. E aer închis.

Chelnerul dădu perdeaua la o parte şi deschise geamul.

— S-a luminat de-a binelea, adăugă ea.

— E cinci trecute. N-ar trebui să mergem la culcare?

— Ba da.

— Încă o săptămână şi s-a zis cu seratele, zise Beaver.

— Da.

— Păi, să mergem.

— În regulă. Ai cu ce să plăteşti? N-am un sfanţ la mine.

După petrecerea de peste noapte, veniseră să ia micul dejun la un club pe care îl deschisese Daisy. Beaver plăti ceaiul şi heringul afumat.

— Opt şilingi, spuse el. Cum speră Daisy să meargă bine localul ăsta cu aşa preţuri?

— Mi se pare enorm... Vasăzică tu *chiar* pleci în America?

— N-am încotro. Maică-mea a şi luat biletele.

— Nimic din ce ţi-am spus aseară nu schimbă lucrurile?

— Scumpo, încetează. Am mai discutat o dată pe tema asta. Ştii că-i singura *soluţie*. Ce rost are să ne stricăm ultima săptămână?

— Ţi-a *plăcut* vara asta, nu-i aşa?

— Desigur... hai, mergem?

— Da. Nu te mai deranja să mă conduci acasă.

— Sigur nu te superi? Nu mi-e *deloc* în drum şi s-a făcut târziu de tot.

— Nici eu nu ştiu ce mă mai supără.

— Brenda, scumpo, pentru numele lui Dumnezeu... Nu-i ăsta felul tău de-a fi.

— N-am fost niciodată o fiinţă pretenţioasă.

Indienii se întoarseră noaptea, în timp ce Tony şi doctorul Messinger dormeau; omuleţii se furişară din ascunzători, fără o vorbă; femeile îşi dăduseră jos rochiile şi le lăsaseră ceva mai în urmă, pentru ca nici o rămurică să nu le poată trăda prezenţa; trupurile lor despuiate se strecurau tăcute prin desiş; tăciunii care mai pâlpâiau şi felinarul de vânt, la mai puţin douăzeci de metri, erau singurele lor surse de lumină; era o noapte fără lună. Îşi adunară coşurile din nuiele împletite, raţiile de făină de tapioca, arcurile şi săgeţile, puşca şi macetele; îşi rulară hamacurile, făcându-le sul. Nu luară cu ei nimic din ce nu era al lor. După care se furişară înapoi, printre umbre, în bezna junglei.

Când Tony şi doctorul Messinger s-au trezit a doua zi, le-a fost limpede ce s-a întâmplat.

— Situaţia este gravă, spuse doctorul Messinger. Dar nu disperată.

Patru

Tony şi doctorul Messinger vâsliră patru zile în aval. Şedeau la capetele pirogii, într-un echilibru precar; îngrămădiseră între ei proviziile cele mai importante;

restul rămase, împreună cu celelalte pirogi, în tabără, urmând să fie recuperat după ce aveau să recruteze ajutoare din rândurile indienilor Pie-wie. Până şi minimul de bagaje alese de doctor trăgea însă prea greu şi barca era cu mult sub linia de plutire; la orice mişcare pe care o făceau, apa ajungea la marginea bărcii şi putea provoca un dezastru; era greu de stăpânit şi înaintau încet, mulţumindu-se, în cea mai mare parte, să păstreze cât de cât direcţia şi să se lase duşi de curent.

De două ori dădură peste porţiuni de râu cu cataracte şi trebuiră să tragă barca lângă mal, s-o descarce şi să meargă prin apă, uneori până la brâu, iar alteori să se caţere pe stânci, s-o ghideze cu mâinile, până dădeau iarăşi de apă lin curgătoare. Atunci o priponeau de mal şi cărau încărcătura până la ea, prin desiş. În rest, râul era larg şi domol, cu o suprafaţă întunecoasă, ce oglindea până în cel mai mic detaliu zidurile junglei de pe ambele maluri, de la tufişurile mărunte până la coroanele înflorite ale arborilor înalţi de treizeci-patruzeci de metri. Câteodată nimereau în câte o porţiune de râu cu petale scuturate şi pluteau printre ele, mişcându-se doar cu un pic mai încet decât ele, de-ai fi zis că-şi trag sufletul într-o luncă înflorită. Noaptea îşi întindeau pânza de cort în câte un loc mai uscat de pe mal sau îşi atârnau hamacurile în hăţiş. Tihna acestor zile le era ameninţată doar de muştele *cabouri* şi, rar de tot, de câte un aligator încremenit.

Scrutau întruna malurile, dar nu zăreau nici urmă de viaţă omenească.

Pe urmă, Tony se îmbolnăvi de friguri. Îl apucară brusc, în cea de-a patra după-amiază. La popasul de la amiază, era sănătos tun şi împuşcă o căprioară care venise

la adăpat, pe malul opus; peste o oră, tremura atât de tare încât a fost nevoit să lase padela din mână; capul îi ardea de dogoare, iar trupul şi mădularele îi erau îngheţate bocnă; până pe înserat, începu să delireze.

Doctorul Messinger îi luă temperatura şi constată că are aproape patruzeci de grade. Îi dădu ceva mai mult de un gram şi jumătate de chinină şi făcu focul atât de aproape de hamac, încât până dimineaţa acesta se pârli şi se înnegri de fum. Îl sfătui pe Tony să stea înfăşurat în pătură, dar peste noapte acesta se trezi de mai multe ori, năclăit de sudoare; îl chinuia setea şi bău cană după cană de apă din râu. Nici în seara aceea, nici a doua zi dimineaţă nu se simţi în stare să mănânce nimic.

A doua zi dimineaţă, temperatura îi scăzu. Se simţea slăbit şi epuizat, dar era în stare să stea locului în barcă şi să vâslească niţel.

— A fost doar o criză trecătoare, nu-i aşa? întrebă el. Mâine o să fiu în formă maximă, nu?

— Sper că da, răspunse doctorul Messinger.

— Bine.

Noaptea, febra îi reveni. Poposiseră pe un banc de nisip. Doctorul încălzi nişte pietre şi le puse sub picioarele şi sub şalele lui Tony. Stătu treaz aproape toată noaptea, înteţind focul şi umplând, în răstimpuri, cu apă cana lui Tony. Spre crăpatul zilei, Tony dormi o oră şi, când se trezi, se simţi mai bine; lua tot timpul doze de chinină şi în urechi îi vâjâia un zgomot înfundat, de-ai fi zis că ţine la ureche scoicile acelea despre care, în copilărie, i se spusese că în ele se-aude freamătul mării.

— Trebuie s-o ţinem tot înainte, spuse doctorul Messinger. De-acum nu putem fi departe de vreun sat.

— Mă simt îngrozitor. N-ar fi mai bine să aşteptăm o zi, până îmi revin la forma maximă?

— N-are nici un rost să aşteptăm. Trebuie s-o ţinem tot înainte. Te simţi în stare să urci în pirogă?

Doctorul Messinger îşi dădu seama că boala lui Tony avea să fie una de lungă durată.

În primele ceasuri ale zilei, Tony zăcu stors de puteri la prova. Mutaseră proviziile, în aşa fel încât să poată sta întins. Pe urmă îl luă din nou cu friguri şi începu să clănţănească din dinţi. Se săltă în capul oaselor şi rămase ghemuit, cu capul pe genunchi, tremurând ca varga; doar fruntea şi obrajii îi dogoreau sub soarele fierbinte al amiezii. Nu se zărea nicăieri, nici urmă de sat.

Era după-amiază târziu când o zări pe Brenda pentru întâia oară. Se uita lung, preocupat, de-o bună bucată de vreme, la figura ciudată din mijlocul bărcii, unde fuseseră stivuite proviziile; pe urmă îşi dădu seama că-i o făptură umană.

— Vasăzică s-au întors indienii? întrebă el.

— Da.

— Ştiam eu c-or să se-ntoarcă. Ce prostie din partea lor să se sperie de o jucărie. Îmi închipui că şi ceilalţi vin în urma noastră.

— Da, cred că da. Încearcă să stai potolit.

— Neghiobii naibii, cum s-au mai speriat de-un şoricel de jucărie, îi spuse Tony, ironic, femeii de la mijloc.

Pe urmă îşi dădu seama că e Brenda.

— Iartă-mă, nu mi-am dat seama că eşti tu. *Tu una* nu te-ai speria de un şoricel de jucărie.

Ea însă nu-i răspunse. Şedea ca de fiecare dată când se întorcea de la Londra, ghemuită deasupra castronelului ei cu pâine muiată în lapte.

Doctorul Messinger cârmi spre mal. Fură cât pe-aci să se răstoarne când îl ajută pe Tony să coboare. Brenda ajunse pe mal fără nici un ajutor. Coborî cu mersul ei gingaş, ferm, menţinând echilibrul bărcii.

— Asta se cheamă stăpânire de sine, spuse Tony. Ştii că am văzut odată un chestionar care trebuia completat de cei care făceau o cerere de angajare la o firmă americană şi una dintre întrebările la care trebuiau să răspundă era: „Aveţi stăpânire de sine?"

Brenda urcase deja pe mal şi îl aştepta.

— Absurditatea întrebării consta în faptul că nu se puteau bizui decât pe declaraţia solicitantului, îi explică el minuţios. Vreau să zic — e o dovadă de stăpânire de sine, dacă îţi închipui cumva că ai aşa ceva?

— Stai cuminte până-ţi întind hamacul.

— Da, o să stau aici, cu Brenda. Mă bucur nespus că a putut veni cu noi. Trebuie să fi prins trenul de trei şi opt-sprezece.

Ea îi ţinu companie toată noaptea şi toată ziua următoare. El îi vorbi fără încetare, însă replicile ei erau rare şi enigmatice. În seara următoare, îl luă din nou cu sudori reci. Doctorul Messinger făcu un foc mare lângă hamacul lui şi îl împachetă pe Tony în propria lui pătură. Tony adormi cu o oră înainte de revărsatul zorilor şi, când se trezi, Brenda nu mai era acolo.

— Ţi-ai revenit la normal.

— Slavă Domnului. Am fost destul de bolnav, nu? Nu-mi amintesc mai nimic.

Doctorul Messinger amenajase o tabără grozavă. Defrişase tufişurile de pe o bucată de teren în formă de pătrat, cam de mărimea unei camere mai mici. Cele două hamacuri atârnau pe două laturi opuse. Proviziile fuseseră urcate pe mal şi aranjate în ordine, pe foaia de cort.

— Cum te mai simţi?

— Grozav, răspunse Tony, dar, când se dădu jos din hamac, îşi dădu seama că nu se poate ţine pe picioare fără ajutor. Fireşte, n-am mâncat nimic. Presupun că o să mai treacă o zi-două până să mă fac cu adevărat bine.

Doctorul Messinger nu-i răspunse nimic, dar strecură ceaiul de frunze, turnându-l încetişor dintr-o cană într-alta; îi adăugă o lingură mare de lapte condensat şi îl amestecă.

— Vezi dacă poţi să bei chestia asta.

Tony o bău cu poftă şi ronţăi câţiva biscuiţi.

— Ne continuăm drumul azi? întrebă el.

— O să ne mai gândim, răspunse doctorul.

Luă cănile, coborî malul şi le spălă în apa râului. La întoarcere, spuse:

— Cred c-ar fi mai bine să-ţi explic cum stau lucrurile. N-are nici un rost să te crezi vindecat numai pentru că n-ai friguri timp de-o zi. Boala asta aşa se manifestă. O zi ai friguri, o zi ai o stare normală. Treaba poate dura o săptămână sau mai mult. Trebuie să ne împăcăm cu situaţia asta. Nu pot risca să te iau cu mine în pirogă. Alaltăieri a fost cât pe-aci să răstorni barca de câteva ori.

— Mi s-a părut că văd o cunoştinţă.

— Ţi s-au părut o grămadă de lucruri. Şi-or să ţi se mai pară. Deocamdată mai avem provizii pentru zece zile. Nu-i motiv de îngrijorare imediată, dar e un lucru pe care e

bine să-l avem în vedere. În plus, ai nevoie de-un acoperiş deasupra capului şi de îngrijire permanentă. Dacă am ajunge într-un sat...

— Mă tem că sunt o pacoste pe capul tău.

— Nu asta-i problema. Trebuie să găsim cea mai bună soluţie în situaţia de faţă.

Tony se simţea însă prea istovit ca să cugete; picoti vreme de-o oră, o oră şi ceva. Când se trezi, îl văzu pe doctorul Messinger defrişând terenul în adâncime.

— Am să întind foaia de cort pe post de-acoperiş.

(Însemnase acest loc pe hartă cu indicativul: „Tabără de Bază Temporară pentru Situaţii de Urgenţă.")

Tony îl urmărea vlăguit. Deodată spuse:

— Ia ascultă, ce-ar fi să mă laşi aici şi să pleci mai departe pe râu, după ajutoare?

— M-am gândit şi la asta. E prea mare riscul.

În după-amiaza aceea, Brenda se întoarse lângă Tony, iar el dârdâi de frig şi se zvârcoli în hamac.

Când îşi recăpătă luciditatea, Tony observă o foaie de cort, întinsă deasupra capului său, prinsă de trunchiurile copacilor.

— De cât timp suntem aici? întrebă el.

— Doar de trei zile.

— Ce oră-i acum?

— Acuşi se face ora zece dimineaţa.

— Mă simt îngrozitor.

Doctorul Messinger îi dădu nişte supă.

— Peste zi o să cobor în josul apei, să văd dacă dau de urma vreunui sat, zise el. Nu-mi place deloc să te las în urmă, dar e un risc ce merită asumat. Acum, că piroga-i

goală, o să pot străbate o distanţă mai mare. Să stai cuminte. Să nu te mişti din hamac. Am să mă întorc înainte de lăsarea întunericului. Sper să vin cu nişte indieni care să ne-ajute.

— În regulă, spuse Tony şi adormi.

Doctorul Messinger coborî la mal şi dezlegă piroga; luă cu el o puşcă, o cană de băut şi provizii pe-o zi. Se aşeză la pupa şi împinse barca de la mal; curentul împinse prova la vale şi, după câteva lovituri de padelă, ajunse în mijlocul râului.

Soarele era sus pe cer şi undele râului îl oglindeau, orbindu-l şi pârjolindu-l; lopăta cu mişcări regulate, fără să se sforţeze; înainta rapid. Cale de-o milă, râul se îngustă şi apele îşi iuţiră curgerea, aşa că lui nu-i rămânea decât să folosească muchia padelei pe post de cârmă; pe urmă, zidurile de junglă de pe o parte şi alta a râului se năruiră şi se trezi plutind pe suprafaţa unui lac întins, deschis, unde se văzu nevoit să tragă tare ca să nu stea locului; tot timpul se uita cu atenţie la stânga şi la dreapta, doar-doar o zări un fuior de fum, un acoperiş de stuf, o siluetă vicleană, smeadă, pândindu-l dintr-un tufiş, nişte vite venite la adăpat, care să-i semnaleze prezenţa satului căutat. Nu zări însă nici un semn de-acest fel. Pe întinderea lacului îşi luă binoclul şi scrută malul împădurit, pe toată lungimea lui. Nu zări însă nici un semn.

Mai târziu râul se îngustă din nou şi piroga porni ca din puşcă, mânată de curentul rapid. În faţă, suprafaţa râului era punctată de repezişuri; suprafaţa până atunci lină începea să clocotească şi să aibă bulboane; un vuiet monoton îl preveni că dincolo de cataracte se află o cascadă. Doctorul Messinger începu să cârmească spre mal.

Curentul era tot mai puternic şi doctorul se opinti din răsputeri să schimbe direcţia; la vreo zece metri de locul unde începea repezişul, prova îi intră sub mal. Aici creştea un hăţiş de spini ce-şi întindeau ramurile deasupra apei; piroga alunecă sub ele şi muşcă din mal; precaut din fire, doctorul Messinger îngenunche în faţă şi întinse mâna să se prindă de-o creangă ce atârna deasupra capului său. Acesta a fost momentul în care îl ajunse năpasta; pupa se răsuci şi o luă la vale, iar când el dădu să înşface padela, barca fu târâtă de-a curmezişul, în mijlocul undelor furioase; aici scăpă total de sub control, învârtindu-se în jurul propriului ax şi prăvălindu-se către cascadă. Doctorul Messinger se trezi aruncat în apă; pe alocuri nu era deloc adâncă şi se agăţă de stânci, dar acestea erau şlefuite de apă, netede ca fildeşul, neîngăduindu-i să se prindă de ele; se rostogoli de două ori, se trezi în apă adâncă şi încercă să înoate, apoi se pomeni din nou între nişte bolovani şi încercă să se agaţe cumva de ei. Pe urmă ajunse la cascadă.

Raportat la ţinutul acela, nu era o cascadă formidabilă — era o cădere apă de vreo trei metri, poate chiar mai puţin — dar şi aşa se dovedi fatală în cazul doctorului Messinger. La baza cascadei, apa spumegândă se domolea într-un bazin uriaş, cu suprafaţa aproape calmă, presărată cu petalele florilor scuturate din arborii ce îl împrejmuiau. Pălăria doctorului pluti domol de tot la vale, spre Amazon, iar undele îi acoperiră capul pleşuv.

Brenda se duse să discute cu avocaţii familiei.

— Domnule Graceful, începu ea, îmi trebuie ceva mai mulţi bani.

Domnul Graceful o privi trist:

— Aş fi zis că treaba asta e mai curând o chestiune de competenţa directorului de la banca unde vă ţineţi banii. Înţeleg că obligaţiunile sunt cumpărate pe numele dumneavoastră şi că dividendele intră în contul dumneavoastră.

— În ziua de azi, dividendele alea par să nici nu mai fie plătite. Şi-n plus, zău că e greu să te descurci cu-atât de puţin.

— Fără doar şi poate. Fără doar şi poate.

— Domnul Last v-a lăsat o procură de reprezentare, nu-i aşa?

— Cu puteri foarte strict delimitate, Lady Brenda. Am instrucţiuni referitoare la plata salariaţilor de la Hetton şi acoperirea cheltuielilor ce ţin de administrarea domeniului — se instalează băi noi şi se restaurează nişte decoraţiuni din camera de zi, care au fost date jos. Mă tem însă că n-am împuternicirea să scot bani din contul domnului Last pentru alte cheltuieli.

— Dar, domnule Graceful, sunt sigur că nu şi-a propus să rămână în străinătate o perioadă atât de îndelungată. Nu-i cu putinţă să fi vrut să mă lase chiar fără o leţcaie, nu-i aşa? Nu-i aşa?

Domnul Graceful tăcu şi se foi un pic.

— Sincer să fiu, Lady Brenda, mă tem că exact asta a şi *vrut*. Am ridicat această problemă cu puţin timp înainte de plecarea domniei sale. A fost cât se poate de răspicat în această chestiune.

— Dar *are voie* să facă una ca asta? Vreau să spun, eu una n-am nici un drept pe baza contractului de căsătorie sau mai ştiu eu a cărui act?

— Nu puteţi emite nici un fel de pretenţii decât adresându-vă instanţei. S-ar *putea* să găsiţi nişte avocaţi care să vă sfătuiască să-l acţionaţi în justiţie. N-aş zice că mă număr printre aceştia. Domnul Last s-ar împotrivi până-n pânzele albe unor presiuni de-acest gen şi cred că, în împrejurările de faţă, instanţa i-ar da fără doar şi poate câştig de cauză. În orice caz, ar fi un proces trenant, costisitor şi ar denota o poziţie niţel cam nedemnă.

— Ah, înţeleg... ei bine, asta e, nu-i aşa?

— S-ar zice, în mod clar, că asta e.

Brenda se sculă să plece. Vara era în toi şi pe ferestrele deschise zări grădinile din Lincoln's Inn scăldate de soare.

— Ar mai fi ceva. Ştiţi cumva, adică, vreau să zic, îmi puteţi spune dacă domnul Last a făcut un nou testament?

— Mă tem că aceasta este o chestiune pe care nu o pot discuta.

— Nu, presupun că nu. Îmi cer scuze dacă am comis o gafă, punându-vă această întrebare.

Zăbovi între uşă şi birou, părând pierdută în rochia ei strălucitoare, de vară.

— Orientativ, vă pot spune doar atât: moştenitorii prezumtivi ai domeniului Hetton sunt acum verii săi, familia Richard Last, domiciliată în Princes Risborough. Cred că, din câte îl cunoaşteţi pe domnul Last, cu caracterul şi părerile lui, vă daţi seama că întotdeauna şi-ar dori ca averea să meargă la un loc cu domeniul, pentru ca acesta să fie întreţinut în ceea ce dumnealui consideră că ar fi condiţiile optime.

— Da, spuse Brenda. Ar fi trebuit să mă gândesc la asta. Păi, atunci, la revedere.

Şi ieşi singură, în soarele de-afară.

*

Tony zăcu toată ziua singur cuc, uitând întruna de trecerea timpului. Dormi puţin; se dădu jos din hamac o dată sau de două ori şi simţi că-i sleit şi îl ia cu ameţeli. Încercă să mănânce câte ceva din merindele lăsate de doctorul Messinger, dar nu reuşi. Abia la căderea întunericului îşi dădu seama că a trecut ziua. Aprinse felinarul şi încercă să adune nişte vreascuri din pădure, pentru foc, dar beţele îi alunecau întruna din mână şi, de fiecare dată când se apleca, îl lua cu ameţeli, aşa că după câteva tentative eşuate le lăsă acolo unde căzuseră şi se întoarse la hamac. Se întinse, se înfofoli în pătură şi izbucni în plâns.

După câteva ceasuri de beznă, flacăra felinarului începu să scadă; se căzni să se aplece spre el şi îl scutură. Trebuia reumplut cu gaz. Ştia unde îl ţin, aşa că se târî într-acolo, rezemându-se mai întâi de frânghia hamacului, iar apoi de nişte cutii îngrămădite una peste alta. Găsi bidonul, scoase dopul şi începu să umple felinarul, dar mâna îi tremură şi gazul se vărsă pe jos, apoi simţi că pluteşte din nou, aşa că închise ochii; bidonul se răsturnă pe-o parte şi se goli, gâlgâind încetişor. Când îşi dădu seama ce s-a-ntâmplat, se puse iarăşi pe plâns. Se întinse la loc în hamac şi, în câteva minute, lumina păli, pâlpâi şi se stinse. Mâinile lui şi solul reavăn duhneau a petrol lampant. Rămase treaz, plângând în întuneric.

Cu puţin înainte de revărsatul zorilor, îl luă din nou cu friguri şi simţurile îi fură tulburate de neîntrerupta tovărăşie pe care i-o ţinură tot felul de arătări.

Brenda se trezi cu moralul la pământ. Petrecuse seara dinainte mergând de una singură la cinematograf. Pe

urmă i se făcuse foame — în ziua aceea nu servise nici o masă ca lumea —, dar nu-şi luase inima-n dinţi să intre singură într-un restaurant, ca să ia cina. Cumpărase o plăcintă cu carne dintr-un magazin de cafea şi o luase acasă. Plăcinta îi păruse delicioasă, dar, când dădu să mănânce, constată că i-a pierit pofta de mâncare. Când se trezi, resturile de plăcintă erau tot acolo, pe măsuţa ei de toaletă.

Venise luna august şi era singură-singurică. Era exact ziua în care Beaver debarca la New York. (Îi expediase o telegramă din inima Atlanticului, anunţând-o că traversarea decurge în condiţii excelente.) Pentru ea, asta punea capac relaţiei cu Beaver. Parlamentul îşi încheiase sesiunea, iar Jock Grant-Menzies era plecat în Scoţia, la fratele său mai mare, pe care-l vizita în fiecare an; Marjorie şi Allan se îmbarcaseră în ultimul moment la bordul iahtului lordului Monomark, iar acum navigau în derivă, în condiţii de lux, în largul coastei spaniole, participând la coride (o rugaseră chiar să aibă grijă de Djinn). Mama ei era la cabana de pe malul lacului Geneva, pe care Lady Anchorage i-o închiria întotdeauna. Până şi Jenny Abdul Akbar era plecată într-o croazieră pe Marea Baltică.

Brenda deschise ziarul şi citi articolul semnat de un tânăr care afirma că sezonul londonez ţine de-acuma de trecut; că în aceste zile toată lumea e mult prea ocupată ca să-i mai pese de perpetuarea stilului de viaţă antebelic; că nu mai au loc serate dansante ceremonioase, ci doar un ciclu constant de petreceri ceva mai modeste; că luna august la Londra reprezintă momentul cel mai vesel de peste an (în fiecare an scria acelaşi lucru, schimbând câte un cuvânt ici-colo). Articolul nu izbuti deloc s-o consoleze pe Brenda.

De câteva săptămâni încoace, încerca să-l judece în chip obiectiv pe Tony, pentru felul cum se poartă cu ea; de data asta îi cedară nervii şi, întorcându-se cu faţa la aşternut, îşi îngropă chipul în pernă, măcinată de resentimente şi autocompătimire.

În Brazilia, purta o rochie de bumbac ferfeniţă, cu un imprimeu asemănător aceluia de pe rochia Rosei. Nu-i venea deloc rău. Tony o urmări un timp, până să-i vorbească.

— De ce te-ai îmbrăcat aşa?

— Nu-ţi place? O am de la Polly.

— Pare tare slinoasă.

— Păi ştii că Polly călătoreşte foarte mult. Acum trebuie să te scoli şi să te duci la şedinţa Consiliului Comitatului.

— Dar nu-i miercuri?

— Nu, dar în Brazilia avem alt fus orar; îţi aminteşti, nu-i aşa?

— Nu mă pot duce nici până la Pigstanton. Trebuie să stau aici până se-ntoarce Messinger. Mi-e rău. Mi-a spus să stau cuminte. O să se-ntoarcă diseară.

— Dar s-a adunat aici tot Consiliul Comitatului. I-a adus Blonda Neruşinată cu avionul.

Şi, într-adevăr, erau cu toţii de faţă. Şedinţa era prezidată de Reggie St Cloud, care spunea:

— Mă opun categoric alegerii lui Milly în comitet. Este o femeie de proastă reputaţie.

Tony protestă:

— Are o fiică. Aici are aceleaşi drepturi ca şi Lady Cockpurse.

— Păstraţi ordinea, ceru primarul. Domnilor, vă rog să vă limitaţi în observaţiile dumneavoastră la subiectul supus dezbaterii. Trebuie să luăm o hotărâre în legătură cu lărgirea şoselei Bayton-Pigstanton. Există mai multe plângeri potrivit cărora autobuzele companiei Green Line nu pot lua curba în siguranţă la Hetton Cross.

— *Şobolanii* de la Green Line.

— Am spus Şobolanii de la Green Line. Şobolanii mecanici verzi[1]. O grămadă de săteni s-au speriat de ei şi şi-au evacuat casele.

— Eu unul m-am evacuat, spuse Reggie St Cloud. Şobolanii mecanici verzi m-au dat afară din casă.

— Păstraţi ordinea, interveni Polly Cockpurse. Solicit să ia cuvântul domnul Last.

— Să-l auzim, să-l auzim.

— Doamnelor şi domnilor, începu Tony. Vă rog frumos să-nţelegeţi că mi-e rău şi n-am voie să mă clintesc din hamac. Doctorul Messinger mi-a dat nişte instrucţiuni cât se poate de clare.

— Winnie vrea să facă baie.

— În Brazilia nu se face baie. În Brazilia nu se face baie.

Participanţii la şedinţă începură să scandeze:

— În Brazilia nu se face baie.

— Dar tu ai luat de două ori micul dejun.

— Păstraţi ordinea, strigă primarul. Lord St Cloud, propun să trecem la votarea chestiunii pe care o dezbatem.

— Chestiunea este dacă să-i fie încredinţat doamnei Beaver contractul pentru lucrările de lărgire a curbei de la

---

[1] Green în limba engleză înseamnă „verde". În delirul său, Tony suprapune cauzele care l-au dus la dezastru în Anglia şi Brazilia, autobuzele „verzi", respectiv jucăriile mecanice (şobolanii) verzi.

Hetton Cross. Dintre toate ofertele prezentate, a ei a fost de departe cea mai costisitoare, dar am înţeles că planurile ei includ un zid placat cu crom în partea de sud a satului...

— ...şi două mic dejunuri, suflă Winnie.

— ...şi două mic dejunuri pentru muncitorii angajaţi să efectueze această lucrare. Cei ce se pronunţă în favoarea acestei moţiuni să imite găinile şi să cotcodăcească, iar cei se opun să facă ham-ham.

— Iată o procedură nelalocul ei. Ce-or să spună servitorii?

— Trebuie să facem ceva până o să i se aducă la cunoştinţă şi Brendei.

— ...Mie? Mă simt foarte bine.

— Atunci consider că moţiunea a întrunit voturile dumneavoastră.

— Ah, îmi pare *tare bine* că doamna Beaver a câştigat licitaţia, zise Brenda. Ştiţi, sunt îndrăgostită de John Beaver, sunt îndrăgostită de John Beaver, sunt îndrăgostită de John Beaver.

— Aceasta este hotărârea comitetului?

— Da, este îndrăgostită de John Beaver.

— Atunci, se votează în unanimitate.

— Nu, se împotrivi Winnie. El a luat micul dejun de două ori.

— ...cu o majoritate covârşitoare.

— De ce vă schimbaţi ţinuta? întrebă Tony, văzând că toţi ceilalţi îşi pun costumele de vânătoare.

— Mergem la petrecerea vânătorilor. Copoii se-adună astăzi aici.

— Dar vara nu aveţi voie să vânaţi.

— Brazilia are alt fus orar şi aici nu se face baie.

— Ieri am văzut o vulpe în Bruton Wood. Era o vulpe mecanică, de culoare verde, cu un clopoţel care scotea clinchete atunci când alerga. I-a speriat atât de tare încât au spălat putina şi toată plaja a rămas pustie şi nu a mai făcut baie decât Beaver. El se poate scălda în fiecare zi, fiindcă în Brazilia există un alt fus orar.

— Sunt îndrăgostit de John Beaver, spuse Ambrose.

— Hei, n-am ştiut că eşti aici.

— Am venit să vă reamintesc că sunteţi bolnav, domnule. N-aveţi voie să vă clintiţi din hamac, sub nici un motiv.

— Dar cum o să ajung în Oraş dacă stau aici?

— Vi-l servesc imediat, domnule, în bibliotecă.

— Da, în bibliotecă. N-are nici un rost să mai folosim sufrageria acum că doamna a plecat să-şi ducă zilele în Brazilia.

— Am să transmit ordinul la grajduri, domnule.

— Dar n-am nevoie de ponei. I-am spus lui Ben să-l vândă.

— Va trebui să mergeţi călare până-n fumoar, domnule. Piroga a luat-o doctorul Messinger.

— Prea bine, Ambrose.

— Mulţumesc, domnule.

Membrii comitetului porniră cu toţii pe alee, cu excepţia colonelului Inch, care o luase pe celălalt drum şi mergea la trap spre Compton Last. Tony şi doamna Rattery rămăseseră singuri.

— Ham-ham, făcu ea şi câştigă toate cărţile. Asta duce la ratificarea moţiunii.

Ridicându-şi privirea de la masa de cărţi, Tony zări dincolo de copaci fortificaţiile şi crenelurile Oraşului;

acesta era la doi paşi de el. Pe turla bastionului de la poartă flutura în briza tropicală un drapel cu însemne heraldice. Tony se căzni să se salte în capul oaselor şi aruncă jos păturile. Când îl luau frigurile, era mai viguros şi se ţinea mai bine pe picioare. Îşi croi drum prin hăţişul spinos care îl înconjura; de pe zidurile strălucitoare se înălţară acordurile muzicii; de-a lungul lor trecea un alai sau o procesiune. Se poticnea de trunchiurile copacilor şi se agăţa în rădăcini şi în lianele ce atârnau din copaci, dar o ţinea tot înainte, uitând de durere şi oboseală.

În cele din urmă, ajunse în câmp deschis. Porţile se aflau dinaintea lui, şi pe toată lungimea zidurilor răsunară trâmbiţele, salutându-i sosirea; vestea trecu iute ca vântul, din bastion în bastion, dusă în cele patru zări; aerul era încărcat de petale de migdali şi flori de măr; se aşterneau ca un covor la picioarele sale, asemenea florilor ce se scuturau în livezile de la Hetton, după o furtună de vară. Cupolele aurite şi fleşele de alabastru străluceau în soare.

Ambrose îl anunţă:

— Oraşul e servit.

Capitolul şase

DU CÔTÉ DE CHEZ TODD

Deşi domnul Todd trăia în regiunea Amazoanelor de aproape şaizeci de ani, nimeni nu ştia de existenţa lui, cu excepţia câtorva familii de indieni Pie-wie. Căsuţa i se înălţa într-o micuţă savană, unul din acele mărunte petice de nisip şi iarbă, ce răsar pe alocuri, cu un diametru de vreo trei mile, mărginit de jur împrejur de junglă.

Râul care o străbătea nu apărea pe nici o hartă; avea cursul plin de repezişuri mereu primejdioase şi, în cea mai mare parte a anului, nu putea fi traversat, iar undele i se vărsau în cursul superior al râului, acolo unde îi sunase ceasul doctorului Messinger. Nici unul dintre locuitorii acestui district, cu excepţia domnului Todd, nu auzise vreodată de guvernul Braziliei sau al Guyanei Olandeze, care, periodic, emiteau pretenţii asupra lui.

Domnul Todd avea o casă mai mare decât cele ale vecinilor săi, dar asemănătoare cu acestea — cu acoperişul din frunze de palmier, pereţi din lut şi crengi şi nuiele înnădite, ce se înălţau până la piept, şi o duşumea de pământ bătătorit. Avea vreo zece-douăsprezece vite jigărite, care păşteau în savană, o plantaţie de *cassava*, câţiva bananieri şi câţiva arbori de mango, un câine şi, un unicat în acest ţinut, o puşcă cu o singură ţeavă, cu încărcare prin spate. Puţinele mărfuri sosite din afară îi

parveneau printr-o complicată înşiruire de comercianţi, trecând din mână-n mână, ca obiecte de troc desfăşurat în vreo douăsprezece limbi, la capătul unei reţele comerciale ce se-ntindea din Manáos până-n cele mai îndepărtate şi izolate zone din junglă.

Într-o zi, în timp ce domnul Todd îşi făcea de lucru cu încărcatul unor cartuşe cu alice, un Pie-wie îi aduse vestea că un alb, singur şi bolnav, se apropie bâjbâind prin junglă. Sigilă cartuşul şi îşi încărcă puşca, băgă în buzunar restul de cartuşe şi porni în direcţia ce îi fusese indicată.

Când domnul Todd ajunse la el, bărbatul ieşise deja din hăţişul junglei, era aşezat pe jos şi se vedea limpede că se află într-o stare proastă. N-avea nici pălărie, nici bocanci, iar hainele îi erau atât de sfâşiate încât numai datorită transpiraţiei abundente i se mai ţineau de trup; avea labele picioarelor pline de tăieturi şi umflate rău de tot; toate suprafeţele expuse ale pielii îi erau pline de urmele lăsate de pişcăturile insectelor şi muşcăturile liliecilor; avea privirea febrilă a unui om bolnav. Vorbea de unul singur, delira, însă se opri atunci când Todd se apropie şi îi vorbi în limba lui.

— Sunteţi prima persoană care-mi vorbeşte, după mai multe zile. Ceilalţi nu vor să se oprească. Trec pe lângă mine călare pe biciclete... am obosit... la început, Brenda a stat cu mine, dar pe urmă s-a speriat de un şoricel mecanic, aşa că a luat piroga şi a întins-o. Mi-a spus c-o să se-ntoarcă pe seară, dar n-a mai revenit. Îmi închipui că s-a mutat la una din noile ei prietene din Brazilia... N-aţi văzut-o, nu-i aşa?

— Sunteţi primul străin pe care-l văd după foarte mult timp.

— Când a plecat, purta joben. N-aveţi cum s-o confundaţi.

După care începu să vorbească cu o persoană inexistentă, de lângă domnul Todd.

— Vezi casa aia? Crezi că poţi ajunge pe picioare până la ea? Dacă nu, pot chema câţiva indieni, să te transporte.

Tony miji ochii peste savană, în direcţia colibei domnului Todd.

— Arhitectura în armonie cu specificul local, zise el, material de construcţie în totalitate indigen. Să n-o lăsaţi pe doamna Beaver s-o vadă, că o să placheze totul cu crom.

— Încercaţi să umblaţi.

Domnul Todd îl săltă pe Tony de jos şi-i oferi braţul puternic ca punct de sprijin.

— Am să merg cu bicicleta dumneavoastră. Pe lângă *dumneavoastră* am trecut ceva mai devreme cu bicicleta, nu-i aşa? ...doar că aveţi barba de altă culoare. Celălalt avea barba verde... verde ca şoarecii.

Domnul Todd îl conduse pe Tony, printre smocurile de iarbă, spre casă.

— E un drum foarte scurt. Când o să ajungem acolo, o să vă dau ceva să vă înzdrăveniţi.

— Sunteţi foarte amabil... e nasol de tot să-i plece unui bărbat soţia cu piroga. Asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă. N-am mai pus nimic în gură de-atunci. Şi imediat adăugă: Vasăzică sunteţi englez. Şi eu sunt englez. Mă numesc Last.

— Ei bine, domnule Last, de-aici înainte nu trebuie să vă mai faceţi nici un fel de griji. Sunteţi bolnav şi aţi avut

parte de-o călătorie grea de tot. O să am eu grijă de dumneavoastră.

Tony privi în jur.

— Cu toţii sunteţi englezi?

— Da, cu toţii.

— Fata aceea smeadă s-a măritat cu un maur... Ce noroc pe mine să vă-ntâlnesc pe toţi. Presupun că sunteţi membrii unui club de ciclism.

— Da.

— Ei bine, mă simt prea istovit să pot încăleca pe bicicletă... nu mi-a plăcut niciodată cine ştie ce... da voi ăştia ar trebui să vă luaţi motociclete, ştiţi, sunt mult mai rapide şi mai zgomotoase... Hai să oprim aici.

— Nţ, trebuie să vii până la casă. Nu mai avem mult de mers.

— În regulă... îmi închipui că pe-aici faceţi destul de greu rost de petrol lampant.

Înaintau foarte încet, dar, în cele din urmă, ajunseră la casă.

— Întindeţi-vă în hamacul ăsta.

— Aşa mi-a zis şi doctorul Messinger. E îndrăgostit de John Beaver.

— O să vă aduc ceva.

— Foarte drăguţ din partea dumneavoastră. Mă mulţumesc cu tava mea de fiecare dimineaţă — cafea, pâine prăjită, fructe. Şi ziarele de dimineaţă. Dacă doamna s-a sculat, am să iau micul dejun împreună cu dânsa...

Domnul Todd se duse în odaia din spate şi scoase o canistră de tablă de sub un maldăr de piei. Era plină cu un amestec de frunze uscate şi coajă de copac. Luă un pumn

din acest amestec şi ieşi la focul de-afară. Când reveni, îşi găsi oaspetele stând călare pe hamac, băţos, vorbind furios.

— ...M-aţi auzi mai bine şi aţi fi mai politicoşi dacă aţi sta locului când vi se vorbeşte, în loc să vă învârtiţi în cerc. V-o spun pentru binele vostru... ştiu că sunteţi prietenii soţiei mele şi din cauza asta nu vreţi să mă ascultaţi. Dar luaţi aminte. N-o să vă spună vreo vorbă plină de cruzime, n-o să ridice tonul, nu vor fi proferate vorbe grele. Speră că veţi rămâne prieteni la fel de buni ca şi până acum. Dar o să vă părăsească. O să plece pe furiş, în timpul nopţii. O să-şi ia hamacul şi raţiile de făină de tapioca... Ascultaţi-mă pe mine. Ştiu că nu sunt deştept, dar ăsta nu-i un motiv să uităm de politeţe. Hai să ucidem în modul cel mai blând. Am să vă povestesc ce-am învăţat în junglă, unde timpul curge după un alt fus orar. Nu există nici un Oraş. Doamna Beaver l-a placat cu crom şi l-a transformat în mici apartamente. Chiria-i de trei guinee pe săptămână, fiecare are grup sanitar separat. Sunt foarte potrivite pentru iubirile scârnave. Iar Polly va fi acolo. Ea şi doamna Beaver, sub meterezele năruite...

Domnul Todd îşi trecu mâna pe după capul lui Tony şi îi dădu să bea din butelcă poţiunea pe care o pregătise din ierburi. Tony sorbi din ea şi întoarse capul.

— Greţoasă doctorie, făcu el şi îi dădură lacrimile.

Domnul Todd stătu lângă el, ţinându-i butelca. Tony bău pe dată din nou, strâmbându-se şi cutremurându-se niţel, din cauza gustului amar. Domnul Todd nu se clinti de lângă el, până ce nu termină de sorbit băutura; pe urmă aruncă pe podeaua de lut resturile infuziei. Tony se întinse la loc în hamac, smiorcăindu-se încetişor. Curând se cufundă într-un somn adânc.

*

Încetul cu încetul, Tony se puse pe picioare. La început, zilele de luciditate alternară cu momentele de delir; pe urmă temperatura îi scăzu şi îşi păstră luciditatea chiar şi în clipele când îi era din cale afară de rău. Zilele de febră deveniră tot mai rare, ajungând în cele din urmă să se repete după tipicul firesc la tropice, între perioade îndelungate de relativă sănătate. Domnul Todd îl doftoricea continuu cu plante medicinale.

— E-al naibii de greţoasă, zise Tony, dar îmi face bine.

— În junglă există leacuri pentru orice, spuse domnul Todd; leacuri ce vindecă şi leacuri ce îmbolnăvesc. Mama mea era indiancă şi m-a învăţat despre o mulţime de plante. Despre altele am învăţat, în răstimpuri, de la soţiile mele. Există plante care te vindecă şi care-ţi dau febră, care te ucid şi care îţi iau minţile, care ţin şerpii la distanţă, care îmbată peştii, să-i poţi culege din apă cu mâna, la fel cum ai culege fructe dintr-un pom. Există leacuri pe care nici eu nu le cunosc. Cică pot fi readuşi la viaţă şi morţi care au început să pută, dar eu unul n-am văzut încă aşa ceva.

— Dar sunteţi englez, de bună seamă?

— Tatăl meu a fost — mă rog, unul venit din Barbados. A sosit în Guyana ca misionar. Era însurat cu o femeie albă, dar a lăsat-o în Guyana şi a pornit să caute aur. Pe urmă a luat-o pe mama. Femeile Pie-wie sunt urâte, dar foarte devotate. Am avut mai multe neveste. Majoritatea bărbaţilor şi a femeilor care locuiesc în această savană sunt copiii mei. De-aia sunt aşa de ascultători — fiindcă îmi sunt copii şi fiindcă am puşca. Tatăl meu a trăit până la adânci bătrâneţi. Nu sunt nici douăzeci de ani de când a murit. Era un om şcolit. Ştiţi să citiţi?

— Dar bineînţeles.

— Nu toată lumea-i la fel de norocoasă. Eu unul nu ştiu.

Tony râse, vrând parcă să găsească o scuză.

— Dar îmi închipui că pe-aici nu aveţi prea multe ocazii să citiţi.

— Ba da, tocmai, aici e buba. Am o *grămadă* de cărţi. O să vi le arăt când o să vă simţiţi mai bine. Până acum cinci ani a fost aici un englez — mă rog, un negru, dar fusese temeinic şcolit la Georgetown. A murit. Până să moară, îmi citea în fiecare zi. O să-mi citiţi când o să vă simţiţi mai bine.

— Cu cea mai mare plăcere.

— Da, o să-mi citiţi, repetă domnul Todd, dând din cap deasupra butelcii.

În primele zile de convalescenţă, Tony nu făcu prea multă conversaţie cu gazda lui; stătea culcat în hamac, privea lung acoperişul din frunze de palmier şi se gândea la Brenda. Zilele, cu cele fix douăsprezece ore ale lor, treceau toate la fel. Domnul Todd se ducea la culcare la apusul soarelui, lăsând aprinsă o lămpiţă — un fitil meşterit de mână, ce atârna dintr-o oală cu seu de vită — să ţină la distanţă liliecii-vampir.

Când Tony ieşi din casă prima oară, domnul Todd îl luă la o scurtă plimbare să-i arate ferma.

— O să te duc să vezi mormântul negrului, spuse el, mergând spre o moviliţă ce se înălţa între mai mulţi mangotieri. A fost foarte cumsecade. Până să moară, mi-a citit câte două ceasuri în fiecare după-amiază. Cred că am să-i

ridic o cruce — să-i comemorez moartea şi sosirea dumitale. Dumneata crezi în Dumnezeu?

— Cred că da. Nu m-am gândit la asta serios până acum.

— Eu m-am gândit o *grămadă* şi încă nu ştiu... Dickens credea.

— Presupun că da.

— Categoric. Reiese clar din toate cărţile lui. Ai să vezi.

În după-amiaza aceleiaşi zile, domnul Todd începu lucrul la crucea de pomenire de pe mormântul negrului. Luă un gealău şi se apucă să rindeluiască un lemn de esenţă atât de tare încât scrâşnea şi zăngănea ca metalul.

În cele din urmă, după ce Tony dormi şase-şapte nopţi consecutive fără să mai facă febră, domnul Todd îi spuse:

— Cred că acum te simţi destul de bine ca să te uiţi la cărţi.

Într-un capăt al colibei exista un fel de mansardă formată dintr-o platformă grosolană, înălţată sub streaşină. Domnul Todd propti o scară şi se căţără pe ea. Tony îl urmă, încă destul de nesigur pe el, după boala prin care trecuse. Domnul Todd se aşeză pe platformă, iar Tony rămase în capul scării, uitându-se de-acolo. Zări un morman de pachete legate cu zdrenţe, frunze de palmier sau piei netăbăcite.

— Mi-a fost destul de greu să le feresc de viermi şi furnici. Două dintre ele sunt, practic, distruse. Am însă un ulei pe care-l fac indienii şi care-i foarte bun la aşa ceva.

Desfăcu pachetul cel mai la îndemână şi-i întinse lui Tony un volum legat în piele de viţel. Era una din primele ediţii americane ale *Casei umbrelor*.

— Nu contează pe care o luăm prima.

— Vă place Dickens?

— Păi bine-nţeles că-mi place. E puţin spus că-mi place. Vezi tu, sunt singurele cărţi pe care le-am auzit. Odinioară mi le citea tata, apoi negrul acela... iar acum dumneata. Până acum le-am ascultat pe toate de mai multe ori, dar nu mă mai satur de ele; întotdeauna mai apare câte ceva de învăţat şi de băgat la cap, sunt atâtea personaje, atâtea schimbări de decor, atâtea cuvinte... Am aici toate cărţile lui Dickens, în afară de cele pe care mi le-au înfulecat furnicile. Îţi ia o grămadă de timp să le citeşti pe toate — mai bine de doi ani.

— Păi, zise Tony într-o doară, înseamnă că sunt cu mult mai multe pentru cât o să ţină vizita mea.

— Ah, eu sper că nu. E atât de plăcut să o iei de la capăt. De fiecare dată mi se pare că descopăr noi şi noi lucruri care-mi plac şi care-s demne de admiraţie.

Luară cu ei primul volum din *Casa umbrelor* şi, în după-amiaza aceea, Tony ţinu lectura inaugurală.

Îi plăcuse dintotdeauna să citească cu glas tare şi, în primul an de căsătorie, îşi împărtăşise în acest fel lectura mai multor cărţi cu Brenda, până când, într-o clipă de sinceritate, ea a remarcat că treaba asta e curată tortură pentru ea. Îi citise şi lui John Andrew în după-amiezile târzii de iarnă, când micuţul lua masa de seară lângă şemineul din camera lui. Domnul Todd era însă un auditoriu unic.

Bătrânul stătea cu picioarele desfăcute în hamacul de vizavi de Tony, fără să-şi dezlipească privirea de el o clipă, şi repeta fiecare cuvânt în tăcere, mişcându-şi buzele. Adeseori, la apariţia câte unui personaj nou, zicea: „Mai zi-i o dată numele, l-am uitat", sau „Mda, da, mi-o amintesc bine. O să moară, biata de ea." Îl întrerupea adesea cu

întrebări, dar nu din acelea la care s-ar fi aşteptat Tony, legate de împrejurările acţiunii — nu-l preocupau chestiuni ca, de pildă, procedura din Curtea Lordului Cancelar sau convenţiile sociale ale epocii, deşi acestea trebuie să-i fi fost ininteligibile — ci doar cu întrebări legate de personaje. „Păi, de ce zice asta? Vorbeşte serios? A simţit că o ia cu leşin din cauza căldurii din sobă sau treaba i s-a tras de la ce a citit?" Râdea cu gura până la urechi la fiecare poantă bună şi chiar şi la unele pasaje care lui Tony nu i se păreau deloc comice, rugându-l să le reia de două-trei ori; iar, mai încolo, când urma descrierea suferinţelor amărăştenilor din mahalaua „Tom-singur cuc", lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraji, oprindu-i-se în barbă. Comentariile lui la adresa acţiunii erau, de obicei, simple. „Cred că Dedlock ăsta e un tip mândru", sau „Doamna Jellyby nu se ocupă îndeajuns de copii."

Lui Tony, aceste lecturi îi plăceau aproape la fel de mult ca şi lui Todd.

La sfârşitul primei zile, bătrânul îi spuse:

— Citeşti frumos de tot, mult mai expresiv decât negrul. Şi-mi explici mult mai bine. Ce mai, e-aproape ca şi cum s-ar fi întors tata.

Iar la sfârşitul fiecărei şezători, îi mulţumea oaspetelui său, plin de curtoazie.

— Asta mi-a plăcut *foarte* mult. A fost un capitol extrem de întristător. Dar, dacă nu mă înşală memoria, o să se termine cu bine.

Până să ajungă, însă, la volumul al doilea, plăcerea iniţială provocată de încântarea bătrânului începu să se estompeze şi Tony se simţi suficient de refăcut încât să-nceapă să dea semne de nelinişte. Aduse în discuţie de

mai multe ori subiectul plecării sale, interesându-se de pirogi, de ploi şi de posibilitatea de-a tocmi o călăuză, dar domnul Todd părea să nu-l înţeleagă şi nu dădea nici o atenţie acestor apropouri.

Într-o zi, în timp ce-şi trecea degetul peste paginile care îi rămăseseră de citit din *Casa umbrelor*, Tony spuse:

— Mai avem de citit o grămadă. Sper să apuc s-o termin până plec.

— A, da, făcu domnul Todd. Nu-ţi bate capul cu asta. O să ai timp s-o termini, prietene.

Lui Tony i se păru, pentru prima oară, că desluşeşte o uşoară ameninţare în felul de-a fi al gazdei sale. Seara, la cină — o masă frugală, constând în făină de tapioca şi pastramă de vacă — Tony redeschise acest subiect.

— Ştiţi, domnule Todd, a venit vremea să mă gândesc la cum aş putea să mă întorc în lumea civilizată. Deja am abuzat prea mult de ospitalitatea dumneavoastră.

Domnul Todd se aplecă deasupra farfuriei sale, ronţăind tapioca, dar nu-i răspunse nimic.

— Cât de curând credeţi c-o să reuşesc să-mi procur o barcă? V-am întrebat cât de curând credeţi c-o să reuşesc să-mi procur o barcă? Nu am cuvinte să vă mulţumesc pentru bunătatea ce mi-aţi arătat-o, dar...

— Prietene, bunătatea pe care ţi-am arătat-o eu îmi este răsplătită din belşug de lecturile tale din Dickens. Hai să nu mai aducem în discuţie subiectul ăsta.

— Păi, mă bucur foarte mult că vă place să vă citesc. Şi mie-mi face plăcere. Totuşi, zău că trebuie să mă gândesc la întoarcere...

— Mda, făcu domnul Todd. Aşa şi negrul ăla. Numai la asta se gândea tot timpul. Dar a murit aici...

A doua zi, Tony readuse de două ori în discuţie acest subiect, dar gazda lui îi dădu răspunsuri evazive. În cele din urmă, Tony stărui:

— Iertaţi-mă, domnule Todd, dar efectiv trebuie să insist asupra acestui lucru. Când pot face rost de-o barcă?

— Nu există nici o barcă.

— Păi, îmi pot construi indienii.

— Trebuie să aştepţi anotimpul ploios. Nivelul râului e prea scăzut acum.

— Cât timp o să-mi ia asta?

— O lună... două...

Terminaseră de citit *Casa umbrelor* şi se apropiau de sfârşitul lui *Dombey şi Fiul*, când sosi anotimpul ploios.

— Acum e timpul să mă pregătesc de plecare.

— Ah, asta-i cu neputinţă. Indienii nu construiesc bărci în anotimpul ploios — e una din superstiţiile lor.

— Puteaţi să-mi spuneţi şi mie.

— Cum, nu ţi-am spus? Oi fi uitat.

A doua zi dimineaţă, Tony plecă la plimbare de unul singur, în timp ce gazda lui trebăluia prin casă şi, căutând să pară cât mai degajat, traversă agale savana, spre grupul de case locuite de indieni. Pe pragul uneia din ele şedeau patru-cinci indieni Pie-wie. Când se apropie de ei, nu catadicsiră să-şi ridice privirea. Le vorbi folosindu-se de puţinele cuvinte Macushi pe care le învăţase în timpul călătoriei, dar ei nu dădură nici un semn că l-ar înţelege. Atunci, el le făcu pe nisip schiţa unei pirogi, făcu o serie de mişcări vagi, ca de tâmplar, arătă cu degetul dinspre ei către el, apoi le mimă gestul de a le da ceva, şi trasă pe nisip conturul unei puşti, al unei pălării şi al unor articole

comerciale lesne de recunoscut. Una din femei chicoti, dar nimeni nu făcu nici un semn că l-ar înţelege cât de cât, aşa că se îndepărtă, nemulţumit de rezultatul acestei întâlniri.

În timpul prânzului servit la amiază, domnul Todd zise:

— Domnule Last, indienii mi-au povestit că ai încercat să stai de vorbă cu ei. Dacă doreşti să le transmiţi ceva, e mai uşor s-o faci prin mine. Îţi dai seama, desigur, că ei n-ar mişca un deget fără încuviinţarea mea. Se consideră, şi pe bună dreptate, în majoritatea cazurilor, copiii mei de sânge.

— Păi, de fapt, i-am întrebat de-o pirogă.

— Asta mi-au şi dat de-nţeles... şi-acum, dacă ţi-ai terminat masa, am putea trece la capitolul următor. Cartea asta e de-a dreptul captivantă.

Terminară *Dombey şi Fiul*; trecuse aproape un an de la plecarea lui Tony din Anglia, iar presimţirile lui funeste privind exilul său permanent se acutizară subit atunci când, printre paginile romanului *Martin Chuzzlewit*, dădu peste un document cu litere otova, scris cu creionul.

Anul 1919

Eu James Todd din Brazilia îi jur lui Barnabas Washington din Georgetown că dacă termină cartea asta adicătelea Martin Chuzzlewit îi dau drumul să plece de-ndată ce termină.

Urma un X mare, scris apăsat, iar după aceea: *Domnul Todd a semnat aici iscălit Barnabas Washington.*

— Domnule Todd, spuse Tony, trebuie să vă vorbesc deschis. Dumneavoastră mi-aţi salvat viaţa şi, când am să

mă-ntorc în lumea civilizată, am să vă răsplătesc cât pot de mult. Am să vă dau oricât, în limitele bunului simţ. În prezent, însă, mă reţineţi aici împotriva voinţei mele. Cer să fiu eliberat.

— Dar ce te reţine, prietene? Nu te supun nici unei constrângeri. Poţi pleca oricând.

— Ştiţi foarte bine că nu pot pleca fără ajutorul dumneavoastră.

— În cazul ăsta, fă-i şi tu damblaua unui bătrân. Citeşte-mi încă un capitol.

— Domnule Todd, vă jur pe-orice vreţi că, odată ajuns la Manáos, am să găsesc pe cineva care să-mi ia locul. Am să plătesc un om să vă citească cât e ziulica de lungă.

— Dar n-am nevoie de altcineva. Dumneata citeşti atât de bine.

— Azi v-am citit pentru ultima oară.

— Sper că nu, i-o întoarse domnul Todd, pe un ton politicos.

În seara aceea, la cină fu adusă o singură farfurie cu pastramă şi tapioca, şi domnul Todd mâncă de unul singur. Tony se întinse fără un cuvânt, privind lung la acoperişul de frunze.

A doua zi, la prânz, dinaintea domnului Todd fu aşezată o singură farfurie, însă lângă aceasta, pe genunchi, îşi ţinu şi puşca gata armată, în timpul mesei. Tony reluă lectura romanului *Martin Chuzzlewit*, din locul unde o întrerupsese.

Săptămânile treceau într-o neagră deznădejde. Citiră *Nicholas Nickleby*, *Micuţa Dorrit* şi *Oliver Twist*. Apoi în savană sosi un străin, un metis venit să facă prospecţiuni,

unul din soiul acela de indivizi singuratici ce colindă o viaţă întreagă prin junglă, înaintează pe cursul pâraielor, le studiază temeinic prundişul şi, uncie după uncie, îşi umplu punguţa de piele cu praf de aur, cel mai adesea prăpădindu-se din pricina nenumăratelor primejdii înfruntate, sau de foame, cu aur valorând ca la cinci sute de dolari, agăţat de gât. Pe domnul Todd îl contrarie sosirea lui, îi dădu tapioca şi *tasso*[1] şi îl trimise la plimbare în mai puţin de o oră de la sosire, dar, în intervalul acela de o oră, Tony apucă să-şi scrie numele pe-o bucăţică de hârtie şi să i-o strecoare omului în palmă.

De-acum încolo trăia cu speranţa în suflet. Zilele îşi urmau cursul neabătut dintotdeauna: la răsăritul soarelui cafea, o dimineaţă lipsită de orice activitate, în timp ce domnul Todd se-nvârtea de colo-colo, trebăluind la fermă, tapioca şi *tasso* la prânz, Dickens după-amiază, tapioca, *tasso* şi uneori fructe la cină, linişte de la apusul soarelui până-n zori, cu fitilul minuscul licărind în seul de vită şi cu acoperişul de frunze de-abia vizibil deasupra capului.

Într-o bună zi, anul ăsta sau la anul, căutătorul de aur o să ajungă în vreun sat brazilian cu vestea descoperirii pe care a făcut-o. Dezastrele expediţiei Messinger nu vor fi trecut neobservate. Tony chiar îşi imagina titlurile care trebuie să fi apărut în ziarele de mare tiraj; probabil că echipele de salvare scotoceau de-acum ţinutul pe care îl traversase; în orice zi se putea întâmpla să audă voci englezeşti răsunând în savană şi să se trezească cu o droaie de aventurieri prietenoşi, apărând din hăţişuri. Chiar şi în timp ce citea, în timp ce buzele reproduceau

---

[1] *Tasso* — pastramă de vită, sud-americană.

mecanic literele tipărite pe pagină, mintea îl purta departe de gazda lui avidă şi ţicnită, şi începea să-şi povestească sieşi întâmplările de la întoarcerea sa acasă — reîntâlnirea lui treptată cu lumea civilizată (se bărbierea şi îşi cumpăra haine noi la Manáos, telegrafia după bani, primea telegrame de felicitare; se desfăta cu călătoria tihnită pe râu, până la Belém, apoi cu transatlanticul ce avea să-l ducă în Europa; savura vinul roşu, de calitate, carnea proaspătă şi legumele de primăvară; revederea cu Brenda îl făcea sfios şi nu ştia cum să i se adreseze... „*Scumpule*, ai lipsit mai mult decât ziceai. Am crezut că te-ai pierdut de lume...")

Iar apoi domnul Todd îl întrerupea cu:

— Pot să te rog să reciteşti pasajul? Ăsta îmi place în mod deosebit.

Săptămânile treceau; nu apărea nici un semn de salvare, dar Tony îndura trecerea fiecărei zilei, animat de speranţa zilei de mâine; simţea chiar o vagă cordialitate faţă de temnicerul său şi se arătă dornic să i se alăture când, într-o seară, după o lungă deliberare cu un vecin indian, îi propuse să pună de-o petrecere.

— E zi de sărbătoare pentru băştinaşi, îi explică domnul Todd, şi au făcut *piwari*[1] pentru această ocazie. Poate n-o să-ţi placă, dar ar trebuie s-o încerci. O să mergem diseară acasă la omul ăsta.

Zis şi făcut: după cină li se alăturară unui grup de indieni strânşi roată în jurul focului dintr-o colibă aflată la celălalt capăt al savanei. Cântau cu un aer apatic o melodie monotonă şi îşi treceau în cerc, de la unul la altul,

---

[1] *Piwari* — băutură asemănătoare cu *cassiri*.

o butelcă mare, plină cu un lichid. Domnului Todd şi lui Tony le fură aduse castroane separate şi hamacuri pe care să se tolănească.

— Trebuie să bei totul dintr-o suflare, îl preveni domnul Todd. Aşa cere eticheta.

Tony dădu pe gât lichidul încercând să nu-l guste deloc. Nu era însă neplăcut, era tare şi vâscos, lipindu-i-se de cerul gurii, ca mai toate băuturile ce-i fuseseră oferite în Brazilia, dar aducea la gust cu mierea şi pâinea neagră. Se lăsă pe spate în hamac, cuprins de un neobişnuit sentiment de mulţumire. Poate că, exact în clipa aceea, echipa de salvare îşi aşeza tabăra la numai câteva ceasuri de mers de locul unde se aflau ei. Între timp simţi că îi e cald şi îl toropeşte somnul. Cântecul cadenţat, cu note înalte şi joase, a căror reluare nu mai contenea, avea un caracter liturgic. Primi încă un castron cu *piwari* şi îl înapoie gol. Rămase întins în hamac şi urmări jocul umbrelor proiectate pe acoperişul de stuf, căci indienii Pie-wie începură să danseze. Pe urmă închise ochii, se gândi la Anglia şi la Hetton, şi adormi.

Se trezi în aceeaşi colibă indiană, cu senzaţia că a dormit mai mult ca de obicei. După poziţia soarelui pe cer îşi dădu seama că-i după-amiază târziu. Prin preajmă nu se afla nimeni. Îşi căută ceasul şi, spre mirarea lui, constată că nu-l mai are la mână. Îşi zise că l-o fi lăsat acasă, înainte de-a pleca la petrecere.

„Pesemne că m-am abţiguit aseară", îşi zise el. „Înşelătoare băutură."

Îl durea capul şi se temea să nu-i revină frigurile. Când coborî din hamac, constată că abia se mai ţine pe picioare;

mergea pe trei cărări şi era ameţit, întocmai ca în primele săptămâni de convalescenţă. În timp ce traversă savana, simţi de mai multe ori nevoia să se oprească, să închidă ochii şi să tragă adânc aer în piept. Când ajunse acasă, îl zări pe domnul Todd, şezând tacticos.

— A, prietene, ai întârziat la lectura de azi după-amiază. Abia dacă mai avem o jumătate de oră de lumină. Cum te mai simţi?

— Al naibii de rău. Băutura asta s-ar zice că nu face casă bună cu mine.

— Am să-ţi dau ceva să te întremezi. Jungla are leacuri pentru toate; leacuri care te ţin treaz şi leacuri care te adorm.

— Nu mi-aţi văzut ceasul pe undeva?

— Îţi lipseşte?

— Da. Am crezut că-l am la mână. Ce vreau să zic, niciodată n-am dormit aşa de mult.

— Niciodată de când erai bebeluş. Ştii cât ai dormit? Două zile.

— Aiurea. Nu se poate.

— Dacă-ţi spun! Foarte mult timp. Păcat, fiindcă din cauza asta ai ratat întâlnirea cu oaspeţii noştri.

— Ce oaspeţi?

— Păi, da. M-am veselit pe cinste cât ai dormit. Au fost trei bărbaţi veniţi de-afară. Trei englezi. Păcat că nu i-ai prins. Păcat şi de ei, mai ales că ţineau morţiş să te întâlnească. Dar ce puteam face? Tu dormeai buştean. Bătuseră atâta cale să te găsească, aşa că — mi-am zis că n-o să te superi —, cum ţie nu-ţi stătea în putinţă să-i saluţi, le-am dat un mic suvenir, ceasul tău de mână. Voiau să ducă ceva în Anglia, unde îi aşteaptă o recompensă pentru orice

veste despre persoana ta. Au fost foarte încântaţi de el. Şi au făcut şi câteva fotografii cu cruciuliţa pe care am ridicat-o ca să-ţi comemorez sosirea. Au fost încântaţi şi de ea. Mărunţişurile astea i-au încântat peste măsură. Nu cred, însă, că ne vor mai vizita vreodată, noi ducem o viaţă atât de retrasă aici... n-avem nici o plăcere în afară de citit... nu cred c-o să mai avem vreodată oaspeţi... hai, hai, o să-ţi aduc niscai leacuri să te simţi mai bine. Te doare capul, nu-i aşa? Azi n-o să mai citim deloc din Dickens... dar o s-o facem mâine, poimâine şi răspoimâine. Să citim încă o dată *Micuţa Dorrit*. Cartea asta are nişte pasaje pe care, ori de câte ori le ascult, îmi vine să lăcrimez.

Capitolul şapte

ÎN STIL GOTIC ENGLEZESC — III

O boare uşoară adia prin livezile înrourate; luncile şi crângurile erau învăluite în strălucirea orbitoare, răcoroasă a soarelui; ulmii de pe alee erau în floare; în acest an totul germinase pretimpuriu, fiindcă fusese o iarnă blândă.

Sus de tot, deasupra grifonilor şi a frizelor, orologiul marcă scurgerea unui ceas, bătând solemn orele paisprezece. Era ora opt şi jumătate. În ultima vreme, orologiul o luase razna. Era unul din acele lucruri de care Richard Last avea de gând să se ocupe după achitarea taxelor de succesiune şi după ce vulpile argintii îi vor fi adus oarece profit.

Molly Last străbătu rapid aleea, cu motocicleta ei în doi timpi; era plină de terci de tărâţe pe pantalonii ei pescăreşti şi pe păr. Tocmai hrănise iepurii de Angora.

Pe pietrişul din faţa casei trona monumentul proaspăt înălţat, înfăşurat într-un drapel. Molly îşi rezemă motocicleta de zidul punţii mobile şi alergă să-şi ia micul dejun.

La Hetton viaţa devenise mai agitată, dar, în acelaşi timp, mai simplă de când Richard Last îşi preluase moştenirea. Ambrose îşi păstrase slujba, dar nu mai era nici un valet. El împreună cu un băiat şi patru servitoare se ocupau de toată gospodăria. Richard Last îi numea „personalul minimal". Când lucrurile vor merge mai bine, o să treacă şi la extinderea gospodăriei; deocamdată, sufrageria

şi biblioteca se adăugară celorlalte apartamente care erau încuiate şi cu obloanele trase; familia locuia în camera de zi, fumoar şi fostul birou al lui Tony. Fuseseră scoase din uz şi majoritatea odăilor de la bucătărie; într-una din cămări fusese instalat un aragaz modern şi economic.

Familia se aduna, cu mic cu mare, la parter, până-n ora opt şi jumătate; singura excepţie o constituia Agnes, căreia îmbrăcatul îi lua mai mult timp şi, de obicei, întârzia câteva minute; Teddy şi Molly erau deja plecaţi la treabă de-o oră, ea la iepurii de casă, iar el la vulpile argintii. Teddy avea douăzeci şi doi de ani şi stătea acasă. Peter era încă student la Oxford.

Luau micul dejun împreună, în camera de zi. Doamna Last şedea într-un capăt al mesei, iar soţul ei în celălalt. Între mâinile lor exista un du-te-vino continuu de ceşti, farfurii, borcane cu miere şi corespondenţă.

— Molly, iar ai părul plin de mâncare iepurească, observă doamna Last.

— A, nu-i nimic, oricum trebuie să mă aranjez înainte de chermesă.

— *Chermesă?* întrebă domnul Last. Voi, copii, nu mai aveţi nimic sfânt pe lumea asta?

— Iar s-a-ntâmplat o nenorocire la cuşti, interveni Teddy. Vulpiţa pe care am cumpărat-o de la tipii ăia din Oakhampton a rămas bearcă astă-noapte. Şi-o fi vârât coada prin gardul de sârmă, în cuşca de-alături. Date naibii, vulpile astea.

Apoi sosi şi Agnes; era o copilă îngrijită, precaută, cu ochii mari, serioşi, în dosul lentilelor de la ochelari. Îşi sărută tatăl şi mama, şi spuse:

— Îmi cer scuze dacă am întârziat.

— *Dacă* ai întârziat..., zise domnul Last, tolerant.

— Cât o să ţină circul? se interesă Teddy. Trebuie să trag o fugă până la Bayton, să mai iau nişte iepuri pentru vulpi. Chivers zice că mai are ca la vreo cincizeci pe care mi i-a pus deoparte. Aici nu avem cum să vânăm destui. Ai naibii cerşetori hrăpăreţi.

— Totul o să se termine până-n unsprezece şi jumătate. Domnul Tendril n-o să ţină o predică. Cu atât mai bine, zău aşa. Şi-a băgat în cap că vărul Tony ar fi murit în Afghanistan.

— Am primit o scrisoare de la verişoara Brenda. Îşi cere scuze din tot sufletul, dar nu poate să participe la dezvelirea monumentului.

— Ah.

Tăcură cu toţii.

— Cică după-amiază Jock trebuie să voteze în Parlament conform directivelor exprese trasate de partid.

— Ah.

— Ar fi putut să vină şi fără el, spuse Molly.

— Ne transmite dragostea ei, nouă tuturor şi locuitorilor din Hetton.

Tăcură din nou.

— Păi, cred că-i numai bine aşa, îşi dădu Molly cu părerea. *Ea* oricum n-ar fi putut arăta lumii ce mult suferă ca văduvă. Nu i-a trebuit mult timp să se combine din nou.

— *Molly!*

— Şi ştiţi bine că la fel gândiţi şi voi.

— Nu-ţi permit să vorbeşti aşa despre verişoara Brenda, indiferent de ce gândim noi. Avea tot dreptul să se recăsătorească şi sper că-i foarte fericită şi ea, şi domnul Grant-Menzies.

— Cu noi a fost chiar de treabă pe vremea când locuia aici, spuse Agnes.

— Păi, sper c-aşa a fost, zise Teddy. La urma urmei, aici e casa *noastră*.

La ora unsprezece, vremea era încă frumoasă, deşi se stârnise vântul, făcând să fluture colile de hârtie pe care era tipărită ordinea ceremoniei şi, într-un rând, fiind cât pe-aci să dezvelească monumentul înainte de vreme. Au fost de faţă mai multe rude, Lady St Cloud, mătuşa Frances şi familia Last cea scăpătată, care nu se alesese cu nici un câştig de pe urma dispariţiei lui Tony. Erau de faţă toţi servitorii din gospodărie şi de pe domeniu, mai mulţi arendaşi şi majoritatea sătenilor; mai erau de faţă vreo zece-doisprezece vecini, printre care şi colonelul Inch — în sezonul acela Richard şi Teddy participaseră în mod regulat la acţiunile vânătoreşti ale asociaţiei Pigstanton. Domnul Tendril oficie slujba concisă, cu o voce de stentor, ce răsuna clar, acoperind şuierul rafalelor de vânt. Când trase de sfoară, drapelul alunecă de pe monument, fără nici un fel de probleme.

Era un simplu monolit de piatră de prin părţile locului, cu următoarea inscripţie:

ANTHONY LAST DIN HETTON
EXPLORATOR
NĂSCUT LA HETTON, 1902
MORT ÎN BRAZILIA, 1934

După ce musafirii din localitate plecară la casele lor, iar rudele intrară să vadă noile aranjamente ce vizau

economisirea forţei de muncă, Richard Last şi Lady St Cloud zăboviră câteva clipe pe pietrişul aleii.

— Îmi pare bine că am înălţat monumentul ăsta, spuse el. Ştiţi, nu mi-ar fi dat prin minte aşa ceva dacă nu aş fi primit sugestia de la o oarecare doamnă Beaver. Mi-a scris de-ndată ce a apărut în presă ştirea despre moartea lui Tony. La data aceea, n-o cunoşteam. Desigur, am cunoscut foarte puţini dintre prietenii lui Tony.

— A fost ideea ei?

— Da, mi-a spus că a fost una din prietenele cele mai apropiate ale lui Tony şi ştia că el şi-a dorit să aibă un monument la Hetton. A dat dovadă de multă consideraţie — s-a oferit chiar să aranjeze lucrurile cu antreprenorii. Avea nişte planuri mai ambiţioase. Ne-a propus să redecorăm capela şi s-o transformăm într-un loc închinat memoriei lui. Totuşi, cred că el şi-ar fi dorit exact asta. Piatra provine dintr-o carieră de-a noastră şi a fost tăiată de muncitorii noştri de pe domeniu.

— Da, cred că asta şi-ar fi dorit, zise Lady St Cloud.

Teddy îşi alesese drept dormitor Galahad-ul. O şterse dintre ai lui şi urcă grăbit la etaj, să-şi schimbe hainele închise la culoare. În zece minute era la volanul maşinii sale, gonind spre firma lui Chivers. Se întoarse acasă cu iepurii, înainte de masa de prânz. Urechiaţii fură jupuiţi şi atârnaţi de picioare în mănunchiuri de câte patru.

— Vii la cuşti? o întrebă el pe Agnes.

— Nu, am grijă de verişoara Frances. A înnebunit-o pe mama, că se plânge tot timpul de boilerul cel nou.

Crescătoria de vulpi argintii era în spatele grajdurilor; consta într-un lung şir dublu de cuşti, din sârmă groasă;

aveau podeaua tot din sârmă, acoperită cu pământ bătătorit şi zgură, ca nu cumva animalele să sape tuneluri pe sub pământ. Erau câte o pereche în fiecare cuşcă; unele erau destul de paşnice, dar nu era înţelept să te încrezi în ele. Teddy şi Ben Hacket — care îl ajuta la crescătorie — se aleseseră, peste iarnă, cu mai multe muşcături urâte.

Când îl zăriră pe Teddy apropiindu-se cu iepurii, jivinele alergară la uşile cuştilor. Vulpiţa care rămăsese bearcă nu arăta câtuşi de puţin mai rău după accidentul suferit.

Teddy îşi scrută, cu mândrie şi afecţiune, animalele aflate în grija lui. Cu ajutorul lor spera să readucă Hetton-ul la strălucirea de odinioară, din zilele vărului său Tony.

Apendice

FINAL ALTERNATIV

Nota autorului

Această carte s-a bucurat de aprecierile acelor critici literari care adeseori au văzut în ea începutul declinului meu. Ea s-a născut în împrejurări nu tocmai clare. În 1933, am călătorit în ţinuturile ce despart Guyana Britanică de Brazilia şi, în timpul acestui voiaj, am petrecut o noapte într-o mică aşezare indiană condusă de un evanghelist mulatru, ale cărui ciudăţenii le-am descris în jurnalul de călătorie *Ninety-Two Days*. După câteva săptămâni, m-am aflat într-o situaţie complicată în satul brazilian Boa Vista, unde am petrecut câteva zile monotone şi unde, aşteptând o barcă ce nu mai apărea, am scris o schiţă pe care am publicat-o mai târziu cu titlul *The Man Who Liked Dickens*. Această proză scurtă a constituit, practic, capitolul intitulat în această carte „*Du côté de chez* Todd".

Un an mai târziu, îmi petreceam iarna la Fez, în Maroc, iar acolo am scris acest roman pe tema romanticului trădat şi am oferit o explicaţie pentru prezenţa eroului meu în jungla sud-americană.

O revistă americană a ţinut să publice romanul în foileton (cu un titlu propus de redacţie, *A Flat in London*), dar nu putea face acest lucru dacă textul includea *The Man Who Liked Dickens*. În consecinţă, am recurs la un final alternativ, inclus aici ca o simplă curiozitate.

E. W.
Combe Florey 1963

Unu

Transatlanticul intră în portul Southampton după-amiaza târziu.

De trei zile încoace, nu mai aveau parte de soare; după ce trecuseră de Insulele Azore, călătoriră pe-o mare agitată, cu valuri mari, iar în Canalul Mânecii îi învălui o pâclă alburie. Tony stătuse treaz toată noaptea, îl deranjaseră semnalele de avertizare pe vreme ceţoasă şi nesiguranţa cu care se-ntorcea acasă.

Ancorară la chei. Tony se rezemă de balustradă şi se uită după şoferul lui. Expediase la Hetton o telegramă în care cerea să fie aşteptat cu maşina şi luat direct acasă. Ardea de nerăbdare să vadă cum arată noile băi. La Hetton lucraseră muncitorii o jumătate de vară. Acasă îl aşteptau mai multe transformări.

Avusese parte de un voiaj lipsit de peripeţii. Tony nu era genul de om înflăcărat de ideea unei călătorii importante prin deşert sau junglă, pe munte sau prin pampas; nu avea nici o înclinaţie pentru vânătoarea de animale mari sau pentru cartografierea unor afluenţi ce nu apăreau pe hărţile lumii. Părăsise Anglia fiindcă, în împrejurările date, i se păruse că aşa se cade să procedeze, recurgând la o convenţie îmbrăţişată în literatură şi istorie, de nenumărate

generaţii de bărbaţi decepţionaţi. Se lăsase în grija unei agenţii de turism şi, timp de câteva luni trândave, se-nvârtise de colo până colo prin Indiile de Vest, trecuse de pe-o insulă pe alta, luase prânzul la reşedinţele guvernatorilor, băuse cocktailuri de rom cu lămâie, zahăr şi gheaţă, îşi câştigase fără probleme popularitatea la masa căpitanilor de la bordul vapoarelor cu care călătorise; jucase jocul cu inele aruncate la ţintă şi ping-pong, dansase pe punte şi se plimbase cu maşina, alături de noile lui cunoştinţe, pe drumurile trainice care străbăteau vegetaţia tropicală. Acum iată-l din nou acasă. În decursul săptămânilor scurse, se gândise din ce în ce mai puţin la Brenda.

Îşi zări pe dată şoferul printre puţinii oameni de pe chei. Acesta urcă la bord şi se ocupă de bagaj. Maşina îi aştepta de cealaltă parte a biroului vamal.

— Doriţi să expediez cufărul cel mare cu trenul? întrebă el.

— Avem loc berechet pe bancheta din spate, nu?

— Păi, nu prea, domnule. Doamna are foarte multe bagaje.

— Doamna?

— Da, domnule. Doamna vă aşteaptă în maşină. Mi-a expediat o telegramă, să trec s-o iau de la hotel.

— Aha. Şi zici că are o grămadă de bagaje?

— Da, domnule, neobişnuit de multe.

— Păi... poate ar fi mai *bine* să trimiţi cuferele cu trenul.

— Prea bine, domnule.

Aşa că Tony se duse singur la maşină, în timp ce şoferul se ocupa de expedierea cuferelor.

Brenda era pe bancheta din spate, ghemuită într-un colţ. Îşi scosese pălăria — o pălărioară minusculă, împletită, cu o broşă pe care o primise de la el, cu ani în urmă, şi o ţinea în poală. Interiorul automobilului era cufundat în penumbră. Ea îşi înălţă privirea, fără să-şi mişte capul.

— Scumpule, îi zise, vaporul tău a întârziat *foarte* mult.

— Da, am avut ceaţă pe Canalul Mânecii.

— Eu am ajuns aici aseară. Cei de la căpitănia portului ziceau că o să ajungi dimineaţa devreme.

— Da, am *întârziat*.

— Cu vapoarele astea nu poţi şti niciodată când ajungi la destinaţie, nu?

Urmă o pauză. Apoi, ea îl întrebă:

— Ce faci, nu urci?

— Ne dau bătaie de cap bagajele astea.

— O să se ocupe Blake de ele.

— Le trimite cu trenul.

— Da, m-am gândit că n-o să aibă încotro. Îmi pare rău că am adus atâtea bagaje... Ştii, am adus totul. Nu mai am nevoie de garsoniera aia... Şi-a păstrat până azi mirosul ăla nesuferit. Am crezut că aşa miroase o casă nouă, dar era tot mai rău cu fiecare zi. Ştii — *miroase radiatorul*. Aşa că, una peste alta, mi-am zis: ce-ar fi să renunţ la ea?

Şoferul se întoarse la maşină. Rezolvase problema bagajelor.

— Păi hai să-i dăm bice.

— Prea bine, domnule.

Tony se aşeză lângă Brenda şi şoferul le închise portiera. Porniră în trombă pe străzile din Southampton şi

ieşiră din oraş. În spatele ferestrelor pe lângă care treceau se aprinseseră deja luminile.

— De unde ai ştiut c-o să vin azi după-amiază?

— Ba am *crezut* c-o să vii azi-dimineaţă. Aşa mi-a spus Jock.

— Nu mă aşteptam să te-ntâlnesc aici.

— Jock mi-a spus că o să-ţi fac o surpriză.

— Jock *ce* mai face?

— A păţit o chestie îngrozitoare, dar nu-mi aduc aminte ce anume. Cred că ceva legat de politică — sau, poate, ceva în legătură cu o fată. Nu mai ţin minte.

Se ţineau la distanţă unul de celălalt, fiecare în câte un colţ. Tony era foarte obosit după noaptea de nesomn. Îşi simţea pleoapele ca de plumb şi îl dureau ochii de la lumină, de fiecare dată când automobilul trecea prin câte un orăşel iluminat.

— Te-ai distrat bine?

— Da. Dar tu?

— Nu, mai degrabă am murit de plictiseală, zău. Dar îmi închipui că nu te interesează treaba asta.

— Ce planuri ai?

— Am planuri vagi. Dar tu?

— Tot vagi.

Apoi, în atmosfera închisă, legănat de mersul maşinii, Tony aţipi. Dormi două ceasuri şi jumătate, cu faţa îngropată în gulerul paltonului. O dată, când opriră la o trecere de nivel, se trezi pe jumătate şi întrebă cu bărbia vârâtă în lână:

— Am ajuns?

— Nu, scumpule. Mai avem de mers *mile* întregi.

Pe urmă adormi la loc şi se trezi când şoferul claxona la poarta conacului. Totodată, se trezi că întrebarea pe care n-o pusese nici el, nici Brenda, căpătase deja un răspuns. Ar fi trebuit să existe o situaţie de criză; îşi avusese destinul în mână; ar fi fost lucruri de spus, ar fi trebuit luată o hotărâre care să-i afecteze fiecare ceas al vieţii, de-acum înainte. *Iar el adormise.*

Ambrose ieşi pe podul mobil, în întâmpinarea lor.

— Bună seara, doamnă. Bună seara, domnule. Sper că aţi avut parte de-o călătorie plăcută, domnule.

— Cât se poate de plăcută, Ambrose, mulţumesc. Pe-aici totul e-n regulă?

— Totul e *foarte* în regulă, domnule. Ar fi vreo două-trei mărunţişuri, dar poate că ar fi mai bine să vi le spun mâine-dimineaţă.

— Da, mâine-dimineaţă.

— Toată corespondenţa dumneavoastră se află în bibliotecă.

— Mulţumesc. O să mă ocup de ea mâine.

Intrară în sala mare şi urcară la etaj. În şemineul din Guinevere fusese aprins un foc straşnic.

— Muncitorii au plecat abia săptămâna trecută. Cred c-o să fiţi foarte mulţumit de lucrare.

În timp ce-i era despachetată valiza, Tony examină împreună cu Brenda noile băi. Tony deschise robinetele.

— Nu am dat drumul la instalaţia de încălzire, domnule. Am pornit-o, însă, ieri şi rezultatul a fost foarte mulţumitor.

— Hai să nu ne mai schimbăm ţinuta, propuse Brenda.

— Fie. O să cinăm pe dată, Ambrose.

La cină, Tony povesti despre călătoria pe care o făcuse; despre oamenii pe care îi cunoscuse, despre farmecul peisajului, despre nesăbuinţa populaţiei de culoare, care nu se gândea o clipă la viitor, despre gustul formidabil al fructelor tropicale şi ospitalitatea felurită a guvernatorilor din colonii.

— Mă-ntreb dacă am putea cultiva pere avocado aici, în seră, zise el.

Brenda nu vorbi prea mult. Apoi el o întrebă:

— Ai fost plecată pe undeva?

— Cine, eu? Nu. Am stat tot timpul în Londra, veni răspunsul ei.

— Ce mai face lumea?

— Nu m-am văzut cu prea multă lume. Polly e plecată în America.

La care Tony se apucă să vorbească despre excelenta administraţie locală din Haiti.

— Nu mai e ce-a fost, s-a schimbat complet, spuse el.

După cină se instalară în bibliotecă. Tony examină maldărul impresionant de scrisori care se adunaseră în absenţa lui.

— Mi-e cu neputinţă să mă ocup de ele acum. Sunt prea obosit, zise el.

— Ai dreptate, hai să mergem, cât mai repede, la culcare.

Urmă o pauză căreia îi puse capăt Brenda:

— Nu mai eşti furios pe mine, da? Vreau să zic, din cauza enormităţii pe care am comis-o cu domnul Beaver.

— Nu ţin minte să fi fost vreodată furios.

— Ba da, ai fost. La urmă de tot, înainte de-a pleca în străinătate.

Tony rămase tăcut.

— Nu mai eşti furios, *da*? Am sperat că nu mai eşti, atunci când ai adormit în maşină.

În loc să-i răspundă, Tony o întrebă:

— Ce s-a ales de domnul Beaver?

— E o poveste destul de întristătoare, chiar ţii morţiş s-o auzi?

— Da.

— Păi, eu ies destul de şifonată din povestea asta. Ştii, pur şi simplu, nu l-am mai putut struni. A plecat aproape odată cu tine. Vezi tu, nu mi-ai lăsat cine ştie ce bani, nu-i aşa? Iar de-aici lucrurile s-au complicat, fiindcă domnul Beaver, bietul de el, n-avea nici el nici o leţcaie. Aşa că totul a devenit *extrem de* stânjenitor... Şi-apoi, a mai fost şi clubul ăla în care a vrut să se înscrie — Brown's — şi cei de-acolo nu l-au primit şi, dintr-un motiv sau altul, a dat vina pe *mine*, credea că ar fi trebuit să-i cer lui Reggie ajutorul în această chestiune, în loc să se întâmple ceea ce s-a întâmplat, şi-anume că Reggie a fost primul care s-a opus primirii lui. Gentlemenii sunt atât de caraghioşi când vine vorba de cluburile lor, ar fi trebuit să-mi dau seama că ar fi fost raiul pe pământ ca domnul Beaver să fie admis, dar ei nu l-au vrut. Pe urmă doamna Beaver s-a întors împotriva mea — dintotdeauna a fost o matracucă ordinară — şi am încercat să-mi iau o slujbă la magazinul ei, dar nu, în ruptul capului n-a vrut să mă primească, sub pretextul că-i făceam rău lui Beaver. Iar după aceea m-am angajat la Daisy, încercam să-i procur clienţi la restaurant, dar treaba n-a mers deloc, iar cei pe care-i duceam acolo nu-şi plăteau niciodată consumaţia. Aşa că am ajuns să trăiesc cu pateuri luate de la magazinul de delicatese de după colţ

şi nu mai aveam nici un prieten în afară de Jenny, dar am ajuns s-o urăsc şi pe ea. Am avut o vară nenorocită. Iar la urmă a apărut o vampă americană, pe nume doamna Rattery — *ştii tu*, Blonda Neruşinată. Ei bine, Beaver al meu a făcut cunoştinţă cu ea şi, din clipa aceea, am încetat să mai exist pentru el. Ea era tot ce-şi dorea el şi era leşinat după ea, doar că ea nici nu l-a băgat în seamă şi, de fiecare dată când se întâlneau undeva, ea nu-şi aducea aminte să-l mai fi văzut vreodată, iar chestia asta i-a căzut greu lui Beaver, dar nu l-a făcut să se poarte mai frumos cu mine. S-a ţinut după ea fără nici un rezultat, până când a ajuns o umbră, iar în cele din urmă doamna Beaver l-a trimis în străinătate, să achiziţioneze lucruri pentru magazinul ei, undeva la Berlin sau Viena. Deci aşa stau lucrurile... *Tony*, cred că iar o să te fure somnul.

— Păi, noaptea trecută n-am dormit deloc.

— Hai să mergem sus.

Doi

În iarna aceea, cu puţin înainte de Crăciun, Daisy deschise un nou restaurant. Peste zi, Tony şi Brenda se aflau în Londra, aşa că s-au dus să ia prânzul acolo. Localul era plin de consumatori (restaurantele lui Daisy erau de multe ori pline, dar treaba asta nu avea nici un efect asupra deficitului înregistrat). Se îndreptară spre masa lor, salutând voioşi în stânga şi în dreapta.

— Aceleaşi figuri dintotdeauna, remarcă Brenda.

La câteva mese mai încolo şedeau Lady Cockpurse şi Sybil, în compania a doi tineri.

— Cine-a intrat?

— Brenda şi Tony Last. Mă-ntreb ce s-o fi ales de ei. Nu se mai arată pe nicăieri.

— Nici înainte nu prea ieşeau în lume.

— Aveam impresia că s-au despărţit.

— Nu s-ar zice.

— Dacă stau să mă gândesc bine, chiar îmi *amintesc* nişte discuţii de-astă primăvară, zise Sybil.

— Da, îmi aduc aminte. Brenda s-a amorezat de-un tip extraordinar. Nu mai ţin minte de cine anume, dar ştiu că era un tip extraordinar.

— N-o confunzi cu sora ei, Marjorie?

— A, nu, *al ei* a fost Robin Beaseley.

— Aşa e, exact... Brenda arată bine.

— Păcat de ea. Cred, însă, că n-o să aibă niciodată puterea să se rupă de el.

La masa Brendei şi-a lui Tony avea loc următorul dialog:

— Tare-aş vrea să *te* vezi cu ea.

— Nu, *tu* trebuie să faci asta.

— Bine, fie, am să mă văd cu ea.

Tony se văzu nevoit să meargă şi să se întâlnească cu doamna Beaver, în legătură cu garsoniera. De la întoarcerea lui, tot încercau să o subînchirieze. Doamna Beaver îi înştiinţase că găsise un potenţial chiriaş.

Aşa se făcea că în timp ce Brenda era la doctor (aşteptau un bebeluş), Tony se duse la magazinul doamnei Beaver.

O găsi înconjurată de nişte abajururi noi, confecţionate din celofan şi plută.

— *Ce* mai faceţi, domnule Last? îl întrebă ea, pe un ton destul de solemn. Nu ne-am mai văzut de la weekendul acela *încântător*, petrecut la Hetton.

— Am auzit că aţi găsit un chiriaş pentru garsonieră.

— Da, cred că da. Un tânăr verişor de-a Violei Chasm. Desigur, mă tem că va trebui să faceţi un mic sacrificiu. Ştiţi, garsonierele astea s-au dovedit a fi *prea* populare, înţelegeţi ce vreau să zic. Cererea a fost atât de mare, încât pe piaţa imobiliară au intrat şi multe alte firme şi, în consecinţă, nivelul chiriilor a scăzut. *Toată lumea* închiriază acum genul ăsta de garsoniere, dar antreprenorii care le speculează le dau în chirie la preţuri competitive. Noul chiriaş va plăti doar două lire şi cincisprezece şilingi pe săptămână şi insistă să fie zugrăvită toată. De treaba asta ne vom ocupa *noi*, desigur. Cred că putem face o treabă foarte bună, dar o să coste ca la vreo cincizeci de lire.

— Ştiţi, răspunse Tony, m-am gândit că-i util să ai — o garsonieră ca asta.

— E *necesar*, spuse doamna Beaver.

— Exact. Ei bine, cred că am s-o păstrez. Singura problemă e că soţia mea are tendinţa să-şi facă griji inutile în legătură cu chiria. Am de gând s-o folosesc atunci când vin la Londra, în loc de club. Va fi mai ieftină şi cu mult mai confortabilă. S-ar putea însă ca soţia mea să nu-mi împărtăşească părerea... de fapt...

— Vă înţeleg *perfect*.

— Ar fi mai bine să nu-mi apară numele pe lista de la parter.

— Fireşte. Am mai mulţi chiriaşi care îşi iau această măsură de precauţie.

— Deci e-n regulă.

— E cât se poate de convenabil. Cred c-o să aveţi nevoie de ceva mobilier suplimentar — de pildă, de-o masă de scris.

— Da, cred că aş avea nevoie de aşa ceva.

— Am să vă trimit eu una. Cred că ştiu care-ar fi pe gustul dumneavoastră.

Masa a fost livrată după o săptămână. Costa optsprezece lire; în aceeaşi zi, pe lista de la parter, stătea scris un alt nume.

Iar în schimbul banilor încasaţi pentru masă, doamna Beaver păstră o discreţie totală.

Tony se întâlni cu Brenda acasă la Marjorie şi luară împreună trenul de seară.

— Ai scăpat de garsonieră? îl întrebă ea.

— Da, s-a rezolvat.

— Doamna Beaver a fost cumsecade?

— *Foarte* cumsecade.

— Deci s-a zis cu ea, conchise Brenda.

Iar trenul gonea spre Hetton, prin întuneric.

Scriitorul englez Arthur Evelyn St. John Waugh (1903–1966) a rămas cunoscut îndeosebi pentru romanele sale în care a satirizat înalta societate britanică a epocii — *Decline and Fall* (1928), *Vile Bodies* (1930), *Scoop* (1938), apărut la Editura Leda în 2006, sub titlul de *Bomba zilei*, *Brideshead revisited* (1945), *The Loved One* (1947) —, societate de care s-a simțit însă, în mod paradoxal, mereu atras. În 1930, a câștigat Hawthornden Prize pentru romanul *Edmund Campion*, o biografie a martirului iezuit din epoca elisabetană, iar, în 1952, i s-a decernat prestigiosul James Tait Black Memorial Prize pentru romanul *Men at Arms* (1952), primul din trilogia *Sword of Honour*, având ca subiect cel de-al Doilea Război Mondial.

După șapte ani de căsnicie, plictisită de viața de provincie pe care o duce alături de soțul ei (tipul moșierului afabil și de modă veche), frumoasa Lady Brenda Last începe o legătură amoroasă cu John Beaver, un tânăr cu o viață socială intensă, dar pe care nimeni nu pare să-l ia prea în serios.

Îmbinând, în chip desăvârșit, drama cu satira și umorul tipic britanic, romanul *Un pumn de țărână* (1934) este un simbol al degradării morale a societății interbelice.

Romanul a fost ecranizat în 1988, filmul fiind nominalizat la premiile Oscar și avându-le în rolurile principale pe Kristin Scott Thomas, Angelica Huston și Judi Dench.

„Unul dintre cele mai reci și mai tăioase romane ale secolului al XX-lea. Dar și unul dintre cele mai bune."

The Guardian

„O capodoperă a satirei, o carte minunată, plină de umor."

John Banville, *Irish Times*

LEDA
GRUPUL EDITORIAL CORINT

www.ledabooks.ro
www.edituracorint.ro

ISBN: 978-973-102-131-7